

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 399

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

65 metai

2022 m. spalio 17 d.

Turinys

IV *Pranešimai*

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Europos Komisija

2022/C 399/01	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams – 2021 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos	1
2022/C 399/02	Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai – Nepriklausomo auditoriaus ataskaita	240

LT

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR AUDITO RŪMAMS

2021 finansinių metų Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

(2022/C 399/01)

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
PRATARMĖ	2
SVARBIAUSI FINANSINIŲ METŲ ASPEKTAI	3
KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA	31
KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS	32
BALANSAS	33
FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA	34
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	35
GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA	37
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMIEJI RAŠTAI	38
BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS	146
ŽODYNĖLIS	232
SANTRUMPŲ SĄRAŠAS	236

PRATARMĖ

2021 m. Europa toliau kovojo su besitęsiančia pandemija. Siekiant suvaldyti Covid-19 ir sušvelninti jo ekonominį ir socialinį poveikį, svarbiausia buvo solidarumas. Europos biudžete buvo sutelktos visos turimos priemonės piliečiams, įmonėms ir valstybėms narėms remti, kartu užtikrinant, kad Europa atitiktų ateities poreikius: būtų žalesnė, labiau skaitmeninė ir atsparesnė.

Europos Sąjunga pradėjo įgyvendinti specialią **ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“**, kad padėtų gaivinti Europos ekonomiką ir spręsti dabartines ir būsimas problemas. Nuo 2021 m. birželio mėn. finansų rinkose pritraukus ypač daug lėšų buvo dar kartą įrodyta, kad ES biudžetas yra svarbi Sąjungos priemonė, leidžianti įveikti krizines situacijas ir suteikti aiškią pridėtinę vertę žmonių gyvenimui.

Be to, pagal SURE programą (**paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti**) toliau buvo teikiama parama valstybėms narėms tiek siekiant išlaikyti žmones darbo vietose, tiek padėti darbo vietoms, kurias paveikė pandemija.

Europos Sąjunga ne tik sprendė krizę greitai reaguodama ir nuolat koreguodama politinę ir finansinę padėtį, bet ir tesėjo pažadą bei **įgyvendino savo politikos tikslus**. Todėl ji geriausiai išnaudojo 2021 m. biudžetą – pirmąjį dabartinės daugiametės finansinės programos biudžetą, kurį vykdant prisiimta 268,3 mlrd. EUR vertės įsipareigojimų.

Džiaugiuosi galėdamas pateikti 2021 m. Europos Sąjungos metines finansines ataskaitas. Jose pateikiama išsami ES finansų ir praėjusių metų ES biudžeto vykdymo apžvalga, įskaitant informaciją apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus, finansinius įsipareigojimus ir kitas Sąjungos prievoles. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos yra **Komisijos integruoto finansinių ataskaitų rinkinio dalis** ir esminė mūsų labai patobulintos fiskalinio skaidrumo ir atskaitomybės sistemos dalis.

Johannes HAHN

*Už biudžetą ir žmogiškuosius išteklius atsakingas Europos
Komisijos narys*

SVARBIAUSI FINANSINIŲ METŲ ASPEKTAI

Šiuo svarbiausių finansinių aspektų skirsniu, parengtu laikantis 2-os TVSASV rekomenduojamos praktikos gairės „Finansinės būklės ataskaitos aptarimas ir analizė“ principų, siekiama padėti skaitytojams suprasti, kaip ES darbinė, finansinė ir investicinė veikla atspindima įvairiose ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų dalyse. Šiame skirsnyje pateikta informacija nebuvo audituota.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

TURINYS

	Puslapis
1. PAGRINDINIAI DUOMENYS IR SVARBIAUSI METŲ ASPEKTAI	4
2. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA IR PRIEMONĖ „NextGenerationEU“	6
2.1. 2021–27 m. DFP ir „NextGenerationEU“ – pagrindiniai duomenys	6
2.2. Priemonė „NextGenerationEU“. Apžvalga	7
2.3. NGEU finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d.	8
3. BIUDŽETO VYKDYMO SUVESTINĖ	13
3.1. Pajamos	13
3.2. Išlaidos	15
4. FINANSINĖS PRIEMONĖS IR BIUDŽETO GARANTIJOS	16
4.1. Finansinės priemonės, finansuojamos iš ES biudžeto	16
4.2. Biudžeto garantijos. Finansinis turtas, laikomas garantijų fonduose	17
4.3. Paskolos ir susijusios pasiskolintos lėšos, skirtos finansinės paramos programoms	17
4.4. Neapibrėžtieji biudžetiniai įsipareigojimai finansinės paramos programoms	21
5. FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ	21
5.1. PAJAMOS	21
5.2. IŠLAIDOS	23
5.3. TURTAS	23
5.4. ĮSIPAREIGOJIMAI	26
6. ES POLITINĖ IR FINANSINĖ SISTEMA, VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ	27
6.1. POLITINĖ IR FINANSINĖ SISTEMA	27
6.2. VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ	29

1. PAGRINDINIAI DUOMENYS IR SVARBIAUSI METŲ ASPEKTAI

Konsoliduotosios finansinės ataskaitos

ES konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima daugiau kaip 50 subjektų (įskaitant Europos Parlamentą, Tarybą, Komisiją ir ES agentūras) ir yra rengiamos laikantis aukščiausių esamų standartų – tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų (TVSAS).

2021 m., kurie buvo pirmieji 2021–2027 m. ES daugiametės finansinės programos metai, buvo išskirtiniai daugeliu aspektų. Kaip matyti iš toliau pateikto balanso ir išsamiau aprašyta finansinių ataskaitų analizėje (5 skirsnis), 2021 m. ES konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms ypač didelį poveikį darė 2021 m. pradėta sėkmingai įgyvendinti priemonė „NextGenerationEU“ (valstybėms narėms išmokėta 71,6 mlrd. EUR) ir papildoma skolinimosi ir skolinimo veikla pagal priemonę SURE (50 mlrd. EUR):

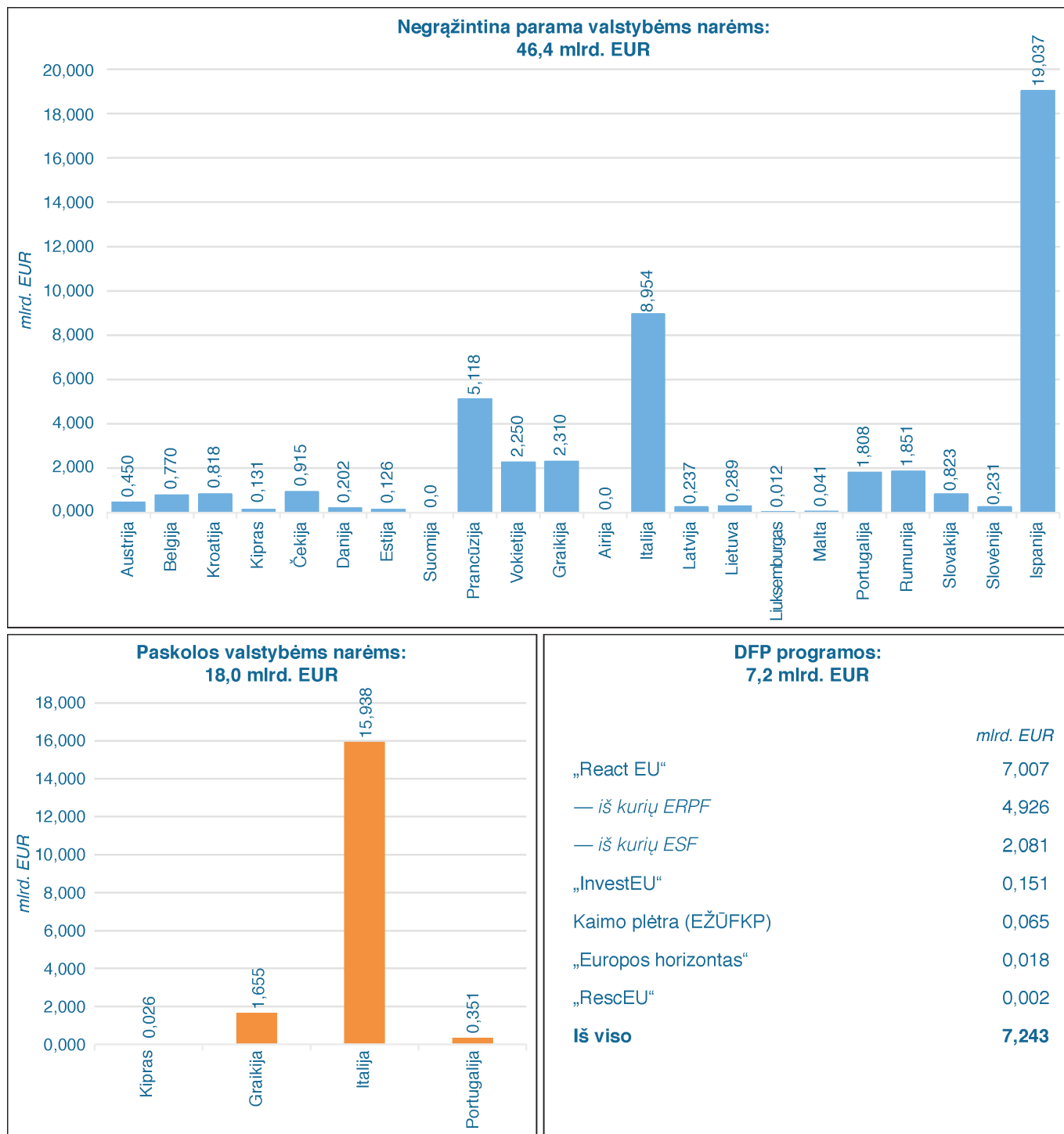
(mlrd. EUR)

	2021 m.	2020 m.
TURTAS		
Finansinis turtas	188,6	113,1
Išankstinis finansavimas	93,4	62,7
Gautinos sumos	72,4	74,5
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	44,9	16,7
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai ir kitas turtas	14,7	13,0
Iš viso	414,1	280,0
ĮSIPAREIGOJIMAI		
Išmokos, mokamos pasibaigus tarnybos laikui	122,5	116,0
Finansiniai įsipareigojimai	246,1	95,0
Mokėtinos sumos	46,4	32,4
Sukauptos sumos	78,1	64,6
Kiti įsipareigojimai	3,3	5,4
Iš viso	496,4	313,5
GRYNASIS TURTAS		
Rezervai	1,3	5,1
Iš valstybių narių pareikalautinos sumos	(83,6)	(38,5)
Iš viso	(82,3)	(33,4)

⇒ žr. Finansinės būklės ataskaitos analizės 5 punktą

Sėkmingai pradėta įgyvendinti priemonė „NextGenerationEU“

Pagal priemonę „NextGenerationEU“ išmokėta 71,6 mlrd. EUR suma paskirstyta taip:

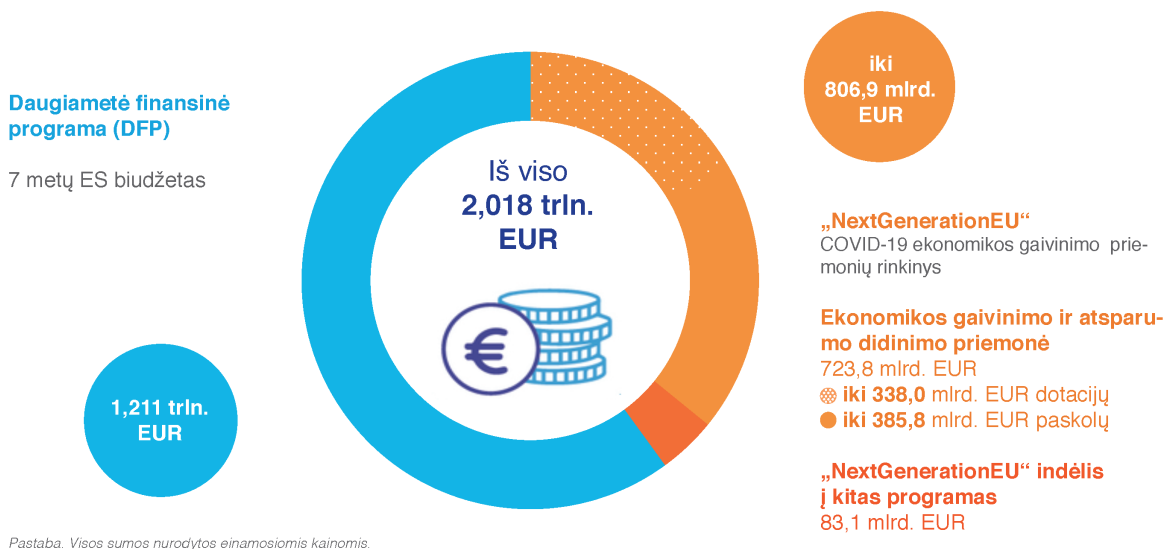
↪ žr. 2.3 skirsnį „NGEU finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d.“

2. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA IR PRIEMONĖ „NextGenerationEU“

2.1. 2021–27 M. DFP IR „NextGenerationEU“ – PAGRINDINIAI DUOMENYS

2021–2027 m. ES ilgalaikis biudžetas kartu su ekonomikos gaivinimo priemone „NextGenerationEU“ (toliau – NGEU) sudaro 2,018 trln. EUR dabartinėmis kainomis (1,8 trln. EUR 2018 m. kainomis). Šis precedento neturintis finansinis atsakas į krizę padės ištaisyti koronaviruso pandemijos sukeltą ekonominę ir socialinę žalą ir pereiti prie žalesnės, labiau skaitmeninės ir tvaresnės Europos.

Rinkinį sudaro ilgalaikis biudžetas, 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (toliau – DFP), kurios vertė – 1,211 trln. EUR dabartinėmis kainomis (1,074 trln. EUR 2018 m. kainomis), kartu su laikinąja ekonomikos gaivinimo priemone NGEU, kurios vertė– iki 806,9 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis (750 mlrd. EUR 2018 m. kainomis).

Tai išties sumodernintas biudžetas:

- daugiau nei 50 % visos kito ilgalaikio biudžeto ir NGEU sumos bus skirta Europos Sąjungos modernizavimui pasitelkiant mokslinius tyrimus ir inovacijas, teisingą klimato politiką ir skaitmeninę pertvarką, parengtį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo stiprinimo veiksmus;
- 30 % ES biudžeto bus išleista kovai su klimato kaita – tai didžiausia iki šiol tam skirta ES biudžeto dalis;
- 20 % Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP), kuri sudaro 90 % NGEU, lėšų bus investuota į skaitmeninę pertvarką;
- 2026 ir 2027 m. 10 % metinių ilgalaikio biudžeto išlaidų bus panaudota biologinės įvairovės mažėjimo tendencijai stabdyti ir keisti į priešingą ir
- pirmą kartą ilgalaikiame biudžete didžiausią dalį sudaro nauji ir sustiprinti prioritetai – 32 %.

Politiniai prioritetai, kuriais grindžiama 2021–2027 m. DFP

Komisijos politiniai prioritetai apibrėžiami Komisijos pirmininkės nustatytose politinėse gairėse. 2019 m. gruodžio 1 d. kadenciją pradėjo Pirmininkės U. von der Leyen vadovaujama Komisija. Ji daugiausia dėmesio skiria šiems šešiams plataus užmojo tikslams:

ŠEŠI PLATAUS UŽMOJO TIKSLAI

Europos žaliasis kursas

- Siekis tapti pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu

Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa

- Galimybių žmonėms suteikimas naujosios kartos technologijomis

Žmonėms tarnaujanti ekonomika

- Socialinio sąžiningumo ir gerovės siekimas

Pasaulyje stipresnė Europa

- Stiprindama unikalų savo, kaip atsakingos pasaulinės lyderės, prekės ženklą, daugiau siekianti Europa

Europinės gyvenenos propagavimas

- Lygybę puoselėjančios Sąjungos, kurioje visi turime vienodas galimybes, kūrimas

Naujas postūmis Europos demokratijai

- Mūsų demokratijos puoselėjimas, apsauga ir stiprinimas

2.2. PRIEMONĖ „NextGenerationEU“. APŽVALGA

806,9 mlrd. EUR biudžetą turinti priemonė NGEU skirta padėti atitaisyti tiesioginę ekonominę ir socialinę žalą, kurią padarė koronaviruso pandemija, ir taip kurti žalesnę, labiau skaitmeninę, atsparesnę ir dabartiniams bei būsimiems uždaviniams geriau pritaikytą Europą po COVID-19.

Dalis lėšų – iki 338,0 mlrd. EUR – skiriama kaip negrąžintina parama arba dotacijos. Kita dalis – iki 385,8 mlrd. EUR – naudojama Sąjungos paskoloms atskiroms valstybėms narėms teikti. Šias paskolas tos valstybės narės pradės grąžinti tik pasibaigus dabartinės DFP laikotarpiui ir jos bus teikiamos ilgą laiką; pavyzdžiui, dabartinių paskolų grąžinimo terminas sueis tik 2051 m. (žr. 2.3.3 skirsnį).

Be to, NGEU stiprinamos kelios esamos ES programos ir politikos kryptys, pavyzdžiui:

- sanglaudos politika pagal sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtą ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvą („REACT-EU“), siekiant padėti šalinti ekonominius COVID-19 padarinius pirmuosius kelerius ekonomikos gaivinimo metus,
- Teisingos pertvarkos fondas, siekiant užtikrinti, kad perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos duotų rezultatų visiems,
- Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai, siekiant toliau remti ūkininkus,
- „InvestEU“, siekiant remti mūsų įmonių pastangas investuoti,
- „Europos horizontas“, siekiant užtikrinti, kad ES turėtų pajėgumų finansuoti pažangesnius mokslinius tyrimus, ir
- „RescEU“, kad ES civilinės saugos mechanizmas turėtų pajėgumų reaguoti į didelio masto ekstremaliąsias situacijas.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

723,8 mlrd. EUR

● iki 338,0 dotacijų

● iki 385,8 paskolų

ŽALINIMAS

Švarios technologijos ir atsinaujinantieji energijos išteklių

RENOVACIJA

Pastatų energijos vartojimo efektyvumas

PERSIKROVIMAS

Darnusis transportas ir įkrovimo stotelės

PRISIJUNGIMAS

Sparčiojo plėtojimo ryšio paslaugų diegimas

SKAITMENIZACIJA

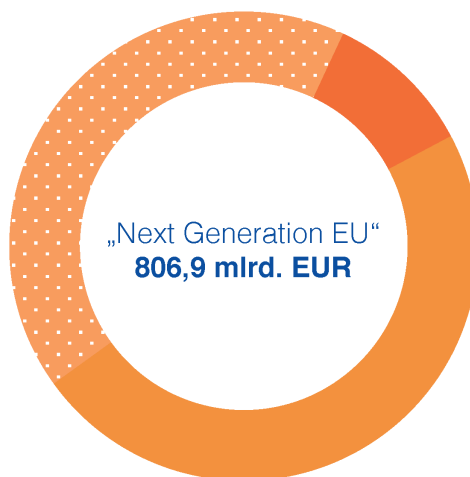
Viešojo administravimo skaitmenizacija

PADIDINIMAS

Duomenų debesija ir tvarūs procesoriai

PERSIKVALIFIKAVIMAS IR ĮGŪDŽIŲ TOBULINIMAS

Švietimas ir mokymas skaitmeniniams įgūdžiams didinti
digital skills

„Next Generation EU“
indėlis į kitas programas
83,1 mlrd. EUR

REACT-EU (ERPF / ESF)
50,6

TEISINGOS PERTVARKOS
FONDAS
10,9

Kaimo plėtra (EŽŪFKP)
8,1

„InvestEU“
6,1

„EUROPOS HORIZONTAS“
5,4

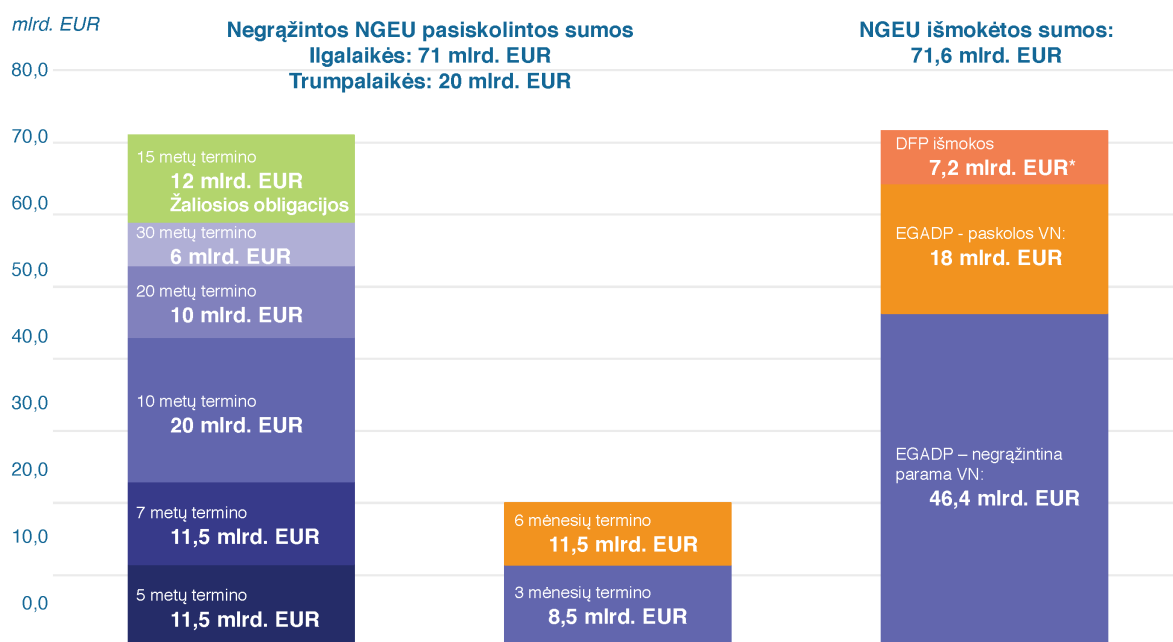
„rescEU“
2,0

2.3. NGEU FINANSINĖ BŪKLĖ 2021 M. GRUODŽIO 31 D.

2.3.1. Apžvalga

Nuo NGEU finansavimo operacijų pradžios 2021 m. birželio 15 d. iki 2021 m. pabaigos Komisija surinko 71,0 mlrd. EUR ilgalaikio finansavimo, daugiausia išleisdama obligacijas pagal sindikuotus sandorius. Be to, nuo 2021 m. gruodžio mėn. Komisija turi 20 mlrd. EUR neapmokėtų trumpalaikių ES vekselių. Iki 2021 m. pabaigos Komisija iš viso išmokėjo 71,6 mlrd. EUR finansinės paramos. Didžioji šios sumos dalis – 64,3 mlrd. EUR – buvo išmokėta 20 valstybių narių pagal EGADP (iš jų 46,4 mlrd. EUR kaip negrąžintina parama ir 18,0 mlrd. EUR kaip paskolos). Dar 7,2 mlrd. EUR išmokėta kaip DFP mokėjimai pagal esamas programas. Likusi 19,4 mlrd. EUR dalis laikoma NGEU banko sąskaitoje ECB ir Komisijos centrinėje išdoro sąskaitoje, kol bus išmokėta į biudžetą DFP programoms.

NGEU. Negrąžintos pasiskolintos lėšos ir išmokėtos lėšos 2021 m. gruodžio 31 d.

* Be to, Komisijos centrinėje išdo sąskaitoje buvo laikoma 1,4 mlrd. EUR, numatytų išmokėti į biudžetą DFP programoms.

2.3.2. Pasiskolintos lėšos

Siekdama patenkinti NGEU finansavimo poreikius, Komisija išleidžia vertybinius popierius tarptautinėse kapitalo rinkose. Pagal diversifikuotą finansavimo strategiją Komisija derina įvairių finansavimo priemonių ir finansavimo būdų taikymą su atviru ir skaidriu informacijos pateikimu rinkos dalyviams.

2021 m. pagal metinį sprendimą dėl skolinimosi ⁽¹⁾ Komisijai leista išleisti ne didesnę kaip 125 mlrd. EUR vertės ilgalaikio finansavimo priemonių emisiją, o didžiausia apyvartoje esančių trumpalaikio finansavimo priemonių vertė negalėjo viršyti 60 mlrd. EUR.

Ilgalaikis finansavimas. Sindikuoti sandoriai ir ES obligacijų aukcionai

Išleidusi penkias obligacijų emisijas per sindikuotus sandorius (įskaitant vieną dviejų dalių sandorį), taip pat 5,0 mlrd. EUR ES obligacijų aukcionuose, 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija buvo pasiskolinusi 66,0 mlrd. EUR:

(mlrd. EUR)				
Ilgalaikio finansavimo sandoriai (įskaitant tęstinius)	Terminas	Išleista / Surinkta	Iš viso gražinta metų pabaigoje	Negrąžinta metų pabaigoje
NGEU#1	2031 07 04	20,0	0,0	20,0
NGEU#2a (įskaitant tęstinius)	2026 07 06	11,5	0,0	11,5
NGEU#2b	2051 07 06	6,0	0,0	6,0
NGEU#3	2041 07 04	10,0	0,0	10,0
NGEU#4 (įskaitant tęstinius)	2028 10 04	11,5	0,0	11,5
NGEU žaliosios obligacijos #1	2037 02 04	12,0	0,0	12,0
Iš viso		71,0	0,0	71,0

⁽¹⁾ Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2021) 3991 final.

Pirmuoju sindikuotu sandoriu 2021 m. birželio mėn. surinkta 20,0 mlrd. EUR. Tai buvo didžiausia institucinių obligacijų emisija Europoje, didžiausias institucinis vienos dalies sandoris ir didžiausia suma, kurią ES yra iki šiol surinkusi per vieną sandorį.

2021 m. spalio mėn. Komisija išleido pirmas NGEU žaliąsias obligacijas, pritraukdama 12,0 mlrd. EUR, kurie bus panaudoti tik žaliosioms ir tvarioms investicijoms visoje ES. Ši emisija, kuri buvo didžiausia pasaulyje iki šiol išleista žaliųjų obligacijų emisija, atkreipė dėmesį į žaliosiomis obligacijomis finansuojamą žaliąją politiką ir prisidėjo prie Europos žaliojo kurso bei žaliosios pertvarkos. Išleidus žaliųjų obligacijų emisiją, reikia teikti ataskaitas apie tikslų žaliųjų obligacijų lėšų panaudojimą ir investicijų, finansuojamų žaliosiomis obligacijomis, poveikį.

Trumpalaikis finansavimas. ES vekselių aukcionai

2021 m. gruodžio 31 d. likusi trumpalaikio finansavimo, surinkto aukcione pardavus ES vekselius, kurių išpirkimo terminas yra trys arba šeši mėnesiai, suma sudarė 20,0 mlrd. EUR:

<i>(mlrd. EUR)</i>	
ES vekselių aukcionai	Apyvartoje metų pabaigoje
Terminas – 3 mėnesiai	8,5
Terminas – 6 mėnesiai	11,5
Iš viso	20,0

Nors sindikuoti sandoriai ir toliau bus pagrindinis NGEU emisijos programos pagrindas, bent jau pradinuose etapuose, galimybė greitai ir nebrangiai pritraukti pinigų aukcionuose gerokai padidina Komisijos gebėjimą tenkinti NGEU mokėjimų poreikius palankiausiomis Sąjungos biudžetui ir (arba) paramą gaunančioms valstybėms narėms sąlygomis.

Be to, 16 mlrd. EUR trumpalaikio finansavimo suma buvo surinkta sudarant sandorius pinigų rinkoje ir ji visa buvo grąžinta metų pabaigoje.

2.3.3. Išmokos

Iki 2021 m. pabaigos Komisija buvo gavusi 26 valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, iš kurių 22 buvo įvertinti teigiamai ir vėliau patvirtinti Tarybos (Belgijos, Kroatijos, Kipro, Čekijos, Danijos, Vokietijos, Graikijos, Ispanijos, Portugalijos, Prancūzijos, Airijos, Italijos, Latvijos, Liuksemburgo, Austrijos, Slovakijos, Lietuvos, Maltos, Slovėnijos, Rumunijos, Estijos ir Suomijos). Dar keturios valstybės narės (Bulgarija, Vengrija, Lenkija ir Švedija) pateikė planus, kurių vertinimas metų pabaigoje dar nebuvo baigtas. Dar vienas planas (Nyderlandų) buvo dar nepateiktas. Bendra pagal 22 patvirtintus planus patvirtinta finansinė parama sudarė 291,2 mlrd. EUR negrąžintinos paramos (iš jų iki metų pabaigos pasirašyti finansavimo susitarimai apėmė 195,4 mlrd. EUR) ir 153,9 mlrd. EUR finansinės paskolų paramos (iš jų iki metų pabaigos pasirašyti paskolų susitarimai apėmė 153,2 mlrd. EUR).

Negrąžintina parama

2021 m. Komisija iš viso išmokėjo 46,4 mlrd. EUR negrąžintinos paramos 20 iš 22 valstybių narių, pateikusių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kurie buvo patvirtinti. Iš šios sumos 36,4 mlrd. EUR buvo išmokėta kaip išankstinis finansavimas. Ispanijai pasiekus tarpines reikšmes, be pradinio patvirtinto 1,5 mlrd. EUR išankstinio finansavimo, iki metų pabaigos buvo išmokėta dar 10 mlrd. EUR. 0,3 mlrd. EUR išankstinio finansavimo suma, susijusi su negrąžintina parama Suomija, metų pabaigoje dar nebuvo išmokėta. Airijos atveju buvo patvirtinta 1,0 mlrd. EUR negrąžintinos paramos, tačiau metų pabaigoje finansavimo susitarimas dar nebuvo pasirašytas.

<i>(mlrd. EUR)</i>				
Valstybė narė	Didžiausia negrąžintina parama (*)	Iš viso pasirašyta 2021 12 31	Biudžetiniai įsipareigojimai 2021 m.	Iš viso išmokėta 2021 12 31
Austrija	3,5	2,2	1,1	0,4
Belgija	5,9	3,6	1,8	0,8

(mlrd. EUR)

Valstybė narė	Didžiausia negražintina parama (1)	Iš viso pasirašyta 2021 12 31	Biudžetiniai įsipareigojimai 2021 m.	Iš viso išmokėta 2021 12 31
Kroatija	6,3	4,6	2,3	0,8
Kipras	1,0	0,8	0,4	0,1
Čekija	7,0	3,5	1,8	0,9
Danija	1,6	1,3	0,6	0,2
Estija	1,0	0,8	0,4	0,1
Suomija	2,1	— (1)	0,8	— (1)
Prancūzija	39,4	24,3	12,0	5,1
Vokietija	25,6	16,3	8,1	2,3
Graikija	17,8	13,5	6,7	2,3
Airija	1,0	— (1)	0,5	—
Italija	68,9	47,9	23,7	9,0
Latvija	1,8	1,6	0,8	0,2
Lietuva	2,2	2,1	1,0	0,3
Liuksemburgas	0,1	0,1	0,0	0,0
Malta	0,3	0,2	0,1	0,0
Portugalija	13,9	9,8	4,8	1,8
Rumunija	14,2	10,2	5,1	1,9
Slovakija	6,3	4,6	2,3	0,8
Slovėnija	1,8	1,3	0,6	0,2
Ispanija	69,5	46,6	23,1	19,0
Patvirtinta	291,2	195,4	98,0	46,4
Bulgarija	6,3	—	—	—
Vengrija	7,2	—	—	—
Nyderlandai	6,0	—	—	—
Lenkija	23,9	—	—	—
Švedija	3,3	—	—	—
Dar nepatvirtinta	46,6	—	—	—
Iš viso	338,0	195,4	98,0	46,4

(1) Valstybės narės, turinčios patvirtintus planus: finansavimas, skirtas kiekvienam patvirtintam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui. Valstybės narės, neturinčios patvirtintų planų: didžiausias asignavimas dotacijų forma pagal EGADP reglamentą. Atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį, sumos bus atnaujintos 2022 m. birželio 30 d.

(1) Suomija: pasirašyta ir išmokėta tik 2022 m. (0,3 mlrd. EUR).

(1) Airija: nepasirašyta iki šių ataskaitų pasirašymo datos. Airija neprašė išankstinio negražintinos paramos finansavimo.

Paskolos

2021 m. Komisija keturioms valstybėms narėms (Kipriui, Graikijai, Italijai ir Portugalijai) iš viso išmokėjo 18,0 mlrd. EUR išankstinio finansavimo forma, o tai sudaro 13 % joms atitinkamai skirtų paskolų. Dar 1,9 mlrd. EUR išankstinio finansavimo, susijusio su finansine paskolų parama Rumunijai, metų pabaigoje dar nebuvo išmokėta. Slovėnijos atveju buvo patvirtinta 0,7 mlrd. EUR finansinė paskolų parama, tačiau metų pabaigoje paskolos sutartis dar nebuvo pasirašyta:

mlrd. EUR

Valstybė narė	Didžiausia finansinių paskolų parama	Iš viso pasirašyta 2021 12 31	Iš viso išmokėta 2021 12 31	Iš viso grąžinta 2021 12 31	Iš viso negrąžinta 2021 12 31
Kipras	0,2	0,2	0,0	—	0,0
Graikija	12,7	12,7	1,7	—	1,7
Italija	122,6	122,6	15,9	—	15,9
Portugalija	2,7	2,7	0,4	—	0,4
Rumunija	14,9	14,9	— ⁽¹⁾	—	—
Slovėnija	0,7	— ⁽¹⁾	—	—	—
Patvirtinta	153,9	153,2	18,0	—	18,0
Rezervas	231,9	—	—	—	—
Iš viso	385,8	153,2	18,0	—	18,0

⁽¹⁾ Rumunija: išmokėta tik 2022 m. (1,9 mlrd. EUR).

⁽¹⁾ Slovėnija: pasirašyta tik 2022 m. Išankstinio paskolos finansavimo Slovėnija neprašė.

Pagal paskolos sutartis valstybės narės kasmet grąžins 5 % išmokėtų sumų, pradedant nuo dešimtų metų nuo išmokėjimo dienos. Taigi Portugalija, Graikija, Italija ir Kipras pradės grąžinti paskolas 2032 m., o paskolų grąžinimo terminas sueis 2051 m. Metų pabaigoje negrąžintų nominalių sumų grąžinimo tvarkaraštis:

mln. EUR

Valstybė narė	Grąžinimo laikotarpis	Per metus grąžintina suma	Visa grąžintina suma
Kipras	2032–2051 m.	1	26
Graikija	2032–2051 m.	83	1 655
Italija	2032–2051 m.	797	15 938
Portugalija	2032–2051 m.	18	351
Iš viso		899	17 970

NGEU indėlis į kitas ES biudžeto programas

2021 m. pabaigoje Komisija iš viso buvo išmokėjusi 7,2 mlrd. EUR kitoms programoms pagal DFP, daugiausia susijusioms su iniciatyva „REACT-EU“, pagal kurią finansuojami Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) ir Europos socialinis fondas (ESF):

<i>mlrd. EUR</i>			
DFP programa	Iš viso patvirtinta DFP įnašų	Biudžetiniai įsipareigojimai 2021 m.	Iš viso išmokėta 2021 12 31
Iniciatyva „REACT-EU“	50,6	39,5	7,0
— iš kurių ERPF	31,5	24,0	4,9
— iš kurių ESF	19,2	15,4	2,1
Teisingos pertvarkos fondas	10,9	0,0	0,0
Kaimo plėtra (EŽŪKFP)	8,1	2,4	0,1
„InvestEU“	6,1	1,7	0,2
„Europos horizontas“	5,4	1,8	0,0
„RescEU“	2,1	0,1	0,0
Iš viso	83,1	45,5	7,2

2.3.4. Likvidumas

Pagal NGEU teikiamoms paskoloms netaikomas griežtas kitų finansinės paramos priemonių kompensacinis principas. Vietoje to buvo parengta NGEU skirta diversifikuota ir sutelktinio finansavimo strategija, pagal kurią buvo reikalaujama įgyvendinti veiksmingą likvidumo valdymą. NGEU likvidumo valdymo tikslas – užtikrinti, kad NGEU banko sąskaitoje laikomų sumų pakaktų visiems būsimiems išmokų poreikiams patenkinti ir išlaikyti nustatytą atsargos rezervą, kartu vengiant bet kokių perteklinių likučių. Likvidumo valdymui Komisija sukūrė IT priemonę, kuri leidžia kasdien stebėti NGEU sąskaitą. 2021 m. pabaigoje NGEU nebiudžetinėje sąskaitoje laikomos lėšos iš viso sudarė 18,0 mlrd. EUR. Be to, Komisijos centrinėje išdo sąskaitoje buvo laikoma 1,4 mlrd. EUR, numatytų išmokėti į biudžetą DFP programoms.

3. BIUDŽETO VYKDYMO SUVESTINĖ

3.1. PAJAMOS

Bendra 2021 m. metams skirtų mokėjimų asignavimų suma pradiniam patvirtintame ES biudžete, kurį 2020 m. gruodžio 18 d. pasirašė Europos Parlamento pirmininkas, buvo 166 060 mln. EUR, o bendra suma, finansuotina iš nuosavų išteklių, sudarė 156 867 mln. EUR. Pradinio biudžeto pajamų ir išlaidų sąmatos per biudžetinius metus paprastai tikslinamos taisomaisiais biudžetais. BNP pagrįstų nuosavų išteklių tikslinimu užtikrinama, kad biudžeto pajamos tiksliai sutaptų su biudžeto išlaidomis. Tokiu būdu laikomasi biudžeto subalansuotumo principo, o biudžeto pajamų ir išlaidų (mokėjimų asignavimų) sumos yra vienodos.

2021 m. priimti šeši taisomieji biudžetai. Atsižvelgiant į juos, galutinės patvirtintos 2021 m. pajamos siekė 168 011 mln. EUR, o visa iš nuosavų išteklių finansuotina suma – 156 993 mln. EUR. 2021 m. valstybių narių įnašai išliko stabilūs. Mokėjimų asignavimų padidėjimas (1 950 mln. EUR) daugiausia buvo finansuojamas iš ankstesnių metų pertekliaus.

Pajamos gaunamos iš šešių šaltinių (antraštinių dalių).

1 antraštinė dalis. Nuosavi ištekliai

Surinkti tradiciniai nuosavi ištekliai (158 632 mln. EUR) 1,0 % viršijo biudžete numatytą sumą (156 993 mln. EUR). Tai daugiausia lėmė per paskutinius du metų mėnesius surinkta didesnė, nei tikėtasi, suma.

Galutiniai valstybių narių PVM, BNP ir plastiko kiekiu paremti mokėjimai labai panašūs į galutinio biudžeto įverčius. Prognozuotų sumų ir faktiškai išmokėtų sumų skirtumas aiškinamas biudžeto tikslams naudojamo euro kurso ir tuo metu, kai valstybės narės, nesančios euro zonos narėmis, faktiškai atliko mokėjimus, galiojusio kurso skirtumais.

2 antraštinė dalis. Perteklius, likučiai ir patikslinimai

Praėjusių finansinių metų perteklius sudarė 1 769 mln. EUR. Ši suma buvo įrašyta į 2021 m. biudžetą per taisomąjį biudžetą, o valstybių narių nuosavų išteklių įnašas buvo atitinkamai sumažintas.

Taisyklės dėl PVM ir BNP likučių yra nustatytos Reglamento dėl nuosavų išteklių teikimo (Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014^(?)) 10b straipsnyje. Pagal šias taisykles apskaičiuojama bendra likučių suma, kad poveikis ES biudžetui būtų lygus nuliui (užskaitos sistema) ir šiai procedūrai biudžeto pakeitimo nereikia. Todėl Komisija tiesiogiai prašo valstybių narių sumokėti grynąsias sumas.

3 antraštinė dalis. Administracinės pajamos

Šią antraštinę dalį sudaro pajamos iš mokesčių, taikomų darbuotojų darbo užmokesčiui, kurios sudaro 2 230 mln. EUR.

4 antraštinė dalis. Finansinės pajamos, delspinigiai ir baudos

4 antraštinėje dalyje biudžete numatytos sumos (515 mln. EUR) ir biudžeto vykdymo rezultato (1 633 mln. EUR) skirtumas daugiausia susijęs su baudomis konkurencijos srityje.

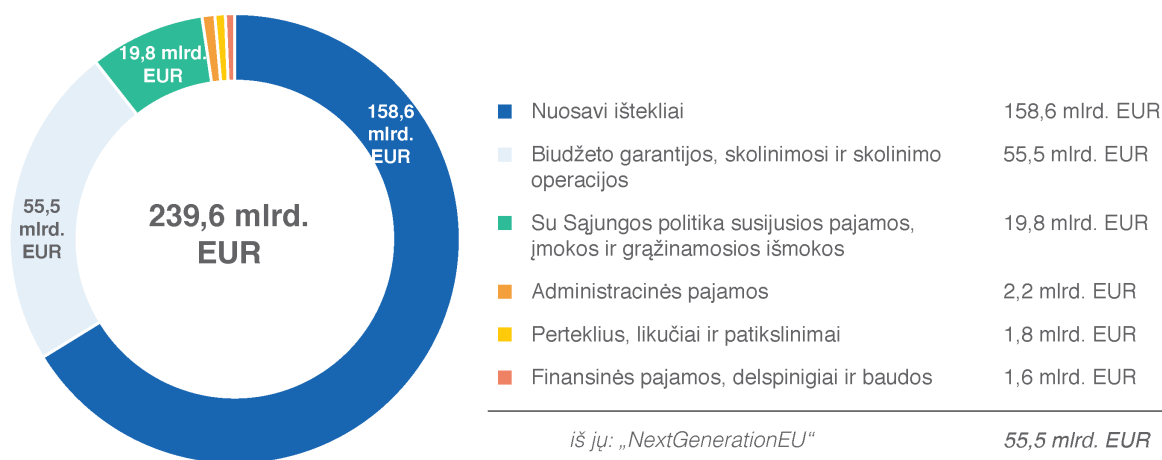
5 antraštinė dalis. Biudžeto garantijos, skolinimosi ir skolinimo operacijos

Pradėjus įgyvendinti NGEU, ši antraštinė dalis gerokai padidėjo. Šios antraštinės dalies NGEU lėšos yra asignuotosios pajamos. 5 antraštinė dalis apima pajamas, susijusias su garantijomis, palūkanomis ir suteiktų paskolų grąžinimu. Į šią antraštinę dalį taip pat nukreipiamos lėšos (NGEU negrąžintinai paramai pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir DFP programoms stiprinti) iš konkrečiam tikslui paskirtų pajamų, kurias valstybės narės gauna pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę (EURI). Išsamiai NGEU apžvalga pateikta Svarbiausių finansinių metų aspektų 2.2 ir 2.3 skirsniuose.

6 antraštinė dalis. Su Sąjungos politika susijusios pajamos, įnašai ir grąžinamosios išmokos

Ši antraštinė dalis daugiausia susijusi su pajamomis iš finansinių pataisų, taikomų struktūriniais ir žemės ūkio fondams (ESI fondams, EŽŪGF ir EŽŪFKP). Ji taip pat apima trečiųjų valstybių dalyvavimą mokslinių tyrimų programose, žemės ūkio fondų sąskaitų patvirtinimą ir kitus įnašus bei grąžinamąsias išmokas pagal ES programas ir (arba) veiklą. Didelę šios sumos dalį sudaro asignuotosios pajamos, dėl kurių papildomi asignavimai įtraukiami į išlaidas.

2021 m. visos biudžeto pajamos sudarė 239 596 mln. EUR

(?) 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti (Nauja redakcija) (OL L 168, 2014 6 7, p. 39).

3.2. IŠLAIDOS

3.2.1. Biudžeto vykdymas

2021 m., kurie yra pirmieji naujos 2021–2027 m. DFP metai, galutinį patvirtintą biudžetą sudarė 166,8 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 168,0 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų. NGEU sustiprino pagrindines programas papildomais 421,1 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 55,5 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų, įtrauktų į ES biudžetą kaip išorės asignuotosios pajamos ⁽³⁾.

2021 m. biudžeto vykdymui didelės įtakos turėjo vėlavimas priimti naujus teisinius pagrindus ir naujas struktūrinių fondų taisykles. Didžioji dalis 2021 m. struktūrinių fondų įsipareigojimų asignavimų (kurių grynoji vertė sudaro 49 mlrd. EUR) pagal DFP reglamento 7 straipsnį buvo perprogramuota 2022–2025 m. Finansiniame reglamente ir (arba) naujuose teisiniuose pagrinduose numatytais atvejais neįgyvendinti asignavimai buvo perkelti į 2022 m.: 4,1 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 4,2 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų. Galimybė į kitus metus perkelti nepanaudotus patvirtintus biudžeto asignavimus 2021 m. pirmą kartą pasinaudota pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) ⁽⁴⁾, ⁽⁵⁾. Panašios nuostatos taikomos ir jomis buvo pasinaudota prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo ir Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervo (SEAR) atžvilgiu.

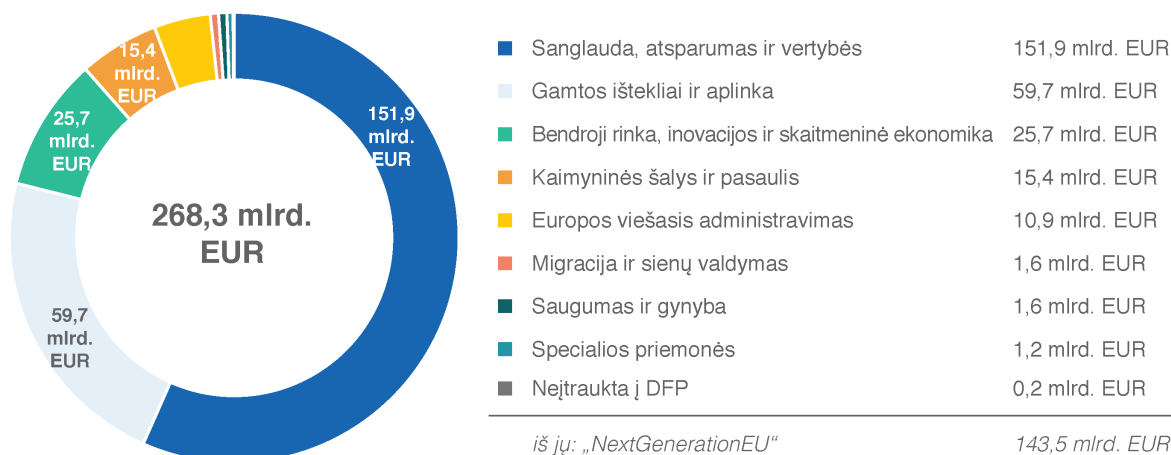
2021 m. panaudoti įsipareigojimų asignavimai iš viso sudarė 268,3 mlrd. EUR:

- 113,4 mlrd. EUR iš galutinio patvirtinto biudžeto;
- 0,6 mlrd. EUR iš asignavimų, perkeltų iš 2020 m.;
- 154,3 mlrd. EUR iš asignavimų, atsirandančių iš asignuotųjų pajamų;
  - iš kurių 143,5 mlrd. EUR iš NGEU.

2021 m. atlikti mokėjimai iš viso sudarė 228,0 mlrd. EUR:

- 163,6 mlrd. EUR iš galutinio patvirtinto biudžeto;
- 1,8 mlrd. EUR iš asignavimų, perkeltų iš 2020 m.;
- 62,6 mlrd. EUR iš asignavimų, atsirandančių iš asignuotųjų pajamų;
  - iš kurių 53,6 mlrd. EUR iš NGEU.

Visų 2021 m. įsipareigojimų asignavimų įgyvendinimas pagal ES politikos tikslus

⁽³⁾ Išsami NGEU apžvalga pateikta Svarbiausių finansinių metų aspektų 2.2 ir 2.3 skirsniuose.

⁽⁴⁾ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

⁽⁵⁾ Nuostata, pagal kurią leidžiama automatiškai perkelti nepanaudotus įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus, taikoma ir kitoms 6 išlaidų kategorijos programoms: Europos tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonei, užjūrio šalims, teritorijoms ir Pasirengimo narystei pagalbos priemonei (PNPP III) jų atitinkamuose teisiniuose pagrinduose pateikiant nuorodas į KVTBP „Globali Europa“ nuostatas.

2021 m. visų rūšių asignavimų (biudžeto, perkėlimų iš ankstesnių metų ir asignuotųjų pajamų) panaudojimas siekė 44 % išsipareigojimų ir 92 % mokėjimų atveju. Neskaičiuojant asignuotųjų pajamų, 2021 m. išsipareigojimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 68 %, o mokėjimų asignavimų – 97 %. Svarbi 2021 m. atliktų mokėjimų dalis buvo susijusi su 2014–2020 m. DFP užbaigimu.

Atsižvelgiant į perkeltus asignavimus ir išsipareigojimus pagal pasidalijamąjį valdymą, kurie buvo perprogramuoti pagal DFP 7 straipsnį, patvirtintas biudžetas būtų įvykdytas beveik 100 % tiek išsipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimų atveju.

Iš NGEU asignavimų buvo panaudota 34 % visų ES biudžete įrašytų išsipareigojimų ir 97 % visų mokėjimų asignavimų. NGEU išsipareigojimų suma sudarė 87 % 2021 m. patvirtintos išsipareigojimų sumos ⁽⁶⁾, kuri siekė 164,6 mlrd. EUR.

3.2.2. Dar neįvykdyti išsipareigojimai

2021 m. pabaigoje dar neįvykdyti išsipareigojimai (paprastai vadinami RAL (pranc. *Reste à Liquider*) – skirtos, bet dar neišmokėtos sumos – sudarė 341,6 mlrd. EUR. Palyginti su 2020 m., dar neįvykdyti išsipareigojimai padidėjo (38,4 mlrd. EUR), tačiau šis padidėjimas buvo mažesnis nei iš pradžių prognozuota, nes didžioji dalis 2021 m. planuotų išsipareigojimų programoms, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas (grynoji vertė 49 mlrd. EUR), buvo atidėti 2022 m. ir vėlesniems metams pagal DFP reglamento 7 straipsnį. Pasidalijamojo valdymo įgyvendinimo perprogramavimas prisidės prie tolesnio RAL padidėjimo ateinančiais metais.

Pagrindinis 2021 m. RAL padidėjimo veiksnys buvo pradėta įgyvendinti NGEU (negražintina dalis), kurios lėšos 2021 m. pabaigoje sudarė 89,9 mlrd. EUR (26 % visų RAL). NGEU asignuotosios pajamos lems RAL didėjimą ateinančiais metais, nes visi išsipareigojimai bus prisiimti iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir bus vykdomi atliekant mokėjimus iki 2026 m. gruodžio 31 d. pagal EURI reglamento ⁽⁷⁾ 3 straipsnio 4 ir 9 dalis.

3.2.3. Biudžeto rezultatas

Biudžeto rezultatas (perteklius) padidėjo nuo 1,8 mlrd. EUR 2020 m. iki 3,2 mlrd. EUR 2021 m. dėl didesnių nei tikėtasi pajamų iš muitų ir baudų.

4. FINANSINĖS PRIEMONĖS IR BIUDŽETO GARANTIJOS

4.1. FINANSINĖS PRIEMONĖS, FINANSUOJAMOS IŠ ES BIUDŽETO

Iš ES biudžeto finansuojamos finansinės priemonės gali būti garantijų priemonės, nuosavo kapitalo priemonės ir paskolų priemonės. Manoma, kad biudžeto garantijų panaudojimas pagal 2021–2027 m. DFP padidės, palyginti su finansinių priemonių, kurios finansuotos visiškai iš ES biudžeto arba numatytos ES biudžete, naudojimu. Visų pirma, pagal programą „InvestEU“ 26,2 mlrd. EUR dydžio ES garantijos bus skirtos EIB grupei ir kitoms finansų įstaigoms įvairiems Sąjungos politikos tikslams paremti vykdanč finansavimo ir investavimo operacijas. Skirtingai nei tradicinis metodas, pagal kurį biudžetas įgyvendinamas teikiant dotacijas ir subsidijas, šis metodas grindžiamas idėja, kad už kiekvieną iš biudžeto taikant finansines priemones išleistą eurą dėl svarto koeficiento galutinis paramos gavėjas gauna daugiau nei 1 EUR finansinės paramos.

Pagal šio tipo biudžeto vykdymą lėšos arba jau yra pervestos į įgaliotųjų subjektų valdomas patikos sąskaitas ir jas galima panaudoti (kaip pinigų ir pinigų ekvivalentus, skolos vertybinius popierius arba investicijas į pinigų rinkos fondus arba sutelktus turto portfelius) būsimiems reikalavimams dėl garantijų išmokėjimo padengti, arba investuotos į nuosavybę. Iš ES biudžeto finansuojamų tiesiogiai ir netiesiogiai valdomų finansinių priemonių svarba ir apimtys pastaraisiais metais didėja.

⁽⁶⁾ Patvirtinta 2021 m. NGEU suma yra susijusi su 2021 m. negražintina parama valstybėms narėms pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP), sanglaudai ir Europos teritorijoms skirta ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyva „REACT-EU“ ir papildomomis lėšomis kitoms Europos programoms ar fondams (Kaimo plėtros, „InvestEU“ fondai, Teisingos pertvarkos fondai, programai „Europos horizontas“ ir „RescEU“). EURI reglamente nustatyti teisinių išsipareigojimų teisiniai terminai, o programavimo paskirstymas nustatomas remiantis planuojamu metinių išsipareigojimų grafiku, konkrečiai nurodytu įvairiuose atitinkamų programų teisiniuose pagrinduose.

⁽⁷⁾ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigaivinti po COVID-19 krizės paremti (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23).

4.2. BIUDŽETO GARANTIJOS. FINANSINIS TURTAS, LAIKOMAS GARANTIJŲ FONDUOSE

Pagal šio tipo biudžeto vykdymą ES suteikia garantijas partneriams, kuriems finansavimas tik iš dalies skiriamas per Komisijos sukurtus garantijų fondus, taip ES biudžete atsiranda neapibrėžtieji išsipareigojimai, kurių prireikia, jeigu skirtų lėšų nepakanka reikalavimams padengti. ES suteikė garantijas paskoloms, teikiamoms už ES ribų (tai vadinama EIB išorės skolinimo įgaliojimu arba ISJ), ir skolos ir nuosavo kapitalo operacijoms, kurioms taikoma ESIF garantija, suteikta EIB grupei, taip pat garantijas operacijoms, kurioms taikoma EDVF ir KVTBP išorės veiksmų garantija, suteikta EIB grupei ir kitoms finansų įstaigoms.

Nuo 2021 m. atidėjiniai per garantijų fondus laikomi bendrame atidėjinių fonde (BAF). BAF įsteigtas pagal Finansinį reglamentą⁽⁸⁾, kad jame būtų kaupiami atidėjiniai (t. y. turimos lėšos) finansiniams išsipareigojimams, atsirandantiems dėl 2021–2027 m. DFP finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos paskolų, padengti. Į jį taip pat įtrauktas tam tikras atidėjinių turtas, skirtas ankstesnių DFP finansiniams išsipareigojimams padengti.

BAF yra sukurtas ir veikia kaip vienas portfelis, kuriame šiuo metu laikomi atidėjiniai įvairioms ES biudžeto garantijoms ir finansinės paramos programoms. BAF ištekliai yra suskirstyti į skyrius, kad būtų galima atsekti sumas, susijusias su įvairiomis prie BAF prisidedančiomis priemonėmis (biudžeto garantijomis ir finansinės paramos programomis).

Įsigaliojus 2021–2027 m. DFP, nuo 2021 m. sausio 1 d. ESIF garantijų fondo grynasis turtas buvo perkeltas į BAF. EDVF garantijų fondo ir Išorės veiksmų garantijų fondo grynasis turtas į BAF perkeltas 2021 m.

2021 m. gruodžio 31 d. Komisija laikė finansinį turtą šiuose BAF skyriuose:

- Išorės veiksmų garantijų fonde (2,7 mlrd. EUR),
- ESIF garantijų fonde (8,5 mlrd. EUR),
- EDVF garantijų fonde (0,8 mlrd. EUR) ir
- „InvestEU“ garantijų fonde (0,3 mlrd. EUR).

Be to, 92 mln. EUR laikomi Komisijos centriniame izde kaip likvidumo rezervas, skirtas neatidėliotiniams reikalavimams mokėti pagal garantiją padengti.

4.3. PASKOLOS IR SUSIJUSIOS PASISKOLINTOS LĖŠOS, SKIRTOS FINANSINĖS PARAMOS PROGRAMOMS

ES skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusi su finansinės paramos programomis, nepriskiriama biudžeto operacijoms. Apskritai ir išskyrus NGEU, taip gautas kapitalas valstybei gavėjai skolinamas vadovaujantis kompensaciniu principu, t. y. nustatoma ta pati atkarpa, terminas ir suma. Nors taikoma kompensacinė metodika, finansinių priemonių skolos tvarkymas yra teisinis ES išsipareigojimas, kuriuo užtikrinama, kad visi obligacijų mokėjimai būtų atlikti laiku sumokant visą sumą. Komisija yra nustačiusi procedūrą, kad užtikrintų paskolos grąžinimą net paskolos išsipareigojimų neįvykdymo atveju.

Finansinę paramą valstybėms narėms ir trečiosioms šalims dvišalių paskolų, finansuojamų iš kapitalo rinkų pasinaudojant ES biudžeto garantija, forma teikia Komisija, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos sprendimais. 2021 m. Komisija, veikdama ES vardu, valdė penkias pagrindines programas, pagal kurias ji gali teikti paskolas, ir tai yra:

- mokėjimų balanso (MB) pagalba,
- Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės (EFSM) pagalba,
- makrofinansinė parama (MFP),

⁽⁸⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

— SURE pagalba ir

— NGEU (daugiau informacijos apie NGEU pateikta 2 skirsnyje).

2021 m. gruodžio 31 d. suteiktos finansinės paramos paskolų nominali suma, išskyrus NGEU (žr. 2 skirsnį), buvo:

	<i>(mlrd. EUR)</i>			
	Iš viso suteikta paskolų	Iš viso išmokėta metų pabaigoje	Iš viso grąžinta metų pabaigoje	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje
SURE				
Belgija	8,2	8,2	—	8,2
Bulgarija	0,5	0,5	—	0,5
Kroatija	1,0	1,0	—	1,0
Kipras	0,6	0,6	—	0,6
Čekija	2,0	2,0	—	2,0
Estija	0,2	0,2	—	0,2
Graikija	5,3	5,3	—	5,3
Vengrija	0,5	0,5	—	0,5
Airija	2,5	2,5	—	2,5
Italija	27,4	27,4	—	27,4
Latvija	0,3	0,3	—	0,3
Lietuva	1,0	1,0	—	1,0
Malta	0,4	0,4	—	0,4
Lenkija	11,2	8,2	—	8,2
Portugalija	5,9	5,4	—	5,4
Rumunija	4,1	3,0	—	3,0
Slovakija	0,6	0,6	—	0,6
Slovėnija	1,1	1,1	—	1,1
Ispanija	21,3	21,3	—	21,3
	94,3	89,6	—	89,6
EFSM				
Airija	22,5	22,5	—	22,5
Portugalija	24,3	24,3	—	24,3
	46,8	46,8	—	46,8
MFP				
Ukraina	5,0	5,0	(0,6)	4,4
Tunisas	1,4	1,1	—	1,1
Jordanija	1,1	0,9	—	0,9

(mlrd. EUR)

	Iš viso suteikta paskolų	Iš viso išmokėta metų pabaigoje	Iš viso grąžinta metų pabaigoje	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje
Kita	1,5	1,2	(0,2)	1,0
	9,0	8,2	(0,8)	7,4
MOKĖJIMŲ BALANSAS				
Latvija	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
Iš viso	153,0	147,5	(3,5)	144,0

Metų pabaigoje negrąžintų sumų grąžinimo tvarkaraštis:

(mlrd. EUR)

	SURE	EFSM	MFP	MOKĖJIMŲ BALANSAS	IŠ VISO
2022 m.	—	2,7	—	—	2,7
2023 m.	—	3,5	0,1	—	3,6
2024 m.	—	2,6	0,6	—	3,2
2025 m.	8,0	2,4	—	0,2	10,6
2026 m.	8,0	4,0	0,1	—	12,1
2027 m.	—	3,0	0,2	—	3,2
2028 m.	10,0	2,3	0,2	—	12,5
2029 m.	8,1	1,4	0,9	—	10,4
2030 m.	10,0	—	0,1	—	10,1
2031 m.	—	7,3	1,2	—	8,5
2032 m.	—	3,0	0,1	—	3,1
2033 m.	—	2,1	0,5	—	2,6
2034 m.	—	—	0,1	—	0,1
2035 m.	8,5	2,0	2,0	—	12,5
2036 m.	9,0	5,7	1,3	—	16,0
2037 m.	—	—	—	—	—
2038 m.	—	1,8	—	—	1,8
2039 m.	—	—	—	—	—
2040 m.	7,0	—	—	—	7,0
2041 m.	—	—	—	—	—
2042 m.	—	3,0	—	—	3,0
2043 m.	—	—	—	—	—
2044 m.	—	—	—	—	—
2045 m.	—	—	—	—	—

(mlrd. EUR)

	SURE	EFSM	MFP	MOKĖJIMŲ BALANSAS	IŠ VISO
2046 m.	5,0				5,0
2047 m.	6,0				6,0
2048 m.					—
2049 m.					—
2050 m.	10,0		—		10,0
2051 m.	—				—
Iš viso	89,6	46,8	7,4	0,2	144,0

SURE

Priemonė SURE buvo nustatyta 2020 m. siekiant teikti finansinę paramą valstybėms narėms, patiriančioms arba realiai galinčioms patirti didelių ekonominių ir finansinių sunkumų dėl COVID-19 pandemijos jų teritorijoje. Šia priemone papildomos nacionalinės priemonės, kurių imasi nukentėjusios valstybės narės. Didžiausia finansinės paramos suma visoms valstybėms narėms neviršija 100 mlrd. EUR.

2021 m. pabaigoje valstybės narės pasirašė paskolos priemonės susitarimų, kurių vertė 94,3 mlrd. EUR, ir iš šios sumos iki 2021 m. pabaigos buvo išmokėta 89,6 mlrd. EUR. 2021 m. išmokėtų naujų paskolų suma siekė 50,1 mlrd. EUR. Paskolų grąžinimo terminas įvairus – 5, 10, 15, 20 ir 30 metų.

EFSM

EFSM buvo nustatyta siekiant teikti finansinę paramą visoms valstybėms narėms, patiriančioms arba realiai galinčioms patirti didelių ekonominių ir finansinių sunkumų dėl išimtinių aplinkybių, kurių jos negali kontroliuoti. 2011–2014 m. finansinė parama pagal EFSM buvo suteikta Airijai ir Portugalijai, su sąlyga, kad bus vykdomos reformos. Šios programos galiojimas baigėsi ir jokių papildomų paskolų nebegalima imti, nors ji ir toliau naudojama, pvz., tokioms konkrečioms užduotims: pratęsti Airijai ir Portugalijai suteiktų paskolų grąžinimo terminą ir teikti pereinamojo laikotarpio paskolas. 2021 m. 9,8 mlrd. EUR sumos grąžinimo terminas, suėjęs tais metais, buvo pratęstas iki 2036 m. (3 mlrd. EUR Airijai ir 1,8 mlrd. EUR Portugalijai) ir iki 2031 m. (5 mlrd. EUR Portugalijai).

Portugalijai skirta suma buvo sumažinta nuo 26 mlrd. EUR iki 24,3 mlrd. EUR, nes 1,7 mlrd. EUR sumos galiojimas pasibaigė ir ji nebegalėjo būti išmokėta. 2021 m. gruodžio mėn. Portugalija paprašė pratęsti 2,2 mlrd. EUR sumos iš bendros 2,7 mlrd. EUR paskolos grąžinimo terminą, kuris sueina 2022 m. balandžio mėn. 2022 m. vasario mėn. Komisija paskolino 2,2 mlrd. EUR grąžintinai paskolai, kurios terminas pratęstas 4,5 metų, refinansuoti.

MFP

MFP programa yra finansinė parama, kurią ES teikia šalims partnerėms, nepriklausančioms ES ir patiriančioms mokėjimų balanso krizę (įskaitant Ukrainai numatytus skirti 4,4 mlrd. EUR). Ji teikiama vidutinės trukmės arba ilgalaikės paskolos arba dotacijos arba jų derinio forma, ir ją gali gauti tik šalys, kurios naudoja Tarptautinio valiutos fondo (TVF) pagalbos programą.

2020 m. Komisija priėmė pasiūlymą dėl 3 mlrd. EUR makrofinansinės paramos, skirtos dešimčiai plėtros ir kaimyninių šalių partnerių, priemonių rinkinio, kad padėtų joms sumažinti koronaviruso pandemijos ekonominius padarinius. Šį sprendimą Europos Parlamentas ir Taryba priėmė 2020 m. gegužės 25 d. Pagal šį sprendimą 2021 m. Komisija išmokėjo 10 naujų paskolų, kurių bendra nominalioji suma siekė 1,7 mlrd. EUR, devyniems MFP gavėjams. Naujų paskolų terminas svyruoja nuo 10 iki 15 metų.

MOKĖJIMŲ BALANSAS

Mokėjimų balanso pagalba yra paramos programa, skirta euro zonai nepriklausančioms šalims, kurios susiduria su mokėjimų balanso sunkumais arba kurioms tokie sunkumai gresia. Mokėjimų balanso pagalba teikiama kaip vidutinės trukmės paskolos, su sąlyga kad bus įgyvendinama politika, skirta pagrindinėms ekonominėms problemoms spręsti. Paprastai ES mokėjimų balanso pagalba siūloma bendradarbiaujant su TVF ir kitomis tarptautinėmis institucijomis ar valstybėmis.

Latvijai pagal mokėjimų balansą skirta suma buvo sumažinta nuo 3,1 mlrd. EUR iki 2,9 mlrd. EUR, nes turimos 0,2 mlrd. EUR sumos galiojimas pasibaigė ir ji nebegalėjo būti išmokėta. 2021 m. nebuvo nei naujų operacijų, nei paskolų grąžinimo.

4.4. NEAPIBRĖŽTIEJI BIUDŽETINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI FINANSINĖS PARAMOS PROGRAMOMS

ES skolinimasis yra tiesioginiai ir besąlygiški ES įsipareigojimai ir juos garantuoja ES valstybės narės (neapibrėžtieji biudžetiniai įsipareigojimai). Ne ES šalių paskoloms finansuoti pasiskolintas lėšas apdraudžia Išorės veiksmų garantijų fondas. Jeigu valstybė narė gavėja nevykdytų savo įsipareigojimų, skola būtų tvarkoma, jeigu įmanoma, iš turimo Komisijos izdo likučio. Jeigu tai būtų neįmanoma tuo metu, Komisija reikiamas lėšas surinktų iš valstybių narių. ES valstybės narės teisiškai pagal ES nuosavų išteklių teisės aktus (Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr 609/2014 14 straipsnį) įpareigojamos pateikti pakankamai lėšų ES įsipareigojimams vykdyti. Todėl investuotojams tenka tik ES, o ne finansuojamų paskolų gavėjo kredito rizika. Kompensaciniu perskolinimu užtikrinama, kad ES biudžete nebūtų prisiimta jokios palūkanų normos arba užsienio valiutos kurso rizikos.

Pagal priemonę SURE valstybėms narėms teikiamos paskolos yra grindžiamos valstybių narių savanoriškai suteiktų garantijų, sudarančių 25 % finansinės pagalbos didžiausios sumos, sistema. Kiekvienos valstybės narės įnašas į bendrą garantijos sumą atitinka jos santykinę visų Europos Sąjungos bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) dalį, remiantis 2020 m. ES biudžetu.

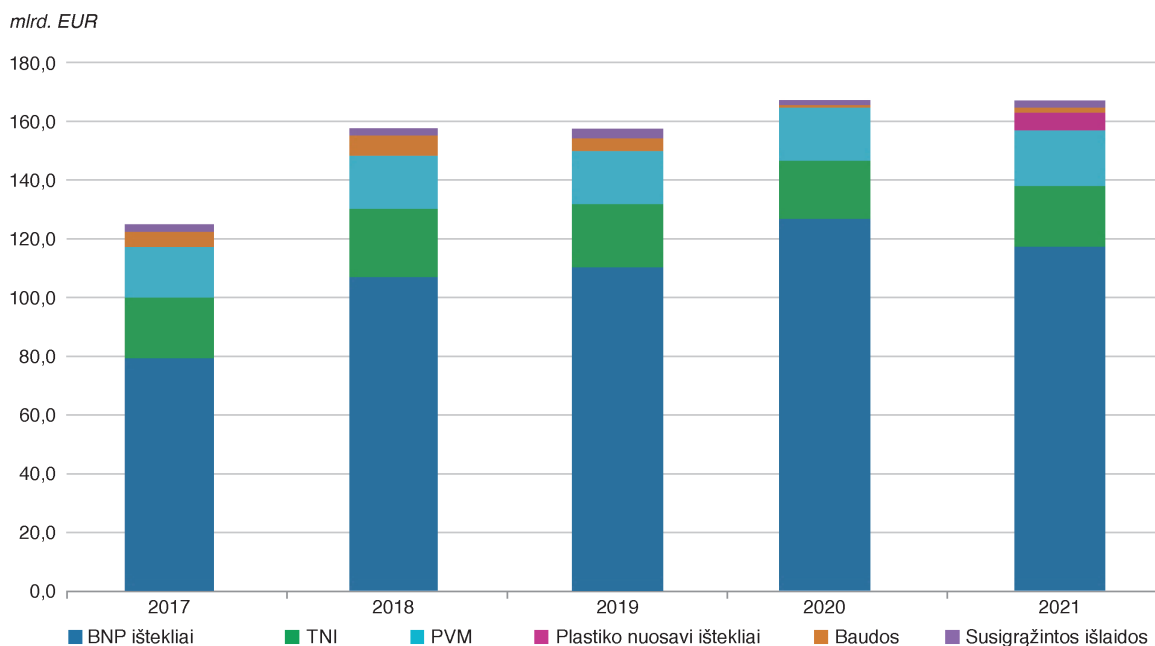
Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos sprendimuose dėl kiekvienos šalies programos nustatoma bendra suteikta suma, išmokos dalių skaičius ir ilgiausias (vidutinis) paskolos paketo terminas. Vėliau Komisija ir atitinkama valstybė narė susitaria dėl paskolos ir (arba) finansavimo parametų, visų pirma dėl jų dalių grąžinimo terminų. Be to, visos, išskyrus pirmąją, paskolos dalys priklauso nuo politikos sąlygų laikymosi teikiant bendrą ES ir TVF finansinę paramą, ir tai yra dar vienas veiksnys, darantis poveikį finansavimo operacijų laikui. Tai reiškia, kad emisijos laiko parinkimas ir išpirkimo terminai priklauso nuo susijusios ES skolinimo veiklos. Finansavimas išimtinai vykdomas eurais, o išpirkimo terminai svyruoja nuo 3 iki 30 metų.

5. FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ

5.1. PAJAMOS

ES konsoliduotosios pajamos apima sumas, susijusias su prekybos ir neprekybinėmis operacijomis; pastarosios yra svarbiausios. Pagrindinių pajamų iš pagrindinių neprekybinių operacijų kategorijų (jas sudaro BNP ištekliai, tradiciniai nuosavi ištekliai, PVM pagrįsti ištekliai, nauji plastiko kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai, baudos ir išlaidų susigrąžinimas) penkerių metų tendencija pateikta toliau.

Penkerių metų pajamų iš pagrindinių neprekybinių operacijų tendencija ⁽¹⁾

⁽¹⁾ 2020 ir 2021 m. duomenys: neįskaitant pajamų, susijusių su JK pasitraukimu iš ES.

Kadangi biudžeto pajamos turėtų prilygti biudžeto išlaidoms (arba jas viršyti), pagrindinis pirmiau parodytos pajamų tendencijos veiksnys yra kiekvienais metais mokamos įmokos.

Konsoliduotosios pajamos. Pagrindiniai 2021 m. pokyčiai

2021 m. konsoliduotos pajamos, apimančios visas pajamų kategorijas, sudarė 178,9 mlrd. EUR, palyginti su 224,0 mlrd. EUR praėjusiais metais. Pagrindinė 45,1 mlrd. EUR, arba 20,1 %, sumažėjimo priežastis buvo mažėjantis Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos poveikis, dėl kurio 2020 m. pajamos padidėjo 47,5 mlrd. EUR, tačiau 2021 m. pajamos dėl to padidėjo tik 1,1 mlrd. EUR. Atmetus šias specifines pajamas, 2021 m. konsoliduotosios pajamos sudaro 177,8 mlrd. EUR ir yra panašios į praėjusių metų patikslintas konsoliduotąsias pajamas (176,5 mlrd. EUR).

Kalbant apie likusias pajamų kategorijas, pagrindiniai pokyčiai buvo pradėti naudoti nauji plastiko kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai, pajamų iš baudų padidėjimas ir pajamų iš BNP sumažėjimas:

- pajamos iš naujų plastiko kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių, kurie buvo pradėti naudoti 2021 m. įsigaliojus naujam Tarybos sprendimui (ES, Euratomas) dėl nuosavų išteklių 2020/2053 ⁽⁹⁾, sudarė 5,8 mlrd. EUR. Vienodas 0,80 EUR/kg pareikalavimo tarifas taikomas kiekvienoje valstybėje narėje susidarantių neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų svoriui. Per tam tikrus metus neperdirbtų plastiko pakuočių atliekos apskaičiuojamos kaip valstybėje narėje susidariusių plastiko pakuočių atliekų ir tais metais perdirbtų plastiko pakuočių atliekų skirtumas. Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija turi teisę į konkrečius metinius vienkartinis plastiko nuosavų išteklių įnašų sumažinimus;
- pajamos iš baudų padidėjo nuo 0,5 mlrd. EUR 2020 m. iki 2,0 mlrd. EUR 2021 m. Šį 1,5 mlrd. EUR sumažėjimą nulėmė tai, kad 2021 m. buvo daugiau baudų ir paskirtos baudos buvo didesnės. 2021 m. pagrindinės paskirtos baudos buvo: BMW ir „Volkswagen“ grupei („Volkswagen“, „Audi“ ir „Porsche“) skirta 875 mln. EUR bauda už susitarimą dėl azoto oksido šalinimo įrangos ir „Nomura“, UBS ir „UniCredit“ skirta 371 mln. EUR bauda už maklerių grupės dalyvavimą karteliniame susitarime pirminėje ir antrinėje Europos vyriausybės obligacijų rinkoje;

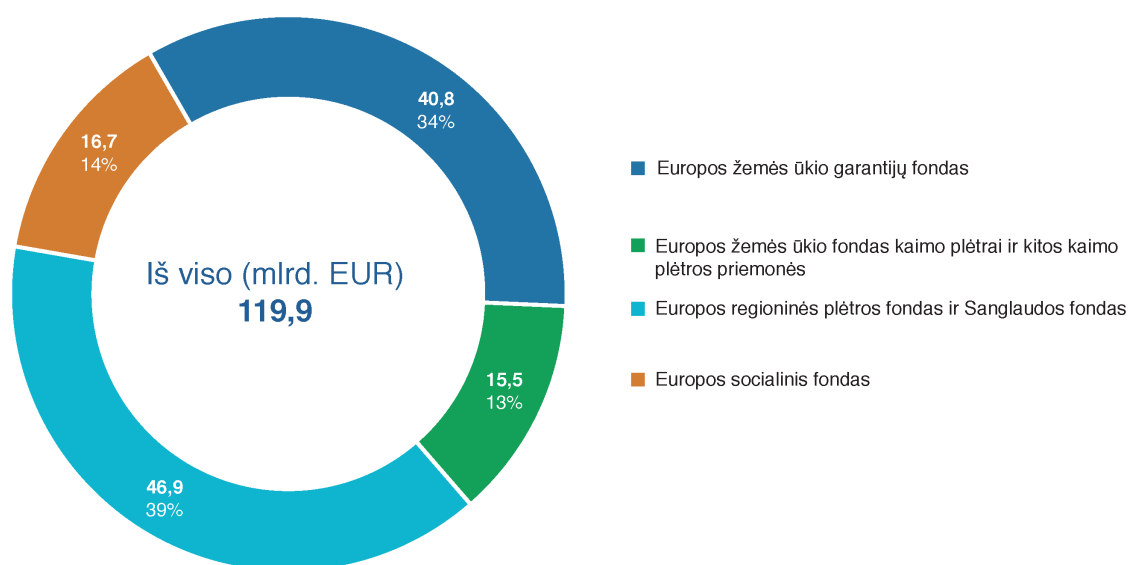
⁽⁹⁾ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

— pajamos iš BNP (bendrųjų nacionalinių pajamų), pagrindinis ES veiklos pajamų elementas, sumažėjo nuo 125,4 mlrd. EUR 2020 m. iki 116,0 mlrd. EUR 2021 m. 9,4 mlrd. EUR, arba 7,5 %, sumažėjimas yra susijęs su kitų pajamų kategorijų (ir naujų plastiko kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių pajamų) padidėjimu, nes pajamomis iš BNP finansuojama ta biudžeto dalis, kurios nepadengia kiti pajamų šaltiniai.

5.2. IŠLAIDOS

Pagrindinė išlaidų, pripažįstamų konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose, sudedamoji dalis – išlaidos pagal pasidalijamąjį valdymą, kurios apima šiuos fondus: i) Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF); ii) Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai ir kitas kaimo plėtros priemones iii) Europos regioninės plėtros fondą ir Sanglaudos fondą ir iv) Europos socialinį fondą (ESF). Šiems fondams teko 119,9 mlrd. EUR, arba 54,3 % visų 2021 m. patirtų išlaidų, t. y. 221,0 mlrd. EUR (2020 m. – 109,7 mlrd. EUR, t. y. 65,9 % visų išlaidų). Toliau pateikiamas išlaidų pagal pasidalijamąjį valdymą paskirstymas ir jų santykinis svoris.

Pagrindinės išlaidos pagal pasidalijamąjį valdymą 2021 finansiniais metais

Išlaidų pagal pasidalijamąjį valdymą padidėjimą daugiausia lemia padidėjusios išlaidos, susijusios su ERPF ir Sanglaudos fondu (5,8 mlrd. EUR) ir ESF (3,0 mlrd. EUR). Tai atspindi 2014–2020 m. DFP programavimo laikotarpio pabaigoje padidėjusį įgyvendinimą, taip pat laikiną bendro finansavimo normos padidėjimą įgyvendinus „CRII+“ priemones. Su EŽŪFKP ir kitomis kaimo plėtros priemonėmis bei EŽŪGF susijusios išlaidos padidėjo atitinkamai 1,0 mlrd. EUR ir 0,3 mlrd. EUR.

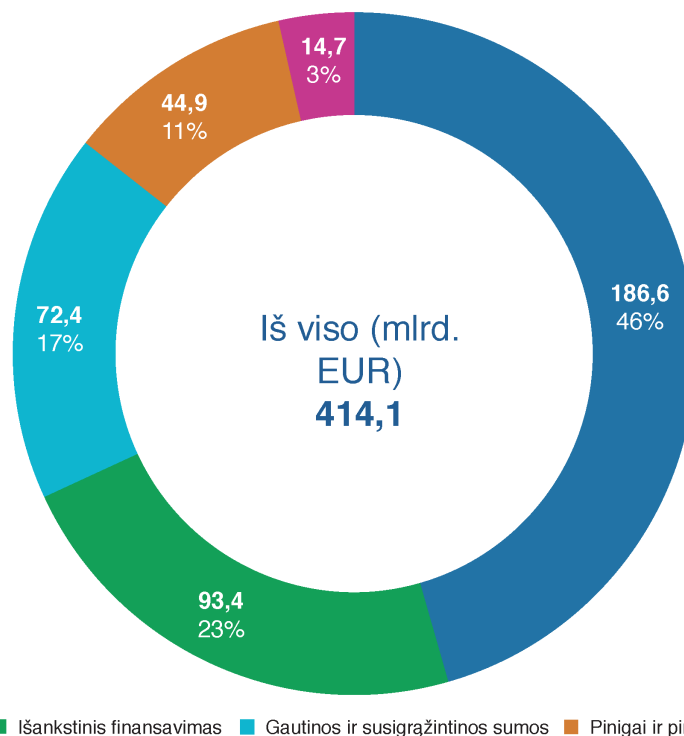
Pradėjus sėkmingai įgyvendinti NGEU (žr. 2 skirsnį), išlaidos pagal tiesioginį valdymą, kai biudžetą vykdo Komisija, vykdomosios įstaigos ir patikos fondai, padidėjo nuo 22,1 mlrd. EUR 2020 m. iki 63,0 mlrd. EUR 2021 m. 40,9 mlrd. EUR padidėjimą daugiausia lėmė negražintina parama, suteikta pagal NGEU EGADP, kuri sudarė 42,9 mlrd. EUR. Tiesioginės valdymo išlaidos, susijusios su Covid-19 vakcinacijos programomis, sumažėjo nuo 1,6 mlrd. EUR 2020 m. iki 0,7 mlrd. EUR 2021 m.

Pagal netiesioginį valdymą patiriamos išlaidos biudžetą vykdančioms ES agentūroms, ES įstaigoms, trečiosioms valstybėms, tarptautinėms organizacijoms ir kitiems subjektams. 2021 m. išlaidos pagal netiesioginį valdymą sudarė 10,9 mlrd. EUR, panašiai kaip ir praėjusiais metais (11,0 mlrd. EUR).

5.3. TURTAS

2021 m. gruodžio 31 d. visas turtas sudarė 414,1 mlrd. EUR (2020 m. – 280,0 mlrd. EUR) – reikšmingą padidėjimą lėmė tolesnis skolinimas pagal SURE priemonę ir pagal naują NGEU priemonę suteiktos paskolos ir sumokėti avansai. Reikšmingiausi straipsniai buvo finansinis turtas, išskyrus pinigus ir pinigų ekvivalentus (188,6 mlrd. EUR), išankstinis finansavimas (93,4 mlrd. EUR), gautinos ir susigrąžintinos sumos (72,4 mlrd. EUR) ir pinigai ir pinigų ekvivalentai (44,9 mlrd. EUR). Kitą turtą, kuris siekė 14,7 mlrd. EUR, daugiausia sudarė nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai bei nematerialusis turtas.

Turto struktūra 2021 m. gruodžio 31 d.

Reikšmingą viso turto padidėjimą (134,0 mlrd. EUR, arba 47,9 %, palyginti su ankstesniais metais) daugiausia lėmė šie veiksniai:

- negrąžintos paskolos padidėjo nuo 93,3 mlrd. EUR 2020 m. iki 163,6 mlrd. EUR 2021 m. 70,3 mlrd. EUR, arba 75,3 %, padidėjimas daugiausia susijęs su papildomų paskolų finansinei paramai pagal SURE priemonę teikimu (50,1 mlrd. EUR) ir paskolų pagal naują EGADP priemonę teikimu (18,0 mlrd. EUR);
- visas išankstinis finansavimas padidėjo nuo 62,7 mlrd. EUR 2020 m. iki 93,4 mlrd. EUR 2021 m. 30,7 mlrd. EUR, arba 49,0 %, padidėjimą lėmė negrąžintina finansinė parama, suteikta pagal EGADP (30,8 mlrd. EUR);
- pinigai ir pinigų ekvivalentai padidėjo nuo 16,7 mlrd. EUR 2020 m. iki 44,9 mlrd. EUR 2021 m. 28,2 mlrd. EUR padidėjimą daugiausia lėmė su NGEU susijęs likvidumas (18,0 mlrd. EUR, laikomų NGEU sąskaitoje, ir 1,4 mlrd. EUR lėšų, laikomų Komisijos centrinėje išdo sąskaitoje, kol jos bus išmokėtos į biudžetą DFP programoms). Likusį padidėjimą lėmė didesnė 2021 m. neįvykdytų mokėjimų asignavimų suma, baudos, kurios metų pabaigoje tapo galutinėmis, ir papildomi tradiciniai nuosavi ištekliai, kurie metų pabaigoje buvo sumokėti, bet dar neįtraukti į biudžetą.

Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES

2020 m. sausio 31 d. Jungtinė Karalystė (JK) išstojo iš Europos Sąjungos. Jos išstojimo sąlygos apibrėžtos Susitarime dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos – jis taip pat vadinamas Susitarimu dėl išstojimo. Sudarydama šį sandorį JK sutiko įvykdyti visus finansinius įsipareigojimus, jos prisiimtus jai esant ES nare. Susitarimas įsigaliojo 2020 m. sausio 31 d. JK toliau mokės įnašus į ES biudžetą ir naudosis iki 2021 m. patvirtintomis ES programomis ir išlaidomis, lyg būtų valstybė narė. JK taip pat atgaus tam tikras į ES biudžetą įmokėtas nustatyto dydžio sumas arba sumas, kurių įtraukimas į ES biudžetą yra susijęs su jos narystės laikotarpiu. ES du kartus per metus Jungtinei Karalystei teikia mokėtinų sumų ataskaitas, o JK jas moka kas mėnesį. Ataskaitos kasmet atnaujinamos pagal faktinius skaičius.

Dėl šių prievolių pagal Susitarimą dėl išstojimo ES atsiranda įsipareigojimų ir gautinų sumų, kurias reikia apskaičiuoti bei atspindėti ES metinėse ataskaitose ir kurios susijusios visų pirma su šiomis sritimis:

- nuosavais ištekliais (136 straipsnis),

- neįvykdytais įsipareigojimais (140 straipsnis),
- už konkurencijos pažeidimus skirtomis baudomis (141 straipsnis),
- Sąjungos įsipareigojimais (142 straipsnis),
- neapibrėžtaisiais finansiniais įsipareigojimais ir finansinėmis priemonėmis (143 ir 144 straipsniai),
- Europos anglių ir plieno bendrijos grynuoju turtu (145 straipsnis),
- ES investicijomis į Europos investicijų fondą (EIF) (146 straipsnis),
- neapibrėžtaisiais įsipareigojimais, susijusiais su teismo bylomis (147 straipsnis).

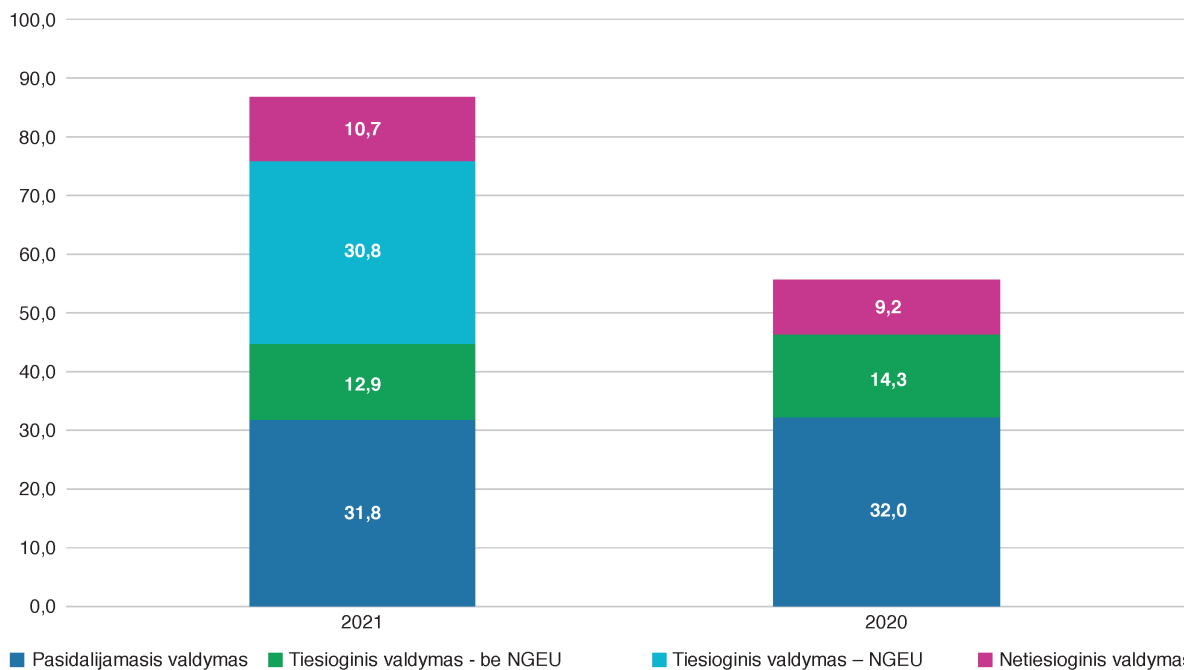
	<i>mln. EUR</i>				
	140 str.	142 str.	Kita	2021 12 31	2020 12 31
<i>Jungtinės Karalystės mokėtina suma</i>	28 620	14 751	610	43 982	49 579
<i>Jungtinei Karalystei mokėtina suma</i>	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Iš viso	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
<i>Ilgalaikis</i>	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
<i>Trumpalaikis</i>	11 556	265	(908)	10 913	6 827

Išankstinis finansavimas

2021 m. išankstinio finansavimo suma, išskyrus kitus avansus valstybėms narėms ir įnašus į patikos fondą „Bėkou“ ir patikos fondą Afrikai, sudarė 86,2 mlrd. EUR (2020 m. – 55,5 mlrd. EUR) ir beveik visa ši suma susijusi su Komisijos veikla. Beveik visas 30,7 mlrd. EUR, arba 55,3 %, padidėjimas yra siejamas su negrąžintina parama, suteikta pagal EGADP, dėl kurios išankstinis finansavimas, susijęs su tiesioginiu valdymu, padidėjo nuo 14,3 mlrd. EUR 2020 m. iki 43,7 mlrd. EUR 2021 m.

Komisijos išankstinis finansavimas pagal valdymo būdus

mlrd. EUR

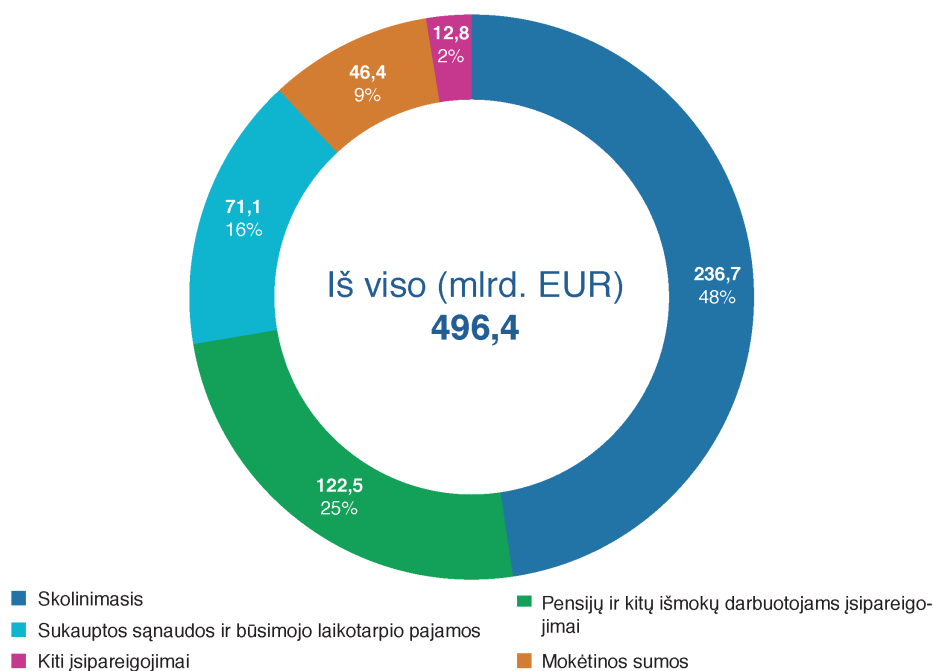

Išankstinio finansavimo, suteikto pagal DFP programas, lygiui didelį poveikį daro atitinkamas DFP ciklas, pavyzdžiui, galima numanyti, kad DFP laikotarpio pradžioje valstybėms narėms pagal sanglaudos politiką bus išmokėti dideli avansai ir šiomis sumomis valstybės narės toliau galės naudotis iki programų užbaigimo. Taip pat išmokamas metinis išankstinis finansavimas, kuris turi būti panaudotas per metus arba susigrąžintas kitais metais, kai užbaigiamas metinis sąskaitų ciklas. Komisija deda visas pastangas, kad užtikrintų deramą išankstinio finansavimo lygį. Turi būti išlaikyta pakankamo projektų finansavimo užtikrinimo ir išlaidų pripažinimo laiku pusiausvyra.

5.4. ĮSIPAREIGOJIMAI

2021 m. gruodžio 31 d. visi įsipareigojimai sudarė 496,4 mlrd. EUR (2020 m. – 313,5 mlrd. EUR) – didžiąją padidėjimą lėmė 2021 m. pagal SURE ir NGEU priemonės pasiskolintos lėšos. Reikšmingiausi straipsniai buvo NGEU ir finansinei paramai pasiskolintos lėšos (236,7 mlrd. EUR), pensijų įsipareigojimai ir kiti išmokų darbuotojams, mokamų pasibaigus tarnybos laikui, įsipareigojimai (122,5 mlrd. EUR), sukauptos sąnaudos ir būsimojo laikotarpio pajamos (78,1 mlrd. EUR) bei įsipareigojimai trečiosioms šalims (46,4 mlrd. EUR).

Įsipareigojimų struktūra 2021 m. gruodžio 31 d.

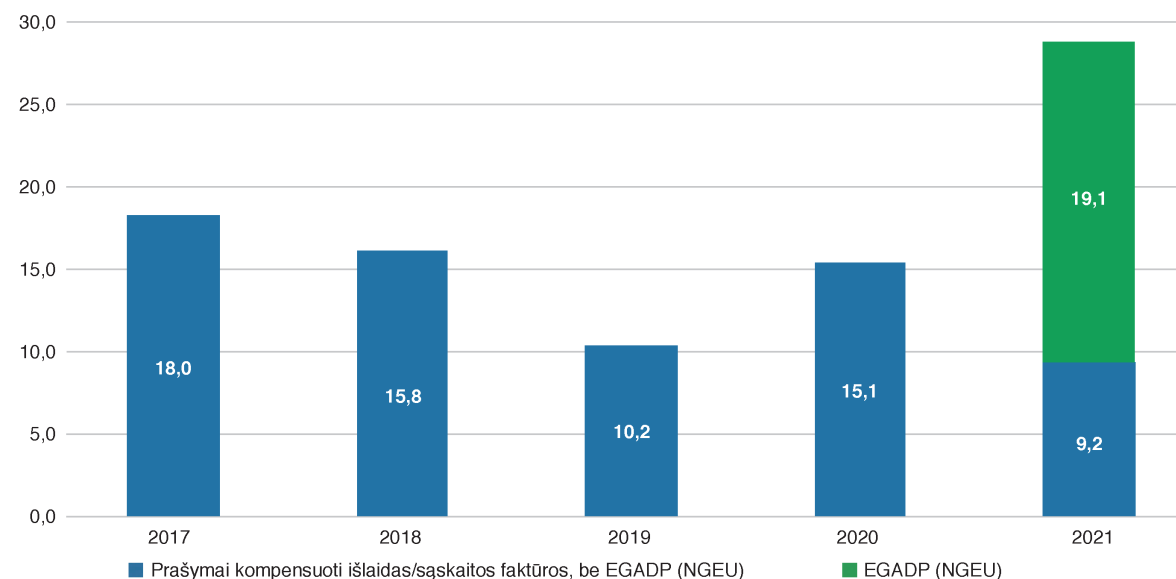
Reikšmingą 82,9 mlrd. EUR, arba 58,3 %, padidėjimą, palyginti su ankstesniais metais, daugiausia lėmė šie veiksniai:

- pasiskolintos lėšos padidėjo nuo 93,2 mlrd. EUR 2020 m. iki 236,7 mlrd. EUR 2021 m. 143,5 mlrd. EUR padidėjimas daugiausia susijęs su EGADP (91,0 mlrd. EUR) ir papildomomis pasiskolintomis lėšomis pagal SURE (50,1 mlrd. EUR);
- sukauptos sąnaudos ir būsimojo laikotarpio pajamos padidėjo nuo 64,6 mlrd. EUR 2020 m. iki 78,1 mlrd. EUR 2021 m. 13,5 mlrd. EUR, arba 20,9 %, padidėjimas daugiausia susijęs su nauja EGADP (8,2 mlrd. EUR) ir 2014–2020 m. DFP įgyvendinimu pagal ERPF ir Sanglaudos fondą (1,9 mlrd. EUR);
- mokėtinos sumos padidėjo nuo 32,4 mlrd. EUR 2020 m. iki 46,4 mlrd. EUR 2021 m. 14,0 mlrd. EUR, arba 43,2 %, padidėjimą daugiausia lėmė EGADP (19,1 mlrd. EUR) ir sumažėjusios mokėtinos sumos sanglaudos srityje, kur iki metų pabaigos gautų prašymų kompensuoti išlaidas suma buvo mažesnė nei praėjusiais metais (5,3 mlrd. EUR).

Visi gauti prašymai kompensuoti išlaidas ir sąskaitos faktūros, balanse pripažinti mokėtinomis sumomis

mlrd. EUR

Grynasis turtas

2021 m. gruodžio 31 d. turtą viršijantys įsipareigojimai sudarė 82,3 mlrd. EUR (2020 m. – 33,4 mlrd. EUR). Didelį 48,9 mlrd. EUR padidėjimą daugiausia lėmė pasiskolintos lėšos, susijusios su negrąžintina parama pagal NGEU 2021 m. (dėl to tiesioginio valdymo išlaidos padidėjo 42,9 mlrd. EUR). Atkreipiamas dėmesys, kad turtą viršijantys įsipareigojimai nereiškia, jog ES institucijos ir įstaigos yra patekusios į sunkią finansinę padėtį, greičiau tai rodo, kad tam tikri įsipareigojimai bus finansuojami iš būsimų metinių biudžetų. Pagal kaupiamosios apskaitos taisykles daug išlaidų yra pripažįstamos einamaisiais metais, nors jos gali būti faktiškai apmokėtos kitais metais ir dengiamos iš būsimų biudžetų; susijusios pajamos bus apskaitomos tik būsimais laikotarpiais. Išskyrus NGEU pasiskolintas lėšas, kurios turi būti grąžintos 2028–2051 m., ir išmokų darbuotojams įsipareigojimą, kuris turi būti sumokėtas per kelis dešimtmečius, pažymėtinos reikšmingiausios sumos siejamos su EŽŪGF veikla, didžioji jų dalis paprastai sumokama pirmąjį kitų metų ketvirtį.

6. ES POLITINĖ IR FINANSINĖ SISTEMA, VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ

Europos Sąjunga (ES) – sąjunga, kuriai valstybės narės suteikia kompetenciją siekti jų bendrų tikslų. Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.

6.1. POLITINĖ IR FINANSINĖ SISTEMA

ES sutartys

Pagrindiniai tikslais ir principai, kuriais vadovaujasi Sąjunga ir Europos institucijos, yra apibrėžti Sutartyse. Sąjunga ir ES institucijos gali veikti tik neperžengdamos kompetencijos, kuri, siekiant Sutartyse nustatytų tikslų, joms šiose Sutartyse suteikta, ribų ir vadovaudamosi subsidiarumo bei proporcingumo principais⁽¹⁰⁾. Kad galėtų siekti savo tikslų ir vykdyti savo politiką, Sąjunga pasirūpina reikiamomis finansinėmis priemonėmis. Komisija yra atsakinga už Sąjungos bendrojo intereso rėmimą, be kita ko, biudžeto vykdymą ir programų valdymą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir laikantis patikimo finansų valdymo principų.

⁽¹⁰⁾ Pagal subsidiarumo principą Sąjunga ima veikti tik tada ir tik tokiu mastu, kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti, o dėl numatomo veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Pagal proporcingumo principą Sąjungos veiksmų turinys ir forma neviršija to, kas būtina siekiant Sutarties tikslų (žr. Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį).

Sutartyje nustatytų tikslų ES siekia naudodamasi įvairiomis priemonėmis, viena jų – ES biudžetas. Kitos, pavyzdžiui, yra bendra teisės aktų sistema arba bendros politikos strategijos.

Daugiametė finansinė programa ir išlaidų programos

Iš ES biudžeto remiamos politikos sritys įgyvendinamos pagal daugiametę finansinę programą (DFP) ir atitinkamus sektorių teisės aktus, kuriais nustatomos išlaidų programos ir priemonės. Teisės aktais numatomas ES politinių prioritetų finansavimas pakankamai ilgu laikotarpiu, kad būtų veiksmingas ir ES lėšų gavėjams ir bendrą finansavimą teikiančioms nacionalinėms valdžios institucijoms būtų pateikta nuosekli ilgalaikė vizija. Nustatomos didžiausios metinės visų ES išlaidų ir pagrindinių išlaidų kategorijų sumos (viršutinės ribos). Visų išlaidų kategorijų viršutinių ribų suma yra išsipareigojimų asignavimų viršutinė riba. DFP priimama Taryboje vienbalsiai pritarus visoms valstybėms narėms ir gavus Europos Parlamento leidimą. Dabartinė 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa buvo priimta 2020 m. gruodžio 17 d. 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą papildė laikinoji ekonomikos gaivinimo priemonė „NextGenerationEU“.

Metinis biudžetas

Metinį biudžetą rengia Komisija. Europos Parlamentas ir Taryba pritaria (paprastai iki gruodžio mėn. vidurio) kitų metų biudžetui laikydamiesi SESV 314 straipsnyje nustatytos procedūros. Pagal biudžeto subalansuotumo principą visos pajamos turi būti lygios visoms atitinkamų finansinių metų išlaidoms (mokėjimų asignavimams).

Pagrindinis ES finansavimo šaltinis yra nuosavų išteklių pajamos, kurias papildė kitos pajamos. Nuosavi ištekliai yra keturių rūšių: tradiciniai nuosavi ištekliai (daugiausia muitai), pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) pagrįsti nuosavi ištekliai, neperdirbtų plastikų pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai (įtraukti 2021 m.) ir bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP) pagrįsti nuosavi ištekliai. Kitos pajamos, gaunamos iš ES veiklos (pvz., už konkurencijos pažeidimus skirtos baudos), paprastai sudaro mažiau nei 10 % visų pajamų.

Valdymo būdai

ES biudžetas vykdomas trimis valdymo būdais (pagal juos nustatoma, kaip pinigai išmokami ir valdomi):

- Pasidalijamasis valdymas. Didelė biudžeto dalis (apie 3/4 biudžeto) Komisijos yra valdoma pagal pasidalijamojo valdymo su valstybėmis narėmis principą, visų pirma struktūrinių fondų ir žemės ūkio srityse.
- Tiesioginis valdymas. Komisija taip pat pati valdo programas ir gali specialių programų įgyvendinimą pavesti vykdomosioms įstaigoms.
- Netiesioginis valdymas. Sprendimai dėl išlaidų taip pat gali būti netiesiogiai valdomi per kitas įstaigas Europos Sąjungoje arba už jos ribų. Finansiniame reglamente ir (arba) susitarimuose dėl įnašo apibrėžiami būtini šių subjektų kontrolės ir ataskaitų teikimo mechanizmai ir Komisijos vykdoma priežiūra, kai biudžeto vykdymo užduotys pavedamos nacionalinėms agentūroms, Europos investicijų banko grupei, trečiosioms šalims, tarptautinėms organizacijoms (pvz., Pasaulio bankui arba Jungtinėms Tautoms) ir kitiems subjektams (pvz., ES decentralizuotoms agentūroms, bendrosioms įmonėms).

Finansinis reglamentas

Bendrajam biudžetui taikomas Finansinis reglamentas (FR) ⁽¹⁾ yra svarbiausias ES finansų reglamentavimo struktūros teisės aktas. Jame išsamiai apibrėžiamos ES biudžeto vykdymui taikomos finansinės taisyklės ir įvairių subjektų, dalyvaujančių užtikrinant, kad pinigai būtų naudojami patikimai ir kad būtų pasiekti nustatyti tikslai, vaidmuo.

⁽¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

6.2. VALDYMAS IR ATSKAITOMYBĖ

6.2.1. Institucinė struktūra

ES institucine struktūra siekiama skatinti jos vertybes, siekti jos tikslų, tarnauti jos, jos piliečių ir valstybių narių interesams, taip pat užtikrinti jos politikos ir veiksmų nuoseklumą, veiksmingumą ir tęstinumą. Organizacinę struktūrą sudaro institucijos, agentūros ir kitos ES įstaigos. Finansiniame reglamente kartu su taikomomis apskaitos taisyklėmis apibrėžiama, kurie iš šių subjektų įtraukiami į ES konsoliduotąsias ataskaitas (ES konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų 9 pastaboje pateikiamas į jas įtrauktų subjektų sąrašas).

Europos Parlamentas bendrai su Taryba vykdo teisėkūros ir biudžetines funkcijas. Komisija yra politiškai atskaitinga Europos Parlamentui. Taryba taip pat vykdo politikos formavimo ir koordinavimo funkcijas vadovaudamasi Europos Vadovų Tarybos nustatytais Sąjungos bendrosiomis politinėmis gairėmis ir prioritetais.

Europos Komisija yra vykdomoji Europos Sąjungos institucija. Ji propaguoja Sąjungos bendruosius interesus ir tuo tikslu imtasi atitinkamų iniciatyvų. Ji užtikrina, kad valstybės narės taikytų Sutartis, ir prižiūri, kaip jos taiko Sąjungos teisę, kontroliuojant Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Ji vykdo koordinavimo, vykdomąsias ir valdymo funkcijas, vykdo biudžetą ir valdo programas.

Komisija vykdo biudžetą daugiausia bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis⁽¹²⁾. Drauge jos užtikrina, kad asignavimai būtų naudojami vadovaujantis patikimo finansų valdymo principais. Pasidalijamojo valdymo atvejais reglamentuose valstybėms narėms nustatomi biudžeto vykdymo kontrolės ir audito įpareigojimai ir su tuo susijusios pareigos. Juose taip pat nustatomos kiekvienos ES institucijos pareigos ir išsamios su jų išlaidomis susijusios taisyklės.

6.2.2. Komisijos valdymo struktūra

Komisijos valdymo tvarka ir tai, kaip ja užtikrinama, kad Komisija veiktų kaip šiuolaikiška, atskaitinga ir į rezultatus orientuota institucija, aprašyta Komunikate dėl Europos Komisijos valdymo⁽¹³⁾.

Komisija vykdo šias funkcijas vadovaujama Komisijos narių kolegijos, kuri nustato prioritetus ir prisiima visą politinę atsakomybę už Komisijos darbą. Kaip kolegija, Komisija veiklą vykdo vadovaudamasi savo pirmininko politinėmis gairėmis – teikiant pirmininko kandidatūrą Europos Parlamentui, jis pateikia politines gaires pristatydamas tikslus, kurių ketina siekti. Pirmininkas priima sprendimą dėl Komisijos vidaus organizacinės struktūros, siekdamas užtikrinti veiklos nuoseklumą, veiksmingumą ir kolegialumą.

Komisijos narių kolegija praktinį biudžeto vykdymą ir finansų valdymą paveda generaliniams direktoriams ir tarnybų vadovams, vadovaujantiems Komisijos administracinei struktūrai. Remiantis šiuo decentralizuotu požiūriu kuriama administravimo kultūra, kuri skatina valstybės tarnautojus prisiimti atsakomybę už veiklą, kurią jie kontroliuoja, ir reikalauja, kad jie užtikrintų veiklos, už kurią jie yra atsakingi, vykdymą.

Organizacinio valdymo taryba, vadovaujama pirmininko ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisijos nariu, atsakingu už biudžetą, žmogiškuosius išteklius ir administravimą, taip pat dalyvaujant pirmininko ir centrinių tarnybų atstovams, teikia koordinavimo, priežiūros, konsultavimo ir strategines gaires.

Vidaus tvarka nustatomas nuoseklus patikimų kontrolės ir valdymo priemonių rinkinys, leidžiantis Komisijos narių kolegijai prisiimti politinę atsakomybę už Komisijos darbą⁽¹⁴⁾.

6.2.3. Komisijos finansų valdymas

Su finansų valdymu susijusios funkcijos ir pareigos Komisijoje aiškiai apibrėžtos (pvz., Finansiniame reglamente ir vidaus taisyklėse⁽¹⁵⁾) ir atitinkamai įgyvendinamos. Kaip deleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, Komisijos generaliniai direktoriai ir tarnybų vadovai yra atsakingi už patikimą ES išteklių finansinį valdymą, Finansinio reglamento nuostatų laikymąsi, rizikos valdymą ir tinkamos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą.

⁽¹²⁾ Žr. SESV 317 straipsnį.

⁽¹³⁾ 2020 m. birželio 24 d., C(2020) 4240.

⁽¹⁴⁾ Todėl Europos Komisijos sąvoka apima ir instituciją – iš Komisijos narių sudarytą kolegiją, – ir jos administraciją, kuriai vadovauja jos padalinių generaliniai direktoriai (ir kitų administracinių struktūrų, tokių kaip tarnybos, biurai ir vykdomosios agentūros, vadovai).

⁽¹⁵⁾ Nuo 2019 m. vidurio (pagal peržiūrėtą Vidaus taisyklių 12 straipsnį) Europos plėtros fondo (EPF) valdymą bendrai vykdo penki padaliniai (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA, JRC).

Leidimus suteikiančių pareigūnų atsakomybė apima visą valdymo procesą, pradedant tuo, ką reikia padaryti, norint pasiekti institucijos nustatytus politikos tikslus, ir baigiant veiklos valdymu, kiek tai susiję su pačia veikla ir patikimu finansų valdymu. Užduotys gali būti toliau perdeleguotos direktoriams, skyrių vadovams ir kitiems asmenims, kurie tokiu būdu tampa perdeleguotaisiais leidimus suteikiančiais pareigūnais. Kiekvienas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali pasitelkti vieną ar du direktorius, atsakingus už rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, prižiūrėti ir stebėti, kaip įgyvendinamos vidaus kontrolės sistemos.

Komisijos centrinės tarnybos teikia rekomendacijas ir patarimus, taip pat skatina geriausią praktiką, be kita ko, veiklą vykdančią Organizacinio valdymo tarybai.

Finansiniame reglamente reikalaujama, kad kiekvienas leidimus suteikiantis pareigūnas parengtų metinę veiklos ataskaitą (MVA), kurioje būtų nurodoma, kas per metus pasiekta, taip pat aprašoma vidaus kontrolė ir finansų valdymas. Metinėje veiklos ataskaitoje patvirtinama, kad ištekliai buvo naudojami laikantis patikimo finansų valdymo principų ir kad taikomos kontrolės procedūros, kuriomis užtikrinamos būtinos garantijos, susijusios su pagrindinių operacijų teisėtumu ir tvarkingumu. Metinė ES biudžeto valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita ⁽¹⁶⁾ yra pagrindinė priemonė, kuria **Komisijos narių kolegija prisiima politinę atsakomybę už finansinį ES biudžeto valdymą.**

Komisijos apskaitos pareigūnas centralizuotai atsako už izdo valdymą, susigrąžinimo procedūras, apskaitos taisyklių nustatymą remiantis tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS), apskaitos sistemų tvirtinimą ir Komisijos bei ES konsoliduotųjų metinių ataskaitų rengimą. Be to, apskaitos pareigūnas turi pasirašyti metines ataskaitas, pareikšdamas, kad jose visais reikšmingais aspektais teisingai parodyta Sąjungos finansinė būklė, operacijų rezultatai ir pinigų srantai. Metines ataskaitas tvirtina Komisijos narių kolegija. Apskaitos pareigūnas veikia nepriklausomai ir jam tenka didelė atsakomybė, susijusi su finansinių ataskaitų teikimu Komisijoje.

Komisijos vidaus auditorius taip pat atlieka centralizuotą ir nepriklausomą funkciją ir teikia nepriklausomas konsultacijas, nuomones ir rekomendacijas dėl Komisijos, ES agentūrų ir kitų autonominių įstaigų vidaus kontrolės sistemų kokybės ir veikimo.

Audito pažangos komitetas užtikrina vidaus auditoriaus nepriklausomumą ir stebi vidaus audito darbo kokybę ir tolesnius veiksmus, kurių Komisija imasi atsižvelgdama į vidaus ir išorės audito rekomendacijas, taip pat į su biudžeto įvykdymo patvirtinimu susijusius Europos Audito Rūmų nustatytus faktus ir rekomendacijas dėl metinių konsoliduotųjų ES finansinių ataskaitų patikimumo. Tai, kad komitetas atlieka patariamąją funkciją, padeda apskritai toliau didinti Komisijos veiksmingumą ir efektyvumą siekiant tikslų ir sudaro geresnes sąlygas kolegijai vykdyti Komisijos valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės praktikos priežiūrą.

6.2.4. Išorės auditas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra

Laikantis patikimo finansų valdymo principų, lėšos turi būti valdomos veiksmingai, efektyviai ir ekonomiškai. Veikia visapusišku atsiskaitymu, vidaus auditu ir politine kontrole grindžiama atskaitomybės sistema, reikalinga norint suteikti pagrįstą patikinimą, kad ES lėšos yra sėkmingai ir tinkamai panaudotos.

Tarybai pateikus rekomendaciją, **Europos Parlamentas** sprendžia, ar galutinai pritarti tam, kaip Komisija įvykdė ES biudžetą atitinkamais metais (tai vadinama biudžeto įvykdymo patvirtinimu). Vykdančią metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą užtikrinama, kad Komisija būtų politiškai atskaitinga už ES biudžeto vykdymą.

Europos Audito Rūmai kasmet tikrina ataskaitų patikimumą, tai, ar visos pajamos gautos ir visos išlaidos patirtos teisėtai ir tvarkingai, taip pat ar finansų valdymas ir biudžeto sudarymo kokybiniai aspektai, įskaitant veiklos rezultatų aspektą, yra patikimi. Europos Audito Rūmų metinės ataskaitos paskelbimas yra biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros pradžia. Auditoriai taip pat rengia specialiąsias ataskaitas dėl konkrečių išlaidų ar politikos sričių arba tam tikrais biudžeto ar valdymo klausimais.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimas priimamas taip pat remiantis Komisijos integruotosiomis finansinėmis ir atskaitomybės ataskaitomis, Komisijos narių klausymais Europos Parlamente ir pateiktais atsakymais į Komisijai adresuotus klausimus raštu.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_en.

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA

2021 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos parengtos remiantis informacija, kurią institucijos ir įstaigos pateikė pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento 246 straipsnio 2 dalį. Pareiškiu, kad ataskaitos parengtos pagal šio Finansinio reglamento XIII antraštinę dalį, laikantis apskaitos principų, taisyklių ir metodų, nurodytų finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

Iš šių institucijų ir įstaigų apskaitos pareigūnų gavau visą informaciją, kurios patikimumą patvirtino minėtieji pareigūnai ir kuri būtina ataskaitoms, kuriose nurodyti Europos Sąjungos turtas, išipareigojimai ir biudžeto vykdymas, parengti.

Remdamasi šia informacija ir tokiomis patikromis, kurios, mano manymu, buvo būtinos Europos Komisijos ataskaitoms pasirašyti, patvirtinu, kad esu pagrįstai įsitikinusi, jog ataskaitose visais reikšmingais aspektais teisingai parodyta Europos Sąjungos finansinė būklė, operacijų rezultatai ir pinigų srautai.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Komisijos apskaitos pareigūnė

2022 m. birželio 17 d.

KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS ⁽¹⁷⁾

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
BALANSAS	33
FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA	34
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	35
GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA	37
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMIEJI RAŠTAI	38
1. SVARBIAUSI APSKAITOS POLITIKOS PRINCIPAI	38
2. BALANSO PASTABOS	57
3. PELNO IR NUOSTOLIŲ ATASKAITOS PASTABOS	99
4. NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR TURTAS	109
5. BIUDŽETINIAI IR TEISINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	116
6. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	120
7. SUSIJUSIŲ ŠALIŲ TEIKIAMA INFORMACIJA	141
8. ĮVYKIAI PO PASKUTINĖS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO DIENOS	143
9. KONSOLIDAVIMO MASTAS	143

⁽¹⁷⁾ Reikėtų atkreipti dėmesį, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

BALANSAS

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
ILGALAIKIS TURTAS			
Nematerialusis turtas	2.1	769	620
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai	2.2	12 669	11 682
Investicijos, apskaitytos taikant nuosavybės metodą	2.3	1 192	588
Finansinis turtas	2.4	181 874	99 214
Išankstinis finansavimas	2.5	60 792	34 519
Iš prekybos gautinos sumos ir neprekybinės susigrąžintinos sumos	2.6	40 642	45 813
		297 938	192 434
TRUMPALAIKIS TURTAS			
Finansinis turtas	2.4	6 744	13 881
Išankstinis finansavimas	2.5	32 656	28 229
Iš prekybos gautinos sumos ir neprekybinės susigrąžintinos sumos	2.6	31 796	28 681
Atsargos	2.7	84	80
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.8	44 860	16 742
		116 141	87 613
IŠ VISO TURTO		414 078	280 047
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGIJIMAI			
Pensijos ir kitos išmokos darbuotojams	2.9	(122 466)	(116 020)
Atidėjiniai	2.10	(2 950)	(3 878)
Finansiniai įsipareigojimai	2.11	(214 974)	(84 399)
		(340 391)	(204 297)
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGIJIMAI			
Atidėjiniai	2.10	(398)	(1 527)
Finansiniai įsipareigojimai	2.11	(31 149)	(10 649)
Mokėtinos sumos	2.12	(46 372)	(32 408)
Sukauptos sąnaudos ir būsimojo laikotarpio pajamos	2.13	(78 068)	(64 584)
		(155 987)	(109 167)
IŠ VISO ĮSIPAREIGIJIMŲ		(496 377)	(313 464)
GRYNASIS TURTAS			
Rezervai	2.14	1 325	5 062
Iš valstybių narių pareikalautinos sumos ⁽¹⁾	2.15	(83 624)	(38 480)
GRYNASIS TURTAS		(82 299)	(33 418)

⁽¹⁾ 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamentas patvirtino biudžetą, kuriame numatyta apmokėti Sąjungos trumpalaikius įsipareigojimus iš nuosavų išteklių, kurie 2021 m. bus surinkti valstybių narių arba iš jų pareikalauti. Be to, pagal Tarybos nuostatų (1968 m. vasario 29 d. Reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 (OL L 56, 1968 3 4, p. 1) su pakeitimais) 83 straipsnį valstybės narės bendrai garantuoja pensijų įsipareigojimus.

FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 m.	2020 m.
PAJAMOS			
Pajamos iš neprekybinių operacijų			
BNP pagrįsti ištekliai	3.1	115 955	125 393
Tradiciniai nuosavi ištekliai	3.2	20 590	19 559
PVM pagrįsti ištekliai	3.3	18 340	17 858
Plastiko kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai	3.4	5 831	—
Baudos	3.5	1 990	452
Išlaidų susigrąžinimas	3.6	1 794	1 355
Susitarimas dėl JK išstojimo	3.7	1 122	47 456
Kita	3.8	6 737	7 116
		172 357	219 190
Pajamos iš prekybos operacijų			
Finansinės pajamos	3.9	5 092	3 434
Kita	3.10	1 497	1 404
		6 589	4 838
Iš viso pajamų		178 946	224 028
IŠLAIDOS			
Patirtos valstybių narių	3.11		
Europos žemės ūkio garantijų fondas		(40 829)	(40 461)
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir kitos kaimo plėtros priemonės		(15 451)	(14 467)
Europos regioninės plėtros fondas ir Sanglaudos fondas		(46 932)	(41 118)
Europos socialinis fondas		(16 727)	(13 677)
Kita		(4 835)	(2 701)
Patirtos Komisijos, vykdomųjų įstaigų ir patikos fondų	3.12	(63 000)	(22 094)
Patirtos kitų ES agentūrų ir įstaigų	3.13	(3 154)	(3 530)
Patirtos trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų	3.13	(4 512)	(4 178)
Patirtos kitų subjektų	3.13	(3 225)	(3 257)
Darbuotojų ir pensijų išlaidos	3.14	(12 417)	(11 995)
Finansinės išlaidos	3.15	(4 201)	(2 188)
Kitos išlaidos	3.16	(5 762)	(6 946)
Iš viso išlaidų		(221 046)	(166 612)
EKONOMINIS METŲ REZULTATAS		(42 100)	57 416

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Ekonominis metų rezultatas	(42 100)	57 416
Pagrindinė veikla		
Amortizacija	116	113
Nusidėvėjimas	1 054	1 047
Investicijų vertės sumažėjimo nuostoliai (atstatymas)	—	—
Paskolų (padidėjimas) / sumažėjimas	(70 259)	(40 624)
Išankstinio finansavimo (padidėjimas) / sumažėjimas	(30 699)	(11 301)
Iš prekybos gautinų ir neprekybinių susigrąžintinų sumų (padidėjimas) / sumažėjimas	2 055	(50 519)
Atsargų (padidėjimas) / sumažėjimas	(4)	(12)
Pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimų padidėjimas / (sumažėjimas)	6 447	18 360
Atidėjinių padidėjimas / (sumažėjimas)	(2 057)	581
Finansinių įsipareigojimų padidėjimas / (sumažėjimas) (išskyrus NGEU pasiskolintas lėšas)	60 075	40 531
Mokėtinų sumų padidėjimas / (sumažėjimas)	13 964	5 166
Sukauptų sąnaudų ir būsimojo laikotarpio pajamų padidėjimas / (sumažėjimas)	13 484	(2 645)
Ankstesnių metų biudžeto perteklius, įtrauktas kaip nepiniginės pajamos	(1 769)	(3 218)
Išmokų darbuotojams įsipareigojimų (negrynujų pinigų pokyčio, neįtraukto į finansinės veiklos ataskaitą) pakartotinis vertinimas	(3 257)	(15 155)
Kiti nepiniginiai pokyčiai	(1 757)	63
Investicinė veikla		
Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrenginių vertės (padidėjimas) / sumažėjimas	(2 307)	(1 566)
Investicijų, apskaitytų taikant nuosavybės metodą, (padidėjimas) / sumažėjimas	(604)	3
Tikraja verte vertinamo neišvestinio finansinio turto kaip pertekliaus arba deficito (padidėjimas) / sumažėjimas ⁽¹⁾	(4 636)	(1 180)
Tikraja verte vertinamo išvestinio finansinio turto kaip pertekliaus arba deficito (padidėjimas) / sumažėjimas	(629)	(62)
Finansinė veikla		
Pasiskolintų lėšų, susijusių su NGEU, padidėjimas / (sumažėjimas)	91 000	
GRYNIEJI PINIGŲ SRAUTAI	28 118	(3 004)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynas padidėjimas / (sumažėjimas)	28 118	(3 004)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	16 742	19 745

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
<i>Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje</i>	44 860	16 742

(¹) 2020 m. rodiklis rodo parduoti laikomo finansinio turto (padidėjimą) / sumažėjimą.

GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA

(mln. EUR)

	Iš valstybių narių pareikalautinos sumos Sukauptas perteklius / (deficitas)	Kiti rezervai	Tikrosios vertės rezervas	Grynasis turtas
LIKUTIS 2019 12 31	(77 560)	4 646	391	(72 523)
<i>Garantijų fondo rezervo pokytis</i>	(173)	173	—	—
<i>Tikrosios vertės pokyčiai</i>	—	—	105	105
<i>Išmokų darbuotojams išsipareigojimų pakartotiniai vertinimai</i>	(15 155)	—	—	(15 155)
<i>Kita</i>	210	(252)	—	(42)
<i>2019 m. biudžeto vykdymo rezultatas, pervestas valstybėms narėms</i>	(3 218)	—	—	(3 218)
<i>Ekonominis metų rezultatas</i>	57 416	—	—	57 416
LIKUTIS 2020 12 31	(38 480)	4 566	496	(33 418)
<i>Peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis (žr. 1 pastabą)</i>	1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
LIKUTIS 2021 01 01	(36 761)	1 523	—	(35 238)
<i>Garantijų fondo rezervo pokytis</i>	—	—	—	—
<i>Tikrosios vertės pokyčiai</i>	—	—	—	—
<i>Išmokų darbuotojams išsipareigojimų pakartotiniai vertinimai</i>	(3 257)	—	—	(3 257)
<i>Kita</i>	262	(198)	—	63
<i>2020 m. biudžeto vykdymo rezultatas, pervestas valstybėms narėms</i>	(1 769)	—	—	(1 769)
<i>Ekonominis metų rezultatas</i>	(42 100)	—	—	(42 100)
LIKUTIS 2021 12 31	(83 624)	1 325	—	(82 299)

FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMIEJI RAŠTAI

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad šiose lentelėse su JK susijusios sumos dėl DFP iki 2020 m. pabaigos taip pat yra pateiktos kategorijoje „Valstybės narės“, nes, nors JK pasitraukė iš Sąjungos 2020 m. vasario 1 d., šiais laikotarpiais pagal Susitarimą dėl išstojimo ji tebeturi finansinių ryšių su Sąjunga, lygiaverčių valstybės narės ryšiams.

1. SVARBIAUSI APSKAITOS POLITIKOS PRINCIPAI

1.1. TEISINIS PAGRINDAS IR APSKAITOS TAISYKLĖS

ES ataskaitos rengiamos pagal 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, toliau – Finansinis reglamentas (FR).

Pagal Finansinio reglamento 80 straipsnį ES finansinės ataskaitos rengiamos remiantis kaupiamosios apskaitos taisyklėmis, kurios grindžiamos tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS). Siekiant užtikrinti ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų vidaus nuoseklumą, visos institucijos ir ES įstaigos, kurių atskaitomybė konsoliduojama, taiko šias Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles.

Naujų ir iš dalies pakeistų Europos Sąjungos apskaitos taisyklių taikymas

Naujos priimtos, bet 2021 m. gruodžio 31 d. dar neįsigaliojusios ES apskaitos taisyklės

Nėra naujų priimtų ir 2021 m. gruodžio 31 d. dar neįsigaliojusių ES apskaitos taisyklių.

Peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės, kurios taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d. arba vėliau

2020 m. gruodžio 17 d. Komisijos apskaitos pareigūnas patvirtino peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11 „Finansinės priemonės“, kuria nustatyti finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų finansinės atskaitomybės principai ir kuri grindžiama naujuoju 41-uju TVSAS „Finansinės priemonės“, iš dalies pakeistu 28-uju TVSAS „Finansinės priemonės. pateikimas“ ir iš dalies pakeistu 30-uju TVSAS „Finansinės priemonės: atskleidimas“ (kurie paskelbti 2018 m. rugpjūčio mėn.).

Peržiūrėta ES apskaitos taisyklė Nr. 11 privalomai taikoma nuo 2021 m. sausio 1 d., o bet kokie pakeitimai, palyginti su pirminiu taikymu, apskaitomi tą dieną, todėl ankstesnių laikotarpių sumų perskaiciuoti nereikia. Todėl šiose ataskaitose pateiktas finansinis turtas, finansiniai įsipareigojimai, iš prekybos gautinos sumos ir palūkanų pajamos / sąnaudos 2020 m. gruodžio 31 d. buvo apskaitomi pagal 2020 m. ES finansinių ataskaitų **1.5.5**, **1.5.8** pastabose (tik dėl prekybos operacijų), **1.5.12** ir **1.6.1** pastabose (tik dėl prekybos operacijų) nurodytus apskaitos principus.

Pagrindiniai pakeitimai ir jų poveikis ES 2021 m. ataskaitoms aprašyti toliau.

Nauji finansinio turto klasifikavimo ir vertinimo principai

Peržiūrėtoje ES apskaitos taisyklėje Nr. 11 nustatytas principais grindžiamas finansinio turto klasifikavimo metodas taikant du kriterijus: subjekto taikomą jo finansinio turto valdymo modelį ir to turto sutartyje numatytų pinigų srautų charakteristikas. Pagal šiuos kriterijus finansinis turtas skirstomas į šias kategorijas: amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas, tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas arba tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas.

2021 m. sausio 1 d. taikant naujus kriterijus visos investicijos į nuosavą kapitalą ir skolos vertybiniai popieriai buvo perklasifikuoti iš laikomų parduoti į tikraja verte vertinamą finansinį turtą kaip perteklių arba deficitą. Susijęs tikrosios vertės rezervas buvo perklasifikuotas į sukauptą perteklių arba deficitą grynojo turto dalyje.

Naujas vertės sumažėjimo modelis

Ankstesnis vertės sumažėjimo modelis buvo grindžiamas patirtais nuostoliais, o peržiūrėta ES apskaitos taisykle Nr. 11 nustatytas ateities perspektyvomis grindžiamas vertės sumažėjimo modelis, remiantis tikėtiniais kredito nuostoliais per visą finansinio turto galiojimo laikotarpį. Vertinant tikėtinus kredito nuostolius atsižvelgiama į galimus išsipareigojimų nevykdymo atvejus ir finansinio turto kredito kokybės raidą. Naujasis vertės sumažėjimo modelis taikomas visam finansiniam turtui, vertinamam amortizuota savikaina arba tikrąja verte kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas, taip pat paskolų išsipareigojimams ir finansinių garantijų sutartims.

Visų pirma, 2021 m. sausio 1 d. taikant naująjį vertės sumažėjimo modelį finansiniam turtui, klasifikuojamam amortizuota savikaina, buvo pripažintas paskolų finansinei paramai, suteiktai šalims partnerėms pagal makrofinansinės pagalbos ir Euratomo programas, vertės sumažėjimas.

Finansinių garantijų apskaita

Pagal ankstesnę ES apskaitos taisyklę Nr. 11 dauguma finansinių garantijų – visų pirma garantijos, teikiamos nemokamai arba už minimalų mokestį, – buvo apskaitomos taikant ES apskaitos taisyklės Nr. 10 „Atidėjiniai, neapibrėžtieji išsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“ principus, taigi arba pripažįstamos kaip atidėjiniai, arba atskleidžiamos kaip neapibrėžtieji išsipareigojimai – tai priklauso nuo nuostolio tikimybės.

Pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11 finansinių garantijų apskaitos reikalavimai turi būti taikomi visoms finansinių garantijų sutartims. Finansinių garantijų išsipareigojimų vertinimas grindžiamas garantijos tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir tikėtinų kredito nuostolių iš garantuotų skolų portfelio pokyčiais. Žr. **1.5.12** pastabą.

Todėl 2021 m. sausio 1 d. esamos finansinių garantijų sutartys buvo perklasifikuotos iš finansinių atidėjinių į finansinių garantijų išsipareigojimų kategoriją ir iš naujo įvertintos pagal peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 reikalavimus. Dėl šio pokyčio padidėjo finansiniai išsipareigojimai, visų pirma susiję su garantijomis, EIB grupei teikiamomis pagal išorės skolinimo įgaliojimą. Pasikeitus apskaitos tvarkai ir pripažinus išorės skolinimo įgaliojimo finansinių garantijų sutarčių išsipareigojimą, Išorės veiksmų garantijų fondas, kuris iki 2020 m. gruodžio 31 d. buvo apskaitomas kaip grynasis turtas, buvo įtrauktas į sukauptą perteklių arba deficitą.

Toliau pateikiamoje lentelėje nurodytos pirminės vertinimo kategorijos pagal ES apskaitos taisyklę Nr. 11, taikytą 2020 m. ES finansinėms ataskaitoms, ir naujos Europos Sąjungos finansinio turto ir išsipareigojimų 2021 m. sausio 1 d. vertinimo kategorijos pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11.

(mln. EUR)

	Vertinimo kategorija iki ES apskaitos taisyklės Nr. 11	Grynoji balansinė vertė 2020 12 31	Vertinimo kategorija pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11	Grynoji balansinė vertė 2021 01 01
Finansinis turtas				
Paskolos	Paskolos ir gautinos sumos	93 309	Amortizuota savikaina	93 575
			TVPD	2
Paskolos ir investicijos į nuosavą kapitalą	Laikomas parduoti	19 587	TVPD	19 587
Išvestinių finansinių priemonių turtas	TVPD	199	TVPD	199
Gautinos sumos	Paskolos ir gautinos sumos	3 450	Amortizuota savikaina	3 485
			TVPD	3 482
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	Laikomas parduoti	16 742	Amortizuota savikaina	16 742

(mln. EUR)

	Vertinimo kategorija iki ES apskaitos taisyklės Nr. 11	Grynoji balansinė vertė 2020 12 31	Vertinimo kategorija pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11	Grynoji balansinė vertė 2021 01 01
Finansiniai įsipareigojimai				
Finansinės garantijos	Finansinės garantijos įsipareigojimas	(90)	Finansinės garantijos įsipareigojimas	(7 889)
	Atidėjiniai (ES apskaitos taisyklė Nr. 10)	(2 523)		
Pasiskolintos lėšos	Amortizuota savikaina	(93 192)	Amortizuota savikaina	(93 521)
Kiti finansiniai įsipareigojimai	Amortizuota savikaina	(1 761)	Amortizuota savikaina	(1 761)
Išvestinių finansinių priemonių įsipareigojimai	TVPD	(4)	TVPD	(4)
Mokėtinios sumos	Amortizuota savikaina	(32 408)	Amortizuota savikaina	(32 408)

Toliau pateikiamoje lentelėje analizuojamas perėjimo prie peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis Europos Sąjungos finansiniam turtui, gautinoms sumoms, finansiniams atidėjiniams ir finansiniams įsipareigojimams. Joje suderinamos balansinės vertės iš ankstesnės vertinimo kategorijos pagal ES apskaitos taisyklę Nr. 11, taikytą 2020 m. ES finansinėms ataskaitoms, su naujomis vertinimo kategorijomis 2021 m. sausio 1 d. perėjus prie peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11.

(mln. EUR)

	Likutis 2020 12 31	Perklasifi-kavimas	Pakartotinis vertinimas	Likutis 2021 01 01
Parduoti laikomas finansinis turtas				
Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis	19 587			
Perkėlimas iš parduoti laikomo į TVPD		(19 587)		
Patikslintas pradinis likutis				—
Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas				
Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis	199			
Perkėlimas iš parduoti laikomo į TVPD		19 587		
Perkėlimas iš paskolų į TVPD		2		
Patikslintas pradinis likutis				19 788
Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas (2020 m. ataskaitose – paskolos)				
Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis	93 309			
Pakartotinis vertinimas. Faktinė palūkanų norma			329	

(mln. EUR)

	Likutis 2020 12 31	Perklasifi-kavimas	Pakartotinis vertinimas	Likutis 2021 01 01
<i>Pakartotinis vertinimas Tikėtini kredito nuostoliai</i>			(60)	
<i>Perklasifikavimas į TVPD</i>		(2)		
Patikslintas pradinis likutis				93 575
Iš viso finansinio turto (2.4 pastaba)	113 095	—	269	113 363
Gautinos sumos				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	3 450			
<i>Pakartotinis vertinimas. Tikėtini kredito nuostoliai</i>			33	
<i>FGS – gautinos sumos. Pakartotinis vertinimas</i>			3 484	
Patikslintas pradinis likutis				6 967
Iš viso gautinų sumų (2.6.2 pastaba)	3 450	—	3 517	6 967
Finansiniai atidėjiniai				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	(2 523)			
<i>Perkėlimas į finansinių garantijų įsipareigojimus</i>		2 522		
Patikslintas pradinis likutis				(1)
Iš viso finansinių atidėjinių (2.10 pastaba)	(2 523)	2 522	—	(1)
Finansinių garantijų įsipareigojimai				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	(90)			
<i>Perkėlimas iš finansinių atidėjinių</i>		(2 522)		
<i>FGS – mokėtinos sumos. Pakartotinis vertinimas</i>			(5 277)	
Patikslintas pradinis likutis				(7 889)
Finansiniai įsipareigojimai amortizuota savikaina				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	(94 954)			
<i>Pakartotinis vertinimas. Faktinė palūkanų norma</i>			(329)	
Patikslintas pradinis likutis				(95 283)

(mln. EUR)

	Likutis 2020 12 31	Perklasifi-kavimas	Pakartotinis vertinimas	Likutis 2021 01 01
Tikraja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	(4)			
Patikslintas pradinis likutis				(4)
Iš viso finansinių įsipareigojimų (2.11 pastaba)	(95 048)	(2 522)	(5 606)	(103 175)
Iš viso peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis			(1 820)	

Toliau pateikiamoje lentelėje analizuojamas perėjimo prie peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis Europos Sąjungos grynajam turtui 2021 m. sausio 1 d.

mln. EUR

	Likutis 2020 12 31	Rezervų panaudojimas	Kitas poveikis grynajam turtui	Likutis 2021 01 01
Rezervai				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	5 062			
<i>Leidimas naudoti TV rezervo lėšas</i>		(496)		
<i>Leidimas naudoti GF rezervo lėšas</i>		(3 043)		
Patikslintas pradinis likutis				1 523
Sukauptas perteklius / (deficitas)				
<i>Iš ankstesnių metų perkeltas pradinis likutis</i>	(38 480)			
<i>Leidimas naudoti TV rezervo lėšas</i>		496		
<i>Leidimas naudoti GF rezervo lėšas</i>		3 043		
<i>Turto ir įsipareigojimų pakartotinis vertinimas</i>			(1 820)	
Patikslintas pradinis likutis				(36 761)
Iš viso grynojo turto	(33 418)	—	(1 820)	(35 238)

Toliau pateiktoje lentelėje lyginamas ankstesnio laikotarpio galutinis vertės sumažėjimo atidėjiny, apskaičiuotas pagal 2020 m. ES finansinėms ataskaitoms taikytą ES apskaitos taisyklę Nr. 11, ir finansiniai atidėjiniai, apskaičiuoti pagal ES apskaitos taisyklę Nr. 10, su naujuoju vertės sumažėjimo atidėjiniu, apskaičiuotu pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11, 2021 m. sausio 1 d.

mln. EUR

	2020 12 31	2021 01 01		
	Vertės sumažėjimo atidėjimas / Finansiniai atidėjimai	12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai	Viso laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai	Visas vertės sumažėjimo atidėjimas
Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas, iš kurio:	(739)	(49)	(25)	(73)
Perimtos paskolos ⁽¹⁾	(726)	—	—	—
Kitos paskolos	(13)	(49)	(25)	(73)
Gautinos sumos	(190)		(156)	(156)
Finansinių garantijų sutartys	(2 523)	(859)	(5 143)	(6 002)

⁽¹⁾ Iki 2020 m. perimtos paskolos (paskolos, dėl kurių įsipareigojimų nevykdymo EIB grupė pateikė reikalavimą mokėti pagal ES garantiją) iš pradžių buvo pripažįstamos suma, sumokėta vykdant reikalavimą mokėti pagal garantiją, ir iš karto nuvertinamos perėmimo metu jau patirtų kredito nuostolių suma, todėl jų grynoji balansinė vertė balanse buvo lygi nuliui. Visos po pirminio pripažinimo sukauptos palūkanos taip pat buvo visiškai nuvertintos. Vadovaujantis peržiūrėta ES apskaitos taisykle Nr. 11, perimtos paskolos dabar priskiriamos įsigytoms arba suteiktoms dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskoloms, todėl vertės sumažėjimas susijęs tik su tikėtinų kredito nuostolių, patirtų po pirminio pripažinimo, pokyčiais. Be to, pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11 įsigytoms arba suteiktoms dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskoloms palūkanos skaičiuojamos tik nuo grynosios balansinės vertės. Todėl 2020 m. pabaigoje pripažintas perimtų paskolų vertės sumažėjimas 2021 m. sausio 1 d. buvo nurašytas iš bendros perimtų paskolų balansinės vertės, nedarant jokio poveikio šių paskolų balansinei vertei.

1.2. APSKAITOS PRINCIPAI

Finansinių ataskaitų tikslas – pateikti plačiam naudotojų ratui naudingos informacijos apie subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus. ES, kaip viešojo sektoriaus subjekto, konkretni tikslai – teikti informaciją, naudingą priimančioms sprendimams, ir parodyti subjekto atskaitomybę už jam pavestus išteklius. Šis dokumentas parengtas atsižvelgiant į šiuos tikslus.

Bendri aspektai (arba apskaitos principai), kurių reikia laikytis rengiant finansines ataskaitas, išdėstyti ES apskaitos taisyklėje Nr. 1 „Finansinės ataskaitos“ ir yra tokie patys, kaip ir aprašytieji TVSAS 1, t. y. teisingo pateikimo, kaupiamojo principo, veiklos tęstinumo, pateikimo nuoseklumo, reikšmingumo, sumavimo, atskaitymo ir lyginamosios informacijos.

Finansinės atskaitomybės kokybinės savybės yra svarbumas, sąžiningas pateikimas (patikimumas), suprantamumas, savalaikiškumas, palyginamumas ir patikrinamumas.

1.3. KONSOLIDAVIMAS

Konsolidavimo mastas

ES konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima visus svarbius kontroliuojamus subjektus, jungtinę veiklą ir asocijuotuosius ūkio subjektus. Išsamus subjektų, kurių atskaitomybę reikia konsoliduoti, sąrašas (dabar jame 55 kontroliuojami subjektai ir 1 asocijuotasis subjektas) (2020 m. – 52 kontroliuojami subjektai ir 1 asocijuotasis subjektas) pateiktas 9 pastaboje. Tarp kontroliuojamų subjektų yra ES institucijų (įskaitant Komisiją, bet ne Europos Centrinį Banką) ir ES agentūrų (išskyrus įsteigtąsias pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką). Likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (toliau – likviduojama EAPB) taip pat laikoma kontroliuojamu subjektu. Vienintelis ES asocijuotasis ūkio subjektas yra Europos investicijų fondas (EIF).

Subjektai, kurių atskaitomybę reikia konsoliduoti, tačiau kurie nėra reikšmingi ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų mastu, neturi būti konsoliduojami arba apskaitomi taikant nuosavybės metodą, jei taip būtų sugaišta per daug laiko arba ES patirtų per didelių išlaidų. Tokie subjektai vadinami nereikšmingais subjektais ir yra atskirai išvardyti 9 pastaboje. 2021 m. 8 subjektai klasifikuoti kaip tokie nereikšmingi subjektai (2020 m. – 8 subjektai).

Kontroliuojami subjektai

Siekiant nustatyti konsolidavimo mastą, taikoma kontrolės sąvoka. Kontroliuojami subjektai yra subjektai, iš kurių ES dėl savo dalyvavimo gauna įvairios naudos, arba gali jos gauti, ir naudodamasi savo galia valdyti kitą subjektą gali paveikti tos naudos pobūdį ir dydį. Šia galia turi būti galima pasinaudoti iš karto ir ji turi būti susijusi su atitinkama subjekto veikla. Kontroliuojamų subjektų atskaitomybė yra visiškai konsoliduota. Konsolidavimas pradedamas pirmąją kontrolės dieną ir baigiamas, kai tokia kontrolė baigiasi.

Dažniausiai ES taikomi šie kontrolės kriterijai: subjekto sukūrimas remiantis steigimo sutartimis arba antrinės teisės aktais, subjekto finansavimas iš ES biudžeto, balsavimo teisių valdymo organuose turėjimas, Europos Audito Rūmų atliekamas auditas ir Europos Parlamento teikiamas biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Siekiant pradėti kontrolę, kiekvieno subjekto lygmeniu įvertinama, ar užtenka vieno pirmiau nurodyto kriterijaus, ar jų visų.

Visos reikšmingos ES kontroliuojamų subjektų tarpusavio operacijos ir likučiai yra eliminuoti, o tokių operacijų nerealizuotas pelnas ir nuostoliai nėra reikšmingi, todėl neeliminuoti.

Jungtinė veikla

Jungtinė veikla – tai susitarimas, kurį bendrai kontroliuoja ES ir viena arba daugiau šalių. Bendra kontrolė – įpareigojanti sutartimi įteisintas veiklos kontrolės pasidalijimas, galimas tik tada, kai sprendimams dėl svarbios veiklos priimti būtinas vieningas šalių, kurios dalijasi kontrole, sutarimas. Bendri susitarimai gali būti bendrosios įmonės arba bendra veikla. Bendroji įmonė – tai jungtinė veikla, kuri struktūriškai vykdoma per atskirą priemonę, o veiklą bendrai kontroliuojančios šalys turi teisių į tos veiklos grynąjį turtą. Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas taikant nuosavybės metodą (žr. 1.5.4 pastabą). Bendra veikla – tai jungtinė veikla, kai veiklą bendrai kontroliuojančios šalys turi teisių į tos veiklos turtą ir prievolių vykdyti su ta veikla susijusius išpareigojimus. Dalyvavimas bendroje veikloje apskaitomas ES finansinėse ataskaitose pripažįstant jo turtą ir išpareigojimus, pajamas ir išlaidas, taip pat jam priklausančią turto, išpareigojimų, pajamų ir išlaidų dalį.

Asocijuotieji ūkio subjektai

Asocijuotieji ūkio subjektai – tai subjektai, kuriems ES tiesiogiai ar netiesiogiai turi reikšmingos įtakos, bet jų išimtinai ar bendrai nekontroliuoja. Jeigu ES tiesiogiai ar netiesiogiai turi 20 % ar daugiau balsavimo teisių, laikoma, kad turima reikšmingos įtakos. Dalyvavimas asocijuotųjų ūkio subjektų kapitale apskaitomas taikant nuosavybės metodą (žr. 1.5.4 pastabą).

Nekonsoliduoti subjektai, kurių lėšas valdo Komisija

ES darbuotojų bendrosios sveikatos draudimo sistemos fondus, Europos plėtros fondą ir Dalyvių garantijų fondą jų vardu valdo Komisija. Tačiau, kadangi šie subjektai nėra ES kontroliuojami, jų ataskaitos nekonsoliduojamos su jos finansinėmis ataskaitomis.

1.4. ATASKAITŲ RENGIMO PAGRINDAS

Finansinės ataskaitos teikiamos kasmet pagal Finansinio reglamento 243 straipsnį. Finansiniai metai prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

1.4.1. Valiuta ir perskaičiavimo pagrindas

Funkcinė ir ataskaitose nurodoma valiuta

Jei nenurodyta kitaip, finansinių ataskaitų duomenys nurodomi milijonais eurų, nes ES funkcinė valiuta yra euras.

Operacijos ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta yra perskaičiuojami eurai taikant sandorio atlikimo dieną galiojantį valiutos keitimo kursą. Į finansinės veiklos ataskaitą įtraukiamas valiutos keitimo pelnas ir nuostoliai, patirti vykdant sandorius užsienio valiuta ir perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštą piniginių turtą ir išpareigojimus, taikant metų pabaigoje galiojantį valiutos keitimo kursą.

Nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrenginiams bei nematerialiajam turtui, kurie išlaiko savo vertę eurai tokiu kursu, kuris galiojo jų įsigijimo dieną, taikomi skirtingi perskaičiavimo metodai.

Piniginio turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta likučiai metų pabaigoje perskaičiuojami į eurus taikant gruodžio 31 d. Europos Centrinio Banko (ECB) valiutų kursus:

Euro kursas

Valiuta	2021 12 31	2020 12 31	Valiuta	2021 12 31	2020 12 31
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,5969	4,5597
CZK	24,8580	26,2420	RON	4,949	4,8683
DKK	7,4364	7,4409	SEK	10,2503	10,0343
CHF	0,8403	0,8990	CHF	1,0331	1,0802
HRK	7,5156	7,5519	JPY	130,3800	126,4900
HUF	369,1900	363,8900	USD	1,1326	1,2271

1.4.2. Įverčių naudojimas

Pagal TVSAS ir bendruosius apskaitos principus finansinėse ataskaitose nurodomos sumos būtinai turi būti pagrįstos įverčiais ir vadovybės prielaidomis, pagrįstais patikimiausia turima informacija. Reikšmingi įverčiai turi apimti bent jau šiuos elementus: išmokų darbuotojams įsipareigojimų sumas, su gautinomis sumomis susijusių finansinę riziką ir finansinių priemonių aiškinamuosiuose raštuose nurodomas sumas, amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto ir finansinių garantijų sutarčių įsipareigojimų atidėjinius, sukauptas pajamas ir sąnaudas, atidėjinius, nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrenginių vertės sumažėjimo laipsnį, atsargų grynąją galimo realizavimo vertę, neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių. Įverčių pokyčiai atsispindi tuo laikotarpiu, kai apie juos sužinoma, jeigu pokytis turi įtakos tik tam laikotarpiui, arba tuo laikotarpiu ir būsimais laikotarpiais, jeigu pokytis turi įtakos abiem laikotarpiams.

1.5. BALANSAS

1.5.1. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas – identifikuojamas nepiniginis turtas, neturintis fizinio pavidalo. Turtas yra identifikuojamas, jeigu jis gali būti išskirtas (t. y. jis gali būti atskirtas arba atidalintas nuo subjekto, pvz., parduodant, perduodant, licencijuojant, nuomojant arba atiduodant mainais – tiek atskirai, tiek kartu su susijusia sutartimi, identifikuojamu turtu arba įsipareigojimu, nepaisant to, ar subjektas ketina tai daryti), arba jis atsiranda dėl privalomų susitarimų (įskaitant sutartines arba kitas juridines teises), neatsižvelgiant į tai, ar tas teises galima perleisti arba atskirti nuo subjekto ar nuo kitų teisių ir įsipareigojimų).

Įsigytas nematerialusis turtas nurodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolius. Viduje kuriamas nematerialusis turtas kapitalizuojamas, kai jis atitinka susijusius ES apskaitos taisyklių kriterijus, o išlaidos yra susijusios tik su turto kūrimo etapu. Kapitalizuojamos sąnaudos apima visas tiesiogiai priskiriamas sąnaudas, kurių reikia turtui sukurti, pagaminti ir paruošti naudoti vadovybės numatytu būdu. Su mokslinių tyrimų veikla susijusios išlaidos, nekapitalizuojamos technologinės plėtros išlaidos ir priežiūros išlaidos pripažįstamos išlaidomis, kai patiriamos.

Turtas amortizuojamas tiesiniu metodu per nustatytą jo naudingo tarnavimo laikotarpį – 3–11 metų. Nustatyta nematerialiojo turto naudingo tarnavimo trukmė priklauso nuo jo konkretaus naudingo tarnavimo laikotarpio arba sutartimi nustatyto teisinio laikotarpio.

1.5.2. Nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai

Visas nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai parodomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo nuostolius. Į savikainą įtraukiamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su turto įsigijimu, statyba ar perdavimu.

Paskesnės sąnaudos pridedamos prie turto balansinės vertės arba prireikus pripažįstamos atskiru turtu tik tais atvejais, kai yra tikėtina, kad ES ateityje gaus su tuo turtu susijusios ekonominės naudos arba naudojimo galimybių ir kad galima patikimai įvertinti tokio turto savikainą. Remonto ir priežiūros sąnaudos parodomas finansinio laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, finansinės veiklos ataskaitoje.

Žemės nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes laikoma, kad jos naudojimo trukmė neribota. Statomo turto nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes šiuo turtu dar negalima naudotis. Siekiant nustatyti kito turto likutinę vertę, jo nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesinį metodą, padalinant jo savikainą, atėmus likutinę vertę, to turto nustatytai naudojimo trukmei tokiu būdu:

Turto rūšis	Tiesinio nusidėvėjimo norma
<i>Pastatai</i>	4–10 %
<i>Kosminės erdvės priemonės</i>	8–25 %
<i>Įranga ir įrenginiai</i>	10–25 %
<i>Baldai ir transporto priemonės</i>	10–25 %
<i>Kompiuterinė aparatinė įranga</i>	25–33 %
<i>Kita</i>	10–33 %

Perleidimo pelnas arba nuostoliai apskaičiuojami lyginant pajamas, atėmus pardavimo išlaidas, su perleisto turto balansine verte ir įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą.

Nuoma

Nuoma – sutartis, pagal kurią nuomotojas už vieną įmoką ar keletą įmokų suteikia nuomininkui teisę sutartą laikotarpį naudotis turtu. Nuoma skirstoma į finansinę nuomą arba veiklos nuomą.

Finansinė nuoma – nuoma, kai iš esmės visa su nuosavybe susijusi rizika ir nauda perduodamos nuomininkui. Kai nuomininkas sudaro finansinės nuomos sutartį, pagal finansinės nuomos sutartį įsigytas turtas pripažįstamas turtu, o susiję nuomos išsipareigojimai pripažįstami išsipareigojimais nuo nuomos laikotarpio pradžios. Turtas ir išsipareigojimai pripažįstami sumomis, lygiomis nuomojamo turto tikrajai vertei arba, jei ji mažesnė, dabartinei minimalių įmokų pagal nuomos sutartį vertei. Jos abi nustatomos nuomos pradžioje. Visu nuomos laikotarpiu turto, nuomojamo finansinės nuomos būdu, nusidėvėjimas skaičiuojamas per turto naudojimo trukmę arba per nuomos laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų trumpesnis. Minimalias nuomos įmokas sudaro finansinis mokestis (palūkanų elementas) ir neįvykdyto išsipareigojimo sumažėjimas (kapitalo elementas). Finansinis mokestis paskirstomas kiekvienam laikotarpiui per visą nuomos laikotarpį, kad būtų galima nustatyti pastovią periodinę palūkanų normą, taikomą išsipareigojimo likučiui, kuris atitinkamai parodomas kaip trumpalaikis / ilgalaikis. Neapibrėžtųjų nuomos mokesčių atsiradimo laikotarpį jie laikomi išlaidomis.

Veiklos nuoma – nuoma, išskyrus finansinę nuomą, t. y. nuoma, kai nuomotojas išlaiko iš esmės visą su turto nuosavybe siejamą riziką ir naudą. Kai nuomininkas sudaro veiklos nuomos sutartį, veiklos nuomos mokesčiai finansinės veiklos ataskaitoje pripažįstami sąnaudomis pagal tiesinį metodą atsižvelgiant į nuomos trukmę; nei nuomojamas turtas, nei nuomos išsipareigojimas į finansinės būklės ataskaitą neįtraukiami.

1.5.3. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Vertės sumažėjimas – turto būsimos ekonominės naudos arba naudojimo galimybės sumažėjimas, viršijantis sistemingą turto būsimos ekonominės naudos arba naudojimo galimybės sumažėjimo dėl amortizacijos arba nusidėvėjimo pripažinimą (jei taikoma). Turtas, kurio naudojimo trukmė yra neribota, nėra amortizuojamas ar nudėvimas ir kasmet tikrinama, ar jo vertė nesumažėjo. Tikrinama, ar nesumažėjo amortizuojamo arba nudėvimo turto vertė, kai finansinių ataskaitų datą esama požymių, kad turto vertė gali būti sumažėjusi. Vertės sumažėjimo nuostoliai pripažįstami kaip suma, kuria turto balansinė vertė viršija jo atsiperkamąją (padengimo) vertę. Atsiperkamoji (padengimo) vertė yra lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų didesnė.

Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrenginių likutinės vertės ir naudojimo trukmė peržiūrimos ir prireikus koreguojamos bent kartą per metus. Jeigu ankstesniaisiais metais nurodytos vertės sumažėjimo priežastys nebeaktualios, vertės sumažėjimo nuostoliai atitinkamai panaikinami.

1.5.4. Investicijos, apskaitytos taikant nuosavybės metodą

Dalyvavimas asocijuotųjų ūkio subjektų ir bendrųjų įmonių kapitale

Investicijos, apskaitytos taikant nuosavybės metodą, iš pradžių pripažįstamos savikaina, t. y. pradine balansine verte, vėliau padidinta arba sumažinta, kad būtų pripažintos tolesnės išmokos, ES tenkanti subjekto, į kurį investuojama, pertekliaus arba deficito dalis, bet koks vertės sumažėjimas ir dividendai. Pradinė savikaina ir visi pokyčiai atitinka investicijos balansinę vertę finansinėse ataskaitose paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. ES tenkanti subjekto, į kurį investuojama, pertekliaus arba deficito dalis pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje, o subjekto, į kurį investuojama, nuosavybės pokyčių dalis pripažįstama grynajo turto rezervuose. Paskirstytas investicijų pelnas sumažina turto balansinę vertę.

Jeigu ES tenkanti investicijų, apskaitomų taikant nuosavybės metodą, deficito dalis yra lygi ES tenkančiai investicijų daliai arba ją viršija, ES daugiau savo tolesnių nuostolių dalies nebepripažįsta (nepripažinti nuostoliai). Po to, kai ES dalis sumažinta iki nulio, papildomi nuostoliai pateikiami ir išpareigojimas pripažįstamas tik tiek, kiek ES turi teisinių ar konstruktyvių išpareigojimų ar atliko mokėjimų subjekto vardu.

Jei esama vertės sumažėjimo požymių, vertę reikia sumažinti iki mažesnės atsiperkamosios vertės. Atsiperkamoji vertė nustatoma, kaip aprašyta 1.5.3 pastaboje. Jeigu vėliau vertės sumažėjimo priežastys tampa nebeaktualios, vertės sumažėjimo nuostoliai pakeičiami balansine verte, kuri būtų buvusi nustatyta, jeigu nebūtų buvę pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Tais atvejais, kai ES turi 20 % arba daugiau investicinio kapitalo fondo, ji nesiekia turėti reikšmingos įtakos. Todėl tokie fondai vertinami kaip finansinės priemonės, priskiriamos prie tikrąja verte vertinamo finansinio turto kaip pertekliaus arba deficito.

Asocijuotieji ūkio subjektai ir bendrosios įmonės, klasifikuoti kaip nereikšmingi subjektai (žr. 1.3 pastabą), nėra apskaitomi pagal nuosavybės metodą. ES įnašai tiems subjektams yra apskaitomi kaip to laikotarpio išlaidos.

1.5.5. Finansinis turtas

Klasifikavimas pirminio pripažinimo metu

Klasifikavimas priklauso nuo dviejų kriterijų:

- Finansinio turto valdymo modelio. Tam reikia įvertinti, kaip ES valdo finansinį turtą, kad generuotų pinigų srautus ir pasiektų savo tikslus, ir kaip ji vertina finansinio turto veiklos rezultatus.
- Turto sutartyje numatytų pinigų srautų charakteristikų. Tam reikia įvertinti, ar sutartyje numatyti pinigų srautai yra tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai. Palūkanos – tai atlygis už pinigų laiko vertę, kredito riziką ir kitą pagrindinę skolinimo riziką bei išlaidas.

Įvertinus pagal šiuos kriterijus, finansinį turtą galima suskirstyti į tris kategorijas: amortizuota savikaina vertinamą finansinį turtą, tikrąja verte vertinamą finansinį turtą kaip grynąjį turtą / nuosavą kapitalą arba tikrąja verte vertinamą finansinį turtą kaip perteklių arba deficitą.

Finansinis turtas, kurio sutartyje numatytus pinigų srautus sudaro tik pagrindinė suma ir palūkanos, klasifikuojamas atsižvelgiant į subjekto valdymo modelį. Jeigu pagal valdymo modelį finansinis turtas laikomas siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, finansinis turtas klasifikuojamas kaip vertinamas amortizuota savikaina. Jeigu pagal valdymo modelį finansinis turtas laikomas tiek siekiant surinkti sutartyje nustatytus pinigų srautus, tiek parduoti finansinį turtą, jis klasifikuojamas kaip tikrąja verte vertinamas turtas kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas. Jeigu valdymo modelis skiriasi nuo šių dviejų modelių (pvz., finansinis turtas yra skirtas parduoti arba laikomas portfelyje, kuris valdomas ir vertinamas tikrąja verte), finansinis turtas klasifikuojamas kaip tikrąja verte vertinamas turtas kaip perteklius arba deficitas.

Finansinis turtas, kurio sutartiniai pinigų srautai nėra vien tik pagrindinė suma ir palūkanos, bet yra susijęs su kitokia rizika ir kintamumu, nei tie, kurie būdingi pagrindiniam skolinimo susitarimui (pvz., akcijų kainų pokyčiai), nepriklausomai nuo valdymo modelio klasifikuojamas kaip tikrąja verte vertinamas turtas kaip perteklius arba deficitas.

Pirminio pripažinimo metu ES finansinį turtą klasifikuoja taip:

(i) *Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas*

ES šiai kategorijai priskiria:

- pinigus ir pinigų ekvivalentus,
- paskolas (įskaitant terminuotuosius indėlius, kurių pradinis terminas ilgesnis nei trys mėnesiai),
- iš prekybos gautinas sumas, išskyrus finansinių garantijų sutarčių gautinas sumas, kurios klasifikuojamos kaip tikrąja verte vertinamas turtas kaip perteklius arba deficitas.

Šis neišvestinis finansinis turtas atitinka dvi sąlygas: pagal ES valdymo modelį jis turi būti laikomas siekiant gauti sutartyje numatytus pinigų srautus. Be to, nustatytomis dienomis generuojami sutartyje numatyti pinigų srautai, kuriuos sudaro tik pagrindinė suma ir palūkanos už negrąžintą pagrindinės sumos dalį.

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas įtraukiamas į trumpalaikį turtą, išskyrus turtą, kurio terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos.

(ii) *Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas*

Šis neišvestinis finansinis turtas turi sutartinius pinigų srautus, kuriuos sudaro tik pagrindinė suma ir palūkanos už negrąžintą pagrindinę sumą. Be to, pagal valdymo modelį finansinis turtas laikomas tiek siekiant surinkti sutartinius pinigų srautus, tiek parduoti finansinį turtą.

Šios kategorijos turtas yra priskiriamas trumpalaikiam turtui, jeigu jį tikimasi realizuoti per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos.

2021 m. gruodžio 31 d. ES tokio turto neturi.

(iii) *Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas*

ES toliau nurodytą finansinį turtą priskiria tikrąja verte vertinamam finansiniam turtui kaip pertekliui arba deficitui, nes sutartiniai pinigų srautai nėra tik pagrindinė suma ir palūkanos už pagrindinę sumą:

- išvestines finansines priemones,
- investicijas į nuosavą kapitalą ir investicijas į pinigų rinkos fondus arba bendrų portfelių fondus,
- kitų rūšių investicijas į nuosavą kapitalą (pvz., rizikos kapitalo operacijas).

Be to, ES turimus skolos vertybinius popierius priskiria tikrąja verte vertinamam finansiniam turtui kaip pertekliui arba deficitui, nes skolos vertybinių popierių portfeliai valdomi ir vertinami pagal portfelio tikrąją vertę (pvz., bendras atidėjinių fondas pagal Finansinio reglamento 212 straipsnį).

Šios kategorijos turtas yra priskiriamas trumpalaikiam turtui, jeigu jį tikimasi realizuoti per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Tikrąja verte vertinamo finansinio turto kaip grynojo turto / nuosavo kapitalo ir pertekliaus arba deficito pirkimas pripažįstamas prekybos dieną, t. y. tą dieną, kai ES įsipareigoja pirkti turtą. Pinigų ekvivalentai ir paskolos pripažįstami tada, kai pinigai deponuojami finansų įstaigoje arba avansu pervedami skolininkams.

Finansinis turtas iš pradžių vertinamas tikrąja verte. Sandorių, susijusių su visu finansiniu turtu, kuris neapskaitomas tikrąja verte kaip perteklius arba deficitas, išlaidos pridedamos prie tikrosios vertės pirminio pripažinimo metu. Sandorių, susijusių su finansiniu turtu, kuris apskaitomas tikrąja verte kaip perteklius arba deficitas, išlaidos pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

Finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina, išskyrus atvejus, kai sandoris sudaromas ne rinkos sąlygomis, t. y. be atlygio arba už nominalų atlygį viešosios politikos tikslais. Tokiu atveju finansinės priemonės tikrosios vertės ir sandorio kainos skirtumas yra ne prekybos operacijų komponentas, kuris finansinės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažįstamas sąnaudomis. Šiuo atveju finansinio turto tikroji vertė nustatoma pagal dabartinius tiesiogiai lygiavertės priemonės rinkos sandorius. Jei nėra aktyviosios rinkos, tikroji vertė nustatoma pagal vertinimo metodą, kuriam naudojami turimi duomenys iš stebimų rinkų.

Kai suteikiama ilgalaikė paskola, kuriai neskaičiuojamos palūkanos arba palūkanos yra mažesnės nei rinkos, jos tikroji vertė gali būti vertinama kaip visų būsimų piniginių įplaukų, diskontuotų vyraujančia rinkos palūkanų norma, taikoma panašiai priemonei su panašiu kredito reitingu, dabartinė vertė.

Paskolos, suteiktos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, ir paskolos finansinei paramai iš pradžių vertinamos nominaliąja verte, o sandorio kaina laikoma tikrąja paskolos verte. Taip yra todėl, kad:

- ES skolinimo rinkos sąlygos yra labai specifinės ir skiriasi nuo kapitalo rinkų sąlygų, kuriomis leidžiami komerciniai arba valdžios sektoriaus skolos vertybiniai popieriai. Kadangi skolinioji šiose rinkose gali rinktis alternatyvias investicijas, ši pasirinkimo galimybė atsispindi rinkos kainoje. Tačiau ES neturi alternatyvių investicijų galimybių, nes negali investuoti lėšų kapitalo rinkose. Lėšas ji skolinasi tik tam, kad suteiktų paskolas. Vadinasi, naudodama pasiskolintas lėšas ES negali pasinaudoti alternatyvaus skolinimo arba investicijų galimybėmis. Todėl nėra alternatyviųjų sąnaudų ir nėra pagrindo lyginti su rinkos normomis. Iš tiesų, ES skolinimo veikla pati savaime sudaro rinką. Kadangi alternatyviųjų sąnaudų galimybės nėra, rinkos kaina tiksliai neatspindi ES skolinimo operacijų esmės. Todėl netikslinga ES skolinimo tikrąją vertę nustatyti pagal komercines arba vyriausybės obligacijas.
- Be to, ES savo skolinimo operacijų tikrąją vertę turi nustatyti pagal taikomą palūkanų normą, kadangi nėra aktyviosios rinkos arba panašių operacijų, su kuriomis būtų galimas palyginimas.

Vėlesnis vertinimas

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas vėliau vertinamas amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą.

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas vėliau vertinamas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių, pripažįstami tikrosios vertės rezerve, išskyrus piniginio turto valiutos keitimo skirtumus, kurie pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje.

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas vėliau vertinamas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl tikrosios vertės pokyčių (įskaitant atsiradusius dėl valiutos keitimo ir uždirbtų palūkanų), įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą jų atsiradimo laikotarpiu.

Tikrosios vertės nustatymas atliekant vėlesnį vertinimą

Aktyviosiose rinkose kotiruojamų investicijų tikroji vertė yra pagrįsta tuo metu siūlomomis kainomis. Jeigu finansinis turtas neturi aktyviosios rinkos (taip pat į biržų sąrašus neįtrauktų vertybinių popierių ir ne biržos išvestinių finansinių priemonių atveju), ES tikrąją vertę nustato taikydama vertinimo metodus. Jie apima pastarojo meto sandorių įprastomis rinkos sąlygomis naudojimą, sąsajas su kitomis iš esmės tokiomis pačiomis priemonėmis, diskontuotų pinigų srautų analizę, pasirinkimo sandorių kainų nustatymo modelius ir kitus vertinimo metodus, kuriuos paprastai naudoja rinkos dalyviai.

Investicijos į rizikos kapitalo fondus, kurios neturi kotiruojamos rinkos kainos aktyviojoje rinkoje, vertinamos priskirtina grynąja turto verte, kuri yra laikoma lygiaverte jų tikrajai vertei.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

ES pripažįsta ir įvertina tikėtinus kredito nuostolius dėl finansinio turto, kuris vertinamas amortizuota savikaina ir tikrąja verte kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas, vertės sumažėjimo.

Tikėtini kredito nuostoliai yra sutartinių pinigų srautų ir pinigų srautų, kuriuos ES tikisi gauti, skirtumo dabartinė vertė. Į tikėtinus kredito nuostolius įtraukiama pagrįsta ir patvirtinama informacija, kuri yra prieinama be nepagrįstų sąnaudų ar pastangų atskaitinę datą.

Tikėtini kredito nuostoliai vertinami taikant trijų etapų modelį, kuriame atsižvelgiama tikėtino kredito nuostolio tikimybės svertinį vidurkį per finansinio turto gyvavimo laikotarpį ir kredito rizikos raidą nuo finansinio turto atsiradimo. Paskolų atveju atsiradimo data yra neatšaukiamo paskolos įsipareigojimo data.

Jeigu nuo paskolos suteikimo kredito rizika reikšmingai nepadidėjo (1 etapas), vertės sumažėjimo nuostolis yra tikėtinas kredito nuostolis dėl galimų įsipareigojimų nevykdymo įvykių per ateinančius 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos (12 mėnesių tikėtinas kredito nuostolis). Jeigu nuo paskolos sudarymo kredito rizika reikšmingai padidėjo (2 etapas) arba yra objektyvių kredito vertės sumažėjimo įrodymų (3 etapas), vertės sumažėjimo nuostolis yra lygus tikėtinam kredito nuostoliui dėl galimų įsipareigojimų nevykdymo įvykių per visą finansinio turto gyvavimo laikotarpį (tikėtinas kredito nuostolis per visą gyvavimo laikotarpį) (žr. 6.5 pastabą).

Turto, vertinamo amortizuota savikaina, balansinė vertė mažinama vertės sumažėjimo nuostolio suma, kuri pripažįstama finansinės veiklos rezultatų ataskaitoje. Tikrąją vertę vertinamo turto kaip grynojo turto / nuosavo kapitalo nuostoliai pripažįstami kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas ir jie nemažina finansinio turto balansinės vertės finansinės būklės ataskaitoje. Jei vėlesniu laikotarpiu vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja, anksčiau pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis yra atstatomas finansinės veiklos rezultatų ataskaitoje.

(a) *Paskolos valstybėms*

ES paskolų vertės sumažėjimą vertina atsižvelgdama į ES finansavimo pobūdį ir savo išskirtinį institucinį statusą.

Vertindama paskolų, suteiktų ne valstybėms narėms, vertės sumažėjimą, ES apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius remdamasi išoriniais kredito kokybės duomenimis, tačiau atsižvelgdama ir į savo privilegijuotojo kreditoriaus statusą, kuris mažina kredito riziką. Apskaičiuojant dabartinę vertę, diskonto norma yra pradinė faktinė paskolos palūkanų norma. Jeigu paskolai taikoma kintama palūkanų norma, tuomet diskonto norma lygi sutartyje nustatytai dabartinei faktinių palūkanų normai.

Paskolų valstybėms narėms atveju ES niekada nepatyrė jokių nuostolių dėl vertės sumažėjimo ir nesusidūrė su mokėjimų nevykdymu. Šių paskolų atveju, be privilegijuotojo kreditoriaus statuso, ES atsižvelgia į santykius su valstybėmis narėmis. Šie du elementai iš esmės užtikrina, kad suėjus terminui valstybėms narėms suteiktos paskolos bus visiškai susigrąžintos. Todėl ES laikosi nuomonės, kad tikėtini kredito nuostoliai dėl paskolų valstybėms narėms yra nereikšmingi, o statistinis metodas tikėtiniems kredito nuostoliams apskaičiuoti šioms paskoloms netinka. Taigi finansinės veiklos ataskaitoje nepripažįstama jokių tikėtinų kredito nuostolių dėl paskolų valstybėms narėms.

(b) *Gautinos sumos*

ES įvertina vertės sumažėjimo nuostolį viso laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių suma, naudodama praktinius metodus (pvz., atidėjinių matricą).

(c) *Pinigai ir pinigų ekvivalentai*

ES pinigus ir pinigų ekvivalentus laiko einamosiose banko sąskaitose ir kaip terminuotus indėlius iki 3 mėnesių. Pinigai laikomi bankuose, turinčiuose labai aukštus kredito reitingus (žr. 6.5 pastabą), todėl jų įsipareigojimų nevykdymo tikimybė yra labai maža. Atsižvelgiant į trumpą trukmę ir mažą įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę, tikėtini kredito nuostoliai dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų yra nereikšmingi. Todėl jokio pinigų ekvivalentų vertės sumažėjimo nepripažįstama.

Pripažinimo panaikinimas

Finansinių priemonių pripažinimas panaikinamas, kai teisių į pinigų srautus iš investicijų galiojimas baigiasi arba ES perleidžia iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir naudą kitai šaliai. Tikrąją vertę vertinamo finansinio turto kaip grynojo turto / nuosavo kapitalo ir kaip pertekliaus arba deficito pardavimas pripažįstamas prekybos dieną.

1.5.6. Atsargos

Atsargos parodomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Savikaina nustatoma pagal FIFO metodą (pirmiausiai sunaudojamos anksčiausiai įsigytos ar pagamintos atsargos). Į pagamintos produkcijos ir nebaigtų gaminių savikainą įtraukiamos žaliavos, tiesioginės darbo sąnaudos, kitos tiesiogiai priskiriamos sąnaudos ir susijusios gamybos pridėtinės išlaidos (remiantis įprastu veiklos pajėgumu). Grynoji galimo realizavimo vertė – apskaičiuota pardavimo kaina esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus gamybos užbaigimo sąnaudas ir pardavimo išlaidas. Kai atsargos laikomos realizavimui be mokesčio arba už nedidelį mokestį, jos įvertinamos savikaina arba dabartine atsargų atkuriamąja verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų mažesnė. Dabartinė atkuriamoji vertė – tai išlaidos, kurias ES patirtų, jeigu įsigytą turtą finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

1.5.7. Išankstinio finansavimo sumos

Išankstinis finansavimas – tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus pagal patikimo finansų valdymo principą per konkrečioje sutartyje, sprendime, susitarime arba pagrindiniame teisės akte nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas per susitarime nustatytą laikotarpį yra naudojami tuo tikslu, kuriuo buvo išmokėti, arba gražinami. Jeigu gavėjas nepatiria finansuoti tinkamų išlaidų, jis privalo išankstinį finansavimą gražinti ES. Kadangi ES išlaiko išankstinio finansavimo kontrolę ir turi teisę susigrąžinti reikalavimų neatitinkančią dalį, suma pateikiama kaip turtas.

Išankstinis finansavimas pirmą kartą pripažįstamas balanse, kai pinigai pervedami gavėjui. Jis vertinamas sumokėto atlygio suma. Kitais laikotarpiais išankstinis finansavimas vertinamas iš pradžių balanse pripažinta suma, atėmus per laikotarpį patirtas finansuoti tinkamas išlaidas (kai reikia, įskaitant apskaičiuotąsias sumas).

Palūkanos už išankstinį finansavimą pripažįstamos jų priskaičiavimo metu pagal atitinkamo susitarimo nuostatas. Metų pabaigoje sukauptų palūkanų įplaukos įvertinamos remiantis patikimiausia informacija ir šis įvertis įtraukiamas į balansą.

Kiti avansai valstybėms narėms, kurie atsiranda ES sugrąžinus sumas, valstybių narių sumokėtas jų gavėjams kaip avansai (įskaitant finansines priemones, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas), pripažįstami kaip turtas ir įtraukiami į išlaidų kategoriją „Išankstinis finansavimas“. Kiti avansai valstybėms narėms yra vėliau vertinami iš pradžių balanse pripažinta suma, atėmus galutinių gavėjų patirtų finansuoti tinkamų išlaidų geriausią įvertį, apskaičiuotą remiantis pagrįstomis ir patvirtinamomis prielaidomis.

Įnašai į ES patikos fondus (sukurtus pagal Finansinio reglamento 234 straipsnį), kurie Europos Komisijos ar kitų nekonsoliduojamų subjektų ataskaitose nekonsoliduojami, taip pat priskiriami išankstiniam finansavimui, nes jų tikslas yra pastūmėti patikos fondo veiklą, kad iš jo būtų galima finansuoti konkrečius veiksmus, nustatytus remiantis fondo tikslais. ES įnašai į patikos fondus vertinami pradine ES įnašo suma, atėmus finansuoti tinkamas išlaidas, kai reikia, įskaitant apskaičiuotąsias sumas, patikos fondo patirtas per ataskaitinį laikotarpį ir skirtas ES įnašui pagal pagrindinį susitarimą.

1.5.8. Iš prekybos gautinos sumos ir neprekybinės susigrąžintinos sumos

Pagal ES apskaitos taisykles privaloma atskirai pateikti prekybos ir neprekybines operacijas. Siekiant atskirti šias dvi kategorijas, terminas „gautina suma“ taikomas tik prekybos operacijoms, o neprekybinėms operacijoms, t. y. kai ES gauna vertę iš kito subjekto, mainais tiesiogiai nesuteikdama maždaug vienodos vertės, vartojamas terminas „susigrąžintinos sumos“ (pvz., iš valstybių narių susigrąžintinos sumos, susijusios su nuosavais ištekliais).

Iš prekybos operacijų gautinos sumos yra amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas, išskyrus tam tikras finansinių garantijų sutarčių gautinas sumas, kurios priskiriamos tikrąja verte vertinamam finansiniam turtui kaip pertekliui arba deficitui (žr. **1.5.5** pastabą).

Iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos apskaitomos tikrąja verte įsigijimo datą, atėmus vertės sumažinimą. Neprekybinių operacijų susigrąžintinių sumų vertė sumažinama tada, kai yra objektyvių įrodymų, kad ES negalės surinkti visų pradinio dydžio neprekybinių operacijų susigrąžintinių sumų. Vertės sumažinimo suma lygi turto balansinės vertės ir atsiperkamosios vertės skirtumui. Vertės sumažinimo suma pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje. Remiantis ankstesne patirtimi, bendras vertės sumažinimas taip pat taikomas neįvykdytiems vykdomiesiems raštams sumoms susigrąžinti, kuriems dar nebuvo taikomas specialus vertės sumažinimas. Informacijos apie metų pabaigoje pripažintų sukauptų pajamų tvarkymą pateikta **1.5.14** pastaboje. Pateikiamos ir nurodomos neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos nėra finansinės priemonės, nes jos nesiejamos su sutartimi, kuria būtų sukuriamas finansinis įsipareigojimas arba nuosavo kapitalo priemonė. Tačiau finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos atitinkamais atvejais yra nurodomos kartu su iš prekybos operacijų gautinomis sumomis.

1.5.9. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai yra amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas ir apima pinigus kasoje, bankuose laikomus indėlius iki pareikalavimo arba trumpalaikius indėlius ir kitas trumpalaikes itin likvidžias investicijas, kurių pradinis terminas ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

1.5.10. Išmokos darbuotojams

ES darbuotojams suteikia išmokų paketą (tarnybinės pajamas ir socialinį draudimą). Apskaitos tikslais jas reikia skirstyti į trumpalaikes išmokas ir išmokas, mokamas pasibaigus tarnybos laikui.

Trumpalaikės išmokos darbuotojams

Trumpalaikės išmokos darbuotojams yra išmokos, kurios turi būti išmokėtos per dvylika mėnesių po ataskaitinio laikotarpio, per kurį darbuotojai suteikė paslaugą, pabaigos, pavyzdžiui, darbo užmokestis, metinių ir apmokamų laikinojo nedarbingumo atostogų išmokos bei kitos trumpalaikės išmokos. Trumpalaikės išmokos darbuotojams pripažįstamos sąnaudomis, kai suteikiama susijusi paslauga. Suma, kurią numatoma sumokėti, pripažįstama kaip įsipareigojimas, jeigu ES turi dabartinį teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą sumokėti už darbuotojo anksčiau suteiktą paslaugą ir tas įsipareigojimas gali būti patikimai apskaičiuotas.

Išmokos, mokamos pasibaigus tarnybos laikui

ES skiria darbuotojams keletą išmokų, mokamų pasibaigus tarnybos laikui, įskaitant senatvės, invalidumo ir maitintojo netekimo pensijas, mokamas pagal Europos pareigūnų pensijų sistemą (EPPS), taip pat suteikia sveikatos draudimą pagal bendrąją sveikatos draudimo sistemą (BSDS) (žr. 2.9 pastabą). Šios išmokos mokamos pagal vieną bendrą planą, nors ir padalytą į dvi sistemas, ir jos turi būti vertinamos panašiai, kad būtų teisingai pateikta informacija apie padėtį ir atspindėta ekonominė tikrovė:

- i. Europos pareigūnų pensijų sistema (EPPS). Išmokos pagal šią menamai finansuojamą sistemą⁽¹⁸⁾ yra susijusios su išmokomis už darbo stažą, invalidumo ir našlių (našlaičių) išmokomis, taip pat su išmokomis šeimai, išmokomis mirus prieš išėjimą į pensiją tiems darbuotojams, kurie dirba ar dirbo ES institucijose, agentūrose ir kitose ES įstaigose arba yra mirusių pareigūnų ar pensininkų našliai (našlaičiai). Darbuotojai iš savo darbo užmokesčio padengia trečdali tikėtinų šių išmokų sąnaudų.
- ii. Bendra sveikatos draudimo sistema (BSDS). Pagal šią sistemą ES teikia sveikatos draudimą Europos Komisijos, institucijų, agentūrų ir kitų ES įstaigų darbuotojams, kompensuodama sveikatos priežiūros išlaidas. Išmokos pagal šią sistemą, mokamos nedirbantiems asmenims (pensininkams, našlaičiams ir t. t.), klasifikuojamos kaip išmokos darbuotojams pasibaigus tarnybos laikui.

Išmokas, mokamas pasibaigus tarnybos laikui, ES taip pat skiria savo institucijų darbuotojams ir buvusiems darbuotojams pagal atskiras pensijų sistemas. Šios išlaidos įrašomos į išlaidų kategoriją „Kitos pensijų išmokų sistemos“. Pagal šias sistemas ES moka pensijas Komisijos, Europos Teisingumo Teismo, Audito Rūmų, Tarybos, Europos Parlamento, Europos ombudsmeno ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nariams. Per BSDS ES teikia sveikatos draudimą ES institucijų nariams.

Pirmiau nurodytos išmokos, mokamos pasibaigus tarnybos laikui, laikomos ES nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimais ir apskaičiuojamos kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą, įvertinant būsimos išmokos, kurią darbuotojai uždirbo dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais, sumą, diskontuojant tą sumą ir atimant viso plano turto tikrąją vertę. Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimą kasmet apskaičiuoja aktuarai, taikydami prognozuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimuosius netenkamų pinigų srautus, taikant vyriausybės obligacijų, kurios išreikštos valiuta, kuria bus mokamos išmokos, ir kurių išpirkimo terminas panašus į susijusio pensijų įsipareigojimo terminą, palūkanų normas.

ES darbuotojams skirtos išmokos, mokamos pasibaigus tarnybos laikui, yra įtrauktos į vieną planą, kurį sudaro ir pensijų sistema (EPPS), ir sveikatos draudimo sistema (BSDS), o teisė į draudimo apsaugą pagal BSDS sistemą priklauso nuo to, ar įgyta teisė į draudimą pagal EPPS sistemą. Kaip nustatyta Tarnybos nuostatuose, pagal šį bendrą planą tam tikros teisės, kaip antai teisė į atidėtą ir sumažintą pensiją pagal EPPS sistemą, įgyjamos po 10 tarnybos metų. Tačiau pagal bendrą planą įgytos teisės darbuotojui tęsiant tarnybą yra gerokai didesnės nei tos pradinės teisės, kaip matyti iš vėlesniais metais sukauptų teisių į pensiją.

⁽¹⁸⁾ ES pareigūnų pensijų fondas yra menamas (virtualusis) fondas – iš jo mokamos nustatyto dydžio išmokos, o darbuotojų mokamos išmokos naudojamos jų būsimai pensijai finansuoti. Nors tai nėra tikras investicinis fondas, suma, kuri būtų buvusi surinkta į tokį fondą, laikoma investuota į valstybių narių ilgalaikes obligacijas ir atspindėta pensijos įsipareigojime, įtrauktame į Europos Sąjungos metines ataskaitas. Valstybės narės bendrai užtikrina išmokų mokėjimą pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 83 straipsnį ir Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalį (žr. išsamų schemos aprašymą COM(2018) 829).

Todėl, siekiant parodyti pagrindinės operacijos ekonominį turinį, kurio reikia sąžiningam finansinės atskaitomybės kokybinių charakteristikų pateikimui, kaip nurodyta tiek ES apskaitos taisyklėje Nr. 1, tiek TVSASV konceptualioje sistemoje, patirtos tvarkymo išlaidos yra kaupiamos tiesiniu metodu per numatomą darbuotojų aktyvios tarnybos laikotarpį, t. y. laikotarpį nuo tos dienos, kai darbuotojo tarnyba pirmą kartą suteikia teisę į išmokas pagal planą (nepriklausomai nuo to, ar išmokos priklauso nuo tolesnės tarnybos) iki dienos, kai tolesnė darbuotojo tarnyba nebesuteiks teisių į reikšmingas papildomas išmokas pagal planą, išskyrus tolesnį darbo užmokesčio didinimą. Šis metodas nuosekliai taikomas pagal bendrą planą numatytiems išmokoms.

Grynųjų nustatytų išmokų įsipareigojimų pakartotiniai vertinimai apima aktuarinį pelną ir nuostolius bei plano turto grąžą ir yra nedelsiant pripažįstami kaip grynasis turtas.

ES pripažįsta grynąsias palūkanų išlaidas (pajamų) ir kitas išlaidas, susijusias su nustatyto dydžio išmokų planais, finansinės veiklos ataskaitos eilutėje „Personalo ir pensijų išlaidos“.

Kai skiriamos išmokos pakeičiamos arba sumažinamos, susidaręs išmokų pokytis, susijęs su ankstesne tarnyba, arba sumažinimo pelnas ar nuostoliai nedelsiant pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje. Plano įvykdymo pelnas ir nuostoliai pripažįstami tada, kai planas įvykdomas. Anksčiau suteiktų paslaugų savikaina iš karto pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje, išskyrus tuos atvejus, kai pokyčiai priklauso nuo darbuotojų, likusių tarnyboje tam tikram laikotarpiui.

1.5.11. Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami tuomet, kai ES turi dabartinę teisinę arba konstruktyvų įsipareigojimą trečiosioms šalims, susijusį su praeities įvykiais, ir labai tikėtina, kad įsipareigojimai įvykdyti bus reikalingos išteklių išmokos, o suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai būsimiems veiklos nuostoliams nepripažįstami. Atidėjinių suma yra tiksliausias išlaidų, kurios, kaip numatoma, gali būti reikalingos finansinių ataskaitų sudarymo datą turimam įsipareigojimui padengti, įvertis. Kai atidėjiny susijęs su daug punktų, įsipareigojimas vertinamas apskaičiuojant visus galimus rezultatus ir jų tikimybę (tikėtinos vertės metodas).

Atidėjiniai nuostolingoms sutartims vertinami numatomų sutarties nutraukimo išlaidų arba numatomų grynųjų sutarties tęsimo išlaidų (priklausomai nuo to, kurios yra mažesnės) dabartine verte.

1.5.12. Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai skirstomi į finansinius įsipareigojimus, apskaitomus amortizuota savikaina, finansinius įsipareigojimus, vertinamus tikrąja verte kaip perteklius arba deficitas ir finansinių garantijų sutarčių įsipareigojimus.

Pasiskolintas lėšas sudaro iš kredito įstaigų pasiskolintos sumos ir skolos lakštais patvirtintos skolos (ES obligacijos, ES indėliai ir ES vekseliai). Pasiskolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, lygia jų emisijos pajamoms (gauto atlygio tikrajai vertei), atėmus sandorio sąnaudas, o vėlesniais laikotarpiais parodomas amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą; bet koks pajamų, atėmus sandorio sąnaudas, ir išpirkimo vertės skirtumas pripažįstamas finansinės veiklos ataskaitoje išskolinimo laikotarpiu, taikant faktinių palūkanų metodą. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra nematerialios ir yra tiesiogiai pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

Tikrąja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas apima išvestines finansines priemones, kai tikroji vertė yra neigiama. Jų apskaita yra tokia pati kaip ir tikrąja verte vertinamo finansinio turto kaip pertekliaus arba deficito (žr. 1.5.5 pastabą).

ES pripažįsta finansinės garantijos sutarties įsipareigojimą, kai sudaro sutartį, pagal kurią ES turi atlikti konkrečius mokėjimus, kad atlygintų sutarties turėtojo nuostolius, patirtus dėl to, kad nurodytas skolininkas laiku nesumoka pagal pradines arba pakeistas skolos priemones sąlygas. Jeigu pagal garantijos sutartį reikalaujama, kad ES atliktų mokėjimus reaguodama į finansinių priemonių kainų pokyčius arba kito pagrindinio turto pokyčius, garantijos sutartis yra išvestinė finansinė priemonė, t. y. tikrąja verte vertinamas finansinis įsipareigojimas kaip perteklius arba deficitas. Visos kitos garantijos sutartys apskaitomos kaip finansiniai atidėjiniai.

Finansinių garantijų sutarčių įsipareigojimai iš pradžių pripažįstami tikrąja verte. Ji lygi grynajai dabartinei gautinos priemokos vertei, jei ji mokama rinkos sąlygomis. Kai garantijos priemoka neskaičiuojama arba kai atlygis neatitinka tikrosios vertės, tikroji vertė nustatoma remiantis aktyviojoje rinkoje kotiruojamomis finansinių garantijų sutarčių, tiesiogiai lygiaverčių finansinių garantijų įsipareigojimui, kainomis, jei jos yra, arba taikant vertinimo metodą. Jei patikimos tikrosios vertės neįmanoma nustatyti nei tiesiogiai stebint aktyviąją rinką, nei taikant kitą vertinimo metodą, finansinės garantijos sutarties įsipareigojimas iš pradžių įvertinamas tikėtinų kredito nuostolių per visą galiojimo laikotarpį suma.

Vėlesnis vertinimas priklauso nuo kredito rizikos, susijusios su finansine garantija, pokyčių. Jei kredito rizika reikšmingai nepadidėja (1 etapas), finansinių garantijų išpareigojimui vertinami didesnįja iš šių sumų: 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių suma ir pirminio pripažinimo suma, atėmus, jei reikia, sukauptą amortizaciją. Jei kredito rizika reikšmingai padidėja (2 etapas), finansinių garantijų išpareigojimui vertinami didesnįja iš šių sumų: tikėtinų kredito nuostolių per visą galiojimo laikotarpį suma ir pirminio pripažinimo suma, atėmus, jei reikia, sukauptą amortizaciją (žr. 6.5 pastabą).

Finansiniai išpareigojimai klasifikuojami kaip ilgalaikiai išpareigojimai, išskyrus sumas, kurių išpirkimo terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos. Finansinių garantijų sutartys klasifikuojamos kaip trumpalaikiai išpareigojimai, išskyrus atvejus, kai EA turi besąlyginę teisę atidėti išpareigojimo įvykdymą ne trumpesniam kaip dvylikos mėnesių laikotarpiui po finansinių ataskaitų sudarymo datos.

ES patikos fondai, kurie yra laikomi Komisijos einamosios veiklos dalimi (t. y. patikos fondai „Madad“ ir „Colombia“), yra apskaitomi Komisijos ataskaitose ir tada konsoliduojami ES metinėse finansinėse ataskaitose. Todėl kitų paramos teikėjų įnašai į ES patikos fondus atitinka sąlyginių pajamų iš neprekybinių operacijų kriterijus ir jie pateikiami kaip finansiniai išpareigojimai iki tol, kol tenkinamos sąlygos, susietos su pervestais įnašais, t. y. kol patikos fondas patirs reikalavimus atitinkančias išlaidas. Patikos fondas privalo finansuoti konkrečius projektus, o likvidavimo metu likusias lėšas grąžinti. Paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną likę įnašų išpareigojimai vertinami kaip gauti įnašai, atėmus patikos fondo patirtas išlaidas, kai reikia, įskaitant apskaičiuotąsias sumas. Ataskaitų teikimo tikslais grynosios išlaidos priskiriamos prie kitų paramos teikėjų įnašų proporcingai gryniesiems įnašams, sumokėtiems iki gruodžio 31 d. Šis įnašų priskyrimas yra tik orientacinis. Jei patikos fondas likviduojamas, dėl likusių išteklių faktinio padalijimo nuspręš patikos fondo valdyba.

1.5.13. Mokėtinios sumos

Didžioji ES mokėtinų sumų dalis yra neapmokėti dotacijų arba kitokio ES finansavimo gavėjų prašymai kompensuoti išlaidas (neprekybinės operacijos). Jos registruojamos kaip mokėtinios sumos, lygios prašomai sumai, kai gaunamas prašymas kompensuoti išlaidas. Atlikus patikrinimą ir priėmus finansuoti tinkamas išlaidas, mokėtinios sumos vertinamos reikalavimus atitinkančios sumos dydžiu.

Mokėtinios sumos, susijusios su prekių ir paslaugų pirkimu, pripažįstamos gavus pradinės sumos sąskaitą faktūrą, o susijusios reikalavimus atitinkančios išlaidos registruojamos apskaitoje, kai prekės yra pristatytos arba paslaugos suteiktos ir kai jas priima ES.

1.5.14. Sukauptos ir būsimojo laikotarpio pajamos bei sąnaudos

Operacijos ir įvykiai finansinėse ataskaitose pripažįstami tuo laikotarpiu, su kuriuo jie susiję. Metų pabaigoje, jeigu paslauga buvo suteikta, ES pristatė prekes arba yra sudarytas sutartinis susitarimas (pavyzdžiui, remiantis sutartimi), bet sąskaita dar neišrašyta, finansinėse ataskaitose bus pripažintos sukauptos pajamos. Be to, metų pabaigoje, jeigu sąskaita faktūra išrašyta, o paslaugos dar nesuteiktos arba prekės dar nepristatytos, pajamos bus atidėtos ir pripažintos kitą ataskaitinį laikotarpį.

Išlaidos taip pat apskaitomos tuo laikotarpiu, su kuriuo jos susijusios. Sukauptos išlaidos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pripažįstamos remiantis įvertinta pervedimo išpareigojimo, kuris turi būti atliktas per tam tikrą laikotarpį, suma. Sukauptos išlaidos skaičiuojamos pagal išsamias Komisijos parengtas veiklos ir praktines gaires, kurių tikslas – užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose būtų sąžiningai nurodyti ekonominiai ir kiti įvykiai, kurie turi būti nurodyti. Analogiškai, kai mokėjimas už dar nesuteiktas paslaugas arba dar nepristatytas prekes atliekamas avansu, išlaidos bus atidėtos ir pripažintos kitą ataskaitinį laikotarpį.

1.6. FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA

1.6.1. Pajamos

PAJAMOS IŠ NEPREKYBINIŲ OPERACIJŲ

Absoliuti dauguma ES pajamų yra susijusi su neprekybinėmis operacijomis:

BNP, PVM ir plastiko kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai

Gautinos sumos yra pripažįstamos, kai Komisija išsiunčia valstybėms narėms pareikalavimą įmokėti įnašus. Šios sumos vertinamos pareikalauta suma. Kadangi PVM, BNP ir plastiko kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami remiantis atitinkamų biudžetinių metų duomenų įverčiais, jie gali būti pakoreguoti, nes sumos gali keistis kol valstybės narės nepaskelbė galutinių duomenų. Įverčių pokyčio poveikis yra įtraukiamas nustatant laikotarpio, kai įvyko pokytis, grynąjį perteklių arba deficitą.

Tradicioniai nuosavi ištekliai

Iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos ir susijusios pajamos pripažįstamos, kai iš valstybių narių gaunamos atitinkamos mėnesinės A ataskaitos (apimančios surinktus muitus ir mokėtinas sumas, kurios yra garantuotos ir neužginčytos). Finansinių ataskaitų sudarymo datą valstybių narių surinktos, bet Komisijai dar nesumokėtos laikotarpio pajamos yra įvertinamos ir pripažįstamos kaip sukauptos pajamos. Sumos, nurodytos iš valstybių narių gautose ketvirtinėse B ataskaitose (apimančios muitus, kurie nėra nei surinkti, nei garantuoti, taip pat garantuotas sumas, užginčytas skolininko), yra pripažįstamos kaip pajamos, atėmus su jomis susijusias surinkimo sąnaudas. Be to, pripažįstamas vertės sumažėjimas, lygus įvertintam susigrąžinimo skirtumui.

Baudos

Pajamos iš baudų pripažįstamos, kai ES priima sprendimą skirti baudą ir apie tai oficialiai praneša adresatui. Priėmus sprendimą skirti baudą, atitinkami subjektai per du mėnesius nuo pranešimo dienos turi:

- a) arba pritarti sprendimui (toku atveju jie privalo per nustatytą laikotarpį sumokėti baudą, ir suma laikoma ES galutinai surinkta), arba
- b) nepritarti sprendimui (toku atveju jie pateikia apeliacinį skundą pagal ES teisę).

Tačiau net pateikus apeliacinį skundą, bauda turi būti sumokėta per nustatytą trijų mėnesių laikotarpį, nes apeliacinis skundas nesustabdo sprendimo galiojimo (SESV 278 straipsnis). Gauti pinigai naudojami susigrąžintinai sumai padengti. Tačiau, pritarus Komisijos apskaitos pareigūnui, įmonė gali vietoj to pateikti banko garantiją tai sumai. Tokiu atveju bauda lieka kaip susigrąžintina suma. Jeigu negaunami nei pinigai, nei garantija ir kyla abejonių dėl įmonės mokumo, pripažįstamas teisės į gautinas sumas vertės sumažėjimas.

Jeigu įmonė sprendimą apskundė ir jau laikinai sumokėjo baudą, suma parodoma kaip neapibrėžtasis išsipareigojimas, arba, jeigu tikėtina, kad Bendrasis Teismas gali priimti ES nepalankų sprendimą, tokiai rizikai daromas atidėjiny. Jeigu vietoj to pateikta garantija, neapmokėtos susigrąžintinos sumos vertė sumažinama.

Banko sąskaitose, kuriose laikomos gautos sumos, sukauptos Komisijos gautos palūkanos pripažįstamos pajamomis ir atitinkama suma padidinamas neapibrėžtasis išsipareigojimas.

Nuo 2010 m visas laikinai surinktas baudas Komisija valdo specialiai sukurtame fonde (BUFI) ir investuoja į finansines priemones.

PAJAMOS IŠ PREKYBOS OPERACIJŲ

Prekių ir paslaugų pardavimo pajamos pripažįstamos, kai didžioji su prekių nuosavybe susijusios rizikos ir naudos dalis perduodama pirkėjui. Su paslaugų teikimu susijusio sandorio pajamos pripažįstamos atsižvelgiant į sandorio baigtumo laipsnį finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

Palūkanų pajamos ir išlaidos

Palūkanų pajamos ir išlaidos pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje, taikant faktinių palūkanų metodą. Šis metodas taikomas finansinio turto arba finansinio išsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms arba palūkanų išlaidoms per atitinkamą laikotarpį paskirstyti. Apskaičiuodama faktinę palūkanų normą, ES įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas finansinės priemonės sutartines nuostatas (pavyzdžiui, išankstinio mokėjimo pasirinkimą), tačiau neatsižvelgia į būsimus kredito nuostolius. Skaiciuojant įtraukiami visi mokesčiai ir kitos palūkanų normos sumos, kurias sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir kurios yra neatskiriami faktinės palūkanų normos dalis, taip pat sandorio išlaidos ir visos kitos įmokos arba nuolaidos.

Kai finansinio turto arba panašaus finansinio turto grupės vertė laikoma sumažėjusia dėl kredito rizikos (3 etapas), vertinant vertės sumažėjimo nuostolius palūkanų pajamos pripažįstamos taikant palūkanų normą, naudojamą diskontuojant būsimus pinigų srautus.

Pajamos iš dividendų

Pajamos iš dividendų ir panašių paskirstomųjų išmokų pripažįstamos tada, kai nustatoma teisė gauti mokėjimą.

Finansinio turto kaip pertekliaus arba deficito pajamos ir sąnaudos

Tai yra šio finansinio turto tikrosios vertės prieaugis (pajamos) ir tikrosios vertės nuostoliai (sąnaudos), įskaitant tuos, kurie atsiranda dėl užsienio valiutos keitimo. Palūkanas uždirbančio finansinio turto atveju tai taip pat apima palūkanas. Taip pat žr. 3.9 pastabą.

Pajamos iš finansinių garantijų sutarčių

Pajamos iš finansinių garantijų sutarčių (garantijos priemoka) pripažįstamos visą tą laiką, kurį ES yra pasirengusi kompensuoti finansinių garantijų sutarties turėtoji galimus kredito nuostolius. Taikomame amortizacijos grafike atsižvelgiama į praėjusį laiką ir garantuotos pozicijos dydį. Į pajamas iš finansinių garantijų sutarčių taip pat įtraukiama finansinių garantijų sutarčių įsipareigojimų amortizacija tais atvejais, kai garantija buvo suteikta be atlygio arba už nominalų atlygį.

1.6.2. Išlaidos

Neprekybinių operacijų išlaidos sudaro didžiąją dalį ES išlaidų. Jos susijusios su pervedimais lėšų gavėjams ir gali būti trijų rūšių: i) teisės į gautinas sumas, ii) pervedimai pagal susitarimą ir atskiros dotacijos, taip pat iii) įnašai ir dovanojamos lėšos.

Pervedimai pripažįstami išlaidomis tą laikotarpį, kurį įvyko įvykiai, dėl kurių buvo atliktas pervedimas, jeigu tik pervedimo pobūdis yra leidžiamas pagal teisės aktus (Finansinį reglamentą, Tarnybos nuostatus arba kitus teisės aktus) arba yra pasirašytas susitarimas, pagal kurį leidžiama atlikti pervedimą; lėšų gavėjas atitiko visus tinkamumo kriterijus; sumą galima pagrįstai apskaičiuoti.

Kai gaunamas pripažinimo kriterijus atitinkantis mokėjimo prašymas arba prašymas padengti išlaidas, jie pripažįstami sąnaudomis, lygiomis reikalavimus atitinkančiai sumai. Finansuoti tinkamos išlaidos, kurios turi būti kompensuotos gavėjams, tačiau apie kurias dar nėra pranešta, metų pabaigoje yra įvertinamos ir įrašomos kaip sukauptos išlaidos.

Prekybinių operacijų išlaidos, patiriamos perkant prekes ir paslaugas, pripažįstamos, kai prekės pristatomos ir jas priima ES. Jos vertinamos jų pradinė sąskaitoje faktūroje nurodyta suma. Be to, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną išlaidos, susijusios su paslauga, suteikta laikotarpiu, už kurį sąskaita faktūra dar negauta ar nepriimta, vertinamos ir pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

1.7. NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS IR NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

1.7.1. Neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtasis turtas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti turtas, kurio buvimas bus patvirtintas tikrai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau ES nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimųjų įvykių. Neapibrėžtasis turtas parodomas, kai tikimasi gauti ekonominės naudos arba turėti naudojimo galimybių.

1.7.2. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Neapibrėžtasis įsipareigojimas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti įsipareigojimas, kurio buvimas bus patvirtintas tikrai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau ES nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimųjų įvykių, arba esamas įsipareigojimas, atsiradęs dėl praeities įvykių, kuris nėra pripažintas, nes nėra tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingi ekonominė nauda arba naudojimo galimybių teikiantys ištekliai, arba retais atvejais – kai įsipareigojimo suma negali būti pakankamai patikimai nustatyta. Neapibrėžtasis įsipareigojimas parodomas, nebent ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokų arba naudojimo galimybių tikimybė yra maža.

1.8. PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Informacija apie pinigų srautus suteikia pagrindą įvertinti ES gebėjimą gauti pinigų ir pinigų ekvivalentų bei jos poreikius tuos pinigų srautus panaudoti.

Pinigų srautų ataskaita rengiama naudojant netiesioginį metodą. Tai reiškia, kad grynasis finansinių metų ekonominis rezultatas koreguojamas atsižvelgiant į nepiniginio pobūdžio sandorių rezultatus, visas praėjusių ar būsimų laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų įplaukų ar išmokų atidėtas arba sukauptas sumas ir pajamų arba išlaidų, susijusių su investicinės veiklos pinigų srautais, punktus.

Pinigų srautai, atsirandantys iš sandorių užsienio valiuta, parodomi ES atskaitomybės valiuta (eurais), taikant užsienio valiutos keitimo į eurus kursą, galiojantį pinigų srautų dieną.

Pinigų srautų ataskaitoje pateikti laikotarpio pinigų srautai, suklasifikuoti pagal pagrindinę, investicinę ir finansinę veiklą.

Pagrindinė veikla – tai ES veikla, kuri nėra investicinė ar finansinė veikla. Ji apima didžiąją vykdomos veiklos dalį.

Investicinė veikla – tai nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrenginių įsigijimas ir perleidimas bei kitos investicijos, kurios neįtraukiamos į pinigų ekvivalentus. Prie investicinės veiklos nepriskiriamos gavėjams suteiktos paskolos, nes jos priskiriamos bendriesiems tikslams, taigi ir kasdienei ES veiklai. Siekiama parodyti realias ES atliktas investicijas.

Finansinė veikla – tai veikla, dėl kurios keičiasi pasiskolintų lėšų dydis ir sudėtis, išskyrus lėšas, suteiktas paramos gavėjams kompensaciniu pagrindu arba nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrenginiams įsigyti (jos priskiriamos pagrindinei veiklai).

2. BALANSO PASTABOS

TURTAS

2.1. NEMATERIALUSIS TURTAS

	(mln. EUR)
<i>Bendra balansinė vertė 2020 12 31</i>	1 409
<i>Įsigijimai</i>	276
<i>Turto perleidimas</i>	(32)
<i>Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą</i>	0
<i>Kiti pokyčiai</i>	(18)
Bendra balansinė vertė 2021 12 31	1 636
<i>Sukaupta amortizacija 2020 12 31</i>	(789)
<i>Amortizacijos sąnaudos per metus</i>	(119)
<i>Atkurta amortizacija</i>	3
<i>Turto perleidimas</i>	36
<i>Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą</i>	0
<i>Kiti pokyčiai</i>	3
Sukaupta amortizacija 2021 12 31	(867)
Grynoji balansinė vertė 2021 12 31	769
<i>Grynoji balansinė vertė 2020 12 31</i>	620

Šios sumos pirmiausia susijusios su kompiuterine programine įranga.

2.2. NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGINIAI

Kosminės erdvės priemonių kategorija apima veiklai skirtą ilgalaikį turtą, susijusį su dviem ES kosmoso programomis: pasaulinėmis palydovinės navigacijos sistemomis, t. y. GALILEO ir Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema, ir Sąjungos Žemės stebėjimo ir stebėsenos programa „Copernicus“. Dar neveikiančių kosmoso sistemų turtas yra įtrauktas į kategoriją „Statomas turtas“. Su ES kosmoso programomis susijęs turtas kaupiamas padedant Europos kosmoso agentūrai (EKA).

2021 m. gruodžio mėn. paleisti du „Galileo“ palydovai. Tikimasi, kad jie bus pradėti laikyti veikiančiais 2022 m. pirmąjį pusmetį. Tuo pat metu sėkmingai įdiegta naujos kartos 1.7 antžeminė infrastruktūra. Sistemą šiuo metu sudaro 26 palydovai. Kai sistema GALILEO bus užbaigta, ją iš viso sudarys 30 palydovų (įskaitant 6 atsarginius palydovus). GALILEO veiklai skirtas ilgalaikis turtas, apimantis ir palydovus, ir antžeminę įrangą, 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 3 413 mln. EUR, atėmus sukauptą nusidėvėjimą (2020 m. — 2 145 mln. EUR). Likusio statomo turto bendra vertė yra 1 344 mln. EUR (2020 m. — 1 872 mln. EUR).

Skelbiama, kad 2021 m. birželio mėn. pradėjo veikti „Copernicus“ palydovas 6A. Bendra „Copernicus“ veiklai skirto ilgalaikio turto vertė yra 937 mln. EUR (2020 m. – 877 mln. EUR), atėmus sukauptą nusidėvėjimą. Dar 2 115 mln. EUR, susijusių su „Copernicus“ palydovais, yra pripažįstami kaip statomas turtas (2020 m. – 1 894 mln. EUR).

130 mln. EUR vertės ilgalaikis turtas, susijęs su EGNOS antžemine infrastruktūra (2020 m. – 24 mln. EUR) taip pat įtrauktas į turto kategoriją „Kosminės erdvės priemonės“. Be to, EGNOS statomas turtas sudaro 189 mln. EUR (2020 m. – 273 mln. EUR).

NEKILNOJAMASIS TURTAI, ĮRANGA IR ĮRENGINIAI

(mln. EUR)

	Žemė ir pastatai	Kosminės erdvės priemonės	Įranga ir įrenginiai	Baldai ir transporto priemonės	Aparatinė įranga	Kita	Finansinė nuoma	Statomas turtas	Iš viso
<i>Bendra balansinė vertė 2020 12 31</i>	5 924	5 670	546	272	727	332	2 650	4 748	20 868
<i>Įsigijimai</i>	100	269	45	19	114	20	9	1 472	2 049
<i>Turto perleidimas</i>	(12)	—	(24)	(12)	(60)	(7)	(7)	—	(122)
<i>Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą</i>	535	1 791	1	1	(0)	2	(0)	(2 329)	0
<i>Kiti pokyčiai</i>	—	—	—	—	(0)	0	—	(1)	(1)
Bendra balansinė vertė 2021 12 31	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
<i>Sukauptas nusidėvėjimas 2020 12 31</i>	(3 676)	(2 625)	(465)	(203)	(557)	(259)	(1 402)		(9 186)
<i>Nusidėvėjimo sąnaudos per metus</i>	(187)	(625)	(38)	(16)	(84)	(23)	(92)		(1 065)
<i>Atkurtas nusidėvėjimas</i>	5	—	0	0	6	0	—		10
<i>Turto perleidimas</i>	12	—	24	11	55	7	7		116
<i>Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą</i>	(0)	—	(0)	—	(0)	0	0		(0)
<i>Kiti pokyčiai</i>	0	—	0	—	(0)	(1)	—		(1)
Sukauptas nusidėvėjimas 2021 12 31	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
GRYNOJI BALANSINĖ VERTĖ 2021 12 31	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669
<i>GRYNOJI BALANSINĖ VERTĖ 2020 12 31</i>	2 249	3 045	81	69	170	73	1 248	4 748	11 682

2.3. INVESTICIJOS, APSKAITYTOS TAIKANT NUOSAVYBĖS METODĄ

Komisijos atstovaujamos ES dalyvavimas Europos investicijų fondo (EIF) kaip asocijuotojo ūkio subjekto kapitale apskaitomas taikant nuosavybės metodą. EIF yra ES finansų įstaiga, kurios specializacija – teikti rizikos kapitalą ir garantijas mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ). EIF įsikūręs Liuksemburge ir veikia kaip viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė. Jo nariai yra Europos investicijų bankas (EIB), ES ir finansų įstaigų grupė.

2021 m. EIF akcininkai patvirtino kapitalo padidinimą nuo 4,5 mlrd. EUR iki 7,4 mlrd. EUR. 2021 m. gruodžio 31 d. pasirašytas kapitalas sudaro 7,3 mlrd. EUR (dar 70 mln. EUR yra patvirtintas, bet dar nepasirašytas kapitalas). Šis padidinimas leis EIF atlikti pagrindinį vaidmenį įgyvendinant 2021–2027 m. ES investicijų programą „InvestEU“ (žr. 4.1.1 pastabą). Jis taip pat prisidės prie reagavimo į COVID-19 krizę, nes EIF taip pat įgyvendina svarbias priemones, skirtas mažosioms įmonėms remti visoje Europoje. ES prisidėjo prie kapitalo didinimo, įnešdama 372 mln. EUR. 2021 m. gruodžio 31 d. ES priklausė 30 % EIF nuosavybės (2020 m. – 29,7 %) ir 30 % balsavimo teisių (2020 m. – 29,7 %). Pagal EIF įstatus į teisės aktais numatytą rezervą jis turi skirti bent 20 % metinio grynojo rezultato, kol sukauptas rezervas pasieks 10 % pasirašytojo kapitalo. Šio rezervo paskirstyti negalima.

(mln. EUR)

	Europos investicijų fondas
Dalis 2020 12 31	588
Įnašai	372
Gauti dividendai	—
Grynojo rezultato dalis	169
Grynojo turto dalis	63
Dalis 2021 12 31	1 192

Toliau nurodytos balansinės vertės sumos priskiriamos ES pagal jai tenkančią kapitalo procentinę dalį.

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
	EIF, iš viso	EIF, iš viso
Turtas	5 187	3 256
Įsipareigojimai	(1 213)	(1 277)
Pajamos	781	322
Išlaidos	(217)	(194)
Perteklius / (deficitas)	564	129

Pirmiau pateiktos apibendrintos finansinės informacijos suderinimas su EIF turimų palūkanų balansine verte yra toks:

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Asocijuotųjų ūkio subjektų grynasis turtas	3 974	1 979
EB nuosavybės dalis EIF	30,0 %	29,7 %
Balansinė vertė	1 192	588

ES, atstovaujama Komisijos, 2021 m. gruodžio 31 d. apmokėjo 20 % savo pasirašytų EIF kapitalo akcijų, nepareikalauta suma yra tokia:

(mln. EUR)

	Visas EIF kapitalas	ES pasirašyta dalis
Visas akcinis kapitalas	7 300	2 190
Apmokėta	(1 460)	(438)
Nepareikalauta	5 840	1 752

2.4. FINANSINIS TURTAS

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikis			
Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas	2.4.1	160 214	82 887
Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitą ⁽¹⁾	2.4.2	21 660	16 327
		181 874	99 214
Trumpalaikis			
Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas	2.4.1	3 353	10 422
Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitą ⁽¹⁾	2.4.2	3 391	3 459
		6 744	13 881
Iš viso		188 618	113 095

⁽¹⁾ 2020 m. duomenys apima 16 134 mln. EUR, kurie 2020 m. ES konsoliduotosiose metinėse ataskaitose priskirti ilgalaikiam parduoti laikomam finansiniam turtui, ir 3 453 mln. EUR, kurie priskirti trumpalaikiam parduoti laikomam finansiniam turtui.

2.4.1. Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Paskolos EGADP (NGEU) ir finansinė parama	2.4.1.1	163 392	93 193
Kitos paskolos	2.4.1.2	176	116
Iš viso		163 568	93 309
Ilgalaikis		160 214	82 887
Trumpalaikis		3 353	10 422

2.4.1.1. Paskolos EGADP (NGEU) ir finansinė parama

(mln. EUR)

	EGADP (NGEU)	SURE	EFSM	MOKĖJIMŲ BALANSAS	MFP	Euratomas	Iš viso
Iš viso 2020 12 31	—	39 503	47 396	201	5 813	279	93 193
ES apskaitos taisyklės Nr. 11 pataisa	—	420	(114)	(1)	(27)	(1)	276
Naujos paskolos (nominali suma)	17 970	50 137	9 750	—	1 665	100	79 622
Grąžintos sumos	—	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(9 793)
Balansinės vertės pokyčiai	8	507	(144)	0	(24)	—	347
Vertės sumažėjimo pokyčiai	—	—	—	—	(243)	(11)	(254)
Iš viso 2021 12 31	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Ilgalaikis	17 970	90 502	43 969	200	7 132	314	160 087
Trumpalaikis	8	65	3 169	1	38	24	3 305

2021 m. gruodžio 31 d. paskolų nominalioji vertė yra 162 394 mln. EUR, iš kurių 144 424 mln. EUR sudaro paskolos finansinei paramai (2020 m. – 92 565 mln. EUR) ir 17 970 mln. EUR EGADP (2020 m. – nebuvo). Reikšmingą padidėjimą, palyginti su ankstesniais metais, lėmė toliau pagal SURE teikiamos paskolos ir 2021 m. pradėta įgyvendinti EGADP (NGEU) priemonė.

Eilutėje „peržiūrėta ES apskaitos taisyklė Nr. 11“ parodytas peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis paskolų sumoms 2021 m. sausio 1 d. SURE, EFSM ir MB atveju poveikis susijęs su faktinių palūkanų normos metodo taikymu. MFP ir Euratomo atveju poveikis susijęs su faktinių palūkanų normos metodo taikymu ir 2021 m. sausio 1 d. vertės sumažėjimu.

— Faktinių palūkanų normos poveikis. Minėtos programos, išskyrus EGADP (NGEU), vykdomos kompensaciniu principu. Tai reiškia, kad priemokos, nuolaidos, palūkanos ir sandorių išlaidos, kurias ES patiria skolindamasi, yra priskiriamos paskolos gavėjui. Dėl to faktinė paskolos palūkanų norma yra atitinkamo skolinimosi, kuriuo finansuojama paskola, faktinė palūkanų norma. Skolinimosi sandorių priemokos arba nuolaidos ir jų priskyrimas paskolos gavėjams anksčiau buvo iš karto įtraukiami į išlaidas finansinės veiklos ataskaitoje. Taikant faktinių palūkanų normos metodą, 2021 m. sausio 1 d. neamortizuotos priemokos ir nuolaidos buvo pridėtos prie negrąžintų pasiskolintų lėšų ir paskolų. Grynas poveikis sukauptiems rezultatams yra lygus nuliui. Neamortizuotos priemokos ir nuolaidos dabar bus amortizuojamos iki termino pabaigos.

— Vertės sumažėjimo atidėjimo poveikis. Jis apskaičiuotas naudojant tikėtinų kredito nuostolių modelį, taikant paskolų vertės sumažėjimo principus (žr. 6.5 pastabą). Taigi 2021 m. sausio 1 d. Komisija pripažino atidėjinius tikėtiniems kredito nuostoliams dėl MFP ir Euratomo paskolų vertės sumažėjimo.

Eilutė „vertės sumažėjimo pokyčiai“ atitinka 2021 m. gruodžio 31 d. tikėtinų kredito nuostolių pakartotinį vertinimą.

Eilutė „balansinės vertės pokyčiai“ atitinka sukauptų palūkanų pokytį ir priemokų / nuolaidų pokytį (naujos priemokos / nuolaidos ir amortizacija).

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)

2021 m. ES sukūrė EGADP kaip laikiną priemonę, skirtą padėti valstybių narių ekonomikai atsigausti po koronaviruso pandemijos ir tapti atsparesnei žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms. Pagal ES ekonomikos gaivinimo priemonę (NGEU) Komisija skolinasi lėšų, kurias EGADP naudoja valstybių narių reformoms ir investicijoms finansuoti. Jos turi atitikti ES prioritetus ir spręsti konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose pagal Europos semestro ekonominės ir socialinės

politikos koordinavimo sistemą nustatytas problemas. Finansavimas gali būti skiriamas kaip paskola (grąžintina parama) arba dotacija (negrąžintina parama, žr. 2.5 pastabą). Valstybės narės gali gauti finansavimą, neviršijantį iš anksto sutartos paskoloms ir dotacijoms skirtos sumos. Norėdamos pasinaudoti parama, valstybės narės turi pateikti Europos Komisijai savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus. Kiekviename plane nurodomos reformos ir investicijos, kurios turi būti įvykdytos iki 2026 m. pabaigos, nustatant aiškias tarpines ir siektines reikšmes, kurias turi išanalizuoti Europos Komisija ir patvirtinti Europos Vadovų Taryba. EGADP paskolos gali būti išmokamos iki 2026 m. gruodžio 31 d. tik pasiekus sutartas tarpines ir siektinas reikšmes. Tačiau iki 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija gali avansu išmokėti iki 13 % patvirtintos paskolos sumos, kad būtų pradėtas ekonomikos gaivinimas.

Iki 2021 m. gruodžio 31 d. buvo pasirašyta 153,2 mlrd. EUR vertės paskolų sutarčių. Pagal jas Komisija yra išmokėjusi 18 mlrd. EUR. Tarp EGADP paskolų ir NGEU pasiskolintų sumų nėra kompensacinio santykio (žr. 2.11 pastabą).

Parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios padėties mažinti (SURE)

SURE yra Europos priemonė, kuria padedama apsaugoti nuo koronaviruso pandemijos nukentėjusius dirbančiuosius ir darbo vietas. Pagal šią priemonę valstybės narės gali prašyti ES finansinės paramos, kuri padėtų finansuoti staigiai ir smarkiai padidėjusias nacionalines viešąsias išlaidas, kurios susidarė dėl reaguojant į krizę taikomų nacionalinių sutrumpinto darbo laiko sistemų ir panašių priemonių, be kita ko, skirtų savarankiškai dirbantiems asmenims, arba tam tikrų su sveikata susijusių priemonių, visų pirma, darbo vietoje. Pagal ją paskolų nukentėjusioms valstybės narėms forma gali būti teikiama finansinė parama iki 100 mlrd. EUR. Priemonė yra paremta 25 mlrd. EUR garantijomis, kurias Komisijai suteikė valstybės narės susijusioms pasiskolintoms lėšoms grąžinti. Pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672⁽¹⁹⁾ Komisija gali sudaryti paskolos sutartį su valstybe nare tik po to, kai Komisija pasiūlo, o Taryba patvirtina įgyvendinimo sprendimą dėl SURE finansinės paramos.

2021 m. gruodžio 31 d. Taryba patvirtino, o Komisija pasirašė paskolų sutartis dėl 94,3 mlrd. EUR finansinės paramos. Iš šios sumos Komisija yra išmokėjusi 89,6 mlrd. EUR valstybėms narėms (nominalios sumos). Likusios sumos pagal pasirašytas paskolų sutartis išmokamos 2022 m.

Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM)

EFSM suteikė galimybę skirti finansinę paramą valstybei narei, patiriančiai sunkumų arba susiduriančiai su didelių sunkumų grėsme dėl jos nekontroliuojamų išimtinių aplinkybių. Parama gali būti skiriama paskolos arba kredito linijos pavidalu. 2010 m. gegužės 9 d. ECOFIN tarybos išvadose nustatyta 60 mlrd. EUR bendra priemonės viršutinė riba, tačiau teisinės ribos neleidžia, kad paskolų arba kredito linijų mokėtina suma viršytų galimos maržos pagal nustatytą nuosavų išteklų viršutinę ribą. Nenumatyta, kad EFSM dalyvautų naujose finansavimo programose ar sudarinėtų naujus paskolos priemonės susitarimus. Nepanaudotų sumų pagal pasirašytas paskolų sutartis nėra.

Mokėjimų balansas (MB)

Tai politika grindžiama finansine priemonė, pagal kurią euro neįsivedusioms ES valstybėms narėms teikiama vidutinės trukmės finansinė parama. Naudojant šią priemonę galima suteikti paskolas valstybėms narėms, kurios susiduria su mokėjimų balanso arba kapitalo judėjimo sunkumais arba kurioms kyla didelė tokių sunkumų grėsmė. Didžiausia pagal šią priemonę suteiktų paskolų suma negali viršyti 50 mlrd. EUR. Nepanaudotų sumų pagal pasirašytas paskolų sutartis nėra.

Makrofinansinė parama (MFP)

MFP yra finansinė parama, kurią ES teikia šalims partnerėms, patiriančioms mokėjimų balanso krizę. Paprastai ši parama teikiama vidutinės trukmės arba ilgalaikių paskolų arba dotacijų, arba tinkamo jų derinio pavidalu ir iš esmės papildo pagal TVF remiamą koregavimo ir reformų programą suteiktą finansavimą. Šioms paskoloms pasiskolintoms lėšoms taikoma Išorės veiksmų garantijų fondo garantija, o vėliau – ES biudžeto garantija.

Per 2021 m. papildomai išmokėta 1,7 mlrd. EUR paskolų, įskaitant 0,6 mlrd. EUR Ukrainai. Pagal pasirašytas paskolos sutartis dar nepanaudota 0,6 mlrd. EUR sąlyginių sumų.

⁽¹⁹⁾ 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo (OL L 159, 2020 5 20, p. 1).

2021 m. gruodžio 31 d. MFP paskolų vertės sumažėjimas sudarė 293 mln. EUR, iš kurių 197 mln. EUR susiję su paskolomis Ukrainai (iš viso 4,4 mlrd. EUR (nominaliųjų vertė) metų pabaigoje). Vadovaujantis ES apskaitos taisyklėmis (ir TVSAS), nustatant šį vertės sumažėjimą neatsižvelgiama į nekeguojančius įvykius po balanso sudarymo, susijusius su karu Ukrainoje 2022 m. (žr. 8 pastabą), ir atsižvelgiama tik į reikšmingą rizikos padidėjimą, kuris buvo pastebėtas 2021 m. pabaigoje.

Europos atominės energijos bendrijos paskolos (Euratomas)

Europos atominės energijos bendrija (Euratomas, atstovaujamas Komisijos) skolina lėšas tiek valstybėms narėms, tiek ES nepriklausančioms valstybėms ir visų šių valstybių ūkio subjektams su energijos įrenginiais susijusiems projektams finansuoti. Iš visų 2021 m. gruodžio 31 d. negrąžintų Euratomo paskolų 300 mln. EUR (nominalioji vertė) yra susiję su paskolomis Ukrainai, kurioms buvo pripažintas 13 mln. EUR vertės sumažėjimas. 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija iš trečiųjų šalių buvo gavusi 350 mln. EUR garantijų (2020 m. – 279 mln. EUR) Euratomo paskoloms padengti. Nepanaudotų sumų pagal pasirašytas paskolų sutartis nėra.

Faktinės paskoloms taikomos palūkanų normos (pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas)

	2021 12 31	2020 12 31
EGADP (NGEU)	0,11 %- 0,12 %	—
SURE	(0,48) %- 0,77 %	0,00 %- 0,30 %
EFSM	(0,03) %- 3,79 %	0,50 %- 3,75 %
MB	2,95 %	2,88 %
MFP	(0,14) %- 3,70 %	0,00 %- 3,69 %
Euratomas	(0,08) %- 1,66 %	0,00 %- 5,76 %

2020 m. duomenys yra nominalios palūkanų normos, o 2021 m. duomenys – faktinės palūkanų normos pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11.

2.4.1.2. Kitos paskolos

Tai yra trijų rūšių paskolos:

- 74 mln. EUR vertės paskolos 2021 m. gruodžio 31 d. (2020 m. – 75 mln. EUR), suteiktos iš ES biudžeto programų (pvz., MEDA programos „Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystė“ ir ES užimtumo ir socialinių inovacijų programos);
- paskolos, kurias iš pradžių suteikė įgyvendinantieji partneriai, o Komisija patenkino reikalavimą mokėti pagal garantiją ir dabar jai priklauso susigrąžinimo teisės (perimtos paskolos). 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija turi 855 mln. EUR tokių paskolų susigrąžinimo teises (įskaitant sukauptas palūkanas). Tačiau, atsižvelgus į tikėtinus kredito nuostolius, balanse pripažinta balansinė vertė yra 48 mln. EUR. Šias paskolas suteikė EIB ir už jas garantavo ESIF ir išorės skolinimo įgaliojimo programos;
- 54 mln. EUR terminuotieji indėliai, kurių terminas yra daugiau kaip 3 mėnesiai ir kuries neatitinka pinigų ekvivalentų apibrėžties.

2.4.2. Tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – neišvestinės finansinės priemonės (1)	2.4.2.1	24 223	19 587
Tikraja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – išvestinės finansinės priemonės	2.4.2.2	828	199

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Iš viso		25 051	19 786
Ilgalaikis		21 660	16 327
Trumpalaikis		3 391	3 459

(¹) 2020 m. skaičius susijęs su sumomis, kurios 2020 m. ES konsoliduotosiose metinėse finansinėse atskaitose anksčiau buvo priskirtos parduoti laikomam finansiniam turtui.

2.4.2.1. Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – neišvestinės finansinės priemonės*

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – neišvestinės finansinės priemonės pagal rūšis

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Skolos vertybiniai popieriai	19 326	14 862
Pinigų rinkos fondai ir investicijos į bendrus portfelius	2 513	3 038
Kitos investicijos į nuosavą kapitalą	2 384	1 686
Iš viso	24 223	19 587
Ilgalaikis	20 834	16 134
Trumpalaikis	3 390	3 453

2020 m. skaičiai susiję su sumomis, kurios 2020 m. ES konsoliduotosiose metinėse finansinėse atskaitose anksčiau buvo priskirtos parduoti laikomam turtui.

Skolos vertybiniai popieriai – tai daugiausia valstybių ir įmonių obligacijos. Šios investicijos laikomos Komisijos arba EIB ES vardu valdomuose fonduose (portfeliuose) ir daugiausia susijusios su BAF, „Horizontas 2020“, BUFI ir Inovacijų fondu (žr. toliau). Turto portfelių rezultatai vertinami tikrąja verte (rinkos verte).

Pinigų rinkos fondai – tai savitarpio fondai, investuojantys į trumpalaikius skolos vertybinius popierius (pvz., „EIB Unitary Fund“). Investicijos į bendrus portfelius – tai ES CEF ir „Horizontas 2020“ programų lėšos, sutelktos kartu su valstybių narių lėšomis iš programos „NER 300“. Jos naudojamos EIB finansavimo ir investavimo operacijų garantijoms teikti.

Kitos investicijos į nuosavą kapitalą daugiausia susijusios su ES biudžeto lėšų investavimu – per įgyvendinančiuosius partnerius – į rizikos kapitalą arba kitų rūšių investicinius fondus siekiant ES politikos tikslų, pavyzdžiui, didinti galimybes gauti finansavimą veiklą pradedančioms MVĮ, moksliniams tyrimams ir inovacijoms, taip pat infrastruktūrai ES ir už jos ribų.

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – neišvestinės finansinės priemonės pagal programas

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Inovacijų fondas	4 195	—
BUFI investicijos	1 257	1 598
Likviduojama EAPB	1 382	1 445

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas	188	188
EIVT vietos darbuotojų pensijų planas	69	73
	7 091	3 304
<i>Biudžeto garantijų fondai:</i>		
Bendras atidėjinių fondas	11 272	—
ESIF garantijų fondas	—	7 526
Išorės veiksmų garantijų fondas	—	2 794
EDVF garantijų fondas	—	692
	11 272	11 012
<i>Finansinės priemonės, finansuojamos iš ES biudžeto:</i>		
Programa „Horizontas 2020“	3 342	3 097
Europos infrastruktūros tinklų priemonė	762	764
ES MVĮ nuosavo kapitalo priemonės	684	533
Europos fondas Pietryčių Europai	213	163
Ekologiško augimo fondas	146	143
Energijos vartojimo efektyvumo finansinė priemonė	107	104
Kita	606	467
	5 861	5 271
Iš viso	24 223	19 587
Ilgalaikis	20 834	16 134
Trumpalaikis	3 390	3 453

2020 m. skaičiai susiję su sumomis, kurios 2020 m. ES konsoliduotuosiose metinėse finansinėse atskaitose anksčiau buvo priskirtos parduoti laikomam turtui.

Inovacijų fondas (IF)

Inovacijų fondas buvo įsteigtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410⁽²⁰⁾, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje. Jis remia mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų inovacijas tam tikruose ekonomikos sektoriuose. Inovacijų fondas turi būti papildytas pajamomis, gautomis iš laipsniško 450 mln. apyvartinių taršos leidimų realizavimo, taip pat 300 mln. apyvartinių taršos leidimų nepanaudotomis lėšomis, skirtomis programai „NER 300“ (žr. 3.8 pastabą). Inovacijų fondas pradėjo veikti 2020 m., tačiau sumos buvo laikomos kaip pinigai. Nuo 2021 m. EIB valdo Inovacijų fondo lėšas investuodamas jas į obligacijas.

⁽²⁰⁾ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

BUFI investicijos

Komisija įkūrė Biudžeto baudų fondą (toliau – BUFI), skirtą preliminariai gautoms lėšoms už apskūstas konkurencijos baudas valdyti. Iki galutinio teismo sprendimo priėmimo Komisija pinigų investuoja į skolos priemones.

Likviduojama EAPB

EAPB sutartis nustojo galioti 2002 m. liepos 23 d., o visas EAPB turtas buvo perduotas Europos Sąjungai ir skirtas moksliniams tyrimams su anglių ir plieno pramone susijusiuose sektoriuose. Komisija valdo portfelį ir investuoja į skolos vertybinius popierius eurais, kurie kotiruojami aktyviojoje rinkoje.

Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas

ES turi finansinių investicijų į Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) kapitalą, kuriame 2021 m. gruodžio 31 d. turimų akcijų skaičius buvo 90 044 (2020 m. – 90 044 akcijos) ir sudarė 3 % viso pasirašyto akcinio kapitalo. ES iš viso pasirašė 900 mln. EUR akcinio kapitalo, iš šios sumos 713 mln. EUR šiuo metu yra nepareikalauta įmokėti. Pagal susitarimą, kuriuo įsteigiamas ERPB, akcininkai turi tam tikrų sutartinių apribojimų, pavyzdžiui, tai, kad akcijos negali būti perduodamos, o jų išpirkimo kaina negali viršyti pradinės pirkimo kainos. Savo investiciją į ERPB ES vertina tikrąja verte. Pradinė pirkimo kaina laikoma geriausiu tikrosios vertės įverčiu, ypač dėl minėtų sutartinių apribojimų. Nors ERPB akcijos nėra kotiruojamos jokioje vertybinių popierių biržos rinkoje, neseniai buvo atliktos operacijos su ūkio subjekto, į kurį investuojama, nuosavybe (kapitalo emisija nominaliąja verte), o tai rodo, kad šioje situacijoje kaina yra geriausias tikrosios vertės įvertis.

Bendras atidėjinių fondas (BAF)

ES garantuoja investicijas į nuosavą kapitalą ir paskolas, kurias įgyvendinantieji partneriai teikia valstybėms ir įmonėms. Kad būtų galima padengti reikalavimus dėl išpareigojimų nevykdymo ar kitų nuostolių, iš ES biudžeto, vadovaujantis teisės aktais, palaiapsniui atidedamos lėšos kapitalo rezervui, t. y. BAF, sukurti. Iš BAF taip pat dengiamos Komisijos pasiskolintos lėšos MFP ir Euratomo paskoloms ne valstybėms narėms finansuoti.

Iki 2020 m. kiekvienai biudžeto garantijai buvo skirtas atskiras fondas (ESIF garantijų fondas, EDVF garantijų fondas, Išorės veiksmų garantijų fondas, apimantis ir finansinės paramos paskolas trečiosioms valstybėms pagal MFP ir Euratomo programas).

Nuo 2021 m. sausio 1 d., laikydamasi Finansinio reglamento, Komisija sukūrė BAF, kad būtų galima valdyti visų biudžeto garantijų ir finansinės paramos paskolų trečiosioms valstybėms kapitalo rezervą (atidėjinius) viename bendrame portfelyje. Be ES biudžeto atidėjinių, BAF gauna susigrąžintas lėšas iš neįvykdytų operacijų, investicijų grąžą ir įplaukas iš atlygio už ES biudžeto garantijas. BAF taip pat gali gauti savanoriškus valstybių narių ir kitų mokėtojų įnašus, kurie tokiu būdu didina turimas ES biudžeto garantijas.

BAF skirsto gaunamus įnašus į skyrius, kurių kiekvienas susijęs su viena prisidedančia programa. 2021 m. gruodžio 31 d. CPF sudaro keturi skyriai. Iš jų trys skyriai yra susiję su ankstesnėse DFP nustatytais praėjusių laikotarpių priemonėmis (ESIF, EDVF ir išorės skolinimo įgaliojimu). Šios trys prisidedančios programos savo esamus atidėjinius perkėlė jų prisijungimo prie BAF dieną. Be to, yra skyrius, skirtas „InvestEU“ – naujai priemonei, sukurtai pagal dabartinę DFP. Šių priemonių teisės aktuose nustatyti būtini atidėjiniai teikiamoms garantijoms. ES biudžete šie atskiri atidėjiniai sutelkiami BAF ir optimizuojamas turto valdymas.

2021 m. gruodžio 31 d. BAF turtas buvo 12,3 mlrd. EUR, iš kurių 11,3 mlrd. EUR buvo investuota į tikrąją vertę vertinamą finansinį turtą kaip perteklių arba deficitą – neišvestines finansines priemones (skolos vertybinius popierius).

Programa „Horizontas 2020“

Pagal ES reglamentą, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.), siekiant pagerinti ūkio subjektų, užsiimančių moksliniais tyrimais ir inovacijomis, galimybes gauti finansavimą, buvo sukurtos naujos finansinės priemonės. Šios priemonės yra:

- „InnovFin“ paskolų ir garantijų paslauga moksliniams tyrimams ir inovacijoms, pagal kurią Komisija dalijasi finansine rizika, susijusia su EIB pasirašytų naujų finansavimo operacijų portfeliu;
- „InnovFin“ MVĮ garantija, įskaitant MVĮ iniciatyvos neribotų garantijų priemonę (SIUGI) – EIF valdoma garantijų priemonė, pagal kurią finansų tarpininkams teikiamos garantijos ir priešpriešinės garantijos naujiems paskolų portfeliams (pagal SIUGI Komisija finansine rizika, susijusia su suteikta garantija, dalijasi su valstybėmis narėmis, EIF ir EIB);
- „InnovFin“ nuosavo kapitalo priemonė moksliniams tyrimams ir inovacijoms, pagal kurią teikiamos investicijos į rizikos kapitalo fondus ir kurią valdo EIF, ir
- EIC fondas (Europos inovacijų tarybos fondas), teikiantis nuosavo kapitalo finansavimą siekiant paspartinti inovacijų ir diegimo rinkoje veiksmus. EIC fondas pirmiausia bus finansuojamas 2021–2027 m. DFP lėšomis pagal bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Europos horizontas“. Tačiau iki šiol Komisija naudojo pagal „Horizontas 2020“ turimais ištekliais.

Europos infrastruktūros tinklų priemonė

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1316/2013⁽²¹⁾ Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) skolos priemonė buvo sukurta siekiant sudaryti geresnes sąlygas gauti finansavimą infrastruktūros projektams transporto, telekomunikacijų ir energetikos sektoriuose. Ją valdo EIB pagal susitarimą su ES. Pagal ją siūloma pasidalyti skolos finansavimo riziką pirmaeilės ir subordinuotosios skolos ar garantijų forma ir teikti paramą projektų obligacijoms, kurioms suteikiama ES garantija.

ES MVĮ nuosavo kapitalo priemonės

Tai yra nuosavo kapitalo priemonės, kurios buvo finansuojamos pagal programas COSME, CIP bei Daugiametę įmonių programą ir Iniciatyvą augimui ir užimtumui skatinti, kuriuos patikos principu valdo EIF ir kuriais remiamas MVĮ steigimas ir finansavimas pačioje jų veiklos pradžioje ir jų augimo etapu, investuojant į tinkamus specialius rizikos kapitalo fondus.

Tikrąja verte vertinamo neišvestinių finansinių priemonių turto kaip pertekliaus arba deficito (2020 m. priskirto parduoti laikomam turtui) tikrosios vertės hierarchija

(mln. EUR)		
Finansinio turto rūšis	2021 12 31	2020 12 31
1 lygis. Kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose	19 336	15 383
2 lygis. Kiti nei kotiruojamos kainos stebimi duomenys	2 698	2 706
3 lygis. Vertinimo metodas, pagal kurį naudoti duomenys, negrindžiami stebėtais rinkos duomenimis	2 190	1 498
Iš viso	24 223	19 587

Ataskaitiniu laikotarpiu neatlikta jokių pervedimų iš tikrosios vertės hierarchijos 1 lygio į 2 lygį.

Neišvestinių finansinių priemonių turto, apskaičiuoto taikant vertinimo metodą, pagal kurį naudoti duomenys, negrindžiami stebėtais rinkos duomenimis (3 lygis), suderinimas

(mln. EUR)	
Tikrosios vertės pokyčiai	
Pradinis likutis 2021 01 01	1 498

⁽²¹⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriamas Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129).

(mln. EUR)

Tikrosios vertės pokyčiai	
ES apskaitos taisyklės Nr. 11 pataisa	2
Laikotarpio investicijos	505
Kapitalo grąžinimas	(111)
Apmokėtos pajamos	(30)
Laikotarpio pelnas ir nuostoliai kaip perteklius arba deficitas	326
I 3 lygį pervestos lėšos	—
Iš 3 lygio pervestos lėšos	—
Kita	—
Laikotarpio pabaigos likutis 2021 12 31	2 190

2021 m. pabaigoje turimo 3 lygio neišvestinių finansinių priemonių turto grynas pelnas buvo 295 mln. EUR. Jis įtrauktas kaip finansinės pajamos kategorijoje „Pelnas iš tikrąja verte vertinamo neišvestinių finansinių priemonių turto ar išsipareigojimų kaip pertekliaus arba deficito“ (žr. 3.9 pastabą) ir finansinės išlaidos kategorijoje „Tikrąja verte vertinamo neišvestinių finansinių priemonių turto ar išsipareigojimų kaip pertekliaus arba deficito nuostoliai“ (žr. 3.15 pastabą).

2.4.2.2. Tikrąja verte vertinamas išvestinių finansinių priemonių turtas arba išsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas

Tikrąja verte vertinamas išvestinių finansinių priemonių turtas arba išsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas pagal rūšis

(mln. EUR)

Išvestinės finansinės priemonės rūšis	2021 12 31			2020 12 31		
	Sąlyginė suma	Turtas tikrąja verte	Išsipareigojimas tikrąja verte	Sąlyginė suma	Turtas tikrąja verte	Išsipareigojimas tikrąja verte
Išankstinis sandoris užsienio valiuta	646	2	—	417	6	—
Kapitalo portfelio garantija	4 148	826	(1)	3 412	193	(1)
Valiutų rizikos garantijos	28	—	(4)	14	—	(4)
Iš viso	4 822	828	(5)	3 843	199	(4)
Ilgalaikis		826	(5)		193	(4)
Trumpalaikis		2	—		6	(0)

Išankstinis sandoris užsienio valiuta

ES sudaro išankstinius sandorius užsienio valiuta, kad apdraustų ESIF garantijų fonde laikomų JAV doleriais išreikštų skolos vertybinių popierių užsienio valiutos riziką. Pagal išankstinius sandorius užsienio valiuta ES sumoka sutartyje numatytą tariamąją sumą užsienio valiuta (mokėjimo dalis), kaip parodyta pirmiau pateiktoje lentelėje, ir suėjus išpirkimo datai gaus tariamąją sumą eurais (gavimo dalis). Tokie išvestinių finansinių priemonių sandoriai yra vertinami tikrąja verte paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir klasifikuojami kaip finansinis turtas arba tikrąja verte vertinami finansiniai išsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas, priklausomai nuo to, ar jų tikroji vertė yra teigiama, ar neigiama.

Kapitalo portfelių garantija

Kategorija „Kapitalo portfelių garantija“ apima garantijas, kurias ES suteikė finansų įstaigoms už investicijų į nuosavybės vertybinius popierius portfelius. Šios garantijos klasifikuojamos kaip išvestinės finansinės priemonės ir apskaitomos kaip tikrąja verte vertinamas finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas kaip perteklius arba deficitas, nes jie neatitinka finansinės garantijos įsipareigojimo apibrėžties (žr. 1.5.12 pastabą). ES finansinis įsipareigojimas vertinamas pagal pagrindinių investicijų vertę.

Visa suma iš esmės atitinka ESIF garantiją, kurią ES suteikė EIB grupei, o pagrindinės investicijos į nuosavą kapitalą, kurias išmokėjo EIB ir EIF, sudaro 3 068 mln. EUR (2020 m. – 2 223 mln. EUR). ESIF nuosavo kapitalo portfelio ES garantijos tikroji vertė sudarė iš viso 763 mln. EUR (2019 m. – 164 mln. EUR).

Valiutų rizikos garantija

ES garantuoja valiutų riziką pagal EDVF garantiją, pagal kurią ji garantuoja apsikeitimo ir išankstinius sandorius, kuriais siekiama apsidrausti nuo valiutų rizikos, susijusios su investicijų operacijomis besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse. ES taip pat dengia valiutos nuvertėjimo riziką, susijusią su paskolomis, kurias finansų įstaigos teikia MVĮ Ukrainai pagal Rytų partnerystės MVĮ finansavimo priemonę.

Tikrąja verte vertinamo finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės hierarchija

(mln. EUR)

Išvestinės finansinės priemonės rūšis	2021 12 31		2020 12 31	
	Turtas tikrąja verte	Įsipareigojimas tikrąja verte	Turtas tikrąja verte	Įsipareigojimas tikrąja verte
1 lygis. Kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose	—	—	—	—
2 lygis. Kiti nei kotiruojamos kainos stebimi duomenys	2	(2)	6	(4)
3 lygis. Vertinimo metodas, pagal kurį naudoti duomenys, pagrindžiami stebėtais rinkos duomenimis	826	(2)	193	(1)
Iš viso	828	(5)	199	(4)

Ataskaitiniu laikotarpiu neatlikta jokių pervedimų iš 1 lygio į 2 lygį. Išvestinės finansinės priemonės, priskiriamos tikrosios vertės 3 lygiui, daugiausia apima nuosavybės vertybinių popierių portfelių garantijas.

Išvestinių finansinių priemonių turto ir įsipareigojimų, apskaičiuotų taikant vertinimo metodą, pagal kurį naudoti duomenys, pagrindžiami stebėtais rinkos duomenimis (3 lygis), suderinimas

(mln. EUR)

Tikrosios vertės pokyčiai	
Turto / (įsipareigojimo) pradinis likutis 2021 01 01	192
Įvykdyti reikalavimai mokėti pagal garantiją	5
Grąžinti reikalavimai mokėti pagal garantiją	(1)
Pajamos iš įvykdytų garantijų	(160)
Laikotarpio pelnas ir nuostoliai kaip perteklius arba deficitas	788
Į 3 lygį pervestos lėšos	—

(mln. EUR)

Tikrosios vertės pokyčiai	
Iš 3 lygio pervestos lėšos	—
Kita	—
Laikotarpio pabaigos likutis 2021 12 31	824

2021 m. pabaigoje turimo 3 lygio išvestinių finansinių priemonių turto grynas pelnas buvo 777 mln. EUR. Ši suma pateikiama kaip finansinės pajamos ir įtraukiama į kategoriją „Pelnas iš tikrąja verte vertinamo išvestinių finansinių priemonių turto ar įsipareigojimų kaip pertekliaus arba deficito (žr. 3.9 pastabą).

2.5. IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikis			
Išankstinis finansavimas	2.5.1	57 764	30 574
Kiti avansai valstybėms narėms	2.5.2	2 901	3 825
Įnašas į patikos fondus		126	119
		60 792	34 519
Trumpalaikis			
Išankstinis finansavimas	2.5.1	28 427	24 902
Kiti avansai valstybėms narėms	2.5.2	4 229	3 327
		32 656	28 229
Iš viso		93 447	62 748

Įvairioms programoms turėtų būti skirtos pakankamos išankstinio finansavimo sumos siekiant užtikrinti gavėjui reikiamą finansavimą projektui pradėti ir vykdyti, taip pat kartu apsaugant ES finansinius interesus ir atsižvelgiant į teisinius, veiklos ir išlaidų veiksmingumo apribojimus.

Tokį reikšmingą padidėjimą, palyginti su praėjusiais metais, visų pirma lėmė 2021 m. pradėta įgyvendinti EGADP (NGEU) priemonė, pagal kurią iš pradžių buvo išmokėta 36,4 mlrd. EUR išankstinio finansavimo suma.

2.5.1. Išankstinis finansavimas

(mln. EUR)

	Bendra suma	Tarpuskaity, vykdoma kaupimo principu	Grynoji suma 2021 12 31	Bendra suma	Tarpuskaity, vykdoma kaupimo principu	Grynoji suma 2020 12 31
Pasidalijamasis valdymas						
EŽŪFKP ir kitos kaimo plėtros priemonės	3 172	(208)	2 965	3 193	—	3 193
ERPF ir Sanglaudos fondas	23 531	(4 571)	18 960	23 074	(3 846)	19 229

(mln. EUR)

	Bendra suma	Tarpuskaita, vykdoma kaupimo principu	Grynoji suma 2021 12 31	Bendra suma	Tarpuskaita, vykdoma kaupimo principu	Grynoji suma 2020 12 31
ESF	9 085	(1 823)	7 263	8 222	(1 348)	6 874
Kita	4 836	(2 263)	2 572	4 192	(1 520)	2 672
	40 624	(8 865)	31 760	38 681	(6 713)	31 967
Tiesioginis valdymas						
Vykdo:						
Komisija	46 494	(11 970)	34 525	17 031	(10 648)	6 382
iš kurių EGADP (NGEU)	34 879	(4 065)	30 814	—	—	—
ES vykdomosios įstaigos	23 931	(15 030)	8 901	18 565	(10 931)	7 633
Patikos fondai	1 140	(847)	293	1 121	(843)	278
	71 565	(27 847)	43 718	36 716	(22 423)	14 294
Netiesioginis valdymas						
Vykdo:						
Kitos ES agentūros ir įstaigos	1 657	(687)	971	1 243	(781)	462
Trečiosios valstybės	1 874	(1 261)	614	1 515	(1 043)	471
Tarptautinės organizacijos	9 545	(5 955)	3 590	9 068	(6 020)	3 048
Kiti subjektai	12 992	(7 453)	5 539	11 665	(6 432)	5 233
	26 069	(15 356)	10 713	23 491	(14 276)	9 215
Iš viso	138 258	(52 068)	86 191	98 888	(43 412)	55 476
Ilgalaikis	57 764	—	57 764	30 574	—	30 574
Trumpalaikis	80 494	(52 068)	28 427	68 314	(43 412)	24 902

Išankstinis finansavimas reiškia išmokėtus pinigus, taigi – mokėjimų asignavimų panaudojimą. Kaip paaiškinta 1.5.7 pastaboje, tai yra avansai, todėl jie dar nėra įtraukti į apskaitą. Taigi, nors išankstinis finansavimas sumažina RAL (žr. 5.1 pastabą), jis yra išlaidos, kurios dar turi būti priimtos ir pripažintos finansinės veiklos ataskaitoje.

Pasidalijamojo valdymo atveju beveik visos išankstinio finansavimo sumos yra susijusios su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu. Pradinis išankstinis finansavimas, kurio tarpuskaita nebus atlikta (t. y. pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje) iki programavimo laikotarpio pabaigos, parodytas kaip ilgalaikis išankstinis finansavimas.

Sanglaudos srityje metinis išankstinis finansavimas, kurio tarpuskaita vykdoma kartą per metus, parodytas kaip trumpalaikis išankstinis finansavimas. Naujos išankstinio finansavimo išmokos sanglaudos srityje yra įtrauktos į 2021 m. metinį išankstinį finansavimą (7,3 mlrd. EUR), taip pat įtrauktos išmokos iš ES solidarumo fondo (0,8 mlrd. EUR). Naujus mokėjimus atsverė maždaug panašios vertės tarpuskaitos, todėl bendras neišmokėto išankstinio finansavimo lygis šioje srityje išlieka stabilus.

Tiesioginio valdymo srityje didžiausios išankstinio finansavimo sumos yra susijusios su neįtikėtina parama pagal 2021 m. pradėtą įgyvendinti EGADP priemonę, kurios grynoji vertė metų pabaigoje buvo 30,8 mlrd. EUR. Kitos reikšmingos sumos – 8,5 mlrd. EUR (2020 m. – 9,3 mlrd. EUR) – susijusios su mokslinių tyrimų sritimi (daugiausia programomis „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“, kurias įgyvendina ES vykdomosios įstaigos ir Komisija).

Netiesioginio valdymo srityje išankstinis finansavimas daugiausia apima vidaus politikos programas, tokias kaip „Galileo“ ir EGNOS (kosmoso programos), taip pat priemones, susijusias su „Globalia Europa“ (įskaitant kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemones). Šioje išlaidų kategorijoje labiausiai padidėjo išankstinis finansavimas, susijęs su kosmoso programomis.

Gautos išankstinio finansavimo garantijos

Tai yra garantijos, kurių Komisija tam tikrais atvejais reikalauja iš kitų nei valstybės narės gavėjų, kai jiems išmoka avansus (išankstinį finansavimą). Šios rūšies garantijų atveju turi būti parodytos dvi vertės: nominalioji ir einamoji. Nominaliosios vertės atsiradimas siejamas su garantijos buvimu. Kalbant apie einamąją vertę, garantija suteikiama, jeigu yra išankstinio finansavimo mokėjimas, atliktas pagal garantiją, vėliau sumažintas tolesniais mokėjimais. 2021 m. gruodžio 31 d. gautų išankstinio finansavimo garantijų nominalioji vertė buvo 433 mln. EUR, o šių garantijų einamoji vertė – 383 mln. EUR (2020 m. – atitinkamai 466 mln. EUR ir 402 mln. EUR).

Tam tikras išankstinio finansavimo sumas, išmokėtas įgyvendinant Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (BP 7) bei programas „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“, faktiškai garantuoja Savidraudos mechanizmas (buvęs Dalyvių garantijų fondas (DGF)). Savidraudos mechanizmas – tai savitarpio paramos priemonė, kuria padengiama rizika, kylanti dėl gavėjų nesumokamų sumų įgyvendinant netiesioginius veiksmus pagal šias programas. Visi netiesioginių veiksmų, kuriems skiriama ES dotacija, dalyviai įneša 5 % didžiausio ES įnašo į Savidraudos mechanizmo kapitalą, kurį Komisija investuoja į finansų rinkas, kad gautų palūkanų. Palūkanos gali būti naudojamos padengti skoloms, kurių išipareigojimų nevykdantis dalyvis nesumoka Sąjungai. Pasibaigus netiesioginiams veiksams, įnašai grąžinami dalyviams. ES (atstovaujama Komisijos) veikia kaip Savidraudos mechanizmo vykdomasis įgaliotinis, tačiau fondo savininkai yra dalyviai. Taigi Savidraudos mechanizmas yra atskiras subjektas, kuris neįtraukiamas į konsolidavimą šiose ES metinėse ataskaitose.

2021 m. gruodžio 31 d. bendra Savidraudos mechanizmo dengiama išankstinio finansavimo suma buvo 2,4 mlrd. EUR (2020 m. – 2,3 mlrd. EUR). Visas Savidraudos mechanizmo turtas, įskaitant Komisijos valdomą finansinį turtą, sudarė 2,5 mlrd. EUR (2020 m. – 2,4 mlrd. EUR).

2.5.2. Kiti avansai valstybėms narėms

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
<i>Avansai valstybėms narėms, skirti pasidalijamojo valdymo principu valdomoms finansinėms priemonėms</i>	3 647	3 520
<i>Pagalbos schemas</i>	3 483	3 633
Iš viso	7 130	7 153
<i>Ilgalaikiai</i>	2 901	3 825
<i>Trumpalaikiai</i>	4 229	3 327

Avansai valstybėms narėms, skirti pasidalijamojo valdymo principu valdomoms finansinėms priemonėms

Įgyvendinant Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) programas įmanoma iš ES biudžeto valstybėms narėms išmokėti avansus, kad jos galėtų prisidėti prie finansinių priemonių (t. y. paskolų, nuosavo kapitalo investicijų ar garantijų). Šių finansinių priemonių sukūrimas ir valdymas yra valstybių narių, o ne Komisijos atsakomybė. Vis dėlto, iki metų pabaigos pagal šias priemones nepanaudotos lėšos tampa ES nuosavybe (kaip ir visų išankstinio finansavimo išmokų atveju), todėl jos ES balanse laikomos turtu.

2014–2020 m. laikotarpis

Apskaičiuota, kad pagal sanglaudos politiką iš išmokėtos 14 692 mln. EUR sumos 2021 m. gruodžio 31 d. dar nebuvo panaudota 3 547 mln. EUR. Į šią sumą įeina valstybių narių įnašai MVĮ iniciatyvai, kuria siekiama paskatinti bankų sektorių papildomai skolinti MVĮ (išmokėta 1 326 mln. EUR suma, išskyrus vis dar kaip išankstinis finansavimas esančias sumas, ir apskaičiuota, kad iš šios sumos nepanaudota 366 mln. EUR).

Metų pabaigoje liko nepanaudota 97 mln. EUR kaimo plėtrai skirtos sumos.

2007–2013 m. laikotarpis

Visos sumos, susijusios su sanglaudos politika, laikomos panaudotomis arba perskirstytomis kitoms priemonėms, todėl 2021 m. gruodžio 31 d. balanse jos neberodomas kaip turtas. Reikėtų pažymėti, kad faktinis įvairių priemonių įgyvendinimas bus peržiūrėtas per ateinančius metus užbaigiant programas.

Pagalbos schemos

Panašiai valstybių narių įvairioms pagalbos schemoms (valstybės pagalbai, EŽŪGF rinkos priemonėms arba EŽŪFKP investicinėms priemonėms) sumokėtos sumos, atitinkančios avansus, kurie nebuvo panaudoti iki metų pabaigos, į ES balansą įtraukiami kaip turtas (avansai). Komisija įvertino šiuos avansus remdamasi valstybių narių pateikta informacija; gautos sumos įtrauktos į pakategorę „Pagalbos schemos“.

2014–2020 m. laikotarpis

Metų pabaigoje nepanaudotos sumos sudarė 1 768 mln. EUR sanglaudos politikai ir 1 649 mln. EUR žemės ūkiui ir kaimo plėtrai skirtų lėšų.

2007–2013 m. laikotarpis

Apskaičiuota, kad 66 mln. EUR suma, išmokėta kaimo plėtrai, 2021 m. pabaigoje tebėra nepanaudota.

2.6. IŠ PREKYBOS GAUTINOS SUMOS IR NEPREKYBINĖS SUSIGRĄŽINTINOS SUMOS*(mln. EUR)*

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikės			
<i>Iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos</i>	2.6.1	34 892	44 128
<i>Iš prekybos operacijų gautinos sumos</i>	2.6.2	5 750	1 685
		40 642	45 813
Trumpalaikės			
<i>Iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos</i>	2.6.1	29 473	26 915
<i>Iš prekybos operacijų gautinos sumos</i>	2.6.2	2 323	1 766
		31 796	28 681
Iš viso		72 438	74 493

2.6.1. Iš neprekybinių operacijų susigrąžintinos sumos

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikės			
Valstybės narės	2.6.1.1	2 497	2 237
Susitarimas dėl JK išstojimo	2.6.1.2	30 839	40 629
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	2.6.1.4	1 556	1 261
Kitos susigrąžintinos sumos		—	1
		34 892	44 128
Trumpalaikės			
Valstybės narės	2.6.1.1	5 682	7 213
Susitarimas dėl JK išstojimo	2.6.1.2	10 913	6 827
Už konkurencijos pažeidimus skirtos baudos	2.6.1.3	11 698	11 295
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	2.6.1.4	1 097	787
Kitos susigrąžintinos sumos	2.6.1.5	83	792
		29 473	26 915
Iš viso		64 365	71 043

2.6.1.1. Iš valstybių narių susigrąžintinos sumos

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
TNI A sąskaitos	6 137	5 297
TNI atskiros sąskaitos	1 405	1 460
Gautini nuosavi ištekliai	15	2 188
Vertės sumažėjimas	(875)	(892)
Kita	—	—
Nuosavų išteklių susigrąžintinos sumos	6 683	8 053
Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	1 525	1 378
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir kitos kaimo plėtros priemonės	668	720
Vertės sumažėjimas	(843)	(837)
EŽŪGF ir Kaimo plėtros fondo susigrąžintinos sumos	1 350	1 260
Susigrąžintinos išankstinio finansavimo sumos	26	53
Sumokėtas ir iš valstybių narių susigrąžintinas PVM	45	35

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Kitos iš valstybių narių susigrąžintinos sumos	73	49
Iš viso	8 178	9 450
<i>Ilgalaikės</i>	2 497	2 237
<i>Trumpalaikės</i>	5 682	7 213

Didžiausia prie ilgalaikių sumų priskirta suma yra susijusi su valstybių narių mokėtinomis sumomis, konkrečiai – 2,1 mlrd. EUR suma, susijusi su Jungtinės Karalystės (JK) pažeidimo nagrinėjimo byla (paaiškinta toliau). Prie ilgalaikių sumų, kaip ir ankstesniais metais, priskirtos sumos daugiausia susijusios su neįvykdytais Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) atitikties patvirtinimo sprendimais. Su šiais sprendimais susijusios sumos susigrąžinamos dalimis kasmet.

Nuosavų išteklių susigrąžintinos sumos

A sąskaitos yra susijusios su mėnesinėmis ataskaitomis, kuriose valstybės narės praneša apie nustatytas mokėtinas tradicinių nuosavų išteklių (TNI) sumas. Lentelėje išvardytos A sąskaitų sumos, kurios dar nesumokėtos Komisijai. TNI daugiausia sudaro muitai, kuriuos Komisijos vardu renka valstybės narės.

A sąskaitose metų pabaigoje paprastai būna 3–3,5 mlrd. EUR, tačiau tiek 2021 m., tiek 2020 m. į bendrą sumą įtrauktos papildomos TNI sumos, susijusios su JK pažeidimo nagrinėjimo byla (paaiškinta toliau) ir kitomis TNI tikrinimo ataskaitomis. Kadangi už pavėluotą mokėjimą taikomi 2,2 mlrd. EUR delspinigiai (2020 m. – 1,7 mlrd. EUR), šios sumos taip pat nurodomos šiose metinėse ataskaitose (žr. 2.6.2 ir 3.9 pastabas).

Dėl JK pažeidimo nagrinėjimo bylos 2018 m. kovo 8 d. Komisija nusiuntė JK oficialų pranešimą (Pažeidimas Nr. 2018/2008), nes ši į ES biudžetą nesumokėjo teisingos tradicinių nuosavų išteklių sumos. Kadangi Jungtinė Karalystė nepateikė patenkinamo atsakymo nei į oficialų pranešimą, nei į 2018 m. rugsėjo 24 d. išsiųstą pagrįstą nuomonę, Komisija nusprendė perduoti pažeidimo bylą ES Teisingumo Teismui ir 2019 m. kovo 7 d. pateikė ieškinį. Byla iškelta pagal 2017 m. OLAF ataskaitą, kurioje nustatyta, kad JK importuotojai, naudodami fiktyvias ir suklastotas sąskaitas faktūras ir neteisingas importo muitinės vertės deklaracijas, nesumokėjo didelės muitų sumos. Remdamasi OLAF ir JTC sukurta metodika ir turima informacija, Komisija mano, kad dėl JK pažeidimo 2011 m. lapkričio mėn.–2017 m. spalio mėn. ES biudžeto nuostoliai sudarė 2,1 mlrd. EUR (grynoji suma, t. y. atskaičius surinkimo išlaidas, kurias JK pasilieka iš bendros 2,7 mlrd. EUR sumos). 2022 m. kovo 8 d. Teisingumo Teismas priėmė susijusį sprendimą ir patvirtino, kad Jungtinė Karalystė pažeidė savo įsipareigojimus saugoti Sąjungos biudžetą. Tačiau jis paprašė Komisijos perskaiciuoti reikalaujamą sumą. Dabar Komisija įvertins teismo sprendimą ir ypač Teisingumo Teismo pastabas dėl ginčijamų sumų nustatymo. Taigi šiuo metu atliekama išsami teisinė ir veiklos analizė, kurios išvados dar nepateiktos. Todėl ir pagrindinė 2,1 mlrd. EUR suma, ir apskaičiuoti 2,1 mlrd. EUR delspinigiai, susikaupę iki 2021 m. pabaigos (palyginti su 1,6 mlrd. EUR palūkanomis, susikaupusiomis ir pripažintomis iki 2020 m. pabaigos), toliau priskiriami ilgalaikiam turtui, nes yra geriausias turimas įvertis.

Šiais metais, 2021 m. gruodžio 31 d., susigrąžintinos sumos taip pat apima 0,4 mlrd. EUR įvertintų TNI nuostolių sumą, kurią kai kurios valstybės narės turi sumokėti už tekstilės ir avalynės importą iš Kinijos gerokai sumažinta verte. Šie įverčiai bus tikslinami, ypač po Teisingumo Teismo sprendimo Jungtinės Karalystės pažeidimo byloje.

Be to, Komisija, remdamasi naujausia turima informacija, į sąskaitas įtraukė 0,17 mlrd. EUR gautiną sumą už nustatytus muitus ir delspinigius.

Atskiros sąskaitos yra susijusios su nustatytomis teisėmis į gautinas sumas, kurios nebuvo įtrauktos į A sąskaitas, nes valstybės narės jų nesusiūžino ir nebuvo pateikta jokių įkaitų (t. y. garantijų) (arba kai įkaitai buvo pateikti, bet buvo užginčyta suma). Remiantis valstybių narių kasmet teikiama informacija šių teisių vertė gali sumažėti. Kiekvienų metų pabaigoje vertės sumažėjimo sumos paprastai yra panašios, kaip matyti iš pateiktos lentelės.

2021 m. gautini nuosavi ištekliai – pagal 2021 m. lapkričio 24 d. priimtą Taisomąjį biudžetą Nr. 6/2021 susigrąžintinos sumos. Valstybės narės šias sumas sumokėjo 2022 m. sausio mėn. pirmąją darbo dieną.

EŽŪGF ir Kaimo plėtros fondo susigrąžintinos sumos

Į šį punktą visų pirma įtrauktos sumos, kurias valstybės narės buvo skolingos 2021 m. gruodžio 31 d., kaip 2021 m. spalio 15 d. deklaravo ir patvirtino valstybės narės. Įvertinamos susigrąžintinos sumos, susidariusios po šio deklaravimo iki 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija taip pat įvertina pagalbos gavėjų mokėtinų sumų, kurių gražinimas neįtikimas, vertės sumažinimą. Tai, kad atliekamas toks patikslinimas, nereiškia, kad Komisija atsisako teisės ateityje susigrąžinti šias sumas. Tikslinant atimama 20 % tiek valstybėms narėms leidžiama išskaičiuoti administracinėms sąnaudoms padengti.

2.6.1.2. Susitarimas dėl JK išstojo

ES ir JK pasirašytame Susitarime dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (2019/C 384 I/01) (toliau – Susitarimas dėl išstojo) nustatyti įvairūs abiejų šalių finansiniai įsipareigojimai. 2021 m. gruodžio 31 d. grynoji iš Jungtinės Karalystės gautina suma, remiantis šiais įsipareigojimais, sudarė 41 753 mln. EUR (2020 m. – 47 456 mln. EUR), iš kurių 10 913 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos (2020 m. – 6 827 mln. EUR):

	(mln. EUR)				
	140 str.	142 str.	Kita	2021 12 31	2020 12 31
<i>Jungtinės Karalystės mokėtina suma</i>	28 620	14 751	610	43 982	49 579
<i>Jungtinei Karalystei mokėtina suma</i>	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Iš viso	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
<i>Ilgalaikės</i>	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
<i>Trumpalaikės</i>	11 556	265	(908)	10 913	6 827

JK dalies tikslinimas (139 straipsnis)

Pagal 139 straipsnį nustatyta, kad Jungtinės Karalystės finansinių įsipareigojimų dalis, nustatyta pagal Susitarimą dėl išstojo, yra nuosavų išteklių, kuriuos 2014–2020 m. suteikė Jungtinė Karalystė, ir nuosavų išteklių, kuriuos per tą laikotarpį suteikė visos valstybės narės ir Jungtinė Karalystė, santykis. 2021 m. kovo mėn. apskaičiuota, kad šis rodiklis yra 12,358072326018200 %. Tačiau pagal 139 straipsnį ši dalis turi būti patikslinta atsižvelgiant į PVM ir BNP likučių (2014–2020 m.) sumą, apie kurią valstybėms narėms pranešta iki 2022 m. vasario 1 d. Todėl apskaičiuota, kad galutinė JK dalis yra 12,431681219587700 %. Patikslinus JK dalį, atsižvelgiant į skaičiavimus, kuriais grindžiamos 2021 m. Jungtinei Karalystei jau išrašytos sąskaitos faktūros, 2022 m. balandžio mėn. Jungtinei Karalystei papildomai išrašyta 67 mln. EUR sąskaita faktūra.

Mokėjimai pagal Susitarimą dėl išstojo

Mokėjimo mechanizmas, taikomas abiejų šalių įsipareigojimams, nustatytas 148 straipsnyje. Apibendrinant galima teigti, kad ES kiekvienų metų balandžio ir rugsėjo mėn. išrašo sąskaitas faktūras grynajai sumai Jungtinei Karalystei, o Jungtinė Karalystė jas moka kas mėnesį. Konkrečių metų balandžio mėn. nurodytos sumos turi būti sumokėtos keturiomis lygiomis mėnesinėmis dalimis nuo tų metų birželio iki rugsėjo mėn. Rugsėjo mėn. nurodytos sumos turi būti mokamos aštuoniomis lygiomis mėnesinėmis dalimis nuo tų metų spalio mėn. iki kitų metų gegužės mėn. Kadangi kai kurios nurodytos sumos būtinai grindžiamos prognozėmis ir įverčiais, ataskaitos kasmet atnaujinamos remiantis faktiniais duomenimis.

2021 m. bendra suma, apie kurią pranešta Jungtinei Karalystei pagal 136 straipsnį ir 140–147 straipsnius, buvo 11 930 mln. EUR, iš kurių 3 763 mln. EUR suma nurodyta 2021 m. balandžio mėn., o 8 166 mln. EUR suma – 2021 m. rugsėjo mėn. Iš viso 2021 m. gauta 6 826 mln. EUR mokėjimų, iš kurių 3 763 mln. EUR susiję su balandžio mėn. pranešimu (išmokėta keturiomis lygiomis mėnesinėmis dalimis 2021 m. birželio–rugsėjo mėn. laikotarpiu) ir 3 062 EUR susiję su rugsėjo mėn. pranešimu (išmokėta trimis lygiomis dalimis 2021 m. spalio–gruodžio mėn. laikotarpiu):

(mln. EUR)

	2021 m. balandžio mėn. pranešimas (mokėtina ir sumokėta nuo 2021 m. birželio iki rugsėjo mėn.)	2021 m. rugsėjo mėn. pranešimas: (mokėtina ir sumokėta nuo 2021 m. spalio mėn. iki gruodžio mėn.)	Iš viso
140 straipsnis	3 696	3 054	6 750
142 straipsnis	—	11	11
136 straipsnis	230	18	247
147 straipsnis	21	—	21
	3 946	3 083	7 029
141 straipsnis	—	(20)	(20)
143 straipsnis	(93)	—	(93)
144 straipsnis	(46)	—	(46)
145 straipsnis	(37)	—	(37)
146 straipsnis	(7)	—	(7)
	(183)	(20)	(203)
Iš viso	3 763	3 062	6 826

Metų pabaigoje likusi 2021 m. rugsėjo mėn. sąskaitos faktūros dalis, sudariusi 5 104 mln. EUR, buvo sumokėta penkiomis lygiomis mėnesinėmis dalimis 2022 m. sausio–gegužės mėn.

140 straipsnis. Neįvykdyti įsipareigojimai

Jungtinė Karalystė įsipareigojo Europos Sąjungai sumokėti JK tenkančią 2020 m. gruodžio 31 d. neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų dalį (vadinamąjį „Brexit'o“ RAL), pakoreguotą pagal 140 straipsnio reikalavimus. 2021 m. gruodžio 31 d. bendra suma, pripažinta kaip gautina suma, sudarė 28 620 mln. EUR (2020 m. – 34 966 mln. EUR), iš kurių 11 556 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo metų pabaigos. Toliau pateiktoje lentelėje pateikiami pagrindiniai pokyčiai tarp visos 2020 m. gruodžio 31 d. pripažintos gautinos sumos (apskaičiuotos remiantis nekoreguota Jungtinės Karalystės dalimi) ir visos 2021 m. gruodžio 31 d. pripažintos gautinos sumos:

(mln. EUR)

JK mokėtina suma 2020 12 31 (remiantis nekoreguota JK dalimi)	34 966
JK dalies koregavimas	208
JK mokėtina suma 2020 12 31 (remiantis koreguota JK dalimi)	35 174
Grynosios finansinės pataisos, susijusios su 2014–2020 m. arba ankstesniais programavimo laikotarpiais (įskaitant 2020 m. išskaičiuotų sumų koregavimą)	(58)
TNI, susiję su 2020 m. ir suteikti Sąjungai 2021 m. (įskaitant 2020 m. išskaičiuotų sumų koregavimą)	(82)
2021 m. iš JK gauti grynieji mokėjimai	(6 750)

		(mln. EUR)
Apskaičiuotosios neįgyvendinimo išlaidos		337
Iš viso		28 620
Ilgalaikės		17 064
Trumpalaikės		11 556

Bendra gautinomis sumomis pripažinta suma per metus sumažėjo 6 346 mln. EUR daugiausia dėl 2021 m. iš Jungtinės Karalystės gautų mokėjimų (6 750 mln. EUR).

2020 m. gruodžio 31 d. JK mokėtinos sumos koregavimas, dėl kurio suma padidėjo 208 mln. EUR, atspindi 2020 m. gruodžio 31 d. patikslintų biudžetinių įsipareigojimų, kuriems taikoma Jungtinės Karalystės dalis, koregavimą (216,7 mln. EUR). Taip pat įtraukti į 2020 m. ES metines finansines ataskaitas įtrauktų atskaitymų dėl grynujų finansinių pataisų, susijusių su 2014–2020 m. arba ankstesniais programavimo laikotarpiais ir TNI, susijusių su 2020 m. ir pateiktų Sąjungai 2021 m., koregavimai (2,4 mln. EUR) ir atskaitymo dėl apskaičiuoto neįgyvendinimo koregavimas (6,0 mln. EUR).

Bendrą grynujų finansinių pataisų, susijusių su 2014–2020 m. arba ankstesniais programos laikotarpiais, atskaitymą, kuris lygus 58,5 mln. EUR, sudaro 2021 m. rugsėjo mėn. išrašytos sąskaitos faktūros sumos, kurios dar nebuvo įtrauktos į 2020 m. metines finansines ataskaitas (34,8 mln. EUR, iš jų 12,8 mln. EUR Jungtinė Karalystė sumokėjo 2021 m. spalio–gruodžio mėn. ir 22,0 mln. EUR – 2022 m. sausio–gegužės mėn. laikotarpiu), šių sumų Jungtinės Karalystės dalies patikslinimas (0,2 mln. EUR) ir 2022 m. rugsėjo mėn. išrašytinos ir 2022 m. spalio–gruodžio mėn. mokėtinos sumos (23,5 mln. EUR).

Bendrą TNI, susijusių su 2020 m. ir pateiktų Sąjungai 2021 m., atskaitymą, kuris lygus 82,0 mln. EUR, sudaro 2021 m. rugsėjo mėn. išrašytos sąskaitos faktūros sumos, kurios dar nebuvo įtrauktos į 2020 m. metines finansines ataskaitas (16,7 mln. EUR, iš jų 6,3 mln. EUR Jungtinė Karalystė sumokėjo 2021 m. spalio–gruodžio mėn. ir 10,4 mln. EUR – 2022 m. sausio–gegužės mėn. laikotarpiu), šių sumų Jungtinės Karalystės dalies patikslinimas (0,1 mln. EUR) ir 2022 m. balandžio mėn. sąskaitoje faktūroje nurodytos sumos (65,2 mln. EUR).

Per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos mokėtiną sumą (11 556 mln. EUR) sudaro 2021 m. rugsėjo mėn. sąskaitos faktūros likutis (5 090 mln. EUR), 2022 m. balandžio mėn. sąskaitoje faktūroje nurodyta suma (4 029 mln. EUR) ir 2022 m. rugsėjo mėn. sąskaitoje faktūroje nurodytina suma, mokėtina 2022 m. spalio–gruodžio mėn. laikotarpiu (2 437 mln. EUR). 2022 m. balandžio mėn. sąskaitoje faktūroje nurodytą sumą sudaro 3 280 mln. EUR suma, susijusi su JK dalimi dėl numatyto RAL vykdymo 2022 m., 65,2 mln. EUR suma, skirta atskaitymams už TNI, 70,5 mln. EUR suma, skirta 2021 m. sąskaitose faktūrose nurodytos JK dalies patikslinimui, ir 743,6 mln. EUR suma, susijusi su 2021 m. vykdomos JK dalies RAL patikslinimu. Sumą, kuri bus nurodyta 2022 m. rugsėjo mėn. sąskaitoje faktūroje ir mokėtina 2022 m. spalio–gruodžio mėn., sudaro iki 2 460 mln. EUR, susijusių su Jungtinės Karalystės dalimi dėl numatyto RAL vykdymo 2022 m., ir 23,5 mln. EUR, susijusių su grynujų finansinių pataisų atskaitymais.

Atnaujinus oficialią Komisijos prognozę dėl visų esamų RAL įsipareigojimų panaikinimo 2020 m. gruodžio 31 d., Jungtinės Karalystės mokėtinos sumos padidėjo 337 mln. EUR dėl atnaujinto neįvykdymo vertinimo.

142 straipsnis. Sąjungos įsipareigojimai 2020 m. pabaigoje

JK įsipareigojo jai tenkančią Sąjungos įsipareigojimų dalį Europos Sąjungai sumokėti iki 2020 m. pabaigos, išskyrus įsipareigojimus, a) susijusius su atitinkamu turtu ir b) susijusius su biudžeto vykdymu ir nuosavų išteklių valdymu (įskaitant sumas, jau padengtas neįvykdytais įsipareigojimais (žr. pirmiau pateiktą 140 straipsnį)). Šiuo atveju pagrindinė suma – tai 2020 m. gruodžio 31 d. buvę įsipareigojimai, susiję su išmokomis, mokamomis pasibaigus tarnybos laikui (pensijomis ir sveikatos draudimu).

Neįvykdyti 2020 m. įsipareigojimai pagal 142 straipsnį (6)

(mln. EUR)

	Europos pareigūnų pensijų sistema	Bendroji sveikatos draudimo sistema	2021 12 31	2020 12 31
Neįvykdyti 2020 m. įsipareigojimai	104 832	9 675	114 507	113 676
JK dalis	13 032	1 203	14 235	14 048
Įmokos į BSDS / BSDF	227	8	236	0
Iš viso	13 260	1 211	14 471	14 048
Ilgalaikiai	13 032	1 203	14 235	14 048
Trumpalaikiai	227	8	236	0

Pagal 142 straipsnio 6 dalyje nustatytą numatytąjį mokėjimo būdą Jungtinė Karalystė kasmet prisideda prie praėjusiais metais išmokėtų grynujų išmokų iš Sąjungos biudžeto kiekvienam Europos pareigūnų pensijų sistemos (EPPS) gavėjui ir prie susijusio Sąjungos biudžeto įnašo į Bendrąją sveikatos draudimo sistemą (BSDS) už kiekvieną gavėją arba asmenį, kuris gauna išmokas per gavėją. Šias metines įmokas planuojama pradėti mokėti nuo 2022 m. birželio mėn. (kiekviena metinė įmoka mokama keturiomis mėnesinėmis dalimis nuo atitinkamų metų birželio iki rugsėjo mėn.)

Pakoreguota Jungtinės Karalystės grynujų mokėjimų iš Sąjungos biudžeto dalis, 2021 m. sumokėta EPPS ir BSDS gavėjams, atitinkamai sudarė 227 mln. EUR ir 8 mln. EUR. Apie šias sumas Jungtinei Karalystei buvo pranešta 2022 m. balandžio mėn. sąskaitoje faktūroje (taigi jos turi būti mokamos keturiomis lygiomis mėnesinėmis dalimis 2022 m. birželio–rugsėjo mėn. laikotarpiu).

Be to, 2021 m. gruodžio 31 d. pagal 142 straipsnio 6 dalį neįvykdyti 2020 m. JK įsipareigojimai, susiję su Europos pareigūnų pensijų sistema (EPPS) ir Bendra sveikatos draudimo sistema (BSDS), sudarė atitinkamai 13 032 mln. EUR ir 1 203 mln. EUR (2020 m. – 12 450 mln. EUR ir 1 599 mln. EUR). EPPS sistemos padidėjimą pirmiausia lėmė aktuarinis nuostolis dėl finansinių prielaidų pokyčių – daugiau informacijos žr. **2.9** pastaboje. Pažymėtina, kad nors aktuarinis nuostolis dėl finansinių prielaidų pokyčių turi įtakos 2020 m. neįvykdytų įsipareigojimų, apskaičiuotų pagal 39-ąją TVSAS / ES apskaitos taisyklę Nr. 12, dabartinei vertei, jis nekeičia nei išmokų, kurias faktiškai turės išmokėti ES, sumos, nei, atitinkamai, JK įnašų į šias išmokas, mokėtinų pagal 142 straipsnio 6 dalyje nustatytą numatytojo atsiskaitymo mechanizmą.

2021 m. gruodžio 31 d. JK nepasinaudojo išankstinių atsiskaitymų galimybe, pagal kurią neįvykdyti 2020 m. EPPS ir BSDS įsipareigojimai, apskaičiuoti remiantis aktuariniais vertinimais, atliktais pagal 39-ąją TVSAS / ES apskaitos taisyklę Nr. 12, sumokami penkiomis lygiomis dalimis 142 straipsnio 6 dalies paskutinėje pastraipoje nustatyta tvarka.

Neįvykdyti 2020 m. įsipareigojimai pagal 142 straipsnį (5)

Pagal 142 straipsnio 5 dalį Jungtinė Karalystė prisideda prie įsipareigojimų, susijusių su kitomis pensijų sistemomis, kaip užfiksuota 2020 finansinių metų Sąjungos konsoliduotosiose ataskaitose, dešimčia įmokų, pradedant 2021 m. spalio 31 d. (kiekviena metinė įmoka mokama aštuoniomis mėnesinėmis dalimis nuo kitų metų spalio iki gegužės mėn.) Šie įsipareigojimai 2020 finansinių metų Sąjungos konsoliduotosiose ataskaitose sudarė 2 344 mlrd. EUR, todėl pakoreguota Jungtinės Karalystės dalis 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 291 mln. EUR. Atsižvelgiant į 2021 m. iš JK gautas sumas, iš viso 11 mln. EUR, JK tenkanti dalis kitų pensijų sistemose 2021 m. gruodžio 31 d. sumažėjo iki 281 mln. EUR, iš kurių 29 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo metų pabaigos.

Daugiau informacijos apie išmokų darbuotojams sistemas pateikta **1.5.10** ir **2.9** pastabose.

Kiti straipsniai

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
Jungtinės Karalystės mokėtinos sumos:		
136 straipsnis	557	230
147 straipsnis	53	46
	610	275
Jungtinei Karalystei mokėtinos sumos:		
141 straipsnis	(1 818)	(1 766)
143 straipsnis	(163)	(93)
144 straipsnis	(73)	(46)
145 straipsnis	(148)	(183)
146 straipsnis	(27)	(33)
	(2 229)	(2 122)
Iš viso	(1 618)	(1 847)
Ilgalaikės	(711)	(1 894)
Trumpalaikės	(908)	47

136 straipsnis. Taikytinos nuostatos, susijusios su nuosavais ištekliais

136 straipsnyje nustatytos su nuosavais ištekliais susijusios nuostatos, taikytinos po 2020 m. gruodžio 31 d. JK turi teisę gauti arba, atitinkamai, privalo sumokėti savo dalį, kai nuosavi ištekliai, susiję su finansiniais metais iki 2020 m. ir su 2020 m., turi būti suteikti, pataisyti arba patikslinti po 2020 m. gruodžio 31 d. Be to, JK gaus jai tenkančią patikslinimą, susijusių su 2020 m. atsisakymu dalyvauti, dalį. Jai taip pat taikytinas bet koks su finansiniais metais iki 2020 m. ir su 2020 m. siejamas PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių patikslinimas. Šis PVM ir BNP patikslinimas bus apskaičiuojamas kasmet iki 2028 m. gruodžio 31 d. Į atnaujintą Jungtinei Karalystei taikomą 2018–2019 m. korekciją irgi atsižvelgta.

Reikalaujama, kad JK sumokėtų tradicinius nuosavus išteklius, jos gautus po 2021 m. vasario 28 d., bet susijusius su 2020 ir ankstesniais metais. Iš šios sumos atimama jai tenkanti bendros sumos dalis. Tradicinių nuosavų išteklių atskira sąskaita visiškai panaikinama iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Grynoji 2021 m. gruodžio 31 d. Jungtinės Karalystės mokėtina suma yra 557 mln. EUR, iš kurių 544 mln. EUR turės būti sumokėti Jungtinei Karalystei per 12 mėnesių nuo metų pabaigos, o 1 101 mln. EUR Jungtinė Karalystė turės sumokėti vėliau:

	(mln. EUR)
2020 12 31 Jungtinės Karalystės mokėtina suma	230
JK dalies koregavimas	(2)
JK 2021 m. rugsėjo mėn. sąskaitoje faktūroje nurodyta suma	47
2021 m. gauti mokėjimai	(247)
JK taikoma korekcija	(497)
Atsisakymo dalyvauti nuostata	(105)

	(mln. EUR)
PVM ir BNP patikslinimas (susijęs su 2020 ir ankstesniais metais)	1 101
JK gryniesi tradiciniai nuosavi ištekliai po 2021 m. vasario 28 d.	31
2021 12 31 Jungtinės Karalystės mokėtina suma	557
Ilgalaikė	1 101
Trumpalaikė	(544)

141 straipsnis. Baudos

JK turi teisę į jai priklausančią dalį baudų, dėl kurių sprendimas buvo priimtas iki 2020 m. gruodžio 31 d., taip pat baudų, dėl kurių Sąjunga sprendimą priėmė po 2020 m. gruodžio 31 d. pagal 92 straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą, kai tos baudos tampa galutinės. JK aktualių baudų suma, nesumokėta 2021 m. gruodžio 31 d., yra 13,8 mlrd. EUR (2020 m. – 14,3 mlrd. EUR). Sumažėjimą iš esmės lėmė 0,5 mlrd. EUR baudų vertės sumažėjimo padidėjimas 0,9 mlrd. EUR, kurių atsverė 0,3 mlrd. EUR grynasis baudų padidėjimas (1,7 mlrd. EUR 2021 m. paskirtų baudų atėmus 1,4 mlrd. EUR baudų, patvirtintų ir sumokėtų, sumažintų arba panaikintų teismų sprendimais per 2021 m.). Pakoreguota Jungtinei Karalystei tenkanti šių baudų dalis, kuri 2021 m. gruodžio 31 d. buvo nesumokėta, yra 1,7 mlrd. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 1,8 mlrd. EUR), iš kurių 80,8 mln. EUR suma bus įtraukta į 2022 m. rugsėjo mėn. sąskaitą faktūrą ir sumokėta Jungtinei Karalystei laikotarpiu nuo 2022 m. spalio mėn. iki 2023 m. gegužės mėn. Be to, JK turi teisę į pakoreguotą JK dalį galutinių baudų, už kurias dar nebuvo išrašyta sąskaita faktūra (69,2 mln. EUR, kurie taip pat turi būti įtraukti į 2022 m. rugsėjo mėn. sąskaitą faktūrą ir sumokėti Jungtinei Karalystei laikotarpiu nuo 2022 m. spalio mėn. iki 2023 m. gegužės mėn.), nepakoreguotą JK dalį galutinių baudų, už kurias sąskaita faktūra buvo išrašyta 2021 m. rugsėjo mėn., bet metų pabaigoje dar nebuvo sumokėta (33,6 mln. EUR, sumokėta Jungtinei Karalystei 2022 m. sausio-gegužės mėn. laikotarpiu), ir patikslintą Jungtinei Karalystei tenkančią baudų dalį, dėl kurios sąskaita faktūra buvo išrašyta 2021 m. rugsėjo mėn. laikotarpiu (0,3 mln. EUR, įtraukta į 2022 m. balandžio mėn. sąskaitą faktūrą ir mokėtina Jungtinei Karalystei 2022 m. birželio-rugsėjo mėn. laikotarpiu). Taigi bendra JK tenkanti baudų dalis sudaro 1,8 mlrd. EUR (2020 m. – 1,8 mlrd. EUR), iš kurių 90,2 mln. EUR turi būti sumokėta per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos (2020 m. (nekoreguota dalis) – 20 mln. EUR).

143 straipsnis. Neapibrėžtieji finansiniai įsipareigojimai, susiję su finansinės pagalbos paskolomis, ESIF, EDVF ir išorės skolinimo įgaliojimu

Pagal šį straipsnį JK privalo finansuoti jai tenkančią dalį ES neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su skolinimosi ir skolinimo veikla, jeigu juos pririktų vykdyti ir jeigu jie nebūtų padengti esamų garantijų fondų – daugiau informacijos apie susijusius neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikta 4.1 pastaboje. ES grąžins Jungtinei Karalystei sumas, kurias JK jau yra įmokėjusi į garantijų fondus ir kurių nebepririks. JK taip pat turi teisę į grįžtamąsias lėšas iš operacijų, dėl kurių ji yra prisiėmusi dalį atsakomybės. 2021 m. gruodžio 31 d. Jungtinei Karalystei mokėtina suma (visa per ateinančius 12 mėnesių) yra 163 mln. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 93 mln. EUR).

144 straipsnis. Finansinės priemonės

Pagal šį straipsnį ES įsipareigojo Jungtinei Karalystei grąžinti jai tenkančią grįžtamųjų lėšų, susijusių su finansinėmis operacijomis, patvirtintomis iki išstojimo dienos, dalį, taip pat išmokų finansinėms operacijoms, patvirtintoms po išstojimo dienos, dalį. 2021 m. gruodžio 31 d. Jungtinei Karalystei mokėtina suma (visa per ateinančius 12 mėnesių) yra 73 mln. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 46 mln. EUR).

145 straipsnis. Likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (likviduojama EAPB)

JK turi teisę į jai tenkančią likviduojamos Europos anglių ir plieno bendrijos grynojo turto, buvusio 2020 m. gruodžio 31 d., dalį, nuo 2021 m. grąžintiną penkiomis dalimis kiekvienų metų birželio 30 d. Likviduojamos Europos anglių ir plieno bendrijos grynasis turtas 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 1,5 mlrd. EUR, iš jų JK dalis yra 184 mln. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 183 mln. EUR). 2021 m. sumokėjus pirmąją 37 mln. EUR dalį, 2021 m. gruodžio 31 d. likusi nesumokėta suma yra 148 mln. EUR, iš kurių 37 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos.

146 straipsnis. Investicijos į Europos investicijų fondą (EIF)

JK turi teisę į jai tenkančią ES investicijų į įmokėtąjį EIF akcinį kapitalą 2020 m. gruodžio 31 d. dalį, nuo 2021 m. grąžintina penkiomis dalimis kiekvienų metų birželio 30 d. ES investicijos į įmokėtąjį EIF akcinį kapitalą 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 267 mln. EUR, iš jų JK dalis yra 33 mln. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 33 mln. EUR). Sumokėjus pirmąją 7 mln. EUR dalį, 2021 m. gruodžio 31 d. likusi nesumokėta suma yra 27 mln. EUR, iš kurių 7 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos.

147 straipsnis. Teismo bylos

JK įsipareigojo prisimti jai tenkančią su teismo bylomis dėl Sąjungos finansinių interesų susijusių ES išmokų, kai jas prisireikia mokėti, dalį, jeigu tik faktai, dėl kurių iškeltos šios bylos, įvyko ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. Atsižvelgiant į atidėjinius ir sukauptas sumas metų pabaigoje, taip pat į faktinius 2021 m. ES atliktus mokėjimus už teismo bylas (išskyrus tuos, apie kuriuos JK jau pranešta ir kurie sumokėti 2021 m.), apskaičiuota suma, kurią JK turės sumokėti, yra 53 mln. EUR (2020 m. (nekoreguota dalis) – 46 mln. EUR), iš kurių 6 mln. EUR turi būti sumokėti per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos.

2.6.1.3. Iš baudų už konkurencijos pažeidimus susigrąžintinos sumos

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
<i>Iš baudų susigrąžintina bendra suma</i>	14 922	14 503
<i>Laikinieji mokėjimai</i>	(2 100)	(3 023)
<i>Vertės sumažėjimas</i>	(1 125)	(186)
Iš viso	11 698	11 295
<i>Ilgalaikės</i>	—	—
<i>Trumpalaikės</i>	11 698	11 295

Įmonės, kurioms skirtos baudos ir kurios pateikė arba planuoja pateikti apeliacinį skundą, turi galimybę atlikti laikinuosius mokėjimus arba pateikti Komisijai banko garantijas. Iš viso metų pabaigoje nesumokėtų baudų suma buvo 2 100 mln. EUR (2020 m. – 3 023 mln. EUR); ji buvo gauta kaip preliminarūs mokėjimai, o 11 067 mln. EUR (2020 m. – 11 004 mln. EUR) kaip garantijos.

Dėl vertės sumažėjimo nurašytos sumos rodo, kokia suma Komisija kiekvienu atveju įvertino nesurinktas arba garantija neužtikrintas baudas, kurių Komisija nesitiki susigrąžinti.

Neapibrėžtasis įsipareigojimas parodomas dėl tikimybės, kad šias sumas preliminariai reikės grąžinti įmonėms, kurioms skirtos baudos (žr. 4.2.1 pastabą).

2.6.1.4. Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
<i>Sukauptos pajamos</i>	2 313	1 755
<i>Su neprekybinėmis operacijomis susijusios būsimųjų laikotarpių sąnaudos</i>	340	293
Iš viso	2 653	2 048

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
<i>Ilgalaikės</i>	1 556	1 261
<i>Trumpalaikės</i>	1 097	787

Sukauptos pajamos apima 2 mlrd. EUR sumą (2020 m. – 1,7 mlrd. EUR), kurią Komisija ketina susigrąžinti sanglaudos srityje, kai bus patikrintos ir patvirtinto valstybių narių pateiktos metinės ataskaitos. Numatoma, kad didžiausia šios sumos dalis (1,2 mlrd. EUR) bus susigrąžinta tik baigiant įgyvendinti pagrindines programas (taip yra dėl Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos priemonių), todėl ji klasifikuojama kaip ilgalaikė suma. Į ją taip pat įtraukta 0,3 mlrd. EUR, susijusių su **2.6.1.1.** pastaboje minėtu nepakankamo įvertinimo atveju, konkrečiai – su valstybių narių dar preliminariai nesumokėtais įverčiais.

2.6.1.5. Kitos susigrąžintinos sumos

744 mln. EUR suma, gauta pervedus nepanaudotas „NER300“ lėšas į Inovacijų fondą, 2020 m. pabaigoje dar nebuvo susigrąžinta iš EIB ir 2020 m. pabaigoje įtraukta į kitas susigrąžintinas sumas, buvo susigrąžinta per 2021 m. (žr. **2.4.2.1** pastabą).

2.6.2. Iš prekybos operacijų gautinos sumos

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikės		
<i>Finansinės garantijos gautinos sumos</i>	2 630	—
<i>Delspinigiai</i>	3 052	1 641
<i>Kitos gautinos sumos</i>	68	44
	5 750	1 685
Trumpalaikės		
<i>Finansinės garantijos gautinos sumos</i>	485	—
<i>Klientai</i>	302	324
<i>Iš klientų gautinų sumų vertės sumažėjimas</i>	(172)	(188)
<i>Su prekybos operacijomis susijusios būsimųjų laikotarpių sąnaudos</i>	236	345
<i>Delspinigiai</i>	1 127	1 085
<i>Kita</i>	345	200
	2 323	1 766
Iš viso	8 073	3 450

Ilgalaikiai delspinigiai susiję su **2.6.1.1** pastaboje minėtomis nepakankamo įvertinimo bylomis (1,8 mlrd. EUR susiję su Jungtine Karalyste, o likusi 1,3 mlrd. EUR suma – su kitomis valstybėmis narėmis), o trumpalaikiai delspinigiai daugiausia susiję su sukauptomis pajamomis, gautomis iš TNI patikrinimo ataskaitų, ir sukauptomis palūkanomis už nubaustų bendrovių suteiktas garantijas.

Finansinių garantijų sutarčių (FGS) gautinos sumos – tai dabartinė priemokų, kurios bus gautos kaip atlygis už ES suteiktas garantijas, vertė. Dauguma ES garantijų yra neatlygintinos arba subsidijuojamos. Todėl gautina suma yra gerokai mažesnė už finansinių garantijų sutarčių išipareigojimą (žr. **2.11.2** pastabą). Šios taisyklės išimtis yra ESIF garantija, kuri 2021 m. sudarė 94 % FGS gautinų sumų, po jos sekė ES išorės skolinimo įgaliojimų garantijos privačiam sektoriui dalis

EIB, kuri 2021 m. sudarė 106 mln. EUR, ir „Horizontas 2020“ – 59 mln. EUR. Iš visos 2021 m. gruodžio 31 d. FGS gautinų sumų 3 115 mln. EUR dalies, 3 113 mln. EUR priskirta finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte kaip perteklius arba deficitą (3 tikrosios vertės lygis). Palyginti su pradiniu likučiu 2021 m. sausio 1 d., kuris buvo 3 484 mln. EUR, iš viso gautinų sumų dalis sumažėjo 357 mln. EUR dėl atsiskaitymų 2021 m. ir dar 12 mln. EUR dėl mažesnio, nei tikėtasi, būsimų priemonių skaičiaus.

2.7. ATSARGOS

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Mokslinė medžiaga	58	59
Kita	26	21
Iš viso	84	80

2.8. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Iždo sąskaitos ir sąskaitos centriniuose bankuose		20 121	11 342
Einamosios sąskaitos		453	80
Avansinės sąskaitos		8	8
Pervedimai (pinigai kelyje)		—	0
Biudžeto vykdymo banko sąskaitos	2.8.1	20 582	11 430
NGEU	2.8.2	18 027	—
Finansinės priemonės	2.8.3	2 838	2 446
Baudos	2.8.4	1 953	1 458
Kitos institucijos, agentūros ir įstaigos		1 396	1 362
Patikos fondai		65	46
Iš viso		44 860	16 742

2.8.1. Biudžeto vykdymo banko sąskaitos

Ši kategorija apima lėšas, kurias Komisija laiko savo banko sąskaitose kiekvienoje valstybėje narėje ir ELPA šalyje (ižde arba centriniame banke), komercinių bankų einamosiose, avansinėse ir smulkių išlaidų sąskaitose. Iždo likučio susidarymo 2021 m. pabaigoje pagrindinės priežastys:

— metų pabaigoje nepanaudota 14,4 mlrd. EUR suma, iš kurios 8,6 mlrd. EUR susiję su asignuotosiomis pajamomis, 1,4 mlrd. EUR – NGEU kreditais, o 4,4 mlrd. EUR – mokėjimų asignavimais (įskaitant 1,4 mlrd. EUR EŽŪGF);

— 2,2 mlrd. EUR suma, priklausanti Komisijos valdomiems agentūrų išdams, kuri metų pabaigoje nebuvo panaudota;

- 1,7 mlrd. EUR papildomų tradicinių nuosavų išteklių, kurie nebuvo įtraukti į biudžetą, ir
- 1,1 mlrd. EUR galutinių baudų suma, dar neįtraukta į biudžetą.

2.8.2. NGEU

NGEU laiko pinigus Europos Centrinio Banko (ECB) sąskaitoje. Įgyvendinus NGEU priemonės diversifikuotą finansavimo strategiją (žr. **2.11** pastabą), NGEU priemonės pinigų likutis yra didelis ir 2021 m. gruodžio 31 d. siekė 18 mlrd. EUR. Šis didelis pinigų likutis palaikomas siekiant užtikrinti, kad NGEU banko sąskaitoje laikomų sumų pakaktų visiems būsimiems išmokų poreikiams patenkinti ir išlaikyti nustatytą atsargos rezervą vengiant bet kokių perteklinių likučių.

2.8.3. Finansinės priemonės

Šios kategorijos sumos yra pirmiausia susijusios su pinigų ekvivalentais, kuriuos Komisijos vardu valdo patikėtiniai ir kurie skirti konkrečioms iš ES biudžeto finansuojamoms finansinių priemonių programoms įgyvendinti: 1,8 mlrd. EUR 2021 m. gruodžio 31 d., iš jų 0,6 mlrd. EUR susiję su COSME garantijų priemone (žr. **4.1.3** pastabą). Į šią sumą taip pat įeina BAF laikomi pinigai ir pinigų ekvivalentai, kurie metų pabaigoje dar nebuvo investuoti į vertybinius popierius (1 mlrd. EUR 2021 m. gruodžio 31 d.), ir EIB valdomam Inovacijų fondui priklausantys pinigai (žr. **2.4.2.1** pastabą). Į šią eilutę neįtrauktas su BAF susijęs likvidumo rezervas (91,6 mln. EUR 2021 m. gruodžio 31 d.), kuris laikomas Komisijos centriniam išde. Pinigai, priklausantys finansinėms priemonėms, gali būti naudojami tik įgyvendinant atitinkamas programas.

2.8.4. Baudos

Tai daugiausia pinigų sumos, susijusios su Komisijos skirtomis baudomis, dėl kurių byla dar nėra baigta. Šios sumos laikomos specialiose indėlių sąskaitose, kurios nenaudojamos jokiai kitai veiklai. Jeigu kita šalis pateikė apeliacinį skundą arba nežinoma, ar bendrovė, kuriai skirta bauda, pateiks apeliacinį skundą, **4.2.1** pastaboje ta suma nurodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas. Nuo 2010 m. visos laikinai surinktos baudos yra Komisijos valdomos BUFI fonde ir investuojamos į finansines priemones, priskiriamas tikrąja verte vertinamo neišvestinių finansinių priemonių turto kaip pertekliaus arba deficito kategorijai (žr. **2.4.2** pastabą). Pinigų, susijusių su baudomis, padidėjimą 2021 m. pabaigoje lėmė didesnis pinigų likutis BUFI, palyginti su 2020 m. pabaiga. Reikėtų pažymėti, kad po 2022 m. sausio mėn. priimto ES Bendrojo Teismo sprendimo byloje *Intel Corporation prieš Komisiją*, Komisija 2022 m. vasario mėn. grąžino anksčiau bendrovės „Intel“ preliminariai sumokėtą 1 060 mln. EUR sumą.

ĮSIPAREIGOJIMAI

2.9. PENSIJOS IR KITOS IŠMOKOS DARBUOTOJAMS

2.9.1. Išmokų darbuotojams sistemos grynasis įsipareigojimas

(mln. EUR)

	Europos pareigūnų pensijų sistema	Kitos pensijų išmokų sistemos	Bendroji sveikatos draudimo sistema	Iš viso 2021 12 31	Iš viso 2020 12 31
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	109 679	2 600	10 647	122 926	116 468
Plano turtas	netaikoma	(74)	(386)	(460)	(448)
Grynasis įsipareigojimas	109 679	2 526	10 261	122 466	116 020

Bendro išmokų darbuotojams įsipareigojimo padidėjimas yra susijęs daugiausia su Europos pareigūnų pensijų sistemos (EPPS), didžiausios veikiančios sistemos, grynojo įsipareigojimo padidėjimu. Šis EPPS įsipareigojimas padidėjo daugiausia dėl aktuarinio nuostolio, susijusio su pagrindinių finansinių prielaidų pokyčiais (žr. **2.9.4** pastabą). Tai lėmė padidėjusi infliacija, dėl kurios sumažėjo realioji diskonto norma. Realioji diskonto norma trečius metus iš eilės išliko neigiamą – tai

reiškia, kad bet kokia suma ateityje ir toliau buvo verta daugiau šiandien negu tada, kai ji faktiškai atsiras ateityje. Reikia pažymėti, kad nors realiosios diskonto normos sumažėjimas turi įtakos įsipareigojimo dydžiui, jis nekeičia išmokų sumos, kuri turės būti faktiškai išmokėta gavėjams iš ES biudžeto išmokų ateityje. Be to, už tarnybos metus sukauptos teisės yra didesnės nei per metus išmokėtos išmokos. Taip pat, padidėja metinės palūkanų išlaidos (įsipareigojimų diskontavimo likvidavimas) ir aktuariniai nuostoliai, pagrįsti patirtimi.

Europos pareigūnų pensijų sistema

Šis nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas reiškia numatomų būsimų mokėjimų, kuriuos ES turi atlikti, kad įvykdytų pensijų įsipareigojimus, kylančius iš darbuotojo tarnybos dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais, dabartinę vertę. Sistema yra nuolatinė, todėl visos išmokos, kurios kasmet turi būti išmokėtos iš sistemos, kiekvienais metais yra įtraukiamos į ES biudžetą.

Laikantis Tarnybos nuostatų 83 straipsnio, pagal šią pensijų sistemą numatytos išmokos mokamos per ES biudžetą. Sistema finansuojama sąlyginai, ir valstybės narės kolektyviai garantuoja šių išmokų mokėjimą. Privaloma pensijų įmoka (dabar – 10,1 %) atskaitoma iš aktyvių pensijų sistemos dalyvių bazinio darbo užmokesčio. Šie įnašai laikomi tų metų biudžeto pajamomis ir apskritai padeda finansuoti ES išlaidas (taip pat žr. 3.8 pastabą).

Pensijų sistemos įsipareigojimai įvertinti remiantis EPPS darbuotojų (dirbančių darbuotojų, į pensiją išėjusių darbuotojų, buvusių dirbančių darbuotojų, kurie dabar yra neįgalūs, ir mirusių darbuotojų išlaikomų asmenų) skaičiumi 2021 m. gruodžio 31 d., taip pat tą dieną taikytomis Tarnybos nuostatų taisyklėmis. Šis vertinimas buvo atliktas pagal 39-ojo TVSAS apskaitos nuostatas (taip pat ES apskaitos taisyklę Nr. 12).

Kitos pensijų išmokų sistemos

Prie šios kategorijos priskiriami pensijų įsipareigojimai esamiems ir buvusiems Komisijos, Europos Teisingumo Teismo ir Audito Rūmų, Tarybos, Europos ombudsmeno ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nariams. Į šią kategoriją taip pat buvo įtraukti įsipareigojimai, susiję su Europos Parlamento narių pensijomis.

Bendroji sveikatos draudimo sistema

Be pirmiau minėtų pensijų išmokų sistemų, įvertinamas ES įsipareigojimas bendrosios sveikatos draudimo sistemos (BSDS) atžvilgiu, susijęs su sveikatos priežiūros išlaidomis, kurios turi būti apmokėtos darbuotojams išėjus iš darbo (atskaičiavus jų įnašus). Kaip nurodyta 1.5.10 pastaboje, apskaičiuojant šį įsipareigojimą atsižvelgiama į visą aktyviosios tarnybos laikotarpį, užtikrinant, kad ir pensijos, ir ligos draudimo sistemos, numatytos pasibaigus darbuotojų tarnybos laikui, būtų apskaitomos nuosekliai.

Atsižvelgę į įsipareigojimą teisingai parodyti pagrindinės situacijos ekonominę esmę, kaip to reikalaujama tiek pagal ES apskaitos taisykles, tiek pagal TVSAS, priskirdami išmokas tarnybos laikotarpiams, 39-ojo TVSAS neinterpretavome griežčiau. Jeigu visų pareigūnų bendrosios sveikatos draudimo sistemos išlaidos būtų visiškai sukauptos per 10 metų, o ne darbuotojo aktyvios tarnybos laikotarpiu, metų pabaigoje tokio metodo poveikis nustatytų išmokų įsipareigojimui padidėtų 3,1 mlrd. EUR. Tačiau, kaip jau nurodyta, šis griežtesnis metodas nebūtų suderinamas su sąžiningo pateikimo kokybine charakteristika, todėl pagal ES apskaitos taisyklę Nr. 1 ir TVSAS conceptualiuosius pagrindus nebūtų laikoma, kad pateikiama informacija yra patikima. Šis įvertis labai priklauso nuo dabartinių darbuotojų administracinio statuso raidos (visų pirma nuo to, kiek terminuotas darbo sutartis turinčių darbuotojų ateityje turėtų tapti pareigūnais).

2.9.2. Išmokų darbuotojams nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimo dabartinės vertės pokytis

Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė – numatomų būsimų mokėjimų, reikalingų įvykdyti įsipareigojimui, kylančiam iš darbuotojo tarnybos dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais, diskontuota vertė.

Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimo einamųjų metų pokyčio analizė pateikta toliau.

(mln. EUR)

	Europos pareigūnų pensijų sistema	Kitos pensijų išmokų sistemos	Bendroji sveikatos draudimo sistema	Iš viso
Dabartinė vertė 2020 12 31	100 741	2 438	13 289	116 468
Pripažinta finansinės veiklos ataskaitoje				
<i>Einamoji paslaugų savikaina</i>	4 095	110	363	4 567
<i>Palūkanų išlaidos</i>	401	5	66	473
<i>Anksčiau suteiktų paslaugų savikaina</i>	—	—	—	—
Pripažinta kaip grynasis turtas				
<i>Išmokų darbuotojams įsipareigojimų pakartotiniai vertinimai</i>				
<i>Aktuarinis (pelnas) / nuostoliai dėl patirties</i>	1 457	26	(209)	1 273
<i>Aktuarinis (pelnas) / nuostoliai dėl demografinių prielaidų</i>	—	—	—	—
<i>Aktuarinis (pelnas) / nuostoliai dėl finansinių prielaidų</i>	4 787	90	(2 774)	2 103
Kita				
<i>Išmokėtos išmokos</i>	(1 801)	(69)	(88)	(1 957)
Dabartinė vertė 2021 12 31	109 679	2 600	10 647	122 926

Einamoji paslaugų savikaina yra apibrėžtųjų išmokų įsipareigojimo dabartinės vertės padidėjimas, atsirandantis iš dabartinės darbuotojo tarnybos.

Palūkanų išlaidos – nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimo dabartinės vertės padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl to, kad vienu laikotarpiu priartėjama prie išmokų mokėjimo laiko.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai dėl patirties – skirtumų tarp to, ko tikimasi pagal praėjusiais metais 2021 m. darytas aktuarines prielaidas, ir to, kas iš tiesų įvyko 2021 m., padariniai.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai dėl aktuarinių prielaidų reikšmių pokyčių (demografinių kintamųjų, pvz., darbuotojų kaita ir mirtingumas, ir finansinių kintamųjų, pvz., diskonto normų ir tikėtino darbo užmokesčio padidinimo) atsiranda, kai šios prielaidos atnaujinamos, siekiant atspindėti pasikeitusias pagrindines sąlygas.

Išmokos (pavyzdžiui, pensijos arba medicininių išlaidų kompensacijos) mokamos per metus pagal sistemos taisykles. Dėl šių išmokų sumažėjo nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas.

2.9.3. Plano turtas

(mln. EUR)

	Kitos pensijų išmokų sistemos	Bendroji sveikatos draudimo sistema	Iš viso
Dabartinė vertė 2020 12 31	94	354	448
<i>Plano turto grynasis pokytis</i>	(20)	32	12

(mln. EUR)

	Kitos pensijų išmokų sistemos	Bendroji sveikatos draudimo sistema	Iš viso
Dabartinė vertė 2021 12 31	74	386	460

2.9.4. Aktuarinės prielaidos. Išmokos darbuotojams

Pagrindinės aktuarinės prielaidos, naudojamos dviejų pagrindinių ES išmokų darbuotojams sistemų vertinimui, pateikiamos toliau.

	2021 m.	2020 m.
Europos pareigūnų pensijų sistema		
Nominali diskonto norma	1,0 %	0,4 %
Tikėtina infliacijos norma	2,0 %	1,2 %
Reali diskonto norma	(1,0) %	(0,8) %
Numatoma atlyginimo padidėjimo norma	1,8 %	1,8 %
Medicinos išlaidų normų tendencijos	netaikoma	N/A
Pensinis amžius	63/64/66	63/64/66
Bendroji sveikatos draudimo sistema		
Nominali diskonto norma	1,0 %	0,5 %
Tikėtina infliacijos norma	2,0 %	1,3 %
Reali diskonto norma	(1,0) %	(0,8) %
Numatoma atlyginimo padidėjimo norma	1,9 %	1,8 %
Medicinos išlaidų normų tendencijos	2,5 %	2,6 %
Pensinis amžius	63/64/66	63/64/66

Mirtingumo lygis 2021 m. pagrįstas ES valstybės tarnautojų gyvenimo trukmės lentele (2018 m. ES gyvenimo trukmės lentelė).

Nominali diskonto norma nustatyta kaip nulinės atkarpos obligacijų eurais pelningumas (2021 m. gruodžio mėn. jų terminas buvo 23 metų EPPS atveju ir 25 metų bendrosios sveikatos draudimo sistemos atveju). Naudojamas infliacijos lygis yra per lygiavertį laikotarpį numatomas infliacijos lygis. Jis turi būti nustatomas empiriškai, remiantis numatomomis Europos finansų rinkų indeksuojamų obligacijų vertėmis. Reali diskonto norma apskaičiuojama pagal nominalią diskonto normą ir numatomą ilgalaikį infliacijos lygį.

Nors 2021 m. nominalios normos pradėjo atsigausti po anksčiau stebėto mažėjimo, jų augimo poveikį atsvėrė gerokai padidinta infliacijos lygio prielaida. Tai lėmė reikšmingą realios diskonto normos sumažėjimą, todėl neigiama tendencija tęsėsi ir prisidėjo prie metų aktuarinių nuostolių dėl finansinių prielaidų.

2.9.5. Jautrumo analizė

Jautrumo analizė grindžiama modeliavimu, kai, kitoms sąlygoms išliekant nepakitusioms, keičiasi atitinkamų prielaidų vertė.

Europos pareigūnų pensijų sistemos jautrumas

Numatomos diskonto normos dešimties bazinių punktų (0,1 %) pokytis turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	(2 464)	2 544	(2 247)	2 319

Numatomo darbo užmokesčio padidėjimo dešimties bazinių punktų (0,1 %) pokytis turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	2 414	(2 345)	2 206	(2 143)

Prognozuojamo pensinio amžiaus pakeitimas vienais metais turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	Padidinimas vienais metais	Sumažinimas vienais metais	Padidinimas vienais metais	Sumažinimas vienais metais
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	(1 155)	1 527	(1 104)	1 417

Bendrosios sveikatos draudimo sistemos jautrumas

Numatomų medicinos išlaidų normų dešimties bazinių punktų pokytis turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas
<i>Bendri grynujų periodinių medicinos išlaidų, atsirandančių pasibaigus tarnybos laikui, einašios paslaugų savikainos ir palūkanų sąnaudų komponentai</i>	13	(12)	15	(14)
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	317	(307)	397	(385)

Numatomos diskonto normos dešimties bazinių punktų (0,1 %) pokytis turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	(265)	274	(348)	361

Numatomo darbo užmokesčio padidėjimo dešimties bazinių punktų (0,1 %) pokytis turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas	0,1 % padidėjimas	0,1 % sumažėjimas
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	(42)	41	(38)	37

Prognozuojamo pensinio amžiaus pakeitimas vienais metais turėtų tokį poveikį:

(mln. EUR)

	2021 m.		2020 m.	
	Padidinimas vienais metais	Sumažinimas vienais metais	Padidinimas vienais metais	Sumažinimas vienais metais
Nustatyto dydžio išmokų įsipareigojimas	(317)	334	(401)	421

2.10. ATIDĖJINIAI

(mln. EUR)

	Suma 2020 12 31	ES apskaitos taisyklės Nr. 11 pataisa	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudo- dotos panaikintos sumos	Panaudo-tos sumos	Perkėlimas iš vienos kate- gorijos į kitą	Įverčio pokytis	Suma 2021 12 31
Teismo bylos								
Žemės ūkis	170	—	210	(25)	(1)	—	—	354
Kita	31	—	5	(14)	(2)	—	2	22
Branduolinės įrangos išmonta- vimas	2 426	—	—	—	(33)	—	46	2 440
Finansiniai atidėjiniai	2 523	(2 522)	1	—	(1)	—	—	1
Kita	254	—	284	(26)	(19)	—	37	530
Iš viso	5 405	(2 522)	500	(65)	(55)	—	86	3 348
Ilgalaikiai	3 878	(1 165)	212	(25)	(1)	(35)	86	2 950
Trumpalaikiai	1 527	(1 357)	288	(40)	(55)	35	(0)	398

Atidėjiniai yra patikimai apskaičiuotos su praeitais įvykiais susijusios sumos, kurias turbūt teks sumokėti iš ES biudžeto ateityje.

Teismo bylos

Tai yra su įvairiomis vykstančiomis teismo bylomis susijusių sumų, kurias numatoma išmokėti po metų pabaigos, įvertis. Su žemės ūkiu siejamos sumos yra susijusios su valstybių narių teisiniais veiksmais dėl EŽŪGF ir EŽŪFKP sprendimų dėl atitikties patvirtinimo.

Branduolinės įrangos išmontavimas

2017 m. buvo atnaujintas šio atidėjinio pagrindas atsižvelgiant į JRC eksploataavimo nutraukimo ir atliekų tvarkymo (ENAT) programą (atnaujinta 2017 m.). Drauge su nepriklausoma ENAT programos ekspertų grupe buvo atlikta strategijos, taip pat biudžeto ir darbuotojų poreikio peržiūra. Tai geriausias turimas biudžeto ir darbuotojų, reikalingų Ispros, Gelio, Karlsruhės ir Peteno JRC padalinių eksploataavimo nutraukimui užbaigti, įvertis.

Remiantis ES apskaitos taisyklėmis, šis atidėjinys indeksuotas atsižvelgiant į infliaciją ir po to diskontuotas iki jo grynosios dabartinės vertės (naudojant apskaitos sandorių eurais kreivę). 2021 m. gruodžio 31 d. visas atidėjinys buvo 2 440 mln. EUR, ši suma išskaidyta į sumas, kurias numatoma panaudoti 2022 m. (35 mln. EUR) ir vėliau (2 405 mln. EUR).

Reikia pažymėti, kad ilgalaikiam branduolinių įrenginių eksploataavimo nutraukimo planavimui būdingas neįtikrintumas galėtų turėti įtakos šiam įverčiui, ir jis ateityje galėtų labai padidėti. Pagrindinės neįtikrintumo priežastys susijusios su įrenginių, kurių eksploataavimas nutraukiamas, galutine būkle, branduolinėmis medžiagomis, atliekų tvarkymo ir šalinimo aspektais, nepakankama nacionalinės reguliavimo sistemos apibrėžtimi arba jos nebuvimu, sudėtingu ir ilgai trunkančiu licencijų išdavimo procesais ir būsimais pokyčiais eksploataavimo nutraukimo pramonės rinkoje.

Finansiniai atidėjiniai

Iki 2020 m. gruodžio 31 d. dauguma finansinių garantijų buvo apskaitomos kaip atidėjiniai arba atskleidžiamos kaip neapibrėžtieji įsipareigojimai, priklausomai nuo nuostolių tikimybės. Nuo 2021 m. sausio 1 d., įsigaliojus peržiūretai ES apskaitos taisyklei Nr. 11 „Finansinės priemonės“, jos buvo perklasifikuotos į finansinių garantijų įsipareigojimus ir iš naujo įvertintos (žr. 1 ir 2.11 pastabas).

Likęs likutis 2021 m. gruodžio 31 d. daugiausia susijęs su tikėtiniais kredito nuostoliais dėl nepanaudotų neatšaukiamų įsipareigojimų.

2.11. FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikiai			
Amortizuota savikaina vertinami finansiniai įsipareigojimai	2.11.1	214 824	84 395
Tikraja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas	2.4.2.2	5	4
Finansinių garantijų įsipareigojimai	2.11.2	146	—
		214 974	84 399
Trumpalaikiai			
Amortizuota savikaina vertinami finansiniai įsipareigojimai	2.11.1	23 501	10 559
Tikraja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas	2.4.2.2	—	0

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Finansinių garantijų įsipareigojimai	2.11.2	7 648	90
		31 149	10 649
Iš viso		246 123	95 048

2.11.1. Amortizuota savikaina vertinami finansiniai įsipareigojimai

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Pasiskolintos lėšos NGEU ir finansinei paramai	2.11.1.1	236 720	93 192
Kiti finansiniai įsipareigojimai	2.11.1.2	1 605	1 761
Iš viso		238 325	94 954
Ilgalaikiai		214 824	84 395
Trumpalaikiai		23 501	10 559

2.11.1.1. Pasiskolintos lėšos NGEU ir finansinei paramai

(mln. EUR)

	NGEU	SURE	EFSM	MB	MFP	Eurato-mas	Iš viso
Iš viso 2020 12 31		39 503	47 396	201	5 813	279	93 192
ES apskaitos taisyklės Nr. 11 pataisa	—	420	(114)	(1)	24	1	329
Naujos pasiskolintos lėšos – nominali suma	111 947	50 137	9 750	—	1 665	100	173 599
Grąžintos sumos	(20 996)	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(30 789)
Balansinės vertės pokyčiai	49	507	(144)	0	(24)	—	388
Iš viso 2021 12 31	91 000	90 567	47 138	201	7 464	351	236 720
Ilgalaikės	70 960	90 502	43 969	200	7 425	327	213 383
Trumpalaikės	20 040	65	3 169	1	39	24	23 338

Pasiskolintas lėšas daugiausia sudaro ilgalaikės obligacijos NGEU ir finansinės paramos programoms, tačiau nuo 2021 m. Komisija taip pat leidžia trumpalaikius ES vekselius NGEU (20 mlrd. EUR 2021 m. gruodžio 31 d.).

NGEU pasiskolintomis lėšomis finansuojamos EGADP paskolos, EGADP negrąžintina parama ir kitos DFP programos. NGEU atveju Komisija nesiskolina tik pagal kompensacinio skolinimosi principą, t. y. siekdama finansuoti konkrečias paskolas. Yra parengtas metinis skolinimosi planas, pagrįstas prognozuojamomis paskolų ir negrąžintinos paramos lėšomis.

Komisija laikosi diversifikuotos finansavimo strategijos ir naudoja įvairias ilgalaikes ir trumpalaikes finansavimo priemones. Tai leidžia Komisijai siūlyti ilgalaikes paskolas patraukliomis sąlygomis paramą gaunančioms valstybėms narėms. Skolinimosi išlaidos paskirstomos paskolų gavėjams ir ES biudžetui (negrąžintinos paramos atveju) pagal vieną bendrą metodą.

Balansinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokytį ir priemokų / nuolaidų pokytį (naujos priemokos / nuolaidos ir amortizacija).

Pirmiau minėtų pasiskolintų sumų grąžinimas galiausiai užtikrinamas ES biudžeto garantijomis (žr. 4.1.2 pastabą), taigi ir kiekvienos valstybės narės garantijomis.

Faktinės pasiskolintoms lėšoms taikomos palūkanų normos (pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas)

	2021 12 31	2020 12 31
NGEU	(0,95) % — 0,74 %	—
SURE	(0,48) % — 0,77 %	0,00 % — 0,30 %
EFSM	(0,03) % — 3,79 %	0,50 % — 3,75 %
MB	2,95 %	2,88 %
MFP	(0,14) % — 3,70 %	0,00 % — 3,69 %
Euratomas	(0,08) % — 1,58 %	0,00 % — 5,68 %

2020 m. duomenys yra nominalios palūkanų normos, o 2021 m. duomenys – faktinės palūkanų normos pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11.

2.11.1.2. Kiti finansiniai įsipareigojimai

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
Ilgalaikiai		
Finansinės nuomos įsipareigojimai	1 017	1 130
Pastatai, už kuriuos mokama dalimis	291	346
Kita	133	136
	1 441	1 612
Trumpalaikiai		
Finansinės nuomos įsipareigojimai	103	101
Pastatai, už kuriuos mokama dalimis	54	38
Grąžintinos baudos	—	8
Kita	6	2
	164	149
Iš viso	1 605	1 761

Finansinės nuomos įsipareigojimai

(mln. EUR)

	Būsimos mokėtinos sumos			
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso įsipareigojimų
Žemė ir pastatai	98	471	537	1 105
Kitas ilgalaikis turtas	6	9	—	15
Iš viso 2021 12 31	103	480	537	1 120
Palūkanos	41	140	94	275
Iš viso būsimų minimalių nuomos įmokų 2021 12 31	145	619	631	1 395
<i>Iš viso būsimų minimalių nuomos įmokų 2020 12 31</i>	<i>151</i>	<i>636</i>	<i>790</i>	<i>1 576</i>

Minėtos su nuoma ir pastatais susijusios sumos turės būti finansuojamos iš būsimų biudžetų.

2.11.2. Finansinių garantijų įsipareigojimai

(mln. EUR)

	2021 12 31	
	FGS gautinos sumos (2.6.2 pastaba)	Finansinės garantijos įsipareigojimai
<i>ES biudžeto garantijų programos</i>		
ESIF garantija	2 917	3 618
EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantijos	106	2 569
EDVF garantija	2	139
„InvestEU“ garantija	—	—
KVTBP ES garantija	—	4
	3 024	6 330
<i>ES finansinių priemonių programos</i>		
COSME	0	780
„Horizontas 2020“	59	410
CCS	—	110
Kita	32	165
	90	1 464
Iš viso	3 115	7 794
Ilgalaikiai	2 630	146
Trumpalaikiai	485	7 648

Ankstesniais metais kaip finansinių garantijų sutartys buvo apskaitomos tik garantijos, už kurias mokamas rinkos principais pagrįstas atlygis, t. y. pagal ESIF inovacijų ir infrastruktūros liniją (II liniją) EIB išduota ESIF garantija EIB skolos portfeliui, ir nedidelė išorės skolinimo įgaliojimo garantijos dalis, susijusi tik su EIB paskolomis, išmokėtomis pagal EIB atsparumo iniciatyvą.

Nuo 2021 m. sausio 1 d. pradėjus taikyti peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11, finansinės garantijos, anksčiau apskaitytos kaip atidėjiniai, perklasifikuotos į finansinių garantijų sutartis (toliau – FGS). Be to, garantijų įsipareigojimai buvo iš naujo įvertinti pagal naują tikėtinų kredito nuostolių perspektyvą. Peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis nurodytas 1 pastaboje.

Nuo 2021 m. ES taiko bendrąją finansinių garantijų sutarčių pateikimą, kai pajamos, kurios dar bus gautos pagal garantiją, pripažįstamos kaip gautina FGS dalis (pateikiamos iš prekybos gautinų sumų kategorijoje – žr. 2.6.2 pastabą), o FGS įsipareigojimas pripažįstamas kaip ES įsipareigojimas padengti būsimus garantijos reikalavimus. Anksčiau ESIF ir išorės skolinimo įgaliojimo garantijos buvo pateikiamos grynąja verte, t. y. užskaitant tikėtinas gautinas sumas ir įsipareigojimus pagal garantiją.

EFSD garantija išlieka finansiškai reikšmingiausia iš visų finansinių garantijų programų – jos įsipareigojimas pagal finansinių garantijų sutartį yra 3 618 mln. EUR, o išorės skolinimo įgaliojimo garantijos įsipareigojimas yra 2 569 mln. EUR. Už ESIF garantiją ES turi teisę gauti tikėtiną 2 917 mln. EUR atlygį, kuris pripažįstamas kaip finansinės garantijos sutartis – gautina suma, kuri didžiąja dalimi padengia įsipareigojimą; išorės skolinimo įgaliojimo garantijos atveju tikėtinas gautinas atlygis yra tik 106 mln. EUR, todėl padengia tik nedidelę garantijos dalį. Taip yra dėl to, kad ES subsidijuoja didžiąją išorės skolinimo įgaliojimo dalį.

Dauguma likusių ES garantijų programų, ypač tos, kurios skirtos didesnės rizikos MVĮ arba inovacijų sektoriaus finansavimui, yra neatlygintinos. Daugiau informacijos apie garantijas pagal programą „Horizontas 2020“ pateikiama 2.4.2.1 pastaboje, o apie COSME – 4.1.3 pastaboje.

2.12. MOKĖTINOS SUMOS

(mln. EUR)

	Bendra suma	Patikslinimai	Grynoji suma 2021 12 31	Bendra suma	Patikslinimai	Grynoji suma 2020 12 31
Prašymai kompensuoti išlaidas ir sąskaitos faktūros, kurias pateikė						
<i>Valstybės narės</i>						
<i>EŽŪFKP ir kitos kaimo plėtros priemonės</i>	30	(0)	30	17	—	17
<i>ERPF ir Sanglaudos fondas</i>	6 484	(1 878)	4 606	12 651	(2 698)	9 954
<i>ESF</i>	3 311	(596)	2 715	3 479	(370)	3 109
<i>EGADP (NGEU)</i>	19 118		19 118	—	—	—
<i>Kita</i>	663	(58)	605	792	(90)	701
<i>Privatieji ir viešieji subjektai</i>	1 563	(320)	1 244	1 485	(182)	1 302
Iš viso gautų prašymų kompensuoti išlaidas ir sąskaitų faktūrų	31 169	(2 851)	28 318	18 424	(3 341)	15 083
EŽŪGF	15 650	netaikoma	15 650	16 160	netaikoma	16 160
Įvairios mokėtinos sumos	2 068	netaikoma	2 068	784	netaikoma	784
Kita	335	netaikoma	335	381	netaikoma	381

(mln. EUR)

	Bendra suma	Patikslinimai	Grynoji suma 2021 12 31	Bendra suma	Patikslinimai	Grynoji suma 2020 12 31
Iš viso	49 223	(2 851)	46 372	35 748	(3 341)	32 408

Mokėtinos sumos apima gautas, bet iki metų pabaigos neapmokėtas sąskaitas faktūras ir prašymus kompensuoti išlaidas. Iš pradžių jos pripažįstamos sąskaitų faktūrų arba pašymų kompensuoti išlaidas gavimo metu, nurodant prašomą sumą. Vėliau mokėtinos sumos patikslinamos atsižvelgiant tik į sumas, kurios buvo patvirtintos atlikus išlaidų peržiūrą, ir sumas, kurios laikomos tinkamomis finansuoti. Sumos, kurios laikomos netinkamomis finansuoti, įtraukiamos į skiltį „Patikslinimai“; didžiausios sumos susijusios su struktūriniais veiksmais.

Reikšmingą padidėjimą, palyginti su praėjusių metų pabaiga, visų pirma lėmė 2021 m. pradėta įgyvendinti EGADP (NGEU) priemonė, pagal kurią 2021 m. gruodžio 31 d. mokėtinos sumos sudarė 19,1 mlrd. EUR.

2014–2020 m. programavimo laikotarpiu struktūriniais fondams (ERPF ir ESF), Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui (EJRŽF) taikomame Europos Parlamento ir Tarybos Bendrųjų nuostatų reglamente 2013/1303⁽²²⁾ (BNR) numatyta, kad ES biudžetas apsaugomas sistemingai atidedant 10 % atliktų tarpinių mokėjimų. Pasibaigus BNR ataskaitiniams metams (liepos 1 d.–birželio 30 d.) iki vasario mėn. užbaigiamas kontrolės ciklas: vadovujančiosios institucijos atlieka valdymo patikrinimus, o audito institucijos – auditus. Komisija tikrina atitinkamų valstybių narių institucijų pateiktus patikinimo dokumentus ir sąskaitas. Galutinis likutis sumokamas ir (arba) susigrąžinamas tik po to, kai užbaigtas šis vertinimas ir priimtos ataskaitos. Vadovaujantis šia nuostata, 2021 m. pabaigoje atidėta suma iš viso siekė 10,4 mlrd. EUR. Remiantis valstybių narių ataskaitose pateikta informacija dalis šios sumos (2,1 mlrd. EUR) laikoma netinkama finansuoti ir taip pat įtraukta į skiltį „Patikslinimai“.

Iš viso mokėtinos sumos padidėjo 14 mlrd. EUR, visų pirma dėl to, kad 2021 m. pradėta įgyvendinti EGADP (NGEU). Šį padidėjimą iš dalies kompensavo su ERPF susijusių mokėtinų sumų sumažėjimas, kurį daugiausia lėmė tai, kad 2021 m. pabaigoje buvo gauta mažiau prašymų padengti išlaidas, palyginti su padėtimi praėjusiais metais.

Įvairių mokėtinų sumų padidėjimą daugiausia lėmė iš bendrovių, kurioms skirtos baudos, gauti preliminarūs mokėjimai, kurie bendrovėms turi būti grąžinti pasibaigus metams.

Išankstinio finansavimo paraiškos

Be jau minėtų sumų, 2021 m. pabaigoje gauta, bet iki metų pabaigos neapmokėta 0,7 mlrd. EUR vertės išankstinio finansavimo prašymų. Laikantis ES apskaitos taisyklių, šios sumos nėra apskaitomos kaip mokėtinos sumos.

2.13. SUKAUPTOS SĄNAUDOS IR BŪSIMŪJŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Sukauptos sąnaudos	77 819	64 383
Būsimojo laikotarpio pajamos	126	128
Kita	123	74
Iš viso	78 068	64 584

⁽²²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

Sukauptos sąnaudos išskaidomos taip:

	(mln. EUR)	
	2021 12 31	2020 12 31
EGADP (NGEU)	8 263	—
EŽŪGF	25 241	24 599
EŽŪFKP ir kitos kaimo plėtros priemonės	19 245	18 622
ERPF ir SF	10 710	8 766
ESF	3 499	3 009
Kita	10 859	9 386
Iš viso	77 819	64 383

Sukauptos sąnaudos – tai pripažintos išlaidos, dėl kurių Sąjunga dar turi gauti prašymus kompensuoti išlaidas. Sanglaudos politikos srityje ERPF ir SF sukauptų sąnaudų sumažėjimas daugiausia susijęs su įgyvendinimu 2014–2020 m. laikotarpiu. EGADP (NGEU) priemonė pradėjo veikti tik 2021 m. ir yra pagrindinė didelio sukauptų lėšų padidėjimo nuo praėjusių metų pabaigos priežastis.

GRYNASIS TURTAS

2.14. REZERVAI

		(mln. EUR)	
	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
Tikrosios vertės rezervas	2.14.1	—	496
Garantijų fondo rezervas	2.14.2	—	3 043
Kiti rezervai	2.14.3	1 325	1 523
Iš viso		1 325	5 062

2.14.1. Tikrosios vertės rezervas

Remiantis ankstesne ES apskaitos taisyklės Nr. 11 versija, kuri buvo taikoma iki 2020 m. gruodžio 31 d., parduoti laikomo finansinio turto patikslinimas, kad atitiktų tikrąją vertę, buvo įtraukiamas į tikrosios vertės rezervą. Nuo 2021 m. sausio 1 d. parduoti laikomas finansinis turtas perklasifikuotas į tikrąją vertę vertinamą finansinį turtą kaip perteklių arba deficitą – žr. 2.4 pastabą. Todėl susijęs tikrosios vertės rezervas perkeltas į Sukauptąjį rezultatą – žr. 1 pastabą.

2.14.2. Garantijų fondo rezervas

Iki 2020 m. gruodžio 31 d. pagal EIB išorės skolinimo įgaliojimą ES biudžeto garantuotų negrąžintų sumų 9 % tikslinė suma buvo pripažįstama kaip grynojo turto garantijų fondo rezervas. Peržiūrėjus ES apskaitos taisyklę Nr. 11, EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantija, kurią dengia Išorės veiksmų garantijų fondas, apskaitoma kaip finansinių garantijų įsipareigojimas. Todėl įsipareigojimas dėl būsimų reikalavimų mokėti pagal garantiją pagal EIB išorės skolinimo įgaliojimą buvo pripažintas balanse – žr. 2.11.2 pastabą, o garantijų fondo rezervas buvo įtrauktas į sukauptą rezultatą – žr. 1 pastabą.

2.14.3. Kiti rezervai

Suma visų pirma yra susijusi su likviduojamo EAPB Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo turto rezervais (997 mln. EUR), sudarytais dėl likviduojamos EAPB veiklos nutraukimo.

2.15. IŠ VALSTYBIŲ NARIŲ PAREIKALAUTINOS SUMOS

	(mln. EUR)
2020 12 31 iš valstybių narių pareikalautinos sumos	38 480
<i>Peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 poveikis (žr. 1 pastabą)</i>	<i>(1 719)</i>
Likutis 2021 01 01	36 761
<i>2020 m. biudžeto vykdymo rezultatas, pervestas valstybėms narėms</i>	<i>1 769</i>
<i>Garantijų fondo rezervo pokytis</i>	<i>—</i>
<i>Išmokų darbuotojams įsipareigojimų pakartotiniai vertinimai</i>	<i>3 257</i>
<i>Kita</i>	<i>(262)</i>
<i>Ekonominis metų rezultatas</i>	<i>42 100</i>
Iš viso 2021 12 31 iš valstybių narių pareikalautinų sumų	83 624

Ši suma apima iki gruodžio 31 d. ES patirtų išlaidų dalį, kuri turi būti finansuojama iš būsimų biudžetų. Pagal kaupiamosios apskaitos taisyklės daug išlaidų yra pripažįstamos N metais, nors jos gali būti faktiškai apmokėtos N + 1 metais (arba vėliau) ir todėl yra dengiamos iš N + 1 (arba vėlesnių) metų biudžeto. Dėl šių įsipareigojimų įtraukimo į ataskaitas ir dėl to, kad atitinkamos sumos finansuojamos iš būsimų biudžetų, įsipareigojimai metų pabaigoje gerokai viršija turtą. Didžiausios sumos, į kurias reikėtų atkreipti dėmesį, yra susijusios su EŽŪGF veikla ir išmokų darbuotojams įsipareigojimais.

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį, kad pirmiau nurodyti duomenys neturi jokio poveikio biudžeto vykdymo rezultatui – biudžeto pajamos visada turi atitikti biudžeto išlaidas arba jas viršyti, o bet koks pajamų perteklius grąžinamas valstybėms narėms.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimų pakartotiniai vertinimai yra susiję su aktuariniu pelnu ir nuostoliais, atsirandančiais dėl šių įsipareigojimų aktuarinio įvertinimo.

Gerokai padidėjusios iš valstybių narių pareikalautinos sumos visų pirma susijusios su skolintomis lėšomis, susijusiomis su negrąžintina parama, suteikta pagal NGEU 2021 m.

3. PELNO IR NUOSTOLIŲ ATASKAITOS PASTABOS

PAJAMOS

PAJAMOS IŠ NEPREKYBINIŲ OPERACIJŲ NUOSAVI IŠTEKLIAI

3.1. BNP PAGRĮSTI IŠTEKLIAI

Pajamos iš nuosavų išteklių yra pagrindinis ES veiklos pajamų šaltinis. 2021 m. BNP (bendrosios nacionalinės pajamos) sudarė 115 955 mln. EUR (2020 m. – 125 393 mln. EUR) ir yra svarbiausios iš keturių nuosavų išteklių kategorijų. Kiekvienos valstybės narės BNP taikoma vienoda procentinė dalis. BNP pajamos subalansuoja pajamas ir išlaidas, t. y. iš jų finansuojama ta biudžeto dalis, kuri nefinansuojama iš kitų pajamų šaltinių. BNP pajamų sumažėjimą 2021–2020 m. laikotarpiu lėmė tiek naujų nuosavų išteklių (pagrįstų neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu) nustatymas, tiek kitų pajamų padidėjimas.

3.2. TRADICINIAI NUOSAVI IŠTEKLIAI

Tradiciniai nuosavi ištekliai daugiausia yra susiję su muitais, iš jų valstybės narės pasilieka 20 % surinkimo sąnaudoms padengti, todėl pirmiau pateiktos sumos yra nurodytos po šio atskaitymo. Palyginti su praėjusiais metais, muitų surinkimas išliko panašaus lygio.

3.3. PVM PAGRĮSTI IŠTEKLIAI

PVM pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami pagal valstybių narių PVM bazes, kurios šiuo tikslu suderintos pagal ES taisyklės. Nustatytas vienodas 0,30 % pareikalavimo tarifas taikomas kiekvienos valstybės narės bendrai PVM pajamų, surinktų už visas apmokestinamąsias prekes, sumai, padalytai iš svertinio PVM tarifo vidurkio. PVM bazei taikomas 50 % kiekvienos valstybės narės BNP apribojimas. Palyginti su praėjusiais metais, PVM ištekliai išliko iš esmės panašaus lygio.

3.4. PLASTIKO KIEKIU PAGRĮSTI NUOSAVI IŠTEKLIAI

Vienodas 0,80 EUR/kg pareikalavimo tarifas taikomas kiekviename valstybėje narėje susidarančių neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų svoriui. Per tam tikrus metus neperdirbtų plastiko pakuočių atliekos apskaičiuojamos kaip valstybėje narėje susidariusių plastiko pakuočių atliekų ir tais metais perdirbtų plastiko pakuočių atliekų skirtumas. Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija turi teisę į konkrečius metinius vienkartinius plastiko nuosavų išteklių įnašų sumažinimus. Tai nauji nuosavi ištekliai, kurie buvo pradėti naudoti 2021 m. įsigaliojus naujam Sprendimui dėl nuosavų išteklių 2020/2053.

PAJAMOS IŠ NEPREKYBINIŲ OPERACIJŲ PERKĖLIMAI

3.5. BAUDOS

1 990 mln. EUR pajamos (2020 m. – 452 mln. EUR) yra susijusios su Komisijos įmonėms skirtomis baudomis už ES konkurencijos taisyklių pažeidimus ir su Komisijos valstybėms narėms skirtomis baudomis už ES teisės pažeidimus. Komisija pajamas iš baudų pripažįsta tuomet, kai priima sprendimą skirti baudą ir oficialiai apie tai praneša adresatui. Šios sumos daugiausia susijusios su už konkurencijos pažeidimus skirtomis baudomis (1 762 mln. EUR). Didžiausios bylos susijusios su ES antimonopolinių taisyklių pažeidimais, t. y. BMW ir „Volkswagen“ grupei („Volkswagen“, „Audi“ ir „Porsche“) skirtos baudos, kurių bendra suma sudaro 875 mln. EUR, už susitarimą dėl azoto oksido šalinimo įrangos, taip pat „Nomura“, UBS ir „UniCredit“ skirtos baudos, kurių bendra suma sudaro 371 mln. EUR, už maklerių grupės dalyvavimą karteliniame susitarime pirminėje ir antrinėje Europos vyriausybės obligacijų rinkoje.

3.6. IŠLAIDŲ SUSIGRĄŽINIMAS

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Pasidalijamasis valdymas	1 682	1 281
Tiesioginis valdymas	61	53
Netiesioginis valdymas	51	21
Iš viso	1 794	1 355

Prie šios kategorijos daugiausia priskiriami vykdomieji raštai sumoms susigrąžinti, kuriuos pateikė Komisija ir pagal kuriuos Komisijos apskaitos sistemoje registruojama išskaita (t. y. atskaitoma) iš paskesnių mokėjimų. Vykdomieji raštai pateikiami siekiant susigrąžinti anksčiau iš ES biudžeto išmokėtas sumas. Susigrąžinamos sumos grindžiamos patikrinimais, auditais ar tinkamumo finansuoti analize, todėl šie veiksmai apsaugo ES biudžetą nuo išlaidų, patiriamų dėl teisės aktų pažeidimų.

Į šias sumas įtraukiami ir valstybių narių EŽŪGF paramos gavėjams pateikti vykdomieji raštai sumoms susigrąžinti, taip pat sukauptų pajamų sąmatų įverčiai nuo ankstesnių metų pabaigos iki einamųjų metų pabaigos.

Į pirmiau pateiktą lentelę įtrauktos sumos yra pajamos, gautos pateikus vykdomuosius raštus sumoms susigrąžinti. Dėl šios priežasties šie skaičiai negali parodyti ir neparodo viso taikytų ES biudžeto apsaugos priemonių masto, visų pirma sanglaudos politikos srityje, kurioje veikia specialūs mechanizmai, užtikrinantys finansuoti netinkamų išlaidų finansinių klaidų ištaisymą, dėl kurio daugeliu atvejų vykdomieji raštai sumoms susigrąžinti nepateikiami. Čia neįtrauktos sumos, susigrąžintos atlikus išlaidų užskaitą, sumos, atgautos atšaukus arba susigrąžinus išankstinio finansavimo sumas.

Pagal pasidalinamojo valdymo principą valdomos susigrąžintos lėšos sudaro didžiąją dalį visos sumos.

Žemės ūkis – EŽŪGF ir kaimo plėtra

Su EŽŪGF ir EŽŪFKP susijusios sumos, priskiriamos prie šios kategorijos ir apskaitomos kaip metų pajamos, yra tų metų finansinės pataisos ir susigrąžintinos sumos, kurias deklaravo ir per metus susigrąžino valstybės narės, taip pat valstybių narių deklaruotų dėl sukčiavimo ir pažeidimų atvejų metų pabaigoje susigrąžintinų sumų grynasis padidėjimas.

Sanglaudos politika

Pagrindinės su sanglaudos politika susijusios sumos yra 0,7 mlrd. EUR (2020 m. – 0,4 mlrd. EUR) sukauptos pajamos, kurias Komisija numato susigrąžinti iš valstybių narių. Lėšos bus susigrąžintos patikrinus ir patvirtinus 2022 m. pradžioje valstybių narių pateiktas metines ataskaitas. Susigrąžintinos sumos iš esmės yra sumų, kurios iš pradžių per ataskaitinius metus laikytos atitinkančiomis reikalavimus, ir sumų, kurios valstybių narių ataskaitose patvirtintos kaip atitinkančios reikalavimus, skirtumas. Nedidelė suma reiškia, kad dėl kontrolės lygio valstybėse narėse reikalavimų neatitinkančias sumas buvo galima nustatyti ankstyvame proceso etape.

3.7. SUSITARIMAS DĖL JK IŠSTOJIMO

Šios pajamos yra susijusios su grynosiomis sumomis, kurias turi sumokėti JK pagal Susitarimą dėl išstojimo, pasirašytą jai išstojus iš Sąjungos 2020 m. (žr. 2.6.1.2 pastabą).

3.8. KITOS PAJAMOS IŠ NEPREKYBINIŲ OPERACIJŲ

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Valstybių narių įnašai inovacijų fondui	2 187	2 080
Darbuotojų mokesčiai ir įmokos	1 367	1 316
Trečiųjų šalių įnašai	1 056	1 592
Valstybių narių įnašai SPP ir išorės pagalbai	199	1 073
Turto perdavimas	356	317
Biudžeto tikslinimas	1 245	214
Kita	326	524
Iš viso	6 737	7 116

Valstybių narių įnašai į Inovacijų fondą yra pajamos, iš esmės susijusios su apyvartinių taršos leidimų pardavimu, kad tos lėšos būtų panaudotos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų inovacijoms remti.

Darbuotojų mokesčiai ir įmokos daugiausia susiję su atskaitymais iš darbuotojų atlyginimų. Pensijų įmokos ir pajamų mokesčiai sudaro didelę šios kategorijos pajamų dalį.

Trečiųjų valstybių įnašai daugiausia yra ELPA valstybių įnašai (460 mln. EUR), taip pat trečiųjų valstybių finansiniai įnašai, skirti programoms „Europos horizontas“ (379 mln. EUR) ir „ERASMUS+“ (119 mln. EUR).

Valstybės narės skyrė 166 mln. EUR pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonei finansuoti.

Biudžeto patikslinimai daugiausia susiję su iš ankstesnių metų perimtu biudžeto pertekliumi, kuris sudarė 1 769 mln. EUR (2020 m. – 3 218 mln. EUR) ir kuris buvo kompensuotas metiniu PVM ir BNP patikslinimu, sudariusiu 534 mln. EUR (2020 m. – 3 165 mln. EUR). Kitos pajamos iš neprekybinių operacijų apima ITER priimančiųjų valstybių ir narių įnašus į Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę (Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę) (135 mln. EUR).

PAJAMOS IŠ PREKYBOS OPERACIJŲ

3.9. FINANSINĖS PAJAMOS

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Palūkanos		
Pavėluoti mokėjimai	1 529	1 129
Paskolos	1 160	1 167

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Pasiskolintos lėšos	220	—
Kita	10	63
Akcijų priedai	2	674
Pajamos iš finansinių garantijų sutarčių	987	258
Pelnas iš tikrąja verte vertinamo finansinio turto ar įsipareigojimų kaip pertekliaus arba deficito		
Neišvestinės finansinės priemonės	324	—
Išvestinės finansinės priemonės	815	70
Realizuotas pelnas iš parduoti laikomo finansinio turto	—	48
Dividendai	30	22
Kita	14	3
Iš viso	5 092	3 434

Pajamos iš delspinigių daugiausia susidaro dėl mokėtinų baudų ir mokėtinų nuosavų išteklių įnašų, kurie nesumokami laiku. Pagrindinės sumos yra susijusios su 2.6.1.1 pastaboje nurodytomis per mažos vertės nustatymo bylomis (1,4 mlrd. EUR).

Palūkanų už paskolas pajamos daugiausia susijusios su EFSM paskolomis (1 mlrd. EUR), kurių faktinė palūkanų norma yra didžiausia – žr. 2.4.1 pastabą. Palūkanų už skolintas lėšas pajamos daugiausia susijusios su NGEU ir SURE ir jas lemia negiamos tam tikrų sandorių faktinės palūkanų normos.

Akcijų priedai sumažėjo, nes pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11 jie dabar amortizuojami per visą paskolų laikotarpį taikant faktinės palūkanų normos metodą, o ne tiesiogiai pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje, žr. ankstesnę pastraipą ir 2.4.1 pastabą.

Pajamos iš finansinių garantijų sutarčių pirmiausia susijusios su finansinių garantijų įsipareigojimų amortizacija. Jas galima aiškinti kaip ES atleidimą nuo garantinių įsipareigojimų laikotarpiu, kuriuo ES buvo pasirengusi kompensuoti garantijų turėtojams jų kredito nuostolius. Taigi finansinių garantijų pajamų pripažinimas atspindi praėjusį laiką ir garantuojamą kiekį. Amortizacija taikoma abiejų rūšių garantijoms, t. y. tiek atlygintoms, tiek toms, už kurias ES neima jokio atlygio arba ima nominalų atlygį (žr. 2.11.2 pastabą). Iš atlygintų garantijų svarbiausia yra ESIF garantija, suteikta EIB už infrastruktūros ir inovacijų linijos skolos portfelį (žr. 4.1.1 pastabą). 2021 m. pajamos, gautos iš EFSI garantijos dėl infrastruktūros ir inovacijų linijos skolos portfelio, sudarė 320 mln. EUR.

Su finansinių garantijų įsipareigojimais susijusias 987 mln. EUR pajamas kompensuoja 947 mln. EUR finansinių garantijų įsipareigojimų vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su reikalavimais mokėti pagal garantiją, atėmus susigrąžintas sumas (276 mln. EUR), ir 671 mln. EUR nerealizuoti vertės sumažėjimo nuostoliai (žr. 3.15 pastabą). Be to, EK subsidijavo finansinių garantijų programas (233 mln. EUR), netaikydama jokių arba taikydama mažesnes nei rinkos normos garantijos priemokas (3.15 pastaba). Iš viso grynasis finansinių garantijų programų rezultatas yra 193 mln. EUR deficitas.

3.10. KITOS PAJAMOS IŠ PREKYBOS OPERACIJŲ

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Iš mokesčių už paslaugų teikimą gaunamos pajamos (agentūros)	689	640
Užsienio valiutos keitimo pelnas	299	370

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Prekių pardavimas	53	48
EIF grynojo rezultato dalis	169	38
Iš mokesčių ir įmokų gaunamos pajamos, susijusios su finansinėmis priemonėmis	1	34
Su ilgalaikiu turtu susijusios pajamos	2	5
Kita	284	269
Iš viso	1 497	1 404

Iš mokesčių už paslaugų teikimą gaunamos pajamos – tai daugiausia Europos vaistų agentūros taikomi rinkodaros leidimo mokesčiai ir Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos renkami prekių ženklų mokesčiai.

IŠLAIDOS

3.11. PASIDALIJAMASIS VALDYMAS

(mln. EUR)

Patirtos valstybių narių	2021 m.	2020 m.
Europos žemės ūkio garantijų fondas	40 829	40 461
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir kitos kaimo plėtros priemonės	15 451	14 467
Europos regioninės plėtros fondas ir Sanglaudos fondas	46 932	41 118
Europos socialinis fondas	16 727	13 677
Kita	4 835	2 701
Iš viso	124 774	112 425

Padidėjimas daugiausia susijęs su sanglaudos politika (ERPF, Sanglaudos fondas), pagal kurią beveik visos išlaidos yra susijusios su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, o per jį veikla toliau įgyvendinama. Šis padidėjimas taip pat susijęs su didesnėmis bendro finansavimo normomis, taikomomis 2020–2021 finansiniais metais pagal CRII+ dokumentų rinkinį.

Kitas išlaidas daugiausia sudaro prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas (1,7 mlrd. EUR), Prieglobsčio ir migracijos fondas (0,6 mlrd. EUR), Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (0,6 mlrd. EUR), Vidaus saugumo fondas (0,4 mlrd. EUR), Europos Sąjungos solidarumo fondas (0,8 mlrd. EUR) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (0,7 mlrd. EUR).

3.12. TIESIOGINIS VALDYMAS

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Patirtos Komisijos	48 265	11 429
iš jų: EGADP (NGEU)	42 940	—
Patirtos ES vykdomųjų įstaigų	14 232	10 029
Patirtos patikos fondų	503	636
Iš viso	63 000	22 094

Išskyrus EGADP išlaidas (43 mlrd. EUR), likusios sumos daugiausia susijusios su mokslinių tyrimų politikos įgyvendinimu (8,1 mlrd. EUR), vystomojo bendradarbiavimo priemone (1,1 mlrd. EUR), Europos kaimynystės politika (1,3 mlrd. EUR) ir Europos infrastruktūros tinklų priemone – bendru infrastruktūros fondu, skirtu pažangiesiems tinklams transporto, energetikos ir telekomunikacijų srityse diegti (2,1 mlrd. EUR).

ES vykdomųjų įstaigų patirtų tiesioginių valdymo išlaidų padidėjimą daugiausia lėmė Komisijos tarnybų veiklos perkėlimas vykdomosioms įstaigoms mokslinių tyrimų srityje.

3.13. NETIESIOGINIS VALDYMAS

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Patirtos kitų ES agentūrų ir įstaigų	3 154	3 530
Patirtos trečiųjų valstybių	890	559
Patirtos tarptautinių organizacijų	3 622	3 619
Patirtos kitų subjektų	3 225	3 257
Iš viso	10 891	10 965

Iš netiesioginių valdymo išlaidų 3,9 mlrd. EUR susiję su išorės veiksmais (daugiausia pasirengimo narystei, humanitarinės pagalbos, tarptautinio bendradarbiavimo ir kaimynystės srityse). Dar 4,7 mlrd. EUR skirta Europos konkurencingumui didinti (mokslinių tyrimų, kosmoso programų ir švietimo srityse).

3.14. IŠLAIDOS DARBUOTOJAMS IR PENSIJŲ IŠLAIDOS

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Išlaidos darbuotojams	7 377	7 028
Pensijų išlaidos	5 040	4 967
Iš viso	12 417	11 995

Pensijų išlaidos apima tam tikrus pokyčius, atsiradusius atlikus išmokų darbuotojams išsipareigojimų, išskyrus tai, kas pripažįstama dalyje „Grynasis turtas“, aktuarinį vertinimą. Todėl jos neatspindi faktinių metų pensijų išmokų, kurios yra daug mažesnės ir sudaro 2,2 mlrd. EUR.

3.15. FINANSINĖS IŠLAIDOS

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Palūkanų išlaidos:		
Pasiskolintos lėšos	1 209	1 160
Paskolos	146	—
Finansinė nuoma	56	62
Kita	103	24
Emisijos išlaidos	—	672

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Finansinių garantijų sutartys – subsidijuojamas atlygis	233	—
Grynieji vertės sumažėjimo nuostoliai:		
Finansinių garantijų sutartys	947	70
Paskolos ir gautinos sumos	1 244	110
Parduoti laikomas finansinis turtas	—	41
Nuostoliai dėl tikrąja verte vertinamo finansinio turto ar įsipareigojimų kaip pertekliaus arba deficito:		
Neišvestinės finansinės priemonės	210	—
Išvestinės finansinės priemonės	40	21
Realizuoti nuostoliai dėl parduoti laikomo finansinio turto	—	5
Kita	13	22
Iš viso	4 201	2 188

Palūkanų už skolintas lėšas išlaidų suma daugiausia atitinka EFSM sandorius (1 mlrd. EUR), o tai atitinka palūkanų pajamas iš paskolų (kompensaciniai sandoriai). Palūkanų už paskolas išlaidos daugiausia susijusios su SURE ir susidaro dėl neigiamų kai kurių sandorių faktinių palūkanų normų.

Emisijos išlaidos sumažėjo, nes pagal peržiūrėtą ES apskaitos taisyklę Nr. 11 jos dabar amortizuojamos per visą pasiskolintų lėšų laikotarpį taikant faktinės palūkanų normos metodą, o ne tiesiogiai pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje, žr. **2.4.1** pastabą.

Daugiau informacijos apie išlaidas, susijusias su finansinėmis garantijomis, pateikta **3.9** pastaboje.

3.16. KITOS IŠLAIDOS

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Administracinės ir IT išlaidos	2 105	1 984
Atidėjinių koregavimas	583	1 390
Su ilgalaikiu turtu susijusios išlaidos	1 205	1 319
Žemės ir pastatų valdymo išlaidos	591	661
Užsienio valiutos keitimo nuostoliai	171	578
Veiklos nuomos išlaidos	447	423
Kita	660	593
Iš viso	5 762	6 946

2021 m. bendra kaip išlaidos pripažinta mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros suma:

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
Mokslinių tyrimų išlaidos	401	402

(mln. EUR)

	2021 m.	2020 m.
<i>Nekapitalizuotos technologinės plėtros išlaidos</i>	122	118
Iš viso	523	520

3.17. SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ PAGAL DAUGIAMETĖS FINANSINĖS PROGRAMOS (DFP) IŠLAIDŲ KATEGORIJAS

mln. EUR

	Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	Sanglauda ir vertybės	Gamtos ištekliai ir aplinka	Migracija ir sienų valdymas	Atsparumas, saugumas ir gynyba	Kaimyninės šalys ir pasaulis	Europos viešasis administravimas	Nepriskirta DFP išlaidų kategorijai ⁽¹⁾	Iš viso
<i>BNP pagrįsti ištekliai</i>	—	—	—	—	—	—	—	115 955	115 955
<i>Tradiciniai nuosavi ištekliai</i>	—	—	—	—	—	—	—	20 590	20 590
<i>PVM pagrįsti ištekliai</i>	—	—	—	—	—	—	—	18 340	18 340
<i>Nauji nuosavi ištekliai</i>	—	—	—	—	—	—	—	5 831	5 831
<i>Baudos</i>	—	—	—	—	—	—	—	1 990	1 990
<i>Susigrąžintos išlaidos</i>	24	809	893	8	0	27	0	34	1 794
<i>Susitarimas dėl JK išstojimo</i>	—	—	—	—	—	—	—	1 122	1 122
<i>Kita</i>	384	132	46	—	—	41	1 559	4 574	6 737
Pajamos iš neprekybinių operacijų	408	941	939	8	0	68	1 559	168 434	172 357
<i>Finansinės pajamos</i>	1 913	45	0	—	0	217	1	2 916	5 092
<i>Kita</i>	257	(16)	(18)	0	(5)	8	329	941	1 497
Pajamos iš prekybos operacijų	2 170	29	(17)	0	(5)	225	330	3 857	6 589
Iš viso pajamų	2 578	970	922	8	(5)	293	1 889	172 291	178 946
<i>Išlaidos, patirtos valstybių narių:</i>									
<i>EŽŪGF</i>	—	—	(40 829)	—	—	—	—	—	(40 829)
<i>EŽŪFKP ir kitos kaimo plėtros priemonės</i>	—	—	(15 451)	—	—	—	—	—	(15 451)
<i>ERPF ir Sanglaudos fondas</i>	—	(46 932)	—	—	—	—	—	—	(46 932)
<i>ESF</i>	—	(16 727)	—	—	—	—	—	—	(16 727)
<i>Kita</i>	—	24	(710)	(837)	(101)	(233)	—	(2 979)	(4 835)

	Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	Sanglauda ir vertybės	Gamtos ištekliai ir aplinka	Migracija ir sienų valdymas	Atsparumas, saugumas ir gynyba	Kaimyninės šalys ir pasaulis	Europos viešasis administravimas	Nepriskirta DFP išlaidų kategorijai ⁽¹⁾	Iš viso
Patirtos Europos Komisijos, vykdomųjų įstaigų ir patikos fondų	(12 207)	(45 753)	(662)	(289)	(244)	(3 954)	(24)	132	(63 000)
Patirtos kitų ES agentūrų ir įstaigų	(2 374)	(703)	(77)	(680)	(359)	(15)	(312)	1 365	(3 154)
Patirtos trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų	(243)	37	113	(171)	(213)	(4 025)	(3)	(7)	(4 512)
Patirtos kitų subjektų	573	(3 301)	73	(7)	(103)	(460)	(0)	0	(3 225)
Išlaidos darbuotojams ir pensijų išlaidos	(453)	(9)	(1)	(0)	(1)	(136)	(10 487)	(1 330)	(12 417)
Finansinės išlaidos	(771)	(43)	(24)	(0)	(0)	(445)	(95)	(2 823)	(4 201)
Kitos išlaidos	(1 609)	(134)	(251)	(5)	(52)	(240)	(3 069)	(401)	(5 762)
Iš viso išlaidų	(17 083)	(113 541)	(57 820)	(1 990)	(1 071)	(9 507)	(13 990)	(6 042)	(221 046)
Ekonominis metų rezultatas	(14 505)	(112 571)	(56 899)	(1 982)	(1 076)	(9 215)	(12 101)	166 249	(42 100)

⁽¹⁾ Pakategorė „Nepriskirta DFP išlaidų kategorijai“ apima konsoliduotų subjektų biudžetų vykdymą ir konsolidacijos eliminavimą, nebiudžetines operacijas ir nepaskirstytas programas, kurių sumos atskirai yra nereikšmingos.

Pajamų ir išlaidų pateikimas pagal DFP išlaidų kategorijas yra grindžiamas sąmata, nes ne visi išipareigojimai yra susieti su DFP išlaidų kategorija.

4. NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR TURTAS

Neapibrėžtieji įsipareigojimai – dėl praeities įvykių galintys atsirasti ES mokėjimų įsipareigojimai arba prisiimti teisiškai privalomi įsipareigojimai, kurie priklausys nuo ES nevisiškai kontroliuojamų būsimų įvykių. Jie daugiausia susiję su suteiktomis finansinėmis garantijomis ir teisine rizika. **Visi neapibrėžtieji įsipareigojimai, išskyrus susijusius su baudomis, garantijomis ir finansinėmis priemonėmis, kurias dengia fondai (žr. 2.4.2.1 pastabą), būtų finansuojami ateityje, jei sueitų jų mokėjimo terminas, iš ES biudžeto (taigi ir valstybių narių).**

4.1. ES BIUDŽETO GARANTIJOS

4.1.1. Garantijos, suteiktos pagal ES biudžeto garantijų programas (nominali suma)

(mln. EUR)

	2021 12 31			
	Suteiktos garantijos			Turtas, kuriam sudaryti atidėjiniai ⁽¹⁾
	Viršutinė riba	Pasirašyta	Išmokėta	
EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantijos	33 026	33 026	20 835	2 700
ESIF garantija	25 826	24 730	20 358	8 602
EDVF garantija	1 391	611	535	796
KVTBP išorės veiksmų garantija	200	200	200	—
Iš viso	60 442	58 566	41 928	12 098

⁽¹⁾ 2,7 mlrd. EUR vertės turtas, kuriam sudaryti atidėjiniai pagal EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantiją, taip pat apima pasiskolintas sumas pagal MFP ir Euratomą (žr. 4.1.2 pastabą).

(mln. EUR)

	2020 12 31			
	Suteiktos garantijos			Turtas, kuriam sudaryti atidėjiniai ⁽¹⁾
	Viršutinė riba	Pasirašyta	Išmokėta	
EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantijos	35 372	32 530	20 050	2 813
ESIF garantija	25 543	23 831	18 590	8 028
EDVF garantija	1 370	438	34	804
Iš viso	62 285	56 799	38 673	11 645

⁽¹⁾ 2,8 mlrd. EUR vertės turtas, kuriam sudaryti atidėjiniai pagal EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantiją, taip pat apima pasiskolintas sumas pagal MFP ir Euratomą (žr. 4.1.2 pastabą).

Pirmiau pateiktose lentelėse nurodomas ES biudžeto pozicijos, susijusios su galimais būsimais mokėjimais, susietais su EIB grupei arba kitoms finansų įstaigoms suteiktomis garantijomis, dydis. Išmokėtos sumos – galutiniams paramos gavėjams jau suteiktos sumos, o pasirašytos sumos apima šias išmokėtas lėšas ir su paramos gavėjais arba finansų tarpininkais jau pasirašytus susitarimus, pagal kuriuos lėšos dar neišmokėtos (16 638 mln. EUR). Viršutinė riba reiškia visą garantiją iš ES, taigi ir iš jos valstybių narių, biudžeto, kurią įsipareigota padengti, nes siekiant atskleisti didžiausią riziką, su kuria ES

susiduria 2021 m. gruodžio 31 d., reikia įtraukti operacijas, kurias leista pasirašyti, bet kurios dar nepasirašytos (1 876 mln. EUR). 2020 finansinių metų sumos pateikiamos atėmus toms programoms pripažintus finansinius atidėjinius arba finansinius įsipareigojimus.

Biudžeto garantijų programos užtikrinamos iš biudžeto palaiapsniui sudaromais atidėjimais, kurie laikomi bendrame atidėjinių fonde (toliau – BAF) kaip likvidumo atsarga būsimiems reikalavimams mokėti pagal garantiją padengti (žr. 2.4.2.1 pastabą). Atidėjinių sumos 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 12 098 mln. EUR. Dėl priemonių, taikomų siekiant užtikrinti, kad atidėjinių pakaktų reikalavimams mokėti pagal garantiją padengti vidutinės trukmės laikotarpiu, žr. 6.2 pastabą. Bet kokius pagal biudžeto garantijų programas patirtus nuostolius, viršijančius atidėjinius, bet kuriuo atveju reikės padengti iš būsimų biudžetų.

EIB išorės skolinimo įgaliojimo garantijos

Garantijos iš ES biudžeto suteikiamos EIB paskoloms, kurias jis pasirašė ir suteikė iš nuosavų išteklių trečiosioms valstybėms. 2021 m. gruodžio 31 d. negrąžintos paskolos, kurioms taikoma ES garantija, iš viso sudarė 20 835 mln. EUR. ES biudžeto garantijos:

— 20 268 mln. EUR iš BAF Išorės veiksmų garantijų fondo skyriaus ir

— 567 mln. EUR tiesiogiai paskoloms, suteiktoms valstybėms narėms iki jų įstojimo į ES.

Kalbant apie po 2007 m. pasirašytas sutartis, ES išorės skolinimo įgaliojimo garantija, susijusi su EIB suteiktomis paskolomis, negali viršyti 65 % neapmokėtos sumos (2007–2013 m. ir 2014–2021 m. laikotarpiai). Kalbant apie iki 2007 m. sudarytus susitarimus, ES garantija negali viršyti patvirtintų kredito linijų viršutinės ribos procentinės dalies, kuri daugeliu atvejų yra 65 %, bet gali būti ir 70 %, 75 % arba 100 %. Nepasiekus šios viršutinės ribos, ES garantija taikoma visai sumai.

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2018/412⁽²³⁾ buvo nustatyti privačiojo sektoriaus skolinimo įgaliojimai projektams, skirtiems pabėgėlių, migrantų, priimančiųjų ir tranzitinių bendruomenių ilgalaikiam ekonominiam atsparumui didinti pagal EIB atsparumo didinimo iniciatyvą. Sąjungos biudžetui atlyginama už riziką, susijusią su garantijomis, suteiktomis EIB finansavimo operacijoms pagal atsparumo iniciatyvos privatųjį įgaliojimą, o tai paaiškina už išorės skolinimo įgaliojimą gautiną priemonę, kuri kitu atveju apskaitoma kaip neatlygintina garantija (žr. 2.11.2 pastabą).

Naujoms operacijoms pagal 2014–2020 m. išorės skolinimo įgaliojimą pasirašyti skirtas laikotarpis baigėsi 2021 m., tad viršutinė riba pagal garantiją nebetaikoma jokiai nepanaudotai sumai. Numatyta, kad naujam EIB įgaliojimui bus taikoma KVTBP reglamentu nustatyta išorės veiksmų garantija (žr. toliau), tačiau ji dar nepasirašyta.

ES garantijų mokėjimai atliekami iš BAF Išorės veiksmų garantijų fondo skyriaus: 2021 m. gavus reikalavimus mokėti pagal garantiją buvo išmokėta 93 mln. EUR (2020 m. – 52 mln. EUR).

Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) garantija

ESIF yra iniciatyva, kuria siekiama didinti EIB grupės pajėgumą prisiimti riziką, sudarant sąlygas EIB padidinti savo investicijas ES. ESIF tikslas – remti papildomas investicijas ES ir mažųjų įmonių galimybes gauti finansavimą. Pagal ES ir EIB susitarimą (toliau – ESIF susitarimas) ES biudžete numatyta iki 26 mlrd. EUR garantija (toliau – ESIF ES garantija), siekiant apsaugoti EIB nuo galimų nuostolių, kuriuos jis gali patirti dėl savo finansavimo ir investavimo operacijų.

ESIF operacijos vykdomos pagal dvi linijas: EIB įgyvendinamą infrastruktūros ir inovacijų liniją (II liniją) (ESIF ES garantija sudarė 19 250 mln. EUR) ir EIF įgyvendinamą MVĮ liniją (MVĮ liniją) (ESIF ES garantija siekė 6 750 mln. EUR). Abi šios linijos turi skolos portfelį ir nuosavo kapitalo portfelį. EIF vykdo veiklą pagal susitarimą su EIB, remdamasis EIB garantija, kuriai pačiai taikoma priešpriešinė ESIF ES garantija pagal ESIF susitarimą.

⁽²³⁾ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/412, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES, kuriuo Europos investicijų bankui suteikiama ES garantija finansavimo operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostoliams atlyginti (OL L 76, 2018 3 19, p. 30).

ES ir EIB tenka konkrečios atskiros funkcijos ESIF veikloje. ESIF yra įsteigtas kaip EIB dalis, o šis finansuoja operacijas (skolos ir nuosavo kapitalo investicijas) ir tuo tikslu skolinasi reikalingas lėšas kapitalo rinkose. EIB savarankiškai priima investicinius sprendimus ir valdo operacijas laikydamasis savo taisyklių ir procedūrų. ES suteikia garantiją toms operacijoms ir padengia EIB patirtus nuostolius iki šios garantijos viršutinės ribos.

Siekiant užtikrinti, kad ESIF investicijos būtų orientuotos į konkretų tikslą (spręsti rinkos nepakankamumo problemas) ir kad joms būtų galima taikyti ES garantijos apsaugą, buvo sukurta specialiai tam skirta valdymo struktūra, įskaitant nepriklausomų ekspertų investicijų komitetą, kuris nagrinėja kiekvieną EIB pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją pasiūlytą projektą ir vertina, ar projektas atitinka ES garantijos taikymo reikalavimus, ir ESIF valdančiąją tarybą, užtikrinančią programos priežiūrą.

Kadangi kontrolės kriterijai ir apskaitos reikalavimai dėl konsolidavimo pagal ES apskaitos taisykles (ir TVSAS) netenkinami, susijęs garantuotas turtas nėra apskaitomas ES konsoliduotose metinėse ataskaitose.

ES garantija, suteikta EIB grupei pagal ESIF, yra apskaitoma kaip finansinės garantijos įsipareigojimas II linijos skolų portfelio atveju, finansinis atidėjinytis MVĮ linijos skolų portfelio atveju (žr. 2.11.2 pastabą) ir išvestinė finansinė priemonė (tikrąja verte vertinamas finansinis turtas arba įsipareigojimas kaip perteklius arba deficitas) abiejų nuosavybės vertybinių popierių portfelių atveju (žr. 2.4.2.2 pastabą). Nurodytą ESIF garantiją sudaro programų COSME, „Horizontas 2020“, CCS LGF ir EaSI operacijos, kurioms taikoma ESIF ES garantija pagal MVĮ linijos skolų portfelį.

2021 m. iš BAF ESIF garantijų fondo skyriaus pagal reikalavimus mokėti pagal garantiją neišmokėta jokių sumų (2020 m. – 1 mln. EUR).

Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF)

EDVF reglamentu įsteigtas Europos darnaus vystymosi fondas yra iniciatyva, kuria siekiama remti investicijas Afrikoje ir Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančiose šalyse, siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi ir šalinti konkrečias pagrindines socialines ir ekonomines migracijos priežastis. Pagal EDVF reglamentą ES turėtų suteikti įgyvendinantiems partneriams 1,5 mlrd. EUR garantijų (papildomai padidintų išorės įnašais) jų investavimo ir finansavimo operacijoms, kad būtų sumažinta jų investavimo rizika. EDVF garantiją užtikrina BAF – žr. 2.4.2.1 pastabą. 2021 m. gruodžio 31 d. buvo įsigalioję šešiolika EDVF garantijos susitarimų; bendras garantijos limitas buvo 1 391 mln. EUR, o partnerių pasirašytos ir ES garantijomis pagal tuos susitarimus padengtos operacijos iš viso sudarė 611 mln. EUR.

KVTBP išorės veiksmų garantija

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947⁽²⁴⁾ 2021–2027 m. DFP laikotarpiui sukurta Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ (toliau – priemonė), įskaitant „Europos darnaus vystymosi fondą“ (toliau – EDVF+) ir Išorės veiksmų garantiją. KVTBP reglamentu siekiama didinti ES išorės veiksmų suderinamumą ir veiksmingumą, taip gerinant įvairių sričių išorės veiksmų politikos įgyvendinimą.

Išorės veiksmų garantija remia EDVF+ operacijas, kurioms taikomos biudžeto garantijos, makrofinansinė pagalba ir paskolos trečiosioms valstybėms.

2021 m. gruodžio 31 d. buvo pasirašytas vienas biudžeto garantijos susitarimas neviršijant bendros 200 mln. EUR sumos.

⁽²⁴⁾ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1-78).

„InvestEU“ garantija

„InvestEU“ reglamente (2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017⁽²⁵⁾) numatyta iki 26,2 mlrd. EUR ES garantija, kuria remiamas įgyvendinančiųjų partnerių finansavimas ir investicijos, padedančios siekti Sąjungos vidaus politikos tikslų keturiuose politikos srityse: darnios infrastruktūros, mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo; mažųjų ir vidutinių įmonių bei socialinių investicijų ir įgūdžių. ES iš „InvestEU“ biudžeto laipsniškai atideda lėšas (atidėjinių sudarymas), kad būtų sukurtas kapitalo rezervas reikalavimams mokėti pagal garantiją. „InvestEU“ reglamente nustatyta, kad „InvestEU“ ES skyriaus atidėjinių norma yra 40 % garantijos. Šiuo metu ši suma sudaro 300 mln. EUR, investuotų į BAF (žr. **2.4.2.1** pastabą). Pirmasis garantijos susitarimas, kuriame numatyta ES garantija, neviršijanti 19,6 mlrd. EUR ribos, pagal „InvestEU“ buvo pasirašytas 2022 m. kovo mėn. su EIB grupe. Pagal „InvestEU“ reglamentą taip pat galima gauti valstybių narių (pagal valstybių narių skyrių) ir trečiųjų valstybių įnašus.

JK išpareigojimai, atsirandantys dėl jos išstojimo iš ES

Pagal Susitarimo dėl išstojimo 143 straipsnį Jungtinė Karalystė yra atsakinga Sąjungai už savo dalį Sąjungos neapibrėžtųjų finansinių išpareigojimų, susijusių su ESIF, EDVF ir EIB išorės skolinimo įgaliojimo operacijomis, patvirtintomis išstojimo dieną, t. y. 2020 m. sausio 31 d. 143 straipsnyje nustatyta, kad jeigu būtų pareikalauta mokėti pagal garantiją už finansinę operaciją, patvirtintą iki išstojimo dienos, JK turėtų sumokėti Sąjungai savo dalį sumų, kurias dėl tų operacijų sumoka Sąjunga, išskyrus atvejus, kai tai galima padengti JK tenkančia garantijų fonde laikomų atidėjinių dalimi, kai tai taikytina.

Kalbant apie EIB išorės skolinimo įgaliojimo paskolas, iki išstojimo dienos patvirtintų operacijų ES biudžeto garantijų vertė išstojimo dieną buvo 33,7 mlrd. EUR. 2021 m. gruodžio 31 d. ši suma pasikeitė į 27,6 mlrd. EUR. Taigi, JK tenkanti neapibrėžtųjų išpareigojimų dalis 2021 m. gruodžio 31 d. yra 3,4 mlrd. EUR. Tačiau, kaip minėta, bet koks su šiomis paskolomis susijęs išpareigojimų nevykdymas pirmiausia dengiamas BAF išorės veiksmų garantijų fondo skyriaus lėšomis, o JK turėtų mokėti, tik jeigu nepakaktų lėšų, kurias šiam fondui skyrė JK ir kurios 2021 m. gruodžio 31 d. buvo 338 mln. EUR.

Kalbant apie ESIF operacijas, iki išstojimo dienos patvirtintų operacijų ES biudžeto garantijų vertė išstojimo dieną buvo 23,5 mlrd. EUR. 2021 m. gruodžio 31 d. ši suma pasikeitė į 18,8 mlrd. EUR. Taigi, JK tenkanti neapibrėžtųjų išpareigojimų dalis 2021 m. gruodžio 31 d. yra 2,3 mlrd. EUR. Bet koks su ESIF susijęs reikalavimas mokėti pagal garantiją pirmiausia dengiamas BAF ESIF garantijų fondo skyriaus lėšomis, o JK turėtų mokėti, tik jeigu nepakaktų lėšų, kurias šiam fondui skyrė JK ir kurios 2021 m. gruodžio 31 d. buvo 1,1 mlrd. EUR.

Kadangi įgyvendinantieji partneriai iki išstojimo dienos nepatvirtino jokių operacijų, susijusių su EDVF garantija, jokių JK išpareigojimų nenustatoma.

JK dalis 2021 m. atliktuose mokėjimuose, skirtuose operacijoms, patvirtintoms išstojimo dieną arba po jos ir iki 2021 m. gruodžio 31 d., sudarė 47 mln. EUR (ESIF – 35 mln. EUR ir išorės skolinimo įgaliojimo – 12 mln. EUR), atitinkamai sumažinant JK atidėjinius. 2022 m. Jungtinei Karalystei mokėtina 163 mln. EUR suma (žr. **2.6.1.2** pastabą) susidaro dėl JK tenkančios 2021 m. susigrąžintų sumų ir grynųjų pajamų dalies (70 mln. EUR), atidėjinių pertekliaus (92 mln. EUR), taip pat galutinio Jungtinei Karalystei tenkančios dalies apskaičiavimo poveikio 2021 m. mokėtinoms sumoms („pasivijimas“).

4.1.2. Garantijos, suteiktos NGEU ir finansinei paramai pasiskolintoms lėšoms padengti

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
NGEU	91 002	—
SURE	89 702	39 503
EFSM	47 270	47 396

⁽²⁵⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 30.

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
MB	201	201
MFP	7 466	5 813
Euratomas	350	279
Iš viso	235 991	93 193

Šioje lentelėje nurodytos pasiskolintos sumos yra nominalios sumos ir sukauptos palūkanos. ES biudžetu garantuojamos pasiskolintos lėšos, kurias Komisija skolinasi NGEU priemonei ir finansinės paramos programoms. Iš 2021 m. gruodžio 31 d. negrąžintų NGEU pasiskolintų sumų 18 mlrd. EUR buvo išmokėta kaip EGADP paskolos, 46,4 mlrd. EUR – kaip EGADP negrąžintina parama ir 7,2 mlrd. EUR – kaip įnašai į DFP programas, o likusi 19,4 mlrd. EUR suma dar neišmokėta ir lieka pinigų ir pinigų ekvivalentų kategorijoje (žr. 2.8 pastabą).

Jei būtų nevykdomi paskolų, suteiktų iš šių pasiskolintų lėšų, išsipareigojimai, iš ES biudžeto turėtų būti padengtos visos išlaidos, susijusios su negrąžinta suma:

- NGEU pasiskolintos lėšos ir pasiskolintos lėšos, susijusios su EFSM, MB ir Euratomo paskolomis valstybėms narėms, yra garantuojamos tik iš biudžeto,
- pasiskolintos lėšos, susijusios su SURE, yra garantuojamos iš biudžeto ir paremtos 25 mlrd. EUR vertės valstybių narių garantijomis (25 % didžiausios finansinės paramos sumos, t. y. 100 mlrd. EUR) ir
- MFP ir Euratomo pasiskolintos lėšos paskoloms trečiosioms valstybėms visų pirma yra padengiamos BAF išorės veiksmų garantijų fondo skyriaus lėšomis (žr. 2.4.2 pastabą) ir vėliau ES biudžeto lėšomis.

JK išsipareigojimai, atsiradantys dėl jos išstojimo iš ES

Pagal Susitarimo dėl išstojimo 143 straipsnį Jungtinė Karalystė yra atsakinga Sąjungai už savo dalį neapibrėžtųjų finansinių išsipareigojimų, susijusių su paskolomis finansinei paramai (EFSM, MFP, MB ir Euratomo), kuri patvirtinta arba dėl kurios sprendimas priimtas išstojimo dieną, t. y. 2020 m. sausio 31 d. 143 straipsnyje nustatyta, kad jeigu būtų nevykdomi išsipareigojimai, susiję su paskola finansinei paramai, patvirtinta iki išstojimo dienos, JK turėtų sumokėti Sąjungai savo dalį sumų, kurias dėl tų nevykdomų operacijų sumoka Sąjunga, išskyrus atvejus, kai tai galima padengti JK tenkančia BAF išorės veiksmų skyriaus garantijų fonde laikomų atidėjinių dalimi, kai tai taikytina (tai pasakytina apie MFP ir Euratomo paskolas trečiosiose šalyse) – žr. 4.1.1 pastabą.

ES neįvykdyti neapibrėžtieji išsipareigojimai, susiję su pirmiau paminėtomis paskolomis finansinei paramai, išstojimo dieną buvo 53,9 mlrd. EUR. Vėliau dalis buvo grąžinta, taigi paskolų, kurioms taikoma ES garantija, vertė 2021 m. gruodžio 31 d. yra 53,0 mlrd. EUR, JK tenkanti dalis – 6,6 mlrd. EUR.

4.1.3. Garantijos, suteiktos pagal ES finansinių priemonių programas (nominali suma)

(mln. EUR)

	2021 12 31
„Horizontas 2020“	2 590
Europos infrastruktūros tinklų priemonė	568
COSME	782
Kita	653
Iš viso	4 593

(mln. EUR)	
	2020 12 31
„Horizontas 2020“	1 860
Europos infrastruktūros tinklų priemonė	579
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė	37
Kita	49
Iš viso	2 524

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 210 straipsnio 1 dalyje, su finansine priemone susijusios biudžeto išlaidos ir ES finansinė atsakomybė **jokiu būdu neviršija tai priemonei paskirto atitinkamo biudžetinio įsipareigojimo sumos**, taip pašalinant neapibrėžtųjų įsipareigojimų biudžete galimybę. Iš tiesų tai reiškia, kad šie įsipareigojimai turi atitikti įrašą balanso turto pusėje arba juos padengia į apskaitą dar neįtraukti neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai.

Sumos 2021 m. gruodžio 31 d. yra likusios nominalios garantijų sumos, o neapibrėžtieji įsipareigojimai 2020 m. gruodžio 31 d. parodyti atėmus šioms priemonėms pripažintus finansinius atidėjinius ir finansinius įsipareigojimus – žr. **2.10** ir **2.11.2** pastabas.

COSME paskolų garantijų priemonę iš esmės sudaro ribotos garantijos už didesnės rizikos skolų finansavimą (daugiausia paskolų), kuri finansų tarpininkai siūlo MVĮ, portfelius. COSME paskolų garantijų priemonę ES vardu įgyvendina EIF.

Daugiau informacijos apie programą „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę taip pat pateikta **2.4.2.1** pastaboje.

JK įsipareigojimai, atsirandantys dėl jos išstojo iš ES

Kalbant apie ES neapibrėžtuosius įsipareigojimus, susijusius su iki išstojo dienos patvirtintomis ES finansinių priemonių sumomis, įskaitant nurodytąsias pirmiau, jeigu pririektų padengti šiuos neapibrėžtuosius įsipareigojimus, jie būtų dengiami iš ES biudžeto, naudojant patikos sąskaitose laikomas lėšas. Taigi, iš esmės nebūtų reikalaujama, kad JK mokėtų kokias nors sumas, išskyrus jai tenkančią biudžetinių RAL dalį, kaip nurodyta Susitarimo dėl išstojo 140 straipsnyje (žr. **2.6.1.2** pastabą).

4.2. NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI, SUSIJĘ SU TEISMO BYLOMIS

4.2.1. Teismo bylos baudų srityje

2021 m. gruodžio 31 d. neapibrėžtieji įsipareigojimai, susiję su baudomis, sudarė 2 111 mln. EUR (2020 m. – 2 985 mln. EUR). Šios sumos daugiausia susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą, kurias baudas gavusios įmonės laikinai sumokėjo ir dėl kurių buvo pateiktas apeliacinis skundas arba nežinoma, ar apeliacinis skundas bus teikiamas. Neapibrėžtasis įsipareigojimas išliks tol, kol su šia byla susijęs Teisingumo Teismo sprendimas taps galutiniu arba kol nepasibaigs apskundimo terminas. Iš laikinųjų mokėjimų uždirbtos palūkanos įtrauktos į ekonominį metų rezultatą ir taip pat parodytos kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas, siekiant parodyti Komisijos nuosavybės teisės į šias sumas neapibrėžtumą.

Jei ES pralaimėtų kurią nors iš bylų, susijusių su skirtomis baudomis, sumos, kurios buvo laikinai gautos, būtų grąžintos įmonėms, nedarant poveikio biudžetui. Baudų suma pripažįstama kaip biudžeto pajamos tik tada, kai baudos tampa galutinės (FR 107 straipsnis).

4.2.2. Kitos teismo bylos

(mln. EUR)		
	2021 12 31	2020 12 31
Žemės ūkis	79	66
Sanglauda	210	341

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Kita	1 153	2 169
Iš viso	1 443	2 576

Žemės ūkis

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms, kurie siejami su EŽŪGF ir kaimo plėtros sprendimais dėl atitikties, kol nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas. Įsipareigojimo galutinės sumos ir metų, kuriais jis po sėkmingų apeliacinių skundų bus nuskaitytas iš biudžeto, nustatymas priklausys nuo Teisingumo Teismo procedūros trukmės.

Sanglauda

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms, susiję su ieškiniais pagal sanglaudos politiką, kol nenustatyta žodinio bylos nagrinėjimo data arba nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas.

Kitos teismo bylos

Ši išlaidų kategorija susijusi su šiuo metu ES pateiktais ieškiniiais padengti nuostolius, kitais teisiniais ginčais ir numatytomis teisinėmis išlaidomis. Reikėtų pažymėti, kad ieškinyje dėl žalos atlyginimo pagal SESV 340 straipsnį pareiškėjas turi įrodyti, kad institucija padarė pakankamai sunkų teisinės normos, kuria asmenims suteikiamos teisės, pažeidimą, kad ieškovas patyrė realią žalą ir kad yra tiesioginis priežastinis ryšys tarp neteisėto veiksmo ir žalos. Didelis sumažėjimas, palyginti su praėjusių metų pabaiga, daugiausia susijęs su ieškiniu Komisijai dėl žalos atlyginimo dėl sprendimo uždrausti susijungimą, kurį Teismas galiausiai atmetė.

JK įsipareigojimai, atsirandantys dėl jos išstojimo iš ES

Pagal Susitarimo dėl išstojimo 147 straipsnį JK turės mokėti jai tenkančią mokėjamų, reikalingų neapibrėžtiesiems Sąjungos įsipareigojimams, kurie atsiranda dėl teismo bylų, susijusių su Sąjungos finansiniais interesais, vykdyti, dalį (jeigu tik faktai, dėl kurių iškeltos šios bylos, įvyko ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.). Apskaičiuota didžiausia JK pozicija šiuo atveju yra 179 mln. EUR (2020 m. – 318 mln. EUR). Kalbant apie teismo bylas, kai manoma, kad yra tikimybė, jog tos sumos bus padengtos iš ES biudžeto (žr. 2.10 pastabą), JK dalis yra įtraukta kaip dalis bendros Jungtinės Karalystės mokėtinos sumos (daugiau informacijos pateikta 2.6.1.2 pastaboje).

4.3. NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Gautos garantijos:		
įvykdymo garantijos	287	318
kitos garantijos	8	8
Kitas neapibrėžtasis turtas	98	58
Iš viso	393	384

Įvykdymo garantijų reikalaujama siekiant užtikrinti, kad ES lėšų gavėjai įvykdytų savo įsipareigojimus, nustatytus sutartyse su ES.

5. BIUDŽETINIAI IR TEISINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Šioje pastaboje pateikiama informacija apie biudžeto procedūrą ir būsimus finansavimo poreikius, o ne apie įsipareigojimus 2021 m. gruodžio 31 d.

Daugiametė finansinė programa (DFP), dėl kurios susitarė valstybės narės, apibrėžiamos programos ir nustatomos įsipareigojimų asignavimų išlaidų kategorijų viršutinės ribos ir bendra mokėjimų asignavimų suma, kurios neviršydamas ES gali priimti biudžetinius ir teisinius įsipareigojimus ir atlikti mokėjimus per 7 metų laikotarpį (žr. 1.1 lentelę biudžeto vykdymo ataskaitų pastabose).

Teisiniai įsipareigojimai atitinka pasirašytas programas, projektus, susitarimus arba sutartis, todėl yra teisiškai privalomi Europos Sąjungai. Teisinis įsipareigojimas – tai veiksmas, kuriuo leidimus suteikiantis pareiškėjas prisiima arba nustato įsipareigojimą (skirtą ES), dėl kurio yra mokamos lėšos (FR 2 straipsnio 37 dalis).

Biudžetinis įsipareigojimas yra iš esmės priimamas prieš teisinį įsipareigojimą, tačiau kalbant apie kai kurias daugiametes programas ir (arba) projektus, yra priešingai: atitinkami biudžetiniai įsipareigojimai vykdomi per kelierius metus kasmetinėmis išmokų dalimis, jei taip nustatyta pagrindiniame teisės akte. Pavyzdžiui, kalbant apie sanglaudos politiką, Bendrųjų nuostatų reglamento (BNR) (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060⁽²⁶⁾) 86 straipsnyje nustatyta, kad Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinama programa, yra teisinis įsipareigojimas, kaip jis suprantamas Finansiniame reglamente, tačiau Sąjungos biudžetiniai įsipareigojimai dėl kiekvienos programos 2021 m. sausio 1 d.–2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu vykdomi kiekvienam fondui skirtomis metinėmis išmokomis. Panašių nuostatų gali būti ir kituose teisiniuose pagrinduose. Dėl šios priežasties gali būti sumų, kurias ES teisiškai įsipareigojo sumokėti, tačiau biudžetinio įsipareigojimo dar nepriėmė (žr. 5.2 pastabą).

Jei biudžetinis įsipareigojimas jau priimtas, tačiau paskesni mokėjimai dar neatlikti, neįvykdytų įsipareigojimų suma vadinama dar neįvykdytais įsipareigojimais (RAL). Tai gali būti pasirašytos programos arba projektai, dažnai daugiamečiai, kurių mokėjimai bus atliekami tik vėlesniais metais. Jie reiškia būsimų metų mokėjimų įsipareigojimus. Kadangi finansinės ataskaitos rengiamos remiantis kaupiamuoju principu, o biudžeto vykdymo ataskaitos rengiamos grynąjį pinigų principu, dalis bendros neišmokėtos sumos (RAL) jau buvo įtraukta į apskaitą ir balanse pripažinta kaip įsipareigojimas (žr. 2.12 ir 2.13 pastabas). Šios išlaidos apskaičiuojamos remiantis gautais prašymais kompensuoti išlaidas ir (arba) sąskaitomis faktūromis arba apytikriai apskaičiuotomis programos arba projekto įgyvendinimo išlaidomis, jei iki finansinių ataskaitų sudarymo datos ES dar nebuvo pateikta jokių prašymų (žr. 5.1 pastabą). Įsipareigojimo pripažinimas balanse panaikinamas atlikus su RAL susijusius mokėjimus. Dar neįtraukta į apskaitą RAL dalis neįtraukiama į įsipareigojimus, o nurodoma toliau.

Taigi, toliau nurodomos sumos 2021 m. gruodžio 31 d., kurias ES įsipareigojo sumokėti vykdydama sutartinius susitarimus ir kurias dėl to numatoma finansuoti iš būsimų ES biudžetų.

(mln. EUR)

	Pastaba	2021 12 31	2020 12 31
<i>Į apskaitą dar neįtraukti neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai</i>	5.1	266 526	249 309
<i>Svarbūs teisiniai įsipareigojimai</i>	5.2	135 181	14 481
Iš viso		401 707	263 790

⁽²⁶⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060 kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

5.1. Į APSKAITĄ DAR NEĮTRAUKTI NEĮVYKDYTI BIUDŽETINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
Į apskaitą dar neįtraukti neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai	266 526	249 309

Nurodyta suma gauta iš 341 634 mln. EUR biudžetinių RAL (žr. biudžeto vykdymo ataskaitų pastabų 6.4 lentelę), atėmus susijusias sumas, kurios balanse buvo nurodytos kaip įsipareigojimai, o finansinės veiklos ataskaitoje – kaip išlaidos. Biudžetiniai RAL yra suma, kurią sudaro nepanaudotų įsipareigojimų, pagal kuriuos dar neatlikti mokėjimai ir (arba) panaikinimai, suma. Tai įprasta daugiamečių programų pasekmė.

Reikėtų pažymėti, kad 2021 m. gruodžio 31 d. nesumokėti išankstinio finansavimo avansai iš viso sudarė 93,4 mlrd. EUR (žr. 2.5 pastabą). Tai reiškia biudžetinius įsipareigojimus, kurie buvo sumokėti, taip sumažinant RAL, tačiau sumokėtos sumos vis tiek yra laikomos priklausančiomis ES, o ne paramos gavėjui, kol neįvykdomi atitinkami sutartiniai įsipareigojimai. Todėl jie, kaip ir pirmiau nurodyti RAL, yra dar neįtraukti į apskaitą.

5.2. SVARBŪS TEISINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

(mln. EUR)

	2021 12 31	2020 12 31
EGADP (NGEU) negrąžintinos paramos įsipareigojimai	99 530	—
ITER	6 121	6 837
EŽŪFKP ⁽¹⁾	17 662	—
Kosmoso programos	4 189	—
Žuvininkystės susitarimai	412	172
„Europos horizontas“	382	—
EURATOMAS	445	—
Prisitaikymo prie „Brexit“ o“ rezervas	3 072	—
Europos infrastruktūros tinklų priemonė	—	4 140
Veiklos nuomos įsipareigojimai	2 492	2 547
Kiti sutartiniai įsipareigojimai	876	785
Iš viso	135 181	14 481

⁽¹⁾ Su EŽŪFKP susijusi finansinė programa buvo pratęsta ir apima laikotarpį iki 2022 m. (Reglamentas (ES) 2020/2220).

Šios sumos rodo ilgalaikius teisinius įsipareigojimus, kurie metų pabaigoje nebuvo padengti biudžetinais įsipareigojimų asignavimais. Šie privalomi įsipareigojimai bus įtraukti į biudžetą ir apmokėti ateityje.

Pagal FR 112 straipsnio 2 dalį tam tikros svarbios programos (žr. toliau) gali būti vykdomos naudojant metines įmokas. Tai leidžia ES prisiimti teisinius įsipareigojimus (pasirašyti dotacijos susitarimus, susitarimus dėl įnašo ir viešojo pirkimo sutartis), viršijančius turimus konkrečių metų įsipareigojimų asignavimus. Todėl jau gali būti įsipareigota skirti didelę dabartinei DFP skirtos asignavimų sumos dalį. Tai visų pirma taikoma toliau aprašytoms programoms.

NGEU (EGADP) negražintinos paramos įsipareigojimai

EGADP yra viena pagrindinių ES ekonomikos gaivinimo priemonės NGEU programų. Ji buvo nustatyta 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241⁽²⁷⁾. Pagal ją finansuojamos reformos ir investicijos valstybėse narėse nuo koronaviruso pandemijos pradžios 2020 m. vasario mėn. iki 2026 m. Čia atskleista suma yra susijusi su teisinių įsipareigojimų dalimi, skirta negražintinai EGADP paramai, kuri 2021 m. pabaigoje nebuvo padengta biudžetiniais įsipareigojimais. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 23 straipsnį leidžiamos metinės įmokos.

ITER – tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius

Šiais įsipareigojimais numatoma padengti būsimus ITER įrenginių finansavimo poreikius iki 2027 m. ES (Euratomo) įnašas į Tarptautinę ITER organizaciją teikiamas per Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūrą ir, be kita ko, apima valstybių narių ir Šveicarijos įnašus. Suma rodo numatomą finansavimą pagal 2021–2027 m. DFP pagal 2021 m. vasario 22 d. Tarybos sprendimą (Euratomas) 2021/281⁽²⁸⁾, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/198/Euratomas, įsteigiantis Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę, pagal kurią leidžiamos metinės įmokos. ITER buvo sukurtas, kad valdytų ir skatintų eksploatuoti ITER įrenginius, didintų visuomenės supratimą apie branduolio sintezės energiją, skatintų jos priimtinumą visuomenei ir vykdytų bet kokią kitą veiklą, būtiną savo tikslui pasiekti. ITER dalyvauja ES kartu su įvairiomis kitomis valstybėmis.

EŽŪFKP

Tai teisiniai įsipareigojimai, kuriuos ES įsipareigojo apmokėti, kai patvirtino EŽŪFKP programą, kuri pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/2220⁽²⁹⁾ apima 2014–2022 m. laikotarpį. Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinama veiksmų programa, yra finansavimo sprendimas pagal FR 110 straipsnį, ir pranešus apie jį susijusiai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu pagal tą reglamentą.

Kosmoso programos

Kosmoso programą sudaro šie komponentai: „Galileo“, EGNOS, „Copernicus“, GOVSATCOM ir SSA. Svarbiausios programos yra „Galileo“, pagal kurią kuriama Europos pasaulinės navigacijos palydovų sistema, ir „Copernicus“, kuri yra susijusi su Europos Žemės stebėjimu. Šie įsipareigojimai prisiimti laikotarpiui iki 2027 m. Remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696⁽³⁰⁾ Komisija pasirašė susitarimus dėl įnašo su Europos kosmoso agentūra (EKA), EUMETSAT, „Mercator“ ir Europos vidutinės trukmės orų prognozės centru. Pagal Reglamento (ES) 2021/696 11.6 straipsnį leidžiamos metinės įmokos.

Žuvininkystės susitarimai

Tai įsipareigojimai, prisiimti kartu su trečiosiomis šalimis dėl operacijų pagal tarptautinius žuvininkystės susitarimus iki 2026 m. Įsipareigojimai grindžiami Tarybos sprendimais dėl kiekvienos trečiosios valstybės (pvz., ES ir Seišelių Respublikos susitarimu ir jo įgyvendinimo protokolu; OL L 60, 2020 2 28) ir yra laikomi konkrečiomis tarptautinėmis sutartimis su daugiametėmis teisėmis ir įsipareigojimais.

⁽²⁷⁾ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

⁽²⁸⁾ 2021 m. vasario 22 d. Tarybos sprendimas (Euratomas) 2021/281, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/198/Euratomas, įsteigiantis Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrąją įmonę ir suteikiantis jai lengvatas (OL L 62, 2021 2 23, p. 41).

⁽²⁹⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2220, kuriuo nustatomos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl 2021 m. ir 2022 m. paramos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF), ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir taikymu, ir Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir tokios paramos skirstymu (OL L 437, 2020 12 28, p. 1).

⁽³⁰⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

„Europos horizontas“

Tai sumos, skirtos programos „Europos horizontas“ įvairių kosmoso komponentų pradinės ir galutinės grandies veiklai. Šie išsipareigojimai prisiimti laikotarpiui iki 2027 m. Remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695 ⁽³¹⁾, Komisija pasirašė susitarimą dėl įnašo su EKA ir kitą susitarimą su ES kosmoso programos agentūra (EUSPA). Pagal Reglamento (ES) 2021/695 12.8 straipsnį leidžiamos metinės įmokos.

Euratomas

„EUROfusion“ (Europos branduolių sintezės energetikos vystymo konsorciumas) – tai ES laboratorijų ir institutų konsorciumas, kuris siekia nutiesti kelią branduolių sintezės energijos reaktoriams. Siekdamas šio tikslo, konsorciumas finansuoja savo 30 narių mokslinius tyrimus remdamasis „Europos branduolių sintezės energijos įgyvendinimo planu“, kuris yra bendra Euratomo bendrai finansuojamos Europos partnerystės programa. Jo teisinis pagrindas – 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) 2021/765 ⁽³²⁾, kuriuo sukuriama 2021–2025 m. laikotarpio Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programa, papildanti bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Europos horizontas“, kurio 4 straipsnyje nustatyta, kaip naudoti metines dalis.

Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas

Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervu siekiama kovoti su ekonominėmis ir socialinėmis Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos (ES) 2020 m. vasario mėn. pasekmėmis. Jis buvo nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1755 ⁽³³⁾. Atskleista suma yra teisiniai išsipareigojimai, kuriuos dar reikia įgyvendinti pagal prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo remiamas priemones. Čia atskleidžiama tik ta teisinių išsipareigojimų dalis, kuri dar nepadengta biudžetiniai išsipareigojimais.

Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP)

Per EITP teikiama finansinė parama transeuropiniams tinklams, siekiant remti bendro intereso projektus transporto, telekomunikacijų ir energetikos infrastruktūros sektoriuose. Su EITP programa susiję teisiniai išsipareigojimai EITP transporto kryptiai apima 2014–2024 m. įgyvendinimo laikotarpį, o EITP energetikos kryptiai – iki 2025 m. gruodžio 31 d. Šių išsipareigojimų teisinis pagrindas yra 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 348, 2013 12 20), o jo 19 straipsnyje nustatyta, kaip naudoti metines dalis. 2021 m. pabaigoje teisiniai išsipareigojimai yra visiškai padengti biudžetiniais išsipareigojimais.

Veiklos nuomos išsipareigojimai

Mažiausios sumos, kurias išsipareigota sumokėti pagal pagrindines sutartis per likusį šių nuomos sutarčių galiojimo laikotarpį, yra tokios:

(mln. EUR)

	Minimalios nuomos įmokos			
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso
Pastatai	414	953	1 074	2 442
IT medžiaga ir kita įranga	14	27	9	50
Iš viso	428	980	1 083	2 492

⁽³¹⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

⁽³²⁾ 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) 2021/765, kuriuo sukuriama 2021–2025 m. laikotarpio Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programa, papildanti bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Europos horizontas“, ir panaikinamas Reglamentas (Euratomas) 2018/1563 (OL L 167 I, 2021 5 12, p. 81).

⁽³³⁾ 2021 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1755, kuriuo sukuriamas prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas (OL L 357, 2021 10 8, p. 1).

2019 m. kovo mėn., atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės pranešimą apie ketinimą išstoti iš ES ir priėmus 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1718⁽³⁴⁾, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 726/2004, Europos vaistų agentūros (toliau – EMA) būstinė buvo perkelta iš Londono į Amsterdamą. 2019 m. liepos 2 d. agentūra pasiekė susitarimą su nuomotoju ir nuo to laiko subnuomoja jo patalpas subnuomininkui tokiomis sąlygomis, kurios atitinka pagrindinės nuomos sąlygas, įskaitant subnuomos laikotarpį, kuris tęsiasi iki EMA pagrindinės nuomos pabaigos 2039 m. birželio mėn.

Į pirmiau pateiktoje lentelėje nurodytas sumas įeina 383 mln. EUR, kurie dar turi būti sumokėti pagal šią pagrindinės nuomos sutartį. Tikimasi, kad subnuomininkas sumokės tokią pačią mokėjimų sumą pagal neatšaukiamą subnuomą.

Kiti sutartiniai įsipareigojimai

Čia įtrauktos sumos atitinka sumas, kurias įsipareigota sumokėti per sutarčių galiojimo laikotarpį. Svarbiausia čia įtraukta suma yra susijusi su Komisijos statybos sutartimi (JMO2) Liuksemburge (393 mln. EUR).

6. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Toliau nurodyta ES finansinės rizikos valdymo informacija susijusi su:

- Komisijos skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusia su finansine parama, vykdoma pasitelkus NGEU, EFSM, MB, MFP, SURE ir Euratomo veiksmus,
- išdo operacijomis, kurias atlieka Komisija, kad įvykdytų ES biudžetą, įskaitant baudų surinkimą,
- turtu, laikomu bendrame atidėjinių fonde biudžeto garantijoms ir likviduojamoje EAPB,
- finansinėmis priemonėmis, finansuojamomis iš ES biudžeto, ir
- ES biudžeto garantijų programomis.

2021 m. pradėjus įgyvendinti NGEU, Komisija paskyrė vyriausiąjį rizikos pareigūną, sukūrė tinkamą valdymo struktūrą ir patvirtino NGEU veiklą apimančią rizikos politiką.

6.1. RIZIKOS RŪŠYS

Rinkos rizika yra rizika, kad dėl rinkos kainų svyravimo svyruos finansinės priemonės tikroji vertė arba pinigų srautai. Rinkos rizika apima ne tik nuostolių, bet ir pelno galimybę. Ją sudaro *valiutos kurso rizika*, *palūkanų normos rizika* ir *kita kainų rizika* (pavyzdžiui, nuosavo kapitalo rizika):

- *valiutos kurso rizika* yra rizika, kad ES operacijų arba investicijų vertę paveiks valiutos kurso pokyčiai. Ši rizika kyla dėl vienos valiutos kainos pokyčio kitos valiutos atžvilgiu,
- *palūkanų normos rizika* yra galimybė, kad pakilus palūkanų normai sumažės vertybinio popieriaus, visų pirma obligacijos, vertė. Apskritai didėjant palūkanų normai, fiksuotų palūkanų obligacijų kaina mažėja, ir atvirkščiai, ir
- *kita kainos rizika* yra rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsiami pinigų srautai svyruos dėl rinkos kainų pokyčių (kitų nei pokyčiai, atsirandantys dėl palūkanų normos rizikos arba valiutos rizikos), kai tokius pokyčius lemė veiksniai, būdingi atskirai finansinei priemonei ar jos emitentui, arba veiksniai, darantys įtaką visoms panašioms finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama rinkoje.

⁽³⁴⁾ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1718, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 726/2004 nuostatos dėl Europos vaistų agentūros būstinės vietos (OL L 291, 2018 11 16, p. 3).

Kredito rizika yra nuostolio rizika, kylanti dėl skolininko arba paskolos gavėjo paskolos arba kito kredito (pagrindinės sumos arba palūkanų arba abiejų) nemokėjimo arba dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo. Įsipareigojimų nevykdymo atvejai apima mokėjimo vėlavimą, paskolos gavėjo mokėjimų restruktūrizavimą ir bankrotą.

Likvidumo rizika – tai rizika, kad ES subjektas patirs sunkumų vykdydamasi prievolės, susijusias su finansiniais įsipareigojimais, kurie įvykdomi sumokant pinigus arba pateikiant kitokį finansinį turtą.

6.2. RIZIKOS VALDYMO METODAI

Finansinių priemonių vertinimas

Toliau išvardytų klasių finansinis turtas ir įsipareigojimai nėra vertinami tikrąja verte: pinigai ir pinigų ekvivalentai, paskolos, iš prekybos gautinos sumos, išskyrus pagal finansinių garantijų sutartis gautinas sumas, kai jos priskiriamos tikrąja verte vertinamam finansiniam turtui kaip pertekliui arba deficitui, pasiskolintos lėšos, finansinių garantijų sutartys ir kiti finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota savikaina. To finansinio turto ir įsipareigojimų grynoji turto vertė laikoma pagrįstai artima jų tikrajai vertei.

Skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusi su finansine parama

ES vykdo skolinimosi ir skolinimo operacijas pagal atitinkamus Tarybos reglamentus, Tarybos ir Europos Parlamentas sprendimus, jei taikytina, ir vidaus gaires. Parengti raštiški procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai, pasiskolintos lėšos ir paskolos, kuriuos taiko atitinkami veiklos padaliniai. Skolinimo operacijos, išskyrus NGEU, finansuojamos kompensacinėmis skolinimosi operacijomis, kurios nesukuria atvirų palūkanų normų arba valiutos pozicijų.

Pagal NGEU teikiams paskoloms netaikomas kompensacinis principas, kuris taikomas kitoms finansinės paramos priemonėms. Vietoje to buvo parengta diversifikuota ir sutelkta NGEU finansavimo strategija, kurioje derinamos įvairiausios finansavimo priemonės. Dėl diversifikuotos sutelktos strategijos reikėjo parengti ir įgyvendinti veiksmingas NGEU priemonės rizikos valdymo gaires ir procedūras, kuriomis kasdien aktyviai siekiama mažinti susijusią riziką.

Iždas

Komisijos išdo operacijų valdymo taisyklės ir principai išdėstyti Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 (iš dalies pakeistame Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2016/804 ⁽³⁵⁾) ir Finansiniame reglamente.

Remiantis pirmiau nurodytais reglamentais, taikomi šie pagrindiniai principai:

- valstybės narės moka nuosavus išteklius į sąskaitas, šiuo tikslu Komisijos vardu atidarytas izde arba nacionaliniame centriniame banke. Komisija gali naudotis šiomis sąskaitomis tik siekdama patenkinti savo grynųjų pinigų poreikius;
- valstybės narės moka nuosavus išteklius nacionalinėmis valiutomis, o Komisijos mokėjimai daugiausia vykdomi eurais;
- Komisijos vardu atidarytų banko sąskaitų pereikvoti negalima. Šis apribojimas netaikomas Komisijos nuosavų išteklių sąskaitoms įsipareigojimų nevykdymo atveju, kai paskolų sutartis pasirašyta arba joms suteikta garantija pagal ES Tarybos reglamentus ir sprendimus ir tam tikromis sąlygomis tuo atveju, kai grynųjų pinigų poreikiai viršija tose sąskaitose esančias lėšas, ir
- bankų sąskaitose ne eurais laikomų lėšų likučiai panaudojami mokėjimams tomis pačiomis valiutomis arba periodiškai perskaičiuojami eurais.

⁽³⁵⁾ 2016 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2016/804, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti (OL L 132, 2016 5 21, p. 85).

Be nuosavų išteklių sąskaitų, Komisija yra atidariusi kitas banko sąskaitas centriniuose ir komerciniuose bankuose, kad galėtų atlikti mokėjimus ir gauti kitokias pajamas nei valstybių narių įnašai į biudžetą.

Iždo ir mokėjimo operacijos yra itin automatizuotos ir atliekamos naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis sistemomis. Siekiant garantuoti sistemos saugumą ir užtikrinti pareigų atskyrimą pagal Finansinį reglamentą, taikomos specialios procedūros, Komisijos vidaus kontrolės standartai ir audito principai.

Raštišku gairių ir procedūrų rinkiniu reguliuojamas Komisijos iždo ir mokėjimo operacijų valdymas, siekiant riboti veiklos ir finansinę riziką bei užtikrinti tinkamą kontrolės lygį. Šios gairės ir procedūros apima įvairius operacijų aspektus (pavyzdžiui, mokėjimo atlikimą ir grynųjų pinigų valdymą, pinigų srautų prognozavimą, veiklos tęstinumą ir t. t.) ir reguliariai tikrinama, kaip jų laikomasi.

Baudos

Laikiniai surinktos baudos. Indėliai

Iki 2010 m. gautos sumos lieka bankų, kurie specialiai atrenkami laikinai surinktoms baudoms laikyti, sąskaitose. Bankų atranka vykdoma laikantis konkurso tvarkos, nustatytos Finansiniame reglamente. Lėšų laikymą konkrečiuose bankuose lemia vidaus rizikos valdymo politika, pagal kurią nustatomi kredito reitingo reikalavimai ir lėšų sumos, kurias galima laikyti, proporcingai sandorio šalies nuosavybei. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus politikos ir procedūrų.

Laikiniai surinktos baudos. BUFI portfelis

Nuo 2010 m. skirtos ir laikinai surinktos baudos investuojamos į specialiai sukurtą BUFI portfelį. Pagrindiniai portfelio tikslai – mažinti su finansų rinkomis susijusią riziką ir sudaryti vienodas sąlygas visiems subjektams, jiems taikant garantuotą grąžą, apskaičiuotą tuo pačiu pagrindu kaip apskaičiuojant nominaliąją baudų sumą. Tačiau garantuota grąža, taikoma subjektams, kuriems baudos skirtos iki naujojo Finansinio reglamento įsigaliojimo 2018 m. rugpjūčio mėn., yra lygi nuliui. Laikiniai surinktų baudų turto valdymą vykdo Komisija, laikydamasi vidaus turto valdymo gairių. Parengti procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai, iždo valdymas, kuriuos taiko atitinkami veiklos padaliniai. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų.

Turto valdymo tikslai – investuoti Komisijai laikinai sumokėtas baudas taip, kad:

- būtų užtikrinta, kad prireikus lėšomis būtų galima greitai pasinaudoti, ir
- būtų siekiama įprastomis aplinkybėmis gauti investicijų grąžą, kuri vidutiniškai būtų lygi BUFI lyginamajam indeksui atėmus patirtas sąnaudas, kartu išlaikant baudų nominaliąją vertę.

Iš esmės investicijos gali būti tik šių kategorijų: terminuotieji indėliai valstybių narių centriniuose bankuose, valstybių valstybės skolos valdymo agentūrose, valstybiniuose arba valstybių garantuojamuose bankuose arba viršvalstybinėse institucijose, ir obligacijos, vekseliai ir indėlių sertifikatai, išleisti valstybinių arba viršvalstybinių institucijų.

Gautos finansinės garantijos

Didelės finansų įstaigų suteiktų garantijų sumos laikomos Komisijoje, kiek tai susiję su baudomis, kurias ji skiria ES konkurencijos taisyklės pažeidusioms bendrovėms (žr. **2.6.1.3** pastabą). Šias garantijas kaip laikinų mokėjimų alternatyvą teikia bendrovės, kurioms skirtos baudos. Garantijos valdomos laikantis vidaus rizikos valdymo politikos. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus politikos ir procedūrų.

ES biudžeto garantijų programos

Finansinio reglamento X antraštinėje dalyje įtvirtintos kelios apsaugos priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti ES biudžetą nuo finansinės rizikos, kylančios naudojant biudžeto garantijas. Jas galima suskirstyti į keturias pagrindines kategorijas:

1. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų dydžio ribojimo priemonės

Pirma, ES garantijos dydis paprastai yra aiškiai ribojamas. Finansiniame reglamente nustatyta, kad finansinis įsipareigojimas ir suvestiniai grynieji mokėjimai iš biudžeto negali viršyti biudžeto garantijos sumos, kuri leidžiama pagrindiniu aktu. Neapibrėžtasis įsipareigojimas, atsirandantis dėl biudžeto garantijos, gali viršyti finansinį turtą, skirtą ES finansiniam įsipareigojimui padengti, tik tuo atveju, jei tai numatyta susijusiam pagrindiniame akte ir pagal jame nustatytas konkrečias sąlygas.

Antra, ES garantuojamų operacijų ir (arba) finansinių produktų pageidaujamas rizikos profilis nustatomas, kiek įmanoma, *ex ante*, t. y. pasirašant garantijų susitarimus.

2. Priemonės, susijusios su įgyvendinančiųjų partnerių atranka

Biudžeto garantijų programos įgyvendinamos su patikimais, pagal ramsčius įvertintais partneriais. Taip užtikrinamas, be kita ko, šių įgyvendinančiųjų partnerių apskaitos, finansų ir rizikos valdymo sistemų patikimumas. Be to, šie įgyvendinantieji partneriai turi skirti nuosavus išteklius, o tai dar labiau suderina interesus su Sąjungos interesais.

3. Priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pakankamą *ex ante* biudžeto pajėgumą reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti

Biudžeto garantijų programoms yra sudaromi atidėjiniai, kurie saugiai laikomi BAF. Kiekvienos programos pagrindiniame teisės akte nustatyta tokia atidėjinių norma, kad biudžeto asignavimus būtų galima planuoti taip, kad jie sudarytų atidėjinius, kurie leistų padengti nuostolius nesutrikdant biudžeto. Taigi, atidėjinių pakanka, kad būtų galima padengti numatytus ir tam tikru mastu taip pat nenumatytus šių biudžeto garantijų nuostolius.

Vėliau Komisija (kasmet) užtikrins, kad atidėjinių suma atitiktų pagrindiniame teisės akte nustatytą atidėjinių normą ir Finansinio reglamento principus bei finansinį programavimą.

4. Priemonės, skirtos padengti realizuotus nuostolius, viršijančius *ex ante* vertinimą

Finansiniame reglamente nustatytos dvi išankstinio perspėjimo ribos (t. y. kai atidėjiniai sumažėja iki 50 % ir 30 % tikslinio dydžio). Šios perspėjimo ribos leidžia Komisijai numatyti galimą atidėjinių išnaudojimą iki biudžeto garantijos nutraukimo ir leidžia Komisijai įvertinti, ar ji gali išimties tvarka siūlyti sudaryti papildomus atidėjinius.

Be to, reguliariai (ne rečiau kaip kas trejus metus) peržiūrimas atidėjinių normos tinkamumas. Šia peržiūra užtikrinamas atidėjinių normos tinkamumas atsižvelgiant į faktinį dar neįvykdytų įsipareigojimų rizikos profilį.

Jei prireiktų papildomų atidėjinių, taikomos procedūros, užtikrinančios pakankamą likvidumą (pervedimai tarp BAF skyrių ir centrinio išdo likvidumo panaudojimas) ir biudžeto erdvę (įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai).

Be to, 2020 m. įsteigtas Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų, priežiūros komitetas, kuriam vadovauja už biudžetą atsakingas Komisijos narys. Jis sprendžia klausimus, susijusius su biudžeto garantijomis ir finansine parama, dėl kurių atsiranda biudžeto neapibrėžtieji įsipareigojimai įgyvendinant Finansinio reglamento X antraštinę dalį, įskaitant tas nuostatas, kurios išdėstytos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo vidaus taisyklėse. Tai apima rizikos valdymo sistemą, atitinkamas bendras horizontaliųjų standartinių susitarimų nuostatas ir integruotą atskaitomybę, kad būtų nustatyti bendrieji tvaraus neapibrėžtųjų įsipareigojimų valdymo reikalavimai.

Bendras atidėjinių fondas

2020 m. kovo 25 d. Komisijos sprendimu C(2020)1896 dėl BAF turto valdymo gairių BAF finansų valdytojo pareigos ir užduotys perduotos Biudžeto generalinio direktorato generaliniam direktoriui. BAF yra atskirtas nuo kitų Biudžeto generalinio direktorato valdomų portfelių. Fondas nėra atskiras juridinis asmuo.

BAF valdomas remiantis turto valdymo gairėmis. Siekiama užtikrinti reikiamą likvidumą, kad būtų visiškai ir greitai patenkinti visi reikiami netenkamų pinigų srautai, pavyzdžiui, reikalavimai mokėti pagal garantiją, ir užtikrinti kapitalo išsaugojimą per visą fondo investavimo laikotarpį, užtikrinant aukštą patikimumo lygį.

Siekdamas pirmiau aprašyto bendrojo tikslo, BAF finansų valdytojas valdo turtą pagal prudenčines taisykles ir patikimo finansų valdymo principus bei Komisijos apskaitos pareigūno nustatytas taisykles ir procedūras. Parengti rašytiniai procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai, izdo valdymas, kuriuos taiko atitinkami vykdomieji padaliniai. Nustatoma ir įvertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų.

Siekiant valdyti portfelio vertės svyravimus, BAF portfelis sudaromas taip, kad būtų užtikrintas aukštas reikalavimus atitinkančio turto klasių, geografinių vietovių, emitentų ir terminų diversifikavimo laipsnis.

Turto valdymo gairėse ir rizikos bei investavimo strategijose nustatytos tam tikros ribos ir apribojimai, kad būtų apribota portfelio patiriama kredito rizika, kuri ribojama pagal investicinį reitingą, išskyrus ES valstybių narių rizikai.

Kadangi visų neįvykdytų išankstinių valiutų sandorių vienintelė sandorio šalis 2021 m. gruodžio 31 d. yra „Banque de France“, nuo tos dienos neatliekamas joks kredito vertės didinimas, pavyzdžiui, įkaitais, užskaitos susitarimais arba garantijomis. Didžiausia užsienio valiutos išvestinių finansinių priemonių, kurių tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra teigiama, kredito rizikos pozicija yra lygi balanse nurodytai grynajai turto vertei.

Finansinių priemonių programos

Daugelį metų vykdant ES biudžetą buvo kliaunamasi finansinių priemonių programomis. Daugiau informacijos apie susijusias sumas pateikta 2.4.2 pastaboje.

Paprastai daugumos finansinių priemonių įgyvendinimas yra pavestas EIB grupei (į ją įeina EIF) arba kitoms finansų įstaigoms pagal Komisijos ir finansų įstaigos susitarimą. Siekiant užtikrinti tinkamą ES lėšų valdymą ir su jomis susijusių ataskaitų teikimą, į susitarimus, kurie pasirašomi su šiomis finansų įstaigomis, įtraukiamos griežtos tarpininkams taikomos sąlygos ir prievolės. Kai kuriai nors priemonei skiriamas finansinis įnašas, lėšos perduodamos į konkrečiai tam tikslui Komisijos vardu atidarytą finansų įstaigos banko sąskaitą (t. y. patikos sąskaitą). Priklausomai nuo priemonės finansų įstaiga gali naudoti šioje patikos sąskaitoje esančias lėšas paskoloms teikti, skolos priemonėms leisti, investuoti į nuosavo kapitalo priemones arba reikalavimams mokėti pagal garantiją tenkinti. Paprastai finansinių priemonių pajamos turi būti grąžinamos į ES biudžetą.

Su šiomis finansinėmis priemonėmis susijusiai rizikai taikoma viršutinė riba, kuri nurodoma susitarime dėl šių priemonių ir kurią atitinkanti suma yra įtraukiama į biudžetą kaip numatyta tai priemonei. Kadangi Komisijai dažnai tenka prisiimti pirmojo nuostolio dalį ir kadangi priemonių paskirtis – finansuoti rizikingesnius gavėjus (kuriems sudėtinga gauti finansavimą iš komercinių bankų), tikėtina, kad ES biudžetas patirs tam tikrų nuostolių.

6.3. VALIUTOS RIZIKA

Valiutos rizika 2021 m. gruodžio 31 d.

Metų pabaigoje ES finansinėms priemonėms tenkančios valiutos rizikos grynoji pozicija

(mln. EUR)

	2021 12 31						
	USD	CHF	PLN	SEK	Kita	EUR	Iš viso
Finansinis turtas							
Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas (1)	63	18	—	—	7	88	176

(mln. EUR)

	2021 12 31						
	USD	CHF	PLN	SEK	Kita	EUR	Iš viso
<i>Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas</i>							
<i>Neišvestinės finansinės priemonės</i>	934	51	—	23	75	23 141	24 223
<i>Išvestinės finansinės priemonės</i>	(646)	—	—	—	—	1 474	828
<i>Gautinos sumos ⁽²⁾</i>	109	98	108	4	88	7 372	7 780
<i>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</i>	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Finansiniai įsipareigojimai							
<i>Finansinių garantijų įsipareigojimai</i>	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
<i>Tikrąja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas</i>	(1)	—	—	—	(4)	—	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Iš viso	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

⁽¹⁾ Neįskaitant paskolų EGADP (NGEU) ir finansinei paramai.⁽²⁾ Neįskaitant būsimąjį laikotarpio išlaidų.

Jei kitų valiutų atžvilgiu euras būtų sustiprėjęs 10 %, poveikis būtų buvęs toks:

(mln. EUR)

	2021 m.			
	USD	CHF	PLN	SEK
<i>Ekonominis rezultatas</i>	46	(17)	(96)	(54)

Jei šių valiutų atžvilgiu euras būtų susilpnėjęs 10 %, poveikis būtų buvęs toks:

(mln. EUR)

	2021 m.			
	USD	CHF	PLN	SEK
<i>Ekonominis rezultatas</i>	(56)	21	118	67

Skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusi su NGEU ir finansine parama

Finansinis turtas ir įsipareigojimai dabar išreikšti tik eurai, todėl ES nepatiria užsienio valiutos kurso rizikos.

Iždas

Nuosavi ištekliai, kuriuos valstybės narės moka ne eurais, laikomi nuosavų išteklių sąskaitose pagal Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 (su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2016/804). Jie perskaičiuojami eurais, kai jų reikia mokėjimams atlikti. Šių lėšų valdymo procedūros nustatytos pirmiau nurodytame reglamente. Retais atvejais šios lėšos tiesiogiai naudojamos mokėjimams, kurie bus atliekami ta pačia valiuta, atlikti.

Komerciniuose bankuose Komisija laiko sąskaitas ne eurais, bet kitomis ES valiutomis, JAV doleriais, Didžiosios Britanijos svarais sterlingų ir Šveicarijos frankais, kad galėtų atlikti mokėjimus tomis valiutomis. Šios sąskaitos papildomos atsižvelgiant į atliktinų mokėjimų sumą, todėl jų likučiai yra labai maži ir valiutos kurso rizikos nepatiriama.

Kai įvairios pajamos (kitos nei nuosavi ištekliai) gaunamos ne eurais, bet kita valiuta, jos pervedamos į Komisijos sąskaitas ta pačia valiuta, jeigu reikia padengti mokėjimus, arba perskaičiuojamos eurais ir pervedamos į sąskaitas eurais. Avansinės sąskaitos ne eurais, bet kita valiuta papildomos atsižvelgiant į apskaičiuotus trumpalaikius vietos mokėjimų ta pačia valiuta poreikius. Likučiai šiose sąskaitose laikomi neviršijant atitinkamų viršutinių ribų.

Baudos

Kadangi visos baudos nurodomos, mokamos ar laikinai mokamos eurais, jokios užsienio valiutos kurso rizikos nepatiriama, kai jos laikomos BUFI fonde.

Biudžeto garantijos

Biudžeto garantijos paprastai suteikiamos nustatant didžiausią sumą eurais. Tačiau kai kurios pagrindinės operacijos gali būti išreikštos kitomis valiutomis (JAV doleriais arba kitomis vietos valiutomis).

Nustatant atidėjinių poreikį, atsižvelgiama į valiutos riziką.

Bendras atidėjinių fondas

Dabar ESIF garantijų fondas veikia ir eurais, ir JAV doleriais. Valiutos rizika valdoma sudarant išvestinių finansinių priemonių sandorius (išankstinius užsienio valiutos keitimo sandorius) taip apdraudžiant investicijų portfelio JAV doleriais rinkos vertę. Nustatyta, kad didžiausia neapdrausta užsienio valiutos kurso rizikos pozicijos riba yra 1 % visos portfelio vertės, neviršijant lyginamojo indekso ir metinių strateginių asignavimų. Taigi, investicijų JAV doleriais rinkos vertei padidėjus tiek, kad ji viršytų 1 % ribą, arba sumažėjus žemiau šios ribos, reikėtų perbalansuoti prekybą (sudaryti naują išankstinį tos pačios arba priešingos krypties sandorį), atitinkamai patikslinti arba panaikinti apdraustą poziciją.

Dėl reikalavimų fondui, pateiktų dėl paskolos gavėjo mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymo, ES perimtos paskolos – žr. 2.4.1.2 pastabą – yra dengiamos pirmine jų valiuta, todėl Europos Sąjungai kelia valiutos kurso riziką. Kalbant apie perimtas paskolas, kadangi paskolų grąžinimo laikotarpis nėra žinomas, veikla, kuria kompensuojami užsienio valiutos kurso pokyčiai (apsidraudimo veikla), nevykdoma.

Valiutos rizika 2020 m. gruodžio 31 d.**Metų pabaigoje ES finansinėms priemonėms tenkančios valiutos rizikos grynoji pozicija**

(mln. EUR)

	2020 12 31						
	USD	CHF	DKK	SEK	EUR	Kita	Iš viso
Finansinis turtas							
<i>Parduoti laikomas finansinis turtas</i>	593	42	15	14	18 904	20	19 587

(mln. EUR)

	2020 12 31						
	USD	CHF	DKK	SEK	EUR	Kita	Iš viso
Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas	(417)	—	—	—	616	—	199
Paskolos ⁽¹⁾	21	40	—	—	46	9	116
Gautinos ir susigražintinos sumos	22	1 208	116	176	72 233	738	74 493
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	115	64	178	367	14 429	1 589	16 742
	334	1 353	310	557	106 228	2 356	111 137
Finansiniai įsipareigojimai							
Tikrąja verte vertinami finansiniai įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas	—	—	—	—	(1)	(4)	(4)
Mokėtinos sumos	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 366)	(19)	(32 408)
	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 367)	(22)	(32 412)
Iš viso	331	1 353	291	556	73 861	2 333	78 725

⁽¹⁾ Išskyrus kompensacines paskolas finansinei paramai.

Jei kitų valiutų atžvilgiu euras būtų sustiprėjęs 10 %, poveikis būtų buvęs toks:

(mln. EUR)

	2020 m.			
	USD	CHF	DKK	SEK
Ekonominis rezultatas	(13)	(119)	(27)	(49)
Grynasis turtas	(17)	(4)	(1)	(1)

Jei šių valiutų atžvilgiu euras būtų susilpnėjęs 10 %, poveikis būtų buvęs toks:

(mln. EUR)

	2020 m.			
	USD	CHF	DKK	SEK
Ekonominis rezultatas	16	146	33	60
Grynasis turtas	21	5	2	2

6.4. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Toliau pateiktoje lentelėje parodomas skolos vertybinių popierių palūkanų normos jautrumas, kai numanomas galimas palūkanų normos pokytis yra +/- 100 bazinių punktų (1 %).

(mln. EUR)

	Padidėjimas (+) / sumažėjimas (-) baziniiais punktais	Ekonominis rezultatas
2021 m. Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas	+100 -100	(622) 660
2020 m. Parduoti laikomas finansinis turtas	+100 -100	(479) 513

Tam tikro pinigų rinkos priemonių ir obligacijų portfelio jautrumas palūkanų normos pokyčiams didėja per jo trukmę. Komisijos valdomų pagrindinių turto portfelių trukmė nurodoma toliau.

Skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusi su NGEU ir finansine parama

Dėl skolinimosi ir skolinimo operacijų pobūdžio didelė ES turto ir įsipareigojimų dalis yra palūkanas teikiantis turtas ir įsipareigojimai. Tačiau finansinės paramos priemonių, išskyrus NGEU, palūkanų normos rizikos nėra, nes pasiskolintas lėšas kompensuoja lygiavertės (kompensacinės) paskolos tomis pačiomis sąlygomis.

Pagal NGEU priemonę netaikomas griežtas kompensacinis metodas, todėl palūkanų normos rizika turi būti padengta įgyvendinant procedūras ir mechanizmus, kurie mažina palūkanų normos riziką. Pagrindinis NGEU diversifikuotos finansavimo strategijos principas – skaidriai paskirstyti finansavimo išlaidas ir visas kitas su NGEU susijusias išlaidas paramos gavėjams (paskolų atveju) ir ES biudžetui (negražintinos paramos atveju). Vykdamas NGEU programą vadovaujama visiško išlaidų susigrąžinimo ir pelno nesiekiančios veiklos principais. Todėl ES perduoda rinkoje gautą finansavimą ekonomiškai efektyviausiu ir teisingiausiu būdu, remdamasi dienos palūkanų skaičiavimais. Taip užtikrinama, kad valstybės narės padengtų visas su Sąjungos paskola susijusias išlaidas.

NGEU laiko pinigus, kad išlaikytų nustatytą saugumo rezervą, kuris yra diversifikuotos finansavimo strategijos dalis, ir vengia bet kokių perteklinių likučių. NGEU pinigai laikomi Europos Centriniam Banke. Remiantis abipusiu susitarimu, už didesnę nei 20 mlrd. EUR pinigų likutį mokamos neigiamos palūkanos pagal ECB indėlių palūkanų normą, kuri 2021 m. buvo -0,5 %. NGEU pinigai laikomi ECB.

Iždas

Išskyrus skolinimąsi, susijusį su NGEU programa, Komisija pinigų savo veiklos išlaidoms finansuoti nesiskolina. Be NGEU palūkanų normos rizikos, palūkanos skaičiuojamos už likučius, laikomus įvairiose banko sąskaitose. Todėl Komisija įdiegė priemones, kad užtikrintų, jog reguliariai gaunamos palūkanos (teigiamos arba neigiamos) už bankų sąskaitose laikomas lėšas atitiktų rinkos palūkanų normas ir jų galimą svyravimą.

Už lėšų laikymą sąskaitose, atidarytose valstybių narių išduose nuosavų išteklių pajamoms, palūkanos neskaičiuojamos ir mokesčiai netaikomi. Už lėšų laikymą sąskaitose (nuosavų išteklių ar kitose), atidarytose nacionaliniuose centriniuose bankuose, gali būti atlyginama pagal oficialius kiekvienos įstaigos taikomus tarifus. Atsižvelgiant į dabartinę neigiamų palūkanų aplinką, kai kurie šioms sąskaitoms taikomi atlygiai šiuo metu gali būti neigiami. Taikomos pinigų valdymo procedūros, kad šiose sąskaitose laikomų lėšų likučiai būtų kuo mažesni, o pagal bankų sąlygas būtų laikomasi atitinkamų viršutinių ribų. Nuosavų išteklių sąskaitos yra apsaugotos nuo bet kokio neigiamų palūkanų normų poveikio pagal Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2016/804.

Už vienos nakties likučius komerciniuose bankuose kasdien gaunamos palūkanos. Joms taikomos kintamosios rinkos normos ir sutartinė marža (teigiama arba neigiama). Paprastai komerciniai bankai taiko nulines palūkanų normas už nustatytos viršutinės ribos neviršijančius veiklos likučius.

Baudos

Laikiniai surinktos baudos investuojamos į pinigų rinkos priemonių ir ilgalaikių obligacijų portfelį, kurio bendra vidutinė trukmė – 1,75 metų.

Bendras atidėjinių fondas

BAF lėšos investuojamos į pinigų rinkos priemonių ir ilgalaikių obligacijų portfelį, kurio bendra vidutinė trukmė – 3,10 metų.

Likviduojama EAPB

Likviduojamos EAPB lėšos investuojamos į pinigų rinkos priemonių ir ilgalaikių obligacijų portfelį, kurio bendra vidutinė trukmė – 3,24 metų.

6.5. KREDITO RIZIKA

Kredito rizika 2021 m. gruodžio 31 d.

Didžiausia kredito rizikos pozicija

	(mln. EUR)
	2021 12 31
Finansinis turtas	
<i>Paskolos</i>	163 568
<i>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</i>	44 860
<i>Iš prekybos gautinos sumos ⁽¹⁾</i>	7 780
<i>Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas – skolos vertybiniai popieriai</i>	19 326
<i>Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas- išvestinės finansinės priemonės</i>	828
Suteiktos garantijos	
<i>Finansinių garantijų sutartys</i>	55 267
Iš viso 2021 12 31	291 628

⁽¹⁾ neįskaitant būsimojo laikotarpio išlaidų

Paskolos. Kredito kokybė

	(mln. EUR)				
	2021 12 31				
	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Nusipirktos arba suteiktos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskolos	Iš viso
Kredito reitingas					
<i>Aukščiausio ir aukšto lygio</i>	10 379	—	—	—	10 379
<i>Aukštesnio vidutinio lygio</i>	58 991	—	—	—	58 991
<i>Žemesnio vidutinio lygio</i>	79 672	—	—	—	79 672
<i>Neinvesticinis reitingas (įsk. įsipareigojimų nevykdymą)</i>	8 819	5 965	29	48	14 860
Bendroji balansinė vertė	157 861	5 965	29	48	163 903
<i>Atėmus atidėjinius nuostoliams</i>	(10)	(299)	(26)	—	(336)
Grynoji balansinė vertė	157 851	5 665	3	48	163 568

Ketrios nurodytos rizikos kategorijos iš esmės yra grindžiamos išorės reitingų agentūrų reitingo kategorijomis ir atitinka:

- aukščiausio ir aukšto lygio: „Moody’s“ P-1, Aaa – Aa3; „S&P“ A-1+, A-1, AAA – AA –; „Fitch“ F1+, F1, AAA – AA– kategorijas ir lygiaverčius reitingus,
- aukštesnio vidutinio lygio: „Moody’s“ P-2, A1 – A3; „S&P“ A-2, A+ – A–; „Fitch“ F2, A+ – A– kategorijas ir lygiaverčius reitingus,
- žemesnio vidutinio lygio: „Moody’s“ P-3, Baa1 – Baa3, „S&P“ A-3, BBB+ – BBB–; „Fitch“ F3, BBB+ – BBB– kategorijas ir lygiaverčius reitingus,
- neinvesticinis reitingas: „Moody’s“ *not prime*, Ba1 – C; „S&P“ B, C, BB+ – D; „Fitch“ B, C, BB+ – D kategorijas ir lygiaverčius reitingus
- ES šiomis išorės agentūrų reitingų kategorijomis naudojasi kaip atskaitos tašku konkrečiai finansinėms priemonėms ir komerciniams bankams vertinti, tačiau, pati atlikusi atskirų atvejų analizę, gali laikyti sumas vieną iš rizikos kategorijų atitinkančioje įstaigoje, nors viena ar daugiau minėtų reitingų agentūrų būtų sumažinusi atitinkamos sandorio šalies reitingą.

Pirmiau nurodytos neinvesticinio reitingo kategorijos paskolos sumos pirmiausia yra susijusios su finansinės paramos paskolomis, kurias Komisija išmoka šalims partnerėms, patiriančioms finansinių sunkumų. Visos paskolos valstybėms narėms yra pirmame etape. Įsigytos arba suteiktos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskolos yra iš ESIF ir išorės skolinimo įgaliojimo programų perimtos paskolos.

Skolinimosi ir skolinimo veikla, susijusi su NGEU ir finansine parama

Kredito rizikos pozicija Euratomo atveju valdoma gaunant valstybės garantijas (žr. 2.4.1.1 pastabą).

Pagal priemonę SURE valstybėms narėms teikiamos paskolos yra grindžiamos valstybių narių savanoriškai suteiktų garantijų, sudarančių 25 % finansinės pagalbos didžiausios viršutinės ribos, sistema.

Skolininkams nevykdant įsipareigojimų, siekdama aptarnauti bet kokią susijusią mokėtiną skolą, Komisija gali pasinaudoti BAF turimu turtu (MFP ir Euratomo paskolų trečiosioms valstybėms atveju) ir kreiptis į valstybes nares, laikydamasi nuosavų išteklių viršutinių ribų (žr. 6.6 pastabą).

Paskolos. Vertės sumažėjimo dėl atidėjinių nuostoliams pokytis

	(mln. EUR)				
	1 etapas	2 etapas	3 etapas	Nusipirkta arba suteikta dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskolos	Iš viso
Atidėjiniai nuostoliams 2021 01 01	49	6	19	—	73
Perkėlimas į 1 etapą	0	—	—	—	0
Perkėlimas į 2 etapą	(41)	41	—	—	—
Perkėlimas į 3 etapą	(0)	(1)	1	—	(0)
Naujos paskolos	4	69	0	—	73
Pripažinimo panaikinimas – grąžinimas	(0)	(0)	(0)	—	(0)
Pripažinimo panaikinimas – nurašymas	—	—	—	—	—
Atidėjinių nuostoliams pakartotinis vertinimas	(1)	185	6	—	189
Kita	(0)	—	0	—	(0)
Atidėjiniai nuostoliams 2021 12 31	10	299	26	—	336

Paskolos. Etapų vertinimas

Kaip nurodyta svarbiausių apskaitos politikos principų dalyje, amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto, išskyrus gautinas sumas, vertės sumažėjimas priklauso nuo to, kokiam etapui priskiriamas finansinis turtas.

Priskyrimas etapams iš esmės priklauso nuo sandorio šalies kredito reitingo. Etapų modelis remiasi santykinio kredito rizikos vertinimu, t. y. ES gali turėti skirtingų paskolų su ta pačia sandorio šalimi skirtinguose etapuose, priklausomai nuo sandorio šalies kredito rizikos sandorio sudarymo metu. ES, turėdama išskirtinį institucinį statusą, skolina pinigus savo valstybėms narėms arba sunkumų patiriančioms valstybėms. Todėl ES taip pat taiko ir kokybinių kredito rizikos vertinimą, pagrįstą sunkumus patiriančių skolininkų ekonominės padėties stebėseną.

1 etapas – kredito rizika reikšmingai nepadidėjusi

Paskolos sandorio šalims, kurių kredito reitingai finansinių ataskaitų sudarymo datą yra investicinio lygio (t. y. nuo AAA (Aaa) iki BBB- (Baa3) pagal „S&P“ / „Fitch“ („Moody’s“) reitingų skalę arba lygiavertis išorės ar vidaus reitingas), yra laikomos mažos kredito rizikos paskolomis, todėl jos laikomos 1 etape, išskyrus atvejus, kai jas vėluojama grąžinti daugiau kaip 30 dienų (žr. 2 etapą). Be to, visos paskolos, kurių kredito rizika reikšmingai nepadidėjo, kaip apibrėžta toliau, priskiriamos 1 etapui. Finansinio turto, priskiriamo 1 etapui, vertės sumažėjimas vertinamas 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių lygiu.

2 etapas – kredito reitingas reikšmingai padidėjęs

Norėdama nustatyti, ar kredito rizika nuo sandorio sudarymo reikšmingai padidėjo ir ar dėl to paskolą reikia perkelti į 2 etapą, ES taiko kiekybinių ir kokybinių vertinimų derinį.

Visos paskolos, kurių sutartiniai mokėjimai vėluoja nuo 31 iki 90 dienų, perkeliama į 2 etapą.

Sandorio šalių, kurių kredito reitingai pirminio pripažinimo datą yra nuo AAA (Aaa) iki BB- (Ba3): jeigu paskola nėra mažos rizikos (nurodyto 1 etapo), pablogėjimas laikomas reikšmingu, jeigu reitingo sandorio sudarymo metu ir finansinių ataskaitų sudarymo datą skirtumas yra lygus arba didesnis kaip 3 pakopos.

Sandorio šalių, kurių kredito reitingai pirminio pripažinimo datą yra B+ (B1) arba B (B2): pablogėjimas laikomas reikšmingu, jei pradinio reitingo ir dabartinio reitingo skirtumas yra lygus arba didesnis kaip 2 pakopos.

Sandorio šalių, kurių kredito reitingai yra B- (B3) arba mažesni (CCC / Caa intervale): pablogėjimas laikomas reikšmingu, jei pradinio reitingo ir dabartinio reitingo finansinių ataskaitų sudarymo datą skirtumas yra lygus arba didesnis kaip 1 pakopa.

Paskolos, suteiktos iki perėjimo prie peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 (t. y. iki 2021 m. sausio 1 d.), apie kurių kredito riziką pirminio pripažinimo metu negalima gauti informacijos be nepagrįstų sąnaudų ir pastangų, priskiriamos 2 etapui.

Paskolų, priskiriamų 2 etapui, vertės sumažėjimas vertinamas viso laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių lygiu.

3 etapas – paskolos, kurių vertė sumažėjusi dėl padidėjusios kredito rizikos

Paskolos priskiriamos 3 etapui, kai jų grąžinimas yra pradelstas 90 dienų arba kai po paskolos suteikimo įvyksta vienas ar daugiau įvykių, darančių neigiamą poveikį apskaičiuotiems būsimiems to finansinio turto pinigų srautams. Pavyzdžiui, paskola priskiriama 3 etapui, jeigu:

- yra tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus atliktas kitoks finansinis reorganizavimas,
- išorės reitingų agentūros paskelbta paskolos gavėjo reitingo kategorija yra D ir
- paskolos gavėjas nevykdo jokių finansinių išpareigojimų ES arba, kai paskolos skirtos finansinei paramai, paskolos gavėjas nevykdo išpareigojimų bet kuriai kitai tarptautinei organizacijai, finansuojančiai programą.

Paskolų, priskiriamų 3 etapui, vertės sumažėjimas vertinamas viso laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių lygiu.

Įsigytos arba suteiktos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskolos

ES taip pat turi įsigytų arba suteiktų dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskolų. Tai yra garantuotos paskolos, už kurias ES sumokėjo įgyvendinančiajam partneriui gavusi reikalavimą mokėti pagal garantiją. Visos teisės į šias paskolas buvo perleistos ES. Pirminio pripažinimo metu ES pripažįsta jas savo balanse tikrąja verte. ES jas priskiria įsigytoms arba suteiktoms dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės paskoloms ir apskaičiuoja vertės sumažėjimą pagal viso laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. Pagal atitinkamus ES ir įgyvendinančiųjų partnerių susitarimus ES vardu vardu vykdoma susigrąžinimo procedūra siekiant susigrąžinti visas mokėtinas sumas.

Paskolos. Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas

Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas yra pagal tikimybę įvertintas sutartyje numatytų pinigų srautų ir tikėtinų pinigų srautų skirtumo vertinimas. Šiam vertinimui ES naudoja šiuos kredito rizikos parametrus:

- įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę,
- nuostolį dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir
- poziciją esant įsipareigojimų neįvykdymui.

Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė yra procentinis dydis ir tikimybė, kad sandorio šalis neįvykdys savo finansinių įsipareigojimų per artimiausius 12 mėnesių (taikoma nustatant 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius) arba per likusį įsipareigojimo galiojimo laikotarpį (taikoma nustatant viso laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius).

Nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo yra procentinė dalis, rodanti tikėtiną pinigų trūkumą, t. y. pozicijos dalį, kurią tikimasi prarasti po įsipareigojimų neįvykdymo, atsižvelgiant į susigrąžintinas sumas ir įkaitus. Siekdama įvertinti valstybės pozicijų nuostolius dėl įsipareigojimų neįvykdymo, ES atsižvelgia į savo *de facto* privilegijuoto kreditoriaus statusą.

Pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui yra neįvykdyta pozicija (suma) įsipareigojimų neįvykdymo metu.

Apskaičiuoti pinigų srautai per numatomą finansinio turto naudojimo laikotarpį diskontuojami taikant faktinių palūkanų normą.

ES atsižvelgia į protingą ir pagrįstą į ateitį orientuotą informaciją, kurią galima gauti be nepagrįstų sąnaudų ir pastangų, ir prireikus pakoreguoja modelio parametrus.

P pinigai ir pinigų ekvivalentai. Kredito kokybė

	(mln. EUR)
	2021 12 31
Kredito reitingas	
Aukščiausio ir aukšto lygio	40 716
Aukštesnio vidutinio lygio	3 650
Žemesnio vidutinio lygio	306
Neinvesticinis reitingas	189
Bendroji balansinė vertė	44 860
Atėmus atidėjinius nuostoliams	—
Grynoji balansinė vertė	44 860

Iždas

Lentelėje pateiktos pinigų ir pinigų ekvivalentų sumos daugiausia susijusios su Komisijos išdo valdomais pinigais. Dauguma Komisijos išdo išteklių laikomi pagal Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 (su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu 804/2016) dėl nuosavų išteklių valstybių narių atidarytose sąskaitose, kurios skirtos valstybių narių įnašams (daugiausia BNP, PVM ir tradicinių nuosavų išteklių) mokėti. Visos tokios sąskaitos laikomos valstybių narių išduose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose. Šios institucijos Komisijai kelia mažiausią kredito (arba sandorio šalies) riziką, nes ją

prisiima valstybės narės. Dalis Komisijos išdo išteklių laikoma komerciniuose bankuose, kad būtų galima padengti mokėjimus, todėl šios sąskaitos papildomos reikiamu laiku, o papildymą automatiškai tvarko išdo grynųjų pinigų valdymo sistema. Kiekvienoje sąskaitoje laikoma minimali pinigų suma, atsižvelgiant į kasdien iš jos atliekamų mokėjimų vidutinę sumą. Todėl vienos nakties indėlių bendra suma šiose sąskaitose paprastai yra nedidelė (iš viso mažiau nei vidutiniškai 54 mln. EUR, išskirstytų į maždaug 25 sąskaitų), taigi yra užtikrinta, kad Komisijos su rizika susijusi pozicija yra nedidelė. Šias sumas reikėtų vertinti atsižvelgiant į kasdienes bendrus išdo likučius, kurie 2021 m. svyravo 1 mlrd.–38 mlrd. EUR ribose, ir į bendrą 2021 m. iš Komisijos sąskaitų atliktų mokėjimų sumą, viršijusią 170 mlrd. EUR.

Be to, siekiant dar labiau sumažinti Komisijos sandorio šalies riziką, specialios gairės taikomos ir atrenkant komercinius bankus:

- visi komerciniai bankai atrenkami konkurso būdu. Norint dalyvauti konkurso procedūrose, minimalus ilgalaikis kredito reitingas turi būti „S&P“ A– arba lygiavertis reitingas. Tam tikromis tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis gali užtekti mažesnio lygio reitingo,
- komercinių bankų, kuriuose Komisija turi sąskaitas, kredito reitingai stebimi reguliariai ir
- delegacijose už ES ribų avansinės sąskaitos laikomos vietos bankuose, atrinktuose supaprastinta konkurso tvarka. Reitingų reikalavimai priklauso nuo vietos situacijos ir įvairiose šalyse jie gali būti labai skirtingi. Siekiant apriboti rizikos poziciją, šiose sąskaitose laikomi kuo mažesni likučiai (atsižvelgiant į veiklos poreikius), sąskaitos nuolat papildomos ir kasmet peržiūrimos viršutinės ribos.

NGEU

Finansinės paramos skolinimo ir skolinimosi priemonės paprastai neturi jokių pinigų likučių dėl finansinei paramai skirtų paskolų kompensacinio principo. Tačiau, įgyvendinant NGEU priemonės diversifikuotą finansavimo strategiją, NGEU laiko pinigus, siekdama užtikrinti, kad NGEU banko sąskaitoje laikomų sumų pakaktų visiems būsimiems išmokų poreikiams patenkinti ir išlaikyti nustatytą saugumo rezervą vengiant bet kokių perteklinių likučių. Pinigai laikomi ECB banko sąskaitoje, todėl kredito rizika yra labai maža.

Laikiniai surinktos baudos. Indėliai

Bankai, kuriuose laikomi iki 2010 m. laikiniai surinktų baudų indėliai, yra atrenkami konkurso tvarka, laikantis rizikos valdymo politikos, pagal kurią nustatomi kredito reitingo reikalavimai ir sandorio šalies nuosavybei proporcinga lėšų suma, kurią galima laikyti.

Paprastai reikalaujama, kad komerciniai bankai, kurie specialiai atrenkami laikinai surinktoms baudoms laikyti, turėtų dviejų reitingų agentūrų („S&P“ arba jai lygiavertį) suteiktą minimalų ilgalaikį reitingą A–. Jei šios grupės bankų reitingas sumažinamas, taikomos specialios priemonės. Be to, kiekviename banke laikomo indėlio suma yra ribojama tam tikra nuosavų lėšų procentine dalimi, kuri skiriasi priklausomai nuo kiekvienos įstaigos reitingo lygio. Apskaičiuojant tokias ribas taip pat atsižvelgiama į neapmokėtų tos pačios įstaigos Komisijai suteiktų garantijų sumą. Reguliariai peržiūrima, ar negražinti indėliai atitinka taikomus politikos reikalavimus.

Gautinos sumos. Kredito kokybė

(mln. EUR)

2021 12 31

	Terminas nesuėjęs	Pradelsta	Pradelsta	Pradelsta	Pradelsta	Iš viso
		0–30 dienų	31–90 dienų	91 diena – 1 metai	> 1 metai	
Bendroji balansinė vertė	2 785	15	9	578	1 453	4 840

(mln. EUR)

2021 12 31						
	Terminas nesuėjęs	Pradelsta	Pradelsta	Pradelsta	Pradelsta	Iš viso
		0–30 dienų	31–90 dienų	91 diena – 1 metai	> 1 metai	
Atėmus atidėjinius nuostoliams	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Grynoji balansinė vertė	2 783	14	5	560	1 305	4 667

Šioje lentelėje pateiktos sumos neapima būsimojo laikotarpio išlaidų ir FGS gautinų sumų, vertinamų tikrąja verte kaip perteklius arba nuostolis (žr. 2.6.2 pastabą), nes joms netaikomi vertės sumažėjimo reikalavimai.

2020 m. liepos 10 d. ir 2021 m. liepos 8 d. Komisija priėmė sprendimus iš dalies pakeisti savo vidaus nuostatas, taikomas gautinų sumų susigrąžinimui, kad sumažintų COVID-19 pandemijos poveikį Komisijos skolininkams. Sprendimu naujų skolų grąžinimo terminas laikinai pratęstas ir suteikta galimybė suteikti papildomo laiko grąžinti skoloms, kurios buvo negrąžintos.

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas– skolos vertybiniai popieriai. Kredito kokybė

Bendras atidėjinių fondas

Vidutinis svertinis BAF portfelio kredito reitingas yra A- („S&P“ arba jam lygiavertis).

Laikiniai surinktos baudos. BUFI portfelis

Investuodama į valstybės skolą laikinai surinktas baudas, skirtas nuo 2010 m., Komisija prisiima kredito riziką. Didžiausia su rizika susijusi pozicija siejama su Ispanija, kuriai tenka 10 % portfelio. Penkios šalys, kurių su rizika susijusi pozicija didžiausia (Ispanija, Prancūzija, Italija, Vokietija ir Nyderlandai), kartu sudaro 30 % investicijų portfelio. Vidutinis svertinis portfelio kredito reitingas yra A („S&P“ arba jam lygiavertis).

Gautos finansinės garantijos

Rizikos valdymo politika, taikoma tokių garantijų priėmimui, užtikrina aukštą Komisijos kreditų kokybę. Ši politika apima didžiausios kredito pozicijos nustatymą konkretaus finansų sektoriaus subjekto atžvilgiu, remiantis jo kredito reitingu ir ūkio subjekto kapitalo dydžiu, apskaitomu jo finansinėse ataskaitose pagal TFAS. Reguliariai peržiūrima, ar neapmokėtos garantijos atitinka taikomus politikos reikalavimus.

Likviduojama EAPB

Turto valdymo gairėse ir rizikos bei investavimo strategijose nustatytos tam tikros ribos ir apribojimai, kad būtų apribota portfelio patiriama kredito rizika, kuri ribojama pagal investicinį reitingą, išskyrus ES valstybių narių rizikai. Vidutinis svertinis portfelio kredito reitingas yra BBB+ („S&P“ arba jam lygiavertis).

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas– išvestinės finansinės priemonės. Kredito kokybė

Išvestinių finansinių priemonių turtas daugiausia susijęs su nuosavybės vertybinių popierių portfelių garantijomis ir išankstiniais valiutų sandoriais. Todėl kredito rizika apsiriboja sandorio šalies rizika. Už nuosavybės vertybinių popierių garantiją bus atsiskaitoma su ES įgyvendinančiuoju partneriu (EIB grupe), kurios reitingas yra AAA. Visų neįvykdytų išankstinių valiutų sandorių vienintelė sandorio šalis 2021 m. gruodžio 31 d. yra „Banque de France“, todėl nuo tos dienos neatliekamas joks kredito vertės didinimas, pavyzdžiui, įkaitais, užskaitos susitarimais arba garantijomis.

Finansinių garantijų sutartys. Kredito kokybė

(mln. EUR)

	2021 12 31		
	1 etapas	2 etapas	Iš viso
Ilgalaikis reitingas			
Aukščiausio ir aukšto lygio	0	1	1
Aukštesnio vidutinio lygio	2	—	2
Žemesnio vidutinio lygio	219	—	219
Neinvesticinis reitingas	3 964	51 079	55 043
Valdomos kolektyvai / nėra reitingo	2	—	2
Iš viso	4 187	51 080	55 267

Finansinių garantijų sutartys. Atidėjinių nuostoliams pokytis

(mln. EUR)

	1 etapas	2 etapas	Iš viso
Atidėjiniai nuostoliams 2021 01 01	859	5 143	6 002
Perkėlimas į 2 etapą	(494)	494	0
Perkėlimas į 1 etapą	—	—	—
Įsigijimai	8	623	630
Garantijų atsisakymas	(0)	(0)	(0)
Pakartotinis vertinimas	112	789	900
Atidėjiniai nuostoliams 2021 12 31	485	7 048	7 533
Finansinių garantijų įsipareigojimo balansinė vertė 2021 12 31	610	7 183	7 794

Perkėlimai iš 1/ 2 etapo ir į juos vertinami pradinio likučio vertės sumažėjimo suma, o sumos pokyčiai, atsirandantys dėl etapo pasikeitimo (t. y. vertinimo pagal 12 mėnesių arba viso laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius), yra pakartotinio vertinimo dalis.

Finansinių garantijų sutartys. Etapo nustatymo politika

Pagrindinis rizikos rodiklis, pagal kurį FGS priskiriamos etapams, yra garantuotos skolos kredito reitingas. Taikant etapo nustatymo modelį kredito reitingas sudarymo metu lyginamas su kredito reitingu finansinių ataskaitų sudarymo datą. Portfelinių garantijų atveju atsižvelgiama į vidutinį svertinį garantuojamo portfelio kredito reitingą.

1 etapas – kredito rizika reikšmingai nepadidėjusi

FGS, kurių kredito reitingai finansinių ataskaitų sudarymo datą yra investicinio lygio (t. y. nuo AAA (Aaa) iki BBB- (Baa3) pagal „S&P“ / „Fitch“ („Moody's“) reitingų skalę arba lygiavertis išorės ar vidaus reitingas), yra laikomos mažos kredito rizikos FGS, nepriklausomai nuo pradinio kredito reitingo, ir laikomos 1 etape. Be to, visos FGS, kurių kredito rizika reikšmingai nepadidėjo, kaip apibrėžta toliau, priskiriamos 1 etapui. FGS, priskiriamai 1 etapui, vertės sumažėjimas vertinamas 12 mėnesių tikėtinių kredito nuostolių lygiu.

2 etapas – kredito reitingas reikšmingai padidėjęs

Toliau nurodytas kredito reitingo pablogėjimas laikomas reikšmingu ir dėl to FGS perklasifikuojama į 2 etapą:

- garantijų, kurių kredito reitingas yra nuo AAA (Aa1) iki BB- (Ba3) pagal „S&P“ / „Fitch“ („Moody's“) reitingų skalę arba lygiavertis išorės ar vidaus reitingas pirminio pripažinimo metu, reitingo pablogėjimas laikomas reikšmingu, jei skirtumas tarp pirminio reitingo ir reitingo finansinių ataskaitų sudarymo datą yra lygus arba didesnis kaip 3 pakopos, kai garantijos yra susijusios su viena skolos priemone, ir 2 pakopos, kai garantijos yra susijusios su skolos portfeliu,
- garantijų, kurių kredito reitingas yra nuo B+ (B1) iki B (B2) pirminio pripažinimo metu, reitingo pablogėjimas laikomas reikšmingu, jei skirtumas tarp pirminio reitingo ir reitingo finansinių ataskaitų sudarymo datą yra lygus arba didesnis kaip 2 pakopos, kai garantijos yra susijusios su viena skolos priemone, ir 1 pakopa, kai garantijos yra susijusios su skolos portfeliu, ir
- garantijų, kurių kredito reitingas yra B- (B3) arba mažesnis pirminio pripažinimo metu, reitingo pablogėjimas laikomas reikšmingu, jei skirtumas tarp pirminio reitingo ir reitingo finansinių ataskaitų sudarymo datą yra lygus arba didesnis kaip 1 pakopa (viena skolos priemonė ir portfelis).

Jei informacijos apie kredito reitingą nėra, tačiau pirminio pripažinimo metu buvo atliktas numatomų metinių reikalavimų įvertinimas, faktinis reikalavimų lygis, palyginti su pirminiu planavimu, taip pat laikomas pagrįstu rizikos rodikliu vertinant reikšmingą kredito rizikos padidėjimą.

Be minėtų kriterijų, ES gali taikyti kokybinį reikšmingo kredito rizikos padidėjimo vertinimą, remdamasi turima papildoma, pagrįsta ir pateisinama informacija.

FGS, sudarytos iki perėjimo prie peržiūrėtos ES apskaitos taisyklės Nr. 11 (t. y. iki 2021 m. sausio 1 d.), apie kurių kredito riziką pirminio pripažinimo metu nėra informacijos be nepagrįstų sąnaudų ir pastangų, priskiriamos 2 etapui.

FGS, priskiriamų 2 etapui, vertės sumažėjimas vertinamas viso laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių lygiu.

FGS nepriskiriamos 3 etapui ar išgytam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės turtui.

Biudžeto garantijos

Kredito rizika Sąjungai daugiausia kyla dėl jos garantuojamų operacijų. Pablogėjus pagrindinių operacijų kredito kokybei, padidėja išpareigojimų nevykdymo atvejų tikimybė, taigi ir reikalavimų mokėti pagal ES garantijas tikimybė.

Siekdama stebėti ir valdyti šią riziką, Komisija remiasi kredito rizikos modeliu, pagal kurį vertina galimus nuostolius, be kita ko, remdamasi įgyvendinančiųjų partnerių pateiktais duomenimis. Šių modelių rezultatai interpretuojami ir derinami su ekspertiniu vertinimu, kad būtų gautas rizikos vertinimas, atitinkantis sandorio esmę ir atitinkamas ekonomines aplinkybes.

Kredito rizika 2020 m. gruodžio 31 d.**Finansinio turto, kurio vertė nesumažėjusi, amžiaus analizė**

(mln. EUR)

2020 12 31					
	Iš viso	Mokėjimai nepradelsti ir vertė nesumažėjusi	Mokėjimai pradelsti, bet vertė nesumažėjusi		
			< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai
Paskolos	93 309	93 308	0	—	—
Gautinos ir susigrąžintinos sumos	74 493	59 702	505	14 030	257
Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas	199	199	—	—	—
Iš viso 2020 12 31	168 001	153 209	505	14 030	257

Finansinio turto, kurio mokėjimai nepradelsti ir vertė nesumažėjusi, kredito kokybė

(mln. EUR)

2020 12 31						
	Parduoti laikomas finansinis turtas ⁽¹⁾	Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas ⁽²⁾	Paskolos	Gautinos ir susigrąžintinos sumos	Grynieji pinigai	Iš viso
Sandorio šalys, turinčios išorės kredito reitingą						
Aukščiausio ir aukšto lygio	9 005	199	2 040	52 817	13 896	77 956
Aukštesnio vidutinio lygio	3 415	—	35 040	1 535	1 011	41 001
Žemesnio vidutinio lygio	2 133	—	48 139	1 886	1 651	53 809
Neinvesticinis reitingas	310	—	7 964	142	165	8 580
	14 862	199	93 182	56 380	16 723	181 347
Sandorio šalys, neturinčios išorės kredito reitingo						
Skolininkai, praityje neturėję įsipareigojimų neįvykdymo atvejų	—	—	126	3 318	19	3 463
Skolininkai, praityje turėję įsipareigojimų neįvykdymo atvejų	—	—	—	4	—	4
	—	—	126	3 322	19	3 466
Iš viso	14 862	199	93 309	59 702	16 742	184 814

⁽¹⁾ Parduoti laikomas finansinis turtas (išskyrus investicijas į pinigų rinkos fondus ir nuosavybės priemones).⁽²⁾ Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip perteklius arba deficitas.

6.6. LIKVIDUMO RIZIKA

Likvidumo rizika 2021 m. gruodžio 31 d.

Neišvestinių finansinių priemonių įsipareigojimų terminų analizė pagal likusius sutartinius terminus

(mln. EUR)

2021 12 31					
	Nediskontuoti sutartyje numatyti pinigų srautai				Balansinė vertė
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso	
Pasiskolintos lėšos	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Mokėtinios sumos	(46 372)	—	—	(46 372)	(46 372)
Kita	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Iš viso 2021 12 31	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Išvestinių finansinių priemonių įsipareigojimų terminų analizė pagal likusius sutartinius terminus

(mln. EUR)

2021 12 31					
	Nediskontuoti sutartyje numatyti pinigų srautai				Balansinė vertė
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso	
Išvestinės finansinės priemonės mokėjimo dalis	(646)	(5)	—	(651)	
Išvestinės finansinės priemonės gavimo dalis	648	—	—	648	
Grynieji pinigų srautai 2021 12 31	2	(5)	—	(3)	(3)

Finansinių garantijų sutarčių terminų analizė pagal anksčiausią laikotarpį, kai gali būti pateiktas reikalavimas

(mln. EUR)

2021 12 31					
	Didžiausia garantijos suma				Balansinė vertė
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso	
Finansinių garantijų sutartys	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)
Iš viso 2021 12 31	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

NGEU skolinimosi veikla ir finansinė parama

Pirmoji priemonė užtikrinant, kad pasiskolintos finansinės paramos lėšos bus grąžintos, yra savalaikis susijusios finansinės paramos ir NGEU paskolų susigrąžinimas. Tačiau yra ir papildomų apsaugos priemonių, kurios galėtų būti taikomos paskolos gavėjams nevykdant mokėjimų arba vėluojant atlikti mokėjimus.

MFP ir Euratomo paskoloms trečiosioms valstybėms BAF išorės veiksmų garantijų fondo skyriuje numatytas likvidumo rezervas. Todėl turimas Garantijų fondo turtas pirmiausia būtų panaudotas atitinkamoms pasiskolintoms lėšoms grąžinti (tačiau tik po to, kai Euratomas pirmiausia kreipiasi į trečiųjų šalių garantus – žr. 6.4 pastabą). Jei kuriuo nors metu paaiškėtų, kad turimo turto nepakanka faktiniams nuostoliams padengti, Komisija imsis priemonių papildomiems ištekliams užtikrinti (pvz., laikinai panaudos Komisijos išdo lėšas, laikinai perves lėšas ir (arba) padarys papildomų išlaidų iš ES biudžeto).

NGEU atveju Komisija taip pat gali taikyti aktyvų pinigų valdymą ir trumpalaikį skolinimąsi, kad galėtų aptarnauti ES skolas, o SURE atveju Komisija gali perkelti susijusias Sąjungos vardu pasiskolintas lėšas.

Visų finansinės paramos ir NGEU pasiskolintų lėšų atveju Komisija gali pareikalauti išteklių, neviršijančių turimos nuosavų išteklių maržos, kad galėtų aptarnauti ES skolas. Nuosavų išteklių teisės aktuose nustatyta, kad nuosavų išteklių viršutinė riba metiniams mokėjimų asignavimams padengti yra 1,40 % valstybių narių BNP plius papildomas laikinas 0,6 procentinio punkto padidinimas NGEU atveju. 2021 m. biudžete buvo numatyta, kad bendra nuosavų išteklių suma išlaidoms finansuoti sudaro 1,12 % BNP. Vadinasi, 2021 m. gruodžio 31 d. šioms garantijoms padengti turima marža buvo 0,88 %. Šiuo tikslu ES turi teisę pareikalauti valstybių narių užtikrinti, kad ES teisinis išsipareigojimas skolintojams būtų įvykdytas.

Pirma, pagal priemonę SURE valstybėms narėms teikiamos paskolos yra grindžiamos valstybių narių savanoriškai suteiktų garantijų, sudarančių 25 % finansinės pagalbos didžiausios viršutinės ribos, sistema. Komisija, prieš teikdama reikalavimą mokėti pagal valstybių narių suteiktas garantijas, turėtų išnagrinėti, kokia galima viršutinės nuosavų išteklių ribos, taikomos mokėjimų asignavimams, marža, tiek, kiek Komisija ją laiko tvaria, atsižvelgdama, *inter alia*, į visus Sąjungos neapibrėžtuosius išsipareigojimus ir Sąjungos bendrojo biudžeto tvarumą. Tokiu nagrinėjimu neturi būti daromas poveikis tam, kad jos yra neatšaukiamos, besąlyginės ir vykdomos pagal pareikalavimą

Iždas

ES biudžeto principais užtikrinama, kad visų atitinkamiems metams skirtų grynųjų pinigų išteklių visada užtektų visiems mokėjimams atlikti. Iš tiesų visi valstybių narių įnašai kartu su įvairiomis pajamoms yra lygūs biudžetiniams metams skirtų mokėjimų asignavimų sumai. Tačiau valstybės narės įnašus moka visus metus ir remdamosi patvirtintu biudžetu kaip dvylika mėnesinių įmokų, o išmokos priklauso nuo veiklos poreikių. Be to, pagal Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 (dėl nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos, iš dalies pakeistą Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2016/804), valstybių narių įnašais, susijusiais su taisomaisiais biudžetais, patvirtintais atitinkamą (N) mėnesį, galima naudotis tik N + 1 mėnesio pirmą darbo dieną (jei patvirtinta iki to mėnesio 16 d.) arba N + 2 mėnesio pirmą darbo dieną (jei patvirtinta to mėnesio 16 d. arba vėliau), o susijusiais mokėjimų asignavimais galima naudotis iš karto.

Siekiant užtikrinti, kad turimų išdo išteklių visada pakaktų bet kurį mėnesį atliktiniams mokėjimams padengti, taikomos reguliaraus pinigų prognozavimo procedūros. Prireikus iš valstybių narių gali būti iš anksto pareikalauta nuosavų išteklių arba papildomo finansavimo, neviršijant tam tikrų ribų ir laikantis tam tikrų sąlygų, numatytų Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014, iš dalies pakeistame Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2016/804. Dėl veiklos poreikių ir bendrų biudžeto apribojimų pastaraisiais metais atsirado poreikis atidžiau stebėti mokėjimų ritmą visus metus. Be to, Komisijai vykdanč kasdienes išdo operacijas, automatinėmis grynųjų pinigų valdymo priemonėmis užtikrinama, kad kasdien kiekvienoje Komisijos banko sąskaitoje būtų pakankamai likvidžių lėšų.

Baudos

BUFI fondas (į jį laikinai surenkamos baudos investuojamos) valdomas laikantis principo, kad visas turtas turi būti pakankamai likvidus ir jį turi būti galima greitai panaudoti atitinkamiems išsipareigojimams vykdyti. Portfelį daugiausia sudaro itin likvidūs vertybiniai popieriai, kuriuos galima parduoti, jei reikėtų padengti trumpalaikes pinigines išlaidas. Be to, pinigų, pinigų ekvivalentų ir vertybinių popierių, kurių terminas sueina per vienus metus, dalis sudaro daugiau nei 50 %.

Biudžeto garantijos

Finansinių garantijų terminų analizė pateikiama taikant prudencinį principą, pagal kurį didžiausia suteiktos garantijos suma priskiriama anksčiausiam laikotarpiui, kai gali būti pateiktas reikalavimas mokėti pagal garantiją. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma ES garantijų vykdoma pagal pirmą pareikalavimą, didelė suma priskiriama pirmam terminų intervalui. Tačiau tikimybė, kad ES bus pateikti reikalavimai sumokėti visą sumą pagal visas garantijas pirmuoju laikotarpiu, yra nedidelė. Be

to, suma, kurią ES tikisi prarasti, dažnai būna gerokai mažesnė už garantiją, todėl likvidumo riziką reikia vertinti kartu su garantijų įsipareigojimų balansine verte.

Pagrindinis neapibrėžtųjų įsipareigojimų rizikos valdymo sistemos tikslas yra užtikrinti, kad bet kuriuo metu būtų galima vykdyti ES biudžeto įsipareigojimus nesutrikdant įprasto biudžeto vykdymo. Tai taip pat reiškia, kad reikia mažinti su biudžeto garantijomis susijusią likvidumo riziką, t. y. riziką, kad Sąjungai nepakaks lėšų laiku įvykdyti visus su garantijomis susijusius mokėjimo įsipareigojimus (dėl to, pavyzdžiui, gali būti išstumtos kitos išlaidos, o mokėjimai atidėti kitiems biudžetiniams metams).

Šiuo atžvilgiu kiekviena biudžeto garantija užtikrinama pakankamais atidėjimais, mokamais į BAF, kad visada būtų pakankamai likvidžių lėšų laiku įvykdyti reikalavimus mokėti pagal garantiją.

ES reguliariai stebi kiekvienos biudžeto garantijų programos atidėjinių normos pakankamumą ir kiekvienais metais pateikia ataskaitą⁽³⁶⁾, kurioje įvertina, ar tų sumų pakanka, kad būtų galima padengti artimiausių penkerių metų riziką pagal nustatytą tikrumo lygį.

Be to, taikomos papildomos apsaugos procedūros (laikini perkėlimai tarp BAF skyrių ir centrinio išdo likvidumo naudojimas), kad būtų užtikrintas pakankamas likvidumas.

Bendras atidėjinių fondas

BAF valdomas laikantis principo, kad, atsižvelgiant į susijusius įsipareigojimus, visas turtas turi būti pakankamai likvidus ir jį turi būti galima greitai panaudoti. Portfelį sudaro likvidus turtas, kurį galima parduoti, jei prireikus reikėtų padengti trumpalaikes pinigines išlaidas. Be to, pinigų, pinigų ekvivalentų ir vertybinių popierių, kurių terminas sueina per vienus metus, dalis sudaro 26 %.

Už išvestinių finansinių priemonių sandorius atsiskaitoma pagal atskirus nurodymus ir remiantis jų sutartine termino data. Įsipareigojimai vykdomi parduodant JAV doleriais išreikštą turtą ir (arba) atliekant apsikeitimo sandorį, todėl gali būti, kad dėl užsienio valiutos skirtumų susidarys piniginių išlaidų. Kalbant apie įkaito arba garantinių įmokų reikalavimus, likvidumo valdymas nereikalingas, nes dabartinė apsidraudimo sandorio šalis sutinka veikti su Komisija netaikydama jokių reikalavimų dėl įkaito arba garantinių įmokų vertės išlaikymo prievolių.

Likvidumo rizika 2020 m. gruodžio 31 d.

Finansinių įsipareigojimų terminų analizė pagal likusius sutartinius terminus

(mln. EUR)

2020 12 31				
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso
Pasiskolintos lėšos	(10 410)	(20 230)	(62 553)	(93 192)
Mokėtinos sumos	(32 408)	—	—	(32 408)
Finansinių garantijų įsipareigojimai	(90)	—	—	(90)
Kiti finansiniai įsipareigojimai	(149)	(665)	(947)	(1 761)
Iš viso 2020 12 31	(43 057)	(20 895)	(63 500)	(127 451)

⁽³⁶⁾ Pavyzdžiui, XI darbiname dokumente, pridedamame prie biudžeto projekto, kuriame pateikiamas biudžeto garantijų įgyvendinimas, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos, tvarumo vertinimas pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalį.

Finansinės priemonės, vertinamos tikrąja verte kaip perteklius arba deficitas

(mln. EUR)

2020 12 31				
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso
Išvestinės finansinės priemonės mokėjimo dalis	(417)	(4)	(1)	(421)
Išvestinės finansinės priemonės gavimo dalis	423	—	—	423
Grynieji pinigų srantai 2020 12 31	5	(4)	(1)	1

6.7. KITA KAINOS RIZIKA

2021 m. gruodžio 31 d. ES patiria kitą kainų riziką (nuosavybės vertybinių popierių riziką), kylančią dėl investicijų į nekotiruojamus nuosavybės vertybinius popierius (pavyzdžiui, rizikos kapitalo ir kitų investicinių fondų), pinigų rinkos fondų (pavyzdžiui, „EIB Unitary Fund“) ir investicijų į bendrus portfelius (žr. 2.4.2.1 pastabą), taip pat dėl garantijų, kuriomis padengiamos investicijos į nekotiruojamus nuosavybės vertybinius popierius ir kvazinuosavybės vertybinius popierius, kurie laikomi išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir kurių tikroji vertė pripažįstama kaip perteklius arba deficitas (žr. 2.4.2.2 pastabą).

Akcijų kainų rizika – tai rizika, kad tikroji investicijų į nuosavą kapitalą vertė pasikeis dėl akcijų kainų lygio ir (arba) atskirų investicijų į nuosavą kapitalą, kurioms taikoma garantija, vertės svyravimų. Minėtų priemonių vertės padidėjimo arba sumažėjimo 10 % poveikis pertekliui arba deficitui būtų toks:

	(mln. EUR)	
	10 %	(10) %
Investicijos į nuosavą kapitalą	238	(238)
Pinigų rinkos fondai ir investicijos į bendrus portfelius	251	(251)
Nuosavo kapitalo garantijos ⁽¹⁾	415	(415)
Iš viso 2021 12 31	905	(905)

⁽¹⁾ Nuosavo kapitalo garantijų rizika grindžiama hipotetine suma, kuriai taikoma garantija.

ES investuoja į nekotiruojamą turtą, kurio vertė viešai neskelbiama, arba už jį garantuoja. Daugumą šių finansinių priemonių įgyvendina įgaliotieji subjektai, kurie yra šios srities ekspertai ir kurie reguliariai vertina ir stebi šį turtą.

7. SUSIJUSIŲ ŠALIŲ TEIKIAMA INFORMACIJA**7.1. SUSIJUSIOS ŠALYS**

Su ES susijusios šalys yra ES konsoliduoti subjektai, asocijuotieji ūkio subjektai ir šių subjektų aukščiausiojo rango vadovai. Šių subjektų tarpusavio sandoriai yra įprasta ES operacijų dalis ir todėl pagal ES apskaitos taisykles šioms sandoriams nekeliami jokie specialūs informacijos teikimo reikalavimai.

7.2. AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVŲ TEISĖS Į IŠMOKAS

Siekiant pateikti informaciją apie sandorius su susijusiomis šalimis, susijusius su ES aukščiausiojo rango vadovais, šie asmenys suskirstyti į penkias kategorijas.

1 kategorija. Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, Komisijos pirmininkas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininkas.

2 kategorija. Komisijos pirmininko pavaduotojas ir ES vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir kiti Komisijos pirmininko pavaduotojai.

3 kategorija. Tarybos generalinis sekretorius, Komisijos nariai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai, Bendrojo Teismo pirmininkas ir nariai, ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

4 kategorija. Europos Audito Rūmų pirmininkas ir nariai.

5 kategorija. Institucijų ir agentūrų aukščiausiojo rango tarnautojai.

Jų teisių santrauka pateikiama toliau; daugiau informacijos galima rasti svetainėje „Europa“ skelbiamuose Tarnybos nuostatuose, oficialiame dokumente, kuriame aprašomos visų ES pareigūnų teisės ir pareigos. Aukščiausiojo rango vadovai lengvatinių paskolų iš ES nėra gavę.

FINANSINĖS IŠMOKOS AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVAMS

(EUR)

Išmokos (vienam darbuotojui)	1 kategorija	2 kategorija	3 kategorija	4 kategorija	5 kategorija
Bazinis darbo užmokestis (per mėn.)	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	13 456,68 – 21 163,17
Būsto išmoka / ekspatriacijos išmoka	15 %	15 %	15 %	15 %	0–4%–16 %
Šeimos pašalpos:					
Namų ūkio pašalpa (% nuo atlyginimo)	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44
Išlaikomo vaiko pašalpa	429,24	429,24	429,24	429,24	429,24
Įkimokyklinė pašalpa	104,86	104,86	104,86	104,86	104,86
Mokymosi pašalpa arba	291,24	291,24	291,24	291,24	291,24
Mokymosi pašalpa ne darbo vietoje	582,48	582,48	582,48	582,48	582,48
Išmokos pirmininkaujantiems teisėjams	netaikoma	netaikoma	668,22	netaikoma	netaikoma
Išmokos reprezentaciniais tikslais	1 582,67	1 017,17	668,22	netaikoma	netaikoma
Metinės kelionių išlaidos	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	Apmokamos
Pervedimai į valstybę narę:					
Mokymosi pašalpa (1)	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
% nuo atlyginimo (1)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% nuo atlyginimo be k. k.	daugiausia 25 %	daugiausia 25 %	daugiausia 25 %	daugiausia 25 %	daugiausia 25 %
Reprezentacinės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	netaikoma	netaikoma
Pradėjus eiti pareigas:					
Įsikūrimo išlaidos	58 410,36	52 907,93 – 55 024,27	42 326,35 – 47 617,14	45 712,46 – 48 675,31	Apmokamos
(1–4 kat. – (dviejų mėn. bazinis darbo užmokestis)					
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikraustymo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pabaigus eiti pareigas:					
Įsikūrimo grįžus išlaidos	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	Apmokamos
(1–4 kat. – (vieno mėn. bazinis darbo užmokestis)					

(EUR)

Išmokos (vienam darbuotojui)	1 kategorija	2 kategorija	3 kategorija	4 kategorija	5 kategorija
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikraustymo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pereinamasis laikotarpis (% nuo atlyg.) ⁽²⁾	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	netaikoma
Sveikatos draudimas	Taikoma	Taikoma	Taikoma	Taikoma	Taikoma
Pensijos (% atlyginimo, neatskaičius mokestių)	daugiausia 70 %	daugiausia 70 %	daugiausia 70 %	daugiausia 70 %	daugiausia 70 %
Atskaitoma:					
Bendrijos mokestis	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Sveikatos draudimas (% nuo atlyginimo)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Specialus atlyginimo mokestis	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Atskaitymas pensijai	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	10,1 %
Asmenų skaičius metų pabaigoje	3	8	93	27	118

⁽¹⁾ Taikomas korekcijos koeficientas (k. k.).⁽²⁾ Mokama pirmuosius trejus metus po išvykimo.

8. ĮVYKIAI PO PASKUTINĖS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO DIENOS

Šių ataskaitų pasirašymo dieną Komisijos apskaitos pareigūnas nebuvo pastebėjęs jokių reikšmingų įvykių, išskyrus tai, kas paaiškinta toliau, ir jam nebuvo pranešta apie jokių reikšmingus įvykius, kurie turėtų būti atskirai parodyti šiame skirsnyje. Ataskaitos ir susijusios pastabos buvo parengtos remiantis naujausiais turimais duomenimis – tą patvirtina pateikta informacija.

Ukraina

Vadovaujantis ES apskaitos taisykle Nr. 19 „Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui“, 2022 m. vasario mėn. prasidėjęs karas Ukrainoje yra laikomas nekoreguojančiu įvykiu, todėl šiose finansinėse ataskaitose pateiktų 2021 m. gruodžio 31 d. duomenų tikslinti nereikia. Kaip nurodyta 2.4 pastaboje, 2021 m. gruodžio 31 d. ES turi 4,7 mlrd. EUR (nominaliąja verte) negrąžintų paskolų (finansuojamų skolintomis lėšomis, žr. 2.11 pastabą) Ukrainai pagal MFP ir Euratomo programas.

Remdamasi 2022 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/313, Komisija suteikė Ukrainai dar 1,2 mlrd. EUR paskolų pagal MFP programą, iš kurių 600 mln. EUR išmokėta 2022 m. kovo mėn. ir dar 600 mln. EUR – gegužės mėn.

Be to, EIB pagal savo išorės skolinimo įgaliojimą suteikė Ukrainai 2,1 mlrd. EUR vertės paskolų (2021 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta likusi neišmokėta pagrindinė suma), kurioms taikoma ES biudžeto garantija (žr. 4.1 pastabą). Atitinkamos sumos įvertintos remiantis padėtimi metų pabaigoje, o ne šių finansinių ataskaitų rengimo metu.

Remiantis šių finansinių ataskaitų rengimo metu esančiais faktais ir aplinkybėmis, ypač besikeičiančia situacija, karo Ukrainoje finansinio poveikio ES finansams negalima patikimai įvertinti.

9. KONSOLIDAVIMO MASTAS

A. KONTROLIUOJAMI SUBJEKTAI (55)

1. Institucijos ir patariamieji organai (11)

Europos Parlamentas

Europos Vadovų Taryba

Europos Komisija

Europos Audito Rūmai
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
Europos išorės veikslių tarnyba
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Europos ombudsmenas
Europos regionų komitetas
Europos Sąjungos Taryba

2. ES įstaigos (42)

2.1. **Vykdomosios įstaigos (7)**

Europos švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA)
Vartotojų, sveikatos, žemės ūkio ir maisto programų vykdomoji įstaiga (CHAFEA) (iki 2021 m. kovo 31 d.)
Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HaDEA) (nuo 2021 m. balandžio 1 d.)
Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga (REA)
Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga (EISMEA)
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga (ERCEA)
Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga (CINEA)

2.2. **Decentralizuotos agentūros (35)**

Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA)
Europos vaistų agentūra (EMA)
Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA)
Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)
Europos aplinkos agentūra (EAA)
Europos bankininkystės institucija (EBI)
Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO)
Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA)
Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL)
Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (EUSPA)
Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas)
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (EU-OSHA)
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC)
Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop)
Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER)
Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos paramos agentūra (BEREC biuras)
Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX)
Europos darbo institucija (EDI) (nuo 2021 m. gegužės 26 d.)
Europos maisto saugos tarnyba (EFSA)
Europos Sąjungos geležinkelių agentūra (ERA)

Bendrijos augalų veislių tarnyba (CPVO)
Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA)
Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO)
Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA)
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA)
Europos mokymo fondas (ETF)
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND)
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (ENNSC)
Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas)
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA)
Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA)
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (CdT)
Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė – Branduolių sintezės energija (F4E)
Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA).
Europos prokuratūra (nuo 2021 m. birželio 24 d.)

3. Kiti kontroliuojami subjektai (2)

Likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (likviduojama EAPB)
Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT)

B. ASOCIJUOTIEJI ŪKIO SUBJEKTAI (1)

Europos investicijų fondas (EIF)

NEREIKŠMINGI SUBJEKTAI

Toliau išvardyti subjektai dėl savo nereikšmingumo nebuvo konsoliduoti taikant nuosavybės metodą į 2021 m. ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

NEREIKŠMINGI SUBJEKTAI (8)

Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (Biologinės pramonės sektorių bendrosios įmonės teisių ir pareigų perėmėja)
Netaršios aviacijos bendroji įmonė (bendrosios įmonės „Švarus dangus 2“ teisių ir pareigų perėmėja)
Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Bendrosios įmonės „Kuro elementai ir vandenilis 2“ teisių ir pareigų perėmėja)
Europos geležinkelių bendroji įmonė (bendrosios įmonės „Shift2Rail“ teisių ir pareigų perėmėja)
Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (2 naujoviškų vaistų iniciatyvos bendrosios įmonės teisių ir pareigų perėmėja)
Bazinių skaitmeninių technologijų bendroji įmonė (bendrosios įmonės ECSEL teisių ir pareigų perėmėja)
Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (bendrosios įmonės SESAR teisių ir pareigų perėmėja)
Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė
Minėtųjų subjektų metinės ataskaitos viešai skelbiamos jų svetainėse.

BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS ⁽³⁷⁾

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
1. ES BIUDŽETO REZULTATAS	148
2. BIUDŽETO IR FAKTINIŲ SUMŲ LYGINAMOJI ATASKAITA	149
3. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ PASTABOS	153
3.1. ES BIUDŽETO SISTEMA	153
3.2. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA	153
3.3. DETALIZUOTOS DFP IŠLAIDŲ KATEGORIJOS (PROGRAMOS)	155
3.4. „NextGenerationEU“	155
3.5. METINIS BIUDŽETAS	156
3.6. PAJAMOS	157
3.7. EKONOMINIO REZULTATO SUDERINIMAS SU BIUDŽETO REZULTATU mln. EUR	158
4. 2021 M. ES BIUDŽETO VYKDYMAS.	160
5. ES BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMAS	161
5.1. ES BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMO SUVESTINĖ	161
6. ES BIUDŽETO IŠLAIDŲ VYKDYMAS	162
6.1. DFP ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI	162
6.2. DFP ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	163
6.3. DFP MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	164
6.4. DFP DAR NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ (RAL) POKYČIAI	165
6.5. DFP DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL PRISIĖMIMO METUS	166
6.6. DFP DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL ASIGNAVIMŲ RŪŠĮ	167
6.7. DETALIZUOTA DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI	168
6.8. DETALIZUOTA DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	178
6.9. DETALIZUOTA DFP. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	188
6.10. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ (RAL) POKYČIAI	198
6.11. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL PRISIĖMIMO METUS	207
6.12. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL ASIGNAVIMŲ RŪŠĮ	213
7. BIUDŽETO VYKDYMAS PAGAL INSTITUCIJAS	222
7.1. BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMAS	222

⁽³⁷⁾ Reikėtų atkreipti dėmesį, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

	<i>Puslapis</i>
7.2. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	224
7.3. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS	225
8. AGENTŪRŲ BIUDŽETO VYKDYMAS	226
8.1. BIUDŽETO PAJAMOS	226
8.2. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMAI PAGAL ĮSTAIGAS	228

1. ES BIUDŽETO REZULTATAS

Pastaba	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
a Finansinių metų pajamos	239 596	174 306
b Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(226 175)	(171 721)
c Mokėjimų asignavimai, perkelti į N + 1 metus	(4 244)	(2 086)
d Atšaukti nepanaudoti asignavimai, perkelti iš N – 1 metų	265	78
e Asignuotųjų pajamų raida (B) – (A)	(6 338)	1 398
<i>Nepanaudoti asignavimai einamųjų metų pabaigoje (A)</i>	14 032	7 694
<i>Nepanaudoti asignavimai ankstesnių metų pabaigoje (B)</i>	7 694	9 092
f Valiutos keitimo kursų pokyčiai per metus	126	(207)
Biudžeto rezultatas	3 230	1 768

Susidaręs ES biudžeto perteklius grąžinamas valstybėms narėms 2021 m., atimant jų mokėtinas sumas. Jis apskaičiuojamas remiantis Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 608/2014⁽³⁸⁾, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės, 1 straipsnio 1 dalimi. Daugiau informacijos pateikiama skyriaus „Biudžeto rezultato skaičiavimas“ 1.5 skirsnyje.

- Finansinių metų pajamos. 5.1 lentelės „ES biudžeto pajamų vykdymo suvestinė“ 8 skiltis „Iš viso pajamų“.
- Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus. 6.3 lentelės „DFP. Mokėjimų asignavimų vykdymas“ 2 skiltis „Iš patvirtinto biudžeto atlikti mokėjimai“ ir 4 skiltis „Iš asignuotųjų pajamų atlikti mokėjimai“.
- Mokėjimų asignavimai, perkelti į N + 1 metus. 6.3 lentelės „DFP. Mokėjimų asignavimų vykdymas“ 7 skiltis „Automatiniai perkėlimai“ ir 8 skiltis „Perkėlimai pagal sprendimą“.
- Atšaukti nepanaudoti mokėjimų asignavimai, perkelti iš N – 1 metų. Atsižvelgiama į perkeltų mokėjimų asignavimų (automatiškai ir pagal sprendimą) sumą praėjusių metų pabaigoje ir einamųjų metų atliktus mokėjimus iš perkėlimų, nurodytus 6.3 lentelės „DFP. Mokėjimų asignavimų vykdymas“ 3 skiltyje.
- Visų asignuotųjų pajamų asignavimų pokytis metų pabaigoje. Apskaičiuojamas asignuotųjų pajamų asignavimų ankstesnių metų pabaigoje (plius) sumos ir asignuotųjų pajamų asignavimų einamųjų metų pabaigoje sumos (nurodytos 6.3 lentelės „DFP. Mokėjimų asignavimų vykdymas“ 9 skiltyje) skirtumas, kad būtų gautas grynas asignuotųjų pajamų pokytis einamaisiais metais.
- Valiutos keitimo kursų skirtumai apima realizuotus ir nerealizuotus valiutų keitimo kursų skirtumus.

⁽³⁸⁾ 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 608/2014, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės (OL L 168, 2014 6 7, p. 29).

2. BIUDŽETO IR FAKTINIŲ SUMŲ LYGINAMOJI ATASKAITA

Biudžeto pajamos

(mln. EUR)

	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Teisės į gautinas sumas	Pajamos
1 Nuosavi ištekliai	156 867	156 993	160 869	158 632
11. Cukraus mokesčiai	0	0	1	1
12. Muitai	17 606	17 348	21 274	19 037
13. PVM	17 967	17 941	17 934	17 934
14. BNP	121 294	115 858	115 819	115 819
16. Tam tikrų valstybių narių BNP pagrįstų įnašų sumažinimas	0	—	11	11
17. Plastiko pakuočių atliekos	0	5 847	5 831	5 831
2 Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	1 769	1 779	1 772
3 Administracinės pajamos	1 726	1 726	2 306	2 230
4 Finansinės pajamos, delspinigiai ir baudos	119	515	18 494	1 633
5 Biudžeto garantijos, skolinimosi ir skolinimo operacijos	0	0	55 501	55 501
6 Su Sąjungos politika susijusios pajamos, įnašai ir grąžinamosios išmokos	7 348	7 008	26 114	19 827
Iš viso	166 060	168 011	265 063	239 596
iš jų: „NextGenerationEU“ (NGEU)	—	—	55 501	55 501

Biudžeto išlaidos. Įsipareigojimai pagal daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	20 817	20 817	34 960	25 683
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	52 862	53 219	452 326	151 947
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	48 191	48 191	106 413	48 468
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	4 671	5 029	345 913	103 479
3 Gamtos išteklių ir aplinka	58 569	58 574	79 377	59 723
iš jų: su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	40 368	40 371	41 518	40 818
4 Migracija ir sienų valdymas	2 279	2 303	2 368	1 644
5 Saugumas ir gynyba	1 709	1 706	1 741	1 625
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	16 097	17 031	17 474	15 372
7 Europos viešasis administravimas	10 448	10 443	11 404	10 930
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	4 313	4 307	4 879	4 590
O Neįtraukta į DFP	—	—	3 922	199
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	1 471	2 739	2 759	1 223
Iš viso	164 251	166 833	606 331	268 345
iš jų: „NextGenerationEU“ (NGEU)	—	—	421 070	143 525

Biudžeto išlaidos. Mokėjimai pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	17 192	16 670	22 478	18 532
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	66 154	67 614	131 414	126 454
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	61 868	63 855	79 628	75 591
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	4 286	3 758	51 787	50 863
3 Gamtos išteklių ir aplinka	56 804	56 021	58 310	56 831
iš jų: su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	40 354	40 303	41 467	40 760
4 Migracija ir sienų valdymas	2 686	2 519	2 734	2 547
5 Saugumas ir gynyba	671	714	726	708
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	10 811	11 455	12 258	10 935
7 Europos viešasis administravimas	10 450	10 444	12 368	10 705
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	4 313	4 307	5 492	4 436
O Neįtraukta į DFP	—	—	3 931	61
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	1 293	2 574	2 593	1 223
Iš viso	166 060	168 011	246 812	227 996
iš jų: „NextGenerationEU“ (NGEU)	—	—	55 501	53 618

Biudžeto išlaidos. Neįvykdyti įsipareigojimai pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Neįvykdyti įsipareigojimai, perkelti iš 2020 m.	Neįvykdytų įsipar., perkeltų iš 2020 m., likvidavimas	Nauji 2021 m. neįvykdyti įsipareigojimai	Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų
	1	2	3	4=1+2+3
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	42 361	(14 410)	20 766	48 717
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	183 747	(70 192)	95 478	209 033
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	180 084	(68 550)	41 305	152 839
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	3 662	(1 641)	54 174	56 195
3 Gamtos išteklių ir aplinka	40 860	(15 330)	18 161	43 691
iš jų: su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	286	(86)	133	333
4 Migracija ir sienų valdymas	4 950	(1 872)	901	3 980
5 Saugumas ir gynyba	1 503	(521)	1 415	2 397
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	28 785	(8 507)	12 257	32 535
7 Europos viešasis administravimas	981	(981)	1 075	1 076
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	627	(627)	684	684
O Neįtraukta į DFP	11	(4)	140	147
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	0	(0)	—	—
Iš viso	303 197	(111 816)	150 194	341 575
iš jų: „NextGenerationEU“ (NGEU)	—	—	89 907	89 907
iš jų: be „NextGenerationEU“ (NGEU)	303 197	(111 816)	60 288	251 668

3. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ PASTABOS

3.1. ES BIUDŽETO SISTEMA

Biudžeto sąskaitos tvarkomos pagal Finansinį reglamentą (FR). Bendrasis biudžetas – priemonė, kuria kiekvienais metais numatomos ir tvirtinamos Sąjungos pajamos ir išlaidos, neviršijančios viršutinių ribų ir atitinkančios kitas nuostatas, nustatytas daugiamečioje finansinėje programoje vadovaujantis teisėkūros procedūra priimtais aktais, susijusiais su daugiamečiomis programomis, priimtomis pagal tą programą.

3.2. 2021–2027 M. DAUGIAMETĖ FINANSINĖ PROGRAMA

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Iš viso
	(mln. EUR dabartinėmis kainomis)							
1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	20 919	21 288	21 125	20 984	21 272	21 847	22 077	149 512
2. Sanglauda, atsparumas ir vertybės	52 786	55 314	57 627	60 761	63 387	66 536	70 283	426 694
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	48 191	49 739	51 333	53 077	54 873	56 725	58 639	372 577
2b. Atsparumas ir vertybės	4 595	5 575	6 294	7 684	8 514	9 811	11 644	54 117
3. Gamtos išteklių ir aplinka	58 624	56 519	56 849	57 003	57 112	57 332	57 557	400 996
iš jų: su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	40 368	41 257	41 518	41 649	41 782	41 913	42 047	290 534
4. Migracija ir sienų valdymas	2 467	3 043	3 494	3 697	4 218	4 315	4 465	25 699
5. Saugumas ir gynyba	1 805	1 868	1 918	1 976	2 215	2 435	2 705	14 922
6. Kaimyninės šalys ir pasaulis	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Europos viešasis administravimas	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	8 216	8 528	9	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Įsipareigojimų asignavimai	163 483	165 892	168 761	172 024	175 632	179 725	185 377	1 210 894
Iš viso mokėjimų asignavimų	166 140	167 585	165 542	168 853	172 230	175 674	179 187	1 195 211

2020 m. gruodžio 17 d. buvo priimtas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093⁽³⁹⁾, kuriuo nustatyta 2021–2027 m. DFP. 2020 m. gruodžio 18 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl 2021 m. daugiamečios finansinės programos techninio patikslinimo⁽⁴⁰⁾. Pirmiau pateiktoje lentelėje nurodytos DFP viršutinės ribos dabartinėmis kainomis pagal DFP reglamento 4 straipsnio 2 dalyje nustatytą fiksuotą 2 % metinį defliatorių. 2021 m. buvo pirmieji 2021–2027 m. DFP finansiniai metai. 2021 m. bendra viršutinė įsipareigojimų asignavimų riba buvo 163 483 mln. EUR, o atitinkama viršutinė mokėjimų asignavimų riba – 166 140 mln. EUR.

⁽³⁹⁾ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečio finansinė programa (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

⁽⁴⁰⁾ 2020 m. gruodžio 18 d. 2021 m. finansinės programos techninis patikslinimas pagal Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečio finansinė programa, 4 straipsnį (COM(2020) 848 final).

Pagal SESV 312 straipsnio 3 dalį DFP nustato didžiausią metinę lėšų sumą, skirtą finansiniams įsipareigojimams pagal išlaidų kategoriją vykdyti (toliau – išlaidų kategorijos) ir didžiausią metinę išlaidų sumą mokėjimų asignavimams vykdyti. DFP išlaidų kategorijos atitinka pagrindinius Sąjungos veiklos sektorius. Palyginti su ankstesne 2014–2020 m. DFP, išlaidų kategorijų struktūra ir turinys gerokai pasikeitė. Įvairios 2021–2027 m. DFP išlaidų kategorijos paaiškinamos toliau.

2021–2027 m. DFP suma, įskaitant Europos plėtros fondą (EPF), bus 1 211 mlrd. EUR (1 074 mlrd. EUR 2018 m. kainomis). Be to, pagal „NextGenerationEU“ iki 2023 m. įsipareigojimais ir 2026 m. mokėjimais bus suteikta papildoma 806,9 mlrd. EUR (750 mlrd. EUR 2018 m. kainomis) suma.

Vykdamas metinę biudžeto procedūrą, biudžeto nomenklatūra suskirstyta pagal politikos grupes, taip suteikiant daugiau aiškumo, kaip atskiros išlaidų programos prisideda prie Sąjungos politikos tikslų įgyvendinimo.

1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos pagrindinės ES programos, kuriomis remiamos mokslinių tyrimų ir inovacijų, skaitmeninės pertvarkos, strateginės infrastruktūros, bendrosios rinkos stiprinimo ir strateginių kosmoso projektų sritys. Šiai kategorijai priskiriamos programos „Europos horizontas“, fondas „InvestEU“, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, bendrosios rinkos programa ir Europos kosmoso programa.

Programos, kurioms skiriami įnašai iš NGEU (išorės asignuotosios pajamos) šioje išlaidų kategorijoje: „Europos horizontas“ ir fondas „InvestEU“.

2 išlaidų kategorija. Tvarus augimas. Gamtos ištekliai

Ši išlaidų kategorija suskirstyta į dvi pakategores: ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos (2a) bei atsparumo didinimo ir vertybių (2b).

Išlaidomis pagal šią išlaidų kategoriją siekiama stiprinti ES valstybių narių atsparumą ir sanglaudą. Finansavimas padeda mažinti skirtumus ES regionuose ir tarp jų, taip pat valstybėse narėse ir tarp jų, ir skatinti darnų teritorinį vystymąsi (Europos regioninės plėtros fondas, Sanglaudos fondas, „Europos socialinis fondas +“). Be to, juo remiamas Sąjungos solidarumas ir bendradarbiavimas pasirengimo nelaimėms ir reagavimo į jas srityje (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas ir „rescEU“). Be to, šios išlaidų kategorijos programomis siekiama didinti ES atsparumą dabartinės ir būsimoms problemoms investuojant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, jaunimą („Erasmus“), sveikatos apsaugą („ES – sveikatos labui“) ir veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti ES vertybes (teisingumas, teisės ir vertybės) ir skatinti kultūrų įvairovę („Kūrybiška Europa“).

Į šią kategoriją įtraukta EGADP, kuriai 2021–2023 m. laikotarpiu didžiąją dalį lėšų skyrė NGEU. Kitos programos, kurioms skiriami įnašai iš NGEU (išorės asignuotosios pajamos) šioje išlaidų kategorijoje: „REACT-EU“, Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („rescEU“).

(mln. EUR)

DFP programa	Įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai	Mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai 2021 m. pabaigoje
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)	31 458	24 038	6 058	4 926	19 112
Europos socialinis fondas (ESF)	19 161	15 435	2 267	2 081	13 354
Iš viso „REACT-EU“ priemonių	50 620	39 473	8 325	7 007	32 466

3 išlaidų kategorija. Gamtos ištekliai ir aplinka

Išlaidos pagal šią išlaidų kategoriją skiriamos darniam žemės ūkiui (bendra žemės ūkio politika), žuvininkystei ir jūrų politikai (Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas), taip pat programoms, skirtoms aplinkos apsaugai ir klimato politikos veiksmams (LIFE programa, Teisingos pertvarkos fondas).

Programos, kurioms skiriami įnašai iš NGEU (išorės asignuotosios pajamos) šioje išlaidų kategorijoje: kaimo plėtra, Teisingos pertvarkos fondas.

4 išlaidų kategorija. Migracija ir sienų valdymas

Pagal šią išlaidų kategoriją finansuojamos programos (Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas, Integruoto sienų valdymo fondas) ir decentralizuotos agentūros (pavyzdžiui, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra) yra skirtos problemoms, susijusioms su migracija, ES išorės sienų valdymu ir ES prieglobsčio sistemos apsauga, spręsti.

5 išlaidų kategorija. Saugumas ir gynyba

Ši išlaidų kategorija atspindi išaugusį poreikį bendradarbiauti Sąjungos lygmeniu, siekiant įveikti grėsmes saugumui ir didinti strateginį savarankiškumą. Ji apima programas, kurių paskirtis – gerinti Europos piliečių saugumą ir apsaugą (Vidaus saugumo fondas), stiprinti Europos gynybinius pajėgumus (Europos gynybos fondas) ir teikti priemones, reikalingas reaguoti į vidaus ir išorės saugumo problemas.

6 išlaidų kategorija. Kaimyninės šalys ir pasaulis

Šios išlaidų kategorijos programos stiprina ES socialinį ir ekonominį poveikį kaimyninėse šalyse, besivystančiose šalyse ir kitose pasaulio šalyse. Naujoji KVTBP „Globali Europa“ sujungia kelias buvusias ES išorės finansavimo priemones, įskaitant bendradarbiavimą su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėmis, kurios anksčiau buvo finansuojamos Europos plėtros fondo lėšomis. Į šią išlaidų kategoriją taip pat įtraukta parama šalims, besirengiančioms narystei ES (pasirengimo narystei parama), ir Sąjungos humanitarinės pagalbos programa.

7 išlaidų kategorija. Europos viešasis administravimas

Ši išlaidų kategorija apima administracines visų institucijų, pensijų ir Europos mokyklų išlaidas.

9 išlaidų kategorija. Specialios priemonės

ES biudžeto lankstumo mechanizmai sudaro sąlygas ES sutelkti reikiamas lėšas, skirtas reaguoti į tokius nenumatytus įvykius kaip krizės ir ekstremalios situacijos. Metinėje biudžeto nomenklatūroje ir vykdant biudžetą jos priskiriamos 9 išlaidų kategorijai, nors gali būti sutelkiamos viršijant DFP išlaidų viršutines ribas. Jų taikymo sritis, finansinis asignavimas ir veikimo sąlygos yra nustatytos DFP reglamente ir tarpinstituciniame susitarime. Priemonėmis taip pat užtikrinama, kad biudžeto ištekliais būtų galima reaguoti į kintančius prioritetus, kad kiekvienas euras būtų panaudotas ten, kur labiausiai reikia.

3.3. DETALIZUOTOS DFP IŠLAIDŲ KATEGORIJOS (PROGRAMOS)

DFP išlaidų kategorijos toliau skaidomos į detalizuotas išlaidų kategorijas, atitinkančias pagrindines išlaidų programas (pvz. „Horizontas 2020“, „Erasmus+“ ir t. t.). Teisinis pagrindas, kuriuo paremtas biudžeto vykdymas, priimamas šiuo programų lygmeniu. Programos yra paprastai įgyvendinimo ir rezultatų ataskaitų teikimui naudojama struktūra. Lenteles pagal programas galima rasti biudžeto vykdymo ataskaitose (žr. 6.7–6.12 lenteles).

3.4. „NextGenerationEU“

Negražintinai paramai (dotacijoms) skirtas 421,1 mlrd. EUR NGEU biudžetas daro didelę įtaką bendriems 2021–2026 m. ES metiniams biudžetams ir jų vykdymui. 2021 m. visa ši suma įrašyta kaip asignuotųjų pajamų asignavimai. Visi negražintinos paramos išpareigojimai bus prisiimti iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir bus įvykdyti mokėjimais iki 2026 m. gruodžio 31 d. pagal EURI reglamento⁽⁴¹⁾ 3 straipsnio 4 ir 9 dalis.

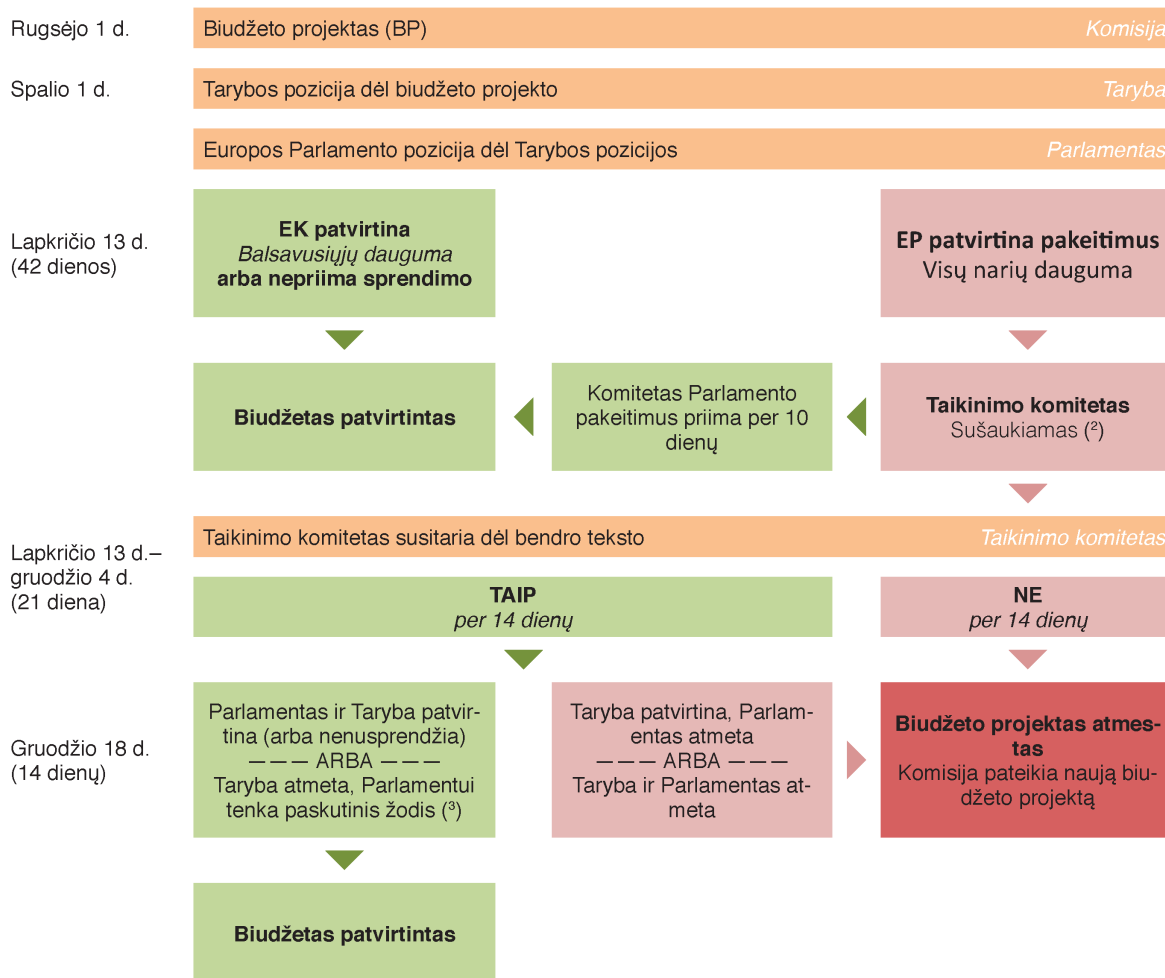
Išsami NGEU veiklos apžvalga pateikta Svarbiausių finansinių metų aspektų 2.2 ir 2.3 skirsniuose.

⁽⁴¹⁾ Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094.

3.5. METINIS BIUDŽETAS

Biudžeto patvirtinimo procedūra yra nustatyta Sutarties dėl ES veikimo 314 straipsnyje. Šioje diagramoje pateikti biudžeto tvirtinimo terminai ir etapai.

Sutartyje nustatytas tvarkaraštis ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Praktiškai visos trys institucijos stengiasi savo atitinkamus dokumentus pateikti kuo anksčiau tais metais, kad procesas būtų sklandus.

⁽²⁾ Taikinimo komitetą sudaro Tarybos nariai arba jų atstovai ir toks pat skaičius narių, atstovaujančių Europos Parlamentui. Komisija dalyvauja Taikinimo komiteto posėdžiuose ir imasi visos reikiamos iniciatyvos siekdama suderinti Europos Parlamento ir Tarybos pozicijas.

⁽³⁾ Europos Parlamentas bendrą tekstą patvirtina ir vėliau per 14 dienų nuo Tarybos atmetimo nusprendžia (visų narių dauguma ir 3/5 balsavusiųjų) patvirtinti visus pakeitimus arba jų dalį.

Komisijos biudžeto struktūrą sudaro administraciniai ir veiklos asignavimai. Kitose institucijose yra tik administraciniai asignavimai. Biudžete skiriami dviejų tipų asignavimai – nediferencijuoti ir diferencijuoti. Nediferencijuotieji asignavimai naudojami metinio pobūdžio operacijoms (kurios atitinka metinio periodiškumo principą) finansuoti. Diferencijuotieji asignavimai naudojami tam, kad metinio periodiškumo principą būtų galima suderinti su poreikiu valdyti daugiametes operacijas. Diferencijuotieji asignavimai skirstomi į išpareigojimų ir mokėjimų asignavimus:

- išpareigojimų asignavimai apima visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių išpareigojimų sumą, skirtą veiklai, kuri trunka kelerius metus. Tačiau biudžetiniai išpareigojimai veiksams, trunkantiems ilgiau nei vienus finansinius metus, gali būti išskirstomi keleriems metams į metines dalis, kai tai numatyta pagrindiniame teisės akte,

- mokėjimų asignavimai apima išlaidas, patiriamas dėl einamaisiais ir (arba) ankstesniais finansiniais metais prisiimtų įsipareigojimų.

Finansinėse ataskaitose finansavimo rūšys yra suskirstytos į šias dvi pagrindines grupes:

- galutiniai patvirtinti biudžeto asignavimai ir
- papildomi asignavimai, kuriuos sudaro:
  - iš ankstesnių metų perkeltos sumos (pagal Finansinį reglamentą retais atvejais leidžiama perkelti ankstesniais metais nepanaudotas sumas į einamuosius metus) ir
  - asignuotosios pajamos iš kompensacijų, trečiųjų šalių arba valstybių, dalyvaujančių ES programose, įnašų ir įnašų už trečiosioms šalims atliktus darbus; jos priskiriamos tiesiogiai atitinkamoms biudžeto išlaidų eilutėms ir sudaro trečią finansavimo pakopą.

Visų rūšių finansavimas kartu sudaro turimus asignavimus.

3.6. PAJAMOS

3.6.1. Pajamos iš nuosavų išteklių

Didžiausia pajamų dalis gaunama iš nuosavų išteklių, kurie yra šių kategorijų:

- (1) tradiciniai nuosavi ištekliai (TNI): 2021 m. sudarė apie 12 % nuosavų išteklių pajamų,
- (2) pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) pagrįsti ištekliai: 2021 m. sudarė apie 11 % nuosavų išteklių pajamų,
- (3) neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti ištekliai: 2021 m. sudarė apie 4 % nuosavų išteklių pajamų,
- (4) bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP) pagrįsti nuosavi ištekliai: 2021 m. sudarė apie 73 % nuosavų išteklių pajamų.

2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl ES nuosavų išteklių sistemos (2020 m. sprendimas dėl nuosavų išteklių) nurodytos nuosavų išteklių kategorijos ir nustatyti jų apskaičiavimo metodai. Šis sprendimas įsigaliojo 2021 m. birželio 1 d. ir taikytas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.

2020 m. sprendime dėl nuosavų išteklių nustatyta, kad bendra nuosavų išteklių suma, paskirta Sąjungai metiniams mokėjimų asignavimams padengti, negali viršyti 1,40 % visų valstybių narių BNP sumos. Be to, sprendimu Komisija įgaliota išimties tvarka Sąjungos vardu kapitalo rinkose laikinai pasiskolinti iki 750 mlrd. EUR 2018 m. kainomis per ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“ siekiant reaguoti į COVID-19 krizės padarinius. Mokėjimų asignavimų nuosavų išteklių viršutinė riba bus laikinai padidinta 0,6 procentinio punkto, kad būtų padengti visi įsipareigojimai, atsirandantys dėl šio skolinimosi.

Nuo 2021 m. kitos ES biudžeto pajamos apima Jungtinės Karalystės finansinius įnašus, skirtus jos įsipareigojimams ES padengti, ir 2014–2020 m. laikotarpio ES įsipareigojimus Jungtinei Karalystei.

3.6.2. Tradiciniai nuosavi ištekliai (TNI)

TNI sudaro muitai, taikomi importui iš trečiųjų valstybių, kuriuos ES vardu surenka valstybės narės. Tačiau valstybės narės pasilieka 25 % surinkimo išlaidoms padengti. Visos nustatytos TNI sumos turi būti įrašomos į vieną iš šių kompetentingų institucijų tvarkomų sąskaitų:

- į paprastas sąskaitas, nustatytas Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 6 straipsnio 3 dalyje – visos susigrąžintos arba garantijomis užtikrintos sumos,
- į atskiras sąskaitas, taip pat nustatytas minėtame straipsnyje – visos dar nesusigrąžintos ir (arba) garantijomis neužtikrintos sumos; į šią sąskaitą taip pat gali būti įrašomos garantijomis užtikrintos, tačiau užginčytos sumos.

Valstybės narės turi pervesti TNI į Komisijos sąskaitą per savo išdą arba nacionalinę centrinę banką ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po 19-tos antro mėnesio, einančio po to mėnesio, per kurį teisė buvo nustatyta (arba susigrąžinta, jei tai atskira sąskaita), dienos.

3.6.3. Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

PVM pagrįsti nuosavi ištekliai apskaičiuojami pagal valstybių narių PVM bazes, kurios šiuo tikslu suderintos pagal ES taisykles. Nustatytas vienodas 0,30 % pareikalavimo tarifas taikomas kiekvienos valstybės narės bendrai PVM pajamų, surinktų už visas apmokestinamąsias prekes, sumai, padalytai iš svertinio PVM tarifo vidurkio. PVM bazei taikomas apribojimas – 50 % kiekvienos valstybės narės BNP.

3.6.4. Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekos

Vienodas 0,80 EUR/kg pareikalavimo tarifas taikomas kiekviename valstybėje narėje susidarančių neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų svoriui. Per tam tikrus metus neperdirbtų plastiko pakuočių atliekos apskaičiuojamos kaip valstybėje narėje susidariusių plastiko pakuočių atliekų ir tais metais perdirbtų plastiko pakuočių atliekų skirtumas. Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija turi teisę į konkrečius metinius vienkartinis plastiko nuosavų išteklių įnašų sumažinimus.

3.6.5. Bendrosios nacionalinės pajamos (BNP)

Bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP) pagrįsti ištekliai naudojami tai biudžeto daliai, kuriai neskirti jokie kiti pajamų šaltiniai, finansuoti. Kiekvienos valstybės narės BNP taikomas vienodas pareikalavimo tarifas, nustatomas pagal ES taisykles.

Ištekliai iš PVM ir BNP nustatomi remiantis atitinkamų bazių prognozėmis, atliktomis rengiant biudžeto projektą. Vėliau atitinkamais biudžetinėmis metais šios prognozės peržiūrimos ir taisomuoju biudžetu atnaujinamos. Komisija pareikalauja, kad valstybės narės padengtų mokėtinų sumų, apskaičiuotų remiantis faktinėmis bazėmis, ir faktiškai pagal (pataisytas) prognozes sumokėtų sumų skirtumus, tiek teigiamus, tiek neigiamus – iki antrų metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, birželio mėn. pirmos darbo dienos. Jeigu nepaskelbiama išlyga, per ateinančius ketverius metus galima koreguoti faktines PVM ir BNP bazes. Šios išlygos yra potencialūs reikalavimai valstybėms narėms sumokėti neapibrėžtas sumas, kadangi negalima tiksliai nustatyti jų finansinio poveikio. Kai galima nustatyti tikslią sumą, pareikalaujama atitinkama PVM ir BNP išteklių suma, susijusi arba su PVM ir BNP likučiais, arba su atskirais pareikalavimais įmokėti lėšas.

3.6.6. Bendras sumažinimas

2021–2027 m. laikotarpiu toliau išvardytos valstybės narės naudojami jų metinių BNP pagrįstų įnašų bendrais sumažinimais, kurie sudaro 565 mln. EUR Austrijai, 377 mln. EUR Danijai, 3 671 mln. EUR Vokietijai, 1 921 mln. EUR Nyderlandams ir 1 069 mln. EUR Švedijai. Šie bendri sumažinimai vertinami 2020 m. kainomis ir yra finansuojami visų valstybių narių.

3.7. EKONOMINIO REZULTATO SUDERINIMAS SU BIUDŽETO REZULTATU mln. EUR

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
EKONOMINIS METŲ REZULTATAS	(42 100)	57 416
Pajamos		
<i>Einamaisiais metais nustatytos teisės į gautinas sumas, kurios dar nesurinktos</i>	(7 068)	(1 295)
<i>Ankstesniais metais nustatytos teisės į gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais</i>	64 356	3 886
<i>Sukauptos pajamos (grynosios)</i>	(5 434)	(48 762)
	51 854	(46 171)

	(mln. EUR)	
	2021 m.	2020 m.
Išlaidos		
Sukauptos išlaidos (grynosios)	53 108	8 258
Praėjusių metų išlaidos, padengtos einamaisiais metais	(1 046)	(457)
Grynasis išankstinio finansavimo poveikis	(47 608)	(17 547)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į kitus metus	(4 449)	(2 268)
Mokėjimai iš perkėlimų ir panaikinti nepanaudoti mokėjimų asignavimai	(4 047)	3 248
Atidėjinių pokyčiai	1 032	3 873
Kita	(3 577)	(4 441)
	(6 587)	(9 334)
Ekonominės veiklos rezultatas. Agentūros ir likviduojama EAPB	61	(142)
METINIS BIUDŽETO REZULTATAS	3 230	1 768

Pagal Finansinių reglamentą ekonominis metų rezultatas yra apskaičiuojamas remiantis kaupiamosios apskaitos principais ir ES apskaitos taisyklėmis, o biudžeto rezultatas yra paremtas pakeistomis pinigų apskaitos taisyklėmis. Kadangi ekonominis rezultatas ir biudžeto rezultatas apima tas pačias pagrindines operacijas, išskyrus kitus (nebiudžetinius) likviduojamų agentūrų ir likviduojamos EAPB pajamų ir išlaidų šaltinius, kurie yra įtraukti tik į ekonominį rezultatą, metų ekonominio rezultato ir metų biudžeto rezultato suderinimas yra naudinga nuoseklumo patikra.

Derinamos sumos. Pajamos

Faktinės finansinių metų biudžeto pajamos yra pajamos, gautos surinkus gautinas sumas pagal per metus nustatytas teises, ir sumos, gautos pagal teises, nustatytas ankstesniaisiais metais. Todėl teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos, suderinimo tikslais turi būti atskaitomos iš ekonominio rezultato, nes jos nesudaro biudžeto pajamų dalies. Tačiau teisės į ankstesniais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais, suderinimo tikslais turi būti pridėtos prie ekonominio rezultato.

Sukauptas pajamas daugiausia sudaro sukauptos pajamos, susijusios su JK pasitraukimu iš ES, finansinėmis pataisomis, nuosavais ištekliais, palūkanomis ir dividendais. Atsižvelgiama tik į grynąjį poveikį, t. y. einamaisiais metais sukauptas pajamas atėmus atkurtas sukauptas pajamas iš ankstesnių metų.

Derinamos sumos. Išlaidos

Grynąsias sukauptas išlaidas daugiausia sudaro sukauptos sumos, nustatytos metų pabaigos ataskaitinių laikotarpių atskyrimo tikslais, t. y. reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurias patyrė ES lėšų gavėjai, bet apie kurias Komisijai dar nepranešta. Atsižvelgiama tik į grynąjį poveikį, t. y. einamaisiais metais sukauptas išlaidas, atėmus atkurtas ankstesnių metų sukauptas išlaidas. Einamaisiais metais atlikti mokėjimai, susiję su ankstesniais metais užregistruotomis sąskaitomis faktūromis, yra einamųjų metų biudžeto išlaidų dalis, todėl suderinimo tikslais turi būti pridėtos prie ekonominio rezultato.

Grynasis išankstinio finansavimo poveikis yra 1) naujų išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais ir pripažintų kaip metų biudžeto išlaidos, ir 2) išankstinio finansavimo sumų padengimo per einamaisiais metais patvirtintas finansuoti tinkamas išlaidas, derinys. Pastarosios sumos yra išlaidos kaupimo, bet ne biudžeto sąskaitų požiūriu, nes pradinio išankstinio finansavimo mokėjimas jau buvo laikomas biudžeto išlaidomis, kai tas mokėjimas buvo atliekamas.

Be mokėjimų, kurie atlikti pagal metų asignavimus, apskaičiuojant biudžeto metų rezultatą taip pat reikia atsižvelgti į tų metų asignavimus, kurie perkeliama į ateinančius metus (pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 608/2014 1 straipsnio 1 dalį). Tas pats pasakytina apie biudžeto mokėjimus, atliktus einamaisiais metais iš perkėlimų iš ankstesnių metų, ir panaikintus nepanaudotus mokėjimų asignavimus.

Atidėjinių pokyčiai siejami su metų pabaigos įverčiais finansinėse ataskaitose (daugiausia darbuotojų išmokomis), kurie poveikio biudžetinėms sąskaitoms neturi. Kitas derinamas sumas sudaro skirtingi elementai, kaip antai turto amortizacija (nusidėvėjimas), turto įsigijimas, kapitalo nuomos įmokos ir finansinis dalyvavimas, kurių biudžeto ir kaupiamosios apskaitos tvarkymas skiriasi.

Derinami punktai. Agentūrų ir likviduojamos EAPB ekonominis rezultatas

Metinis biudžeto rezultatas yra nekonsoliduotas skaičius ir neapima kitų (nebiudžetinių) konsoliduotų agentūrų ir likviduojamos EAPB pajamų ir išlaidų šaltinių (žr. 6 pastabą). Siekiant suderinti metų ekonominį rezultatą (konsoliduotą skaičių, į kurį įtrauktos šios sumos) su metų biudžeto rezultatu, visas konsoliduotas agentūrų ir likviduojamos EAPB metų ekonominis rezultatas pateikiamas kaip derinamas punktas.

4. 2021 M. ES BIUDŽETO VYKDYMAS.

Aiškinamosios pastabos apie 2021 m. biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymą, dar neįvykdytus įsipareigojimus ir biudžeto rezultatą pateikiamos Svarbiausių finansinių metų aspektų 4 skirsnyje „Biudžeto vykdymo suvestinė“.

5. ES BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMAS

5.1. ES BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMO SUVESTINĖ

(mln. EUR)

Antraštinė dalis	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Pajamos			Pajamos, kaip biudžeto % dalis	Nesu- mokėta
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Einamieji metai	Perkelti asignavi-mai	Iš viso	Iš einamaisiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
1 Nuosavi ištekliai	156 867	156 993	158 629	2 241	160 869	158 624	8	158 632	101 %	2 237
11. Cukraus mokesčiai	0	0	1	—	1	1	—	1	—	(0)
12. Muitai	17 606	17 348	19 033	2 241	21 274	19 028	8	19 037	110 %	2 237
13. PVM	17 967	17 941	17 934	—	17 934	17 934	—	17 934	100 %	—
14. BNP	121 294	115 858	115 819	—	115 819	115 819	—	115 819	100 %	—
16. Tam tikrų valstybių narių BNP pagrįstų įnašų sumažinimas	0	—	11	—	11	11	—	11	—	—
17. Plastiko pakuočių atliekos	0	5 847	5 831	—	5 831	5 831	—	5 831	100 %	—
2 Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	1 769	1 772	7	1 779	1 772	—	1 772	100 %	7
3 Administracinės pajamos	1 726	1 726	2 254	52	2 306	2 195	35	2 230	129 %	76
4 Finansinės pajamos, delspinigiai ir baudos	119	515	2 082	16 412	18 494	1 060	573	1 633	317 %	16 861
5 Biudžeto garantijos, skolinimosi ir skolinimo operacijos	0	0	55 501	—	55 501	55 501	—	55 501	—	—
6 Su Sąjungos politika susijusios pajamos, įnašai ir grąžinamosios išmokos	7 348	7 008	25 403	711	26 114	19 359	468	19 827	283 %	6 287
Iš viso	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

6. ES BIUDŽETO IŠLAIDŲ VYKDYMAS

6.1. DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėlimai	Asignuotosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėlimai	Asignuotosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	48 191	0	48 191	8	58 215	106 413	61 868	1 987	63 855	13	15 760	79 628
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	4 671	358	5 029	1	340 883	345 913	4 286	(527)	3 758	413	47 615	51 787
3 Gamtos ištekliai ir aplinka	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
4 Migracija ir sienų valdymas	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5 Saugumas ir gynyba	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7 Europos viešasis administravimas	10 448	(5)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
O Neįtraukta į DFP	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593
Iš viso	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812

6.2. DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebeigaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asig-nuo-tų-jų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asig-nuo-tų-jų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvir-tinto biudžeto	iš perkėli-mų	iš asig-nuo-tų-jų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	106 413	1 751	8	46 709	48 468	46 %	—	11 240	11 240	46 439	—	265	46 705
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	345 913	5 009	1	98 469	103 479	30 %	0	242 413	242 413	20	—	1	22
3 Gamtos ištekliai ir aplinka	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
4 Migracija ir sienų valdymas	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Saugumas ir gynyba	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Europos viešasis administravimas	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
O Neįtraukta į DFP	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Iš viso	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

6.3. DFP. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebeigaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuo-tųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asig-nuo-tųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėli-mų	iš asig-nuo-tųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	79 628	63 849	11	11 731	75 591	95 %	3	4 029	4 032	3	2	0	5
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	51 787	3 728	228	46 908	50 863	98 %	24	704	728	7	185	3	195
3 Gamtos išteklių ir aplinka	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
4 Migracija ir sienų valdymas	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Saugumas ir gynyba	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Europos viešasis administravimas	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
O Neįtraukta į DFP	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Iš viso	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

6.4. DFP. DAR NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ (RAL) POKYČIAI

(mln. EUR)

DFP išlaidų kategorija	Dar neįvykdyti įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	Panaikinti įsipar. / Perkainojimas / Atšaukti įsipar.	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	180 084	(123)	(68 428)	111 534	48 468	(7 163)	(0)	41 305	152 839
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	3 662	(82)	(1 559)	2 021	103 479	(49 305)	(0)	54 174	56 195
3 Gamtos išteklių ir aplinka	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
iš jų: Su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
4 Migracija ir sienų valdymas	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Saugumas ir gynyba	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Europos viešasis administravimas	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
O Neįtraukta į DFP	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Iš viso	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

6.5. DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGIJIMAI PAGAL PRISIĖMIMO METUS

(mln. EUR)

	< 2015 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Iš viso
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Gamtos išteklių ir aplinka	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691
4 Migracija ir sienų valdymas	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Saugumas ir gynyba	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Europos viešasis administravimas	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Neįtraukta į DFP	—	—	—	—	—	1	6	140	147
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Naujos sudėties Komisija atliko tarnybų vidaus reorganizaciją. Dėl susijusių operacijų persikirstymo likutinė suma buvo perkelta iš vieno metų į kitus. Bendra dar neįvykdytų įsipareigojimų suma lieka nepakitusi.

6.6. DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL ASIGNAVIMŲ RŪŠĮ

(mln. EUR)

	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų įsipareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinti	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinti	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
1 Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2 Sanglauda, atsparumas ir vertybės	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
2a. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	157 017	(123)	1 759	67 174	91 479	23 067	(0)	46 709	8 416	61 360	152 839
2b. Atsparumo didinimas ir vertybės	3 261	(75)	5 009	4 106	4 090	401	(8)	98 469	46 757	52 105	56 195
3 Gamtos išteklių ir aplinka	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
iš jų: su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
4 Migracija ir sienų valdymas	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5 Saugumas ir gynyba	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397
6 Kaimyninės šalys ir pasaulis	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7 Europos viešasis administravimas	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
iš jų: institucijų administracinės išlaidos	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
O Neįtraukta į DFP	—	—	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	0	—	1 223	1 223	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

6.7. DETALIZUOTA DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI

(mln. EUR)

Programa	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
1 „Europos horizontas“	11 507	1	11 508	20	6 750	18 278	9 835	(905)	8 930	81	3 926	12 937
Euratomas	266	(1)	265	12	73	349	254	18	272	45	127	444
Termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	864	—	864	—	17	881	614	—	614	0	45	659
Kiti veiksmai	—	—	—	—	490	490	—	—	—	—	377	377
Bandomieji projektai ir parngiamieji veiksmai	10	(0)	10	—	—	10	14	(2)	12	—	—	12
„InvestEU“ fondas	654	3	657	—	6 511	7 168	1 081	(142)	939	—	724	1 662
EITP – Transportas	1 785	0	1 786	—	21	1 807	1 428	(49)	1 380	1	18	1 398
EITP – Energetika	785	—	785	—	9	794	471	71	543	1	12	556
EITP – Skaitmeninė ekonomika	277	—	277	—	1	279	207	(50)	158	1	6	164
Skaitmeninė Europa	1 130	1	1 130	—	31	1 161	159	(69)	90	0	4	94
Decentralizuotos agentūros	188	1	189	—	13	203	188	1	189	—	13	203
Kiti veiksmai	375	(3)	372	—	—	372	375	(3)	372	—	—	372
Bandomieji projektai ir parngiamieji veiksmai	17	—	17	1	—	18	23	(6)	18	0	—	18
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	26	(1)	25	—	8	33	21	6	27	—	0	27
Bendroji rinka	575	8	583	—	44	627	547	(121)	427	4	57	488

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
ES kova su sukčiavimu	24	—	24	—	1	25	24	(8)	16	—	1	17
Mokesčių sistema	36	(1)	35	—	1	36	33	3	36	0	3	38
Muitinė	127	(1)	126	—	4	130	86	6	93	0	8	100
Decentralizuotos agentūros	121	(3)	118	—	10	128	121	(3)	118	—	10	128
Kiti veiksmai	8	1	9	—	0	9	8	(1)	7	—	0	7
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	8	(3)	5	—	—	5	14	(5)	9	—	—	9
Europos kosmoso programa	1 997	(20)	1 977	—	125	2 102	1 652	728	2 379	4	339	2 722
Decentralizuotos agentūros	36	20	56	—	1	57	36	7	43	—	1	44
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	1	(1)	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—	—
Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2 Regioninė plėtra (ERPF) (1)	29 240	(0)	29 240	—	35 562	64 803	33 871	3 505	37 376	5	10 076	47 457
Sanglaudos fondas	4 696	0	4 696	—	1 363	6 059	10 595	(2 097)	8 498	2	1 351	9 852
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	1 442	—	1 442	—	12	1 455	1 250	(228)	1 022	—	13	1 035

2022 10 17

LT

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 399/169

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	0	0	4	(1)	3	—	0	3
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+) (1)	12 812	0	12 812	8	21 277	34 097	16 147	809	16 956	6	4 319	21 280
Parama Kipro turkų bendruomenei	32	—	32	—	2	34	35	4	39	0	1	40
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	116	—	116	—	337 969	338 086	109	(27)	82	1	46 386	46 469
„Pericles IV“	1	—	1	—	0	1	1	(0)	0	—	0	0
ES ekonomikos gaivinimas	40	(35)	5	—	—	5	40	(35)	5	—	—	5
„RescEU“	90	92	183	—	2 085	2 267	194	(29)	165	17	23	204
„ES – sveikatos labui“	327	2	329	—	10	339	128	(68)	60	1	4	66
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	—	232	232	—	439	671	90	224	314	379	439	1 132
Decentralizuotos agentūros	258	67	324	—	18	343	248	68	316	—	18	334
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	3
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	11	—	11	—	1	13	10	(0)	10	—	2	12
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	102	0	103	—	12	114	85	(30)	55	1	13	69
„Erasmus+“	2 663	0	2 663	—	305	2 968	2 408	(419)	1 989	7	680	2 676
Europos solidarumo korpusas (ESC)	136	—	136	—	12	147	127	(30)	96	2	17	115

(mln. EUR)

Programa	Išipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Programa „Kūrybiška Euro-pa“	306	—	306	—	14	320	237	(104)	133	2	16	151
Teisingumas	46	0	47	—	6	53	45	(10)	35	0	6	42
Teisės ir vertybės	97	2	99	—	2	101	88	(27)	60	1	2	63
Decentralizuotos agentūros	220	(1)	220	1	4	225	220	(17)	203	2	5	210
Kiti veiksmai	9	—	9	—	1	10	7	(1)	7	—	1	8
Bandomieji projektai ir pa-rengiamieji veiksmai	32	(2)	30	—	0	30	51	(23)	28	—	0	28
Komisijos prerogatyvai pri-skiriami veiksmai	184	—	184	—	2	185	162	(4)	158	—	2	160
Iš viso pagal 2 išlaidų katego-riją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
3 Žemės ūkio garantijos	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
Kitos gamtos išteklių ir aplinkos programos	75	(75)	—	—	—	—	72	(72)	—	—	—	—
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	15 345	(4)	15 341	—	8 492	23 833	15 022	(673)	14 349	2	817	15 168
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	761	(2)	759	—	239	998	829	(134)	695	1	151	847
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	74	78	152	—	—	152	73	77	150	—	—	150
Decentralizuotos agentūros	17	4	21	—	1	22	17	4	21	—	1	22
Bandomieji projektai ir pa-rengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	6	(3)	3	—	—	3

(mln. EUR)

Programa	Išipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Aplinka ir klimato politika (LIFE)	739	0	739	—	3	742	371	72	443	4	2	449
Teisingos pertvarkos fondas	1 137	(0)	1 137	—	10 868	12 005	0	1	1	—	94	96
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos me- chanizmą	—	—	—	—	46	46	—	—	—	—	46	46
Decentralizuotos agentūros	51	(0)	50	—	7	57	51	(0)	50	—	7	57
Bandomieji projektai ir pa- rengiamieji veiksmai	4	(0)	4	—	—	4	9	(4)	5	—	—	5
<i>Iš viso pagal 3 išlaidų katego- riją: Gamtos ištekliai ir aplinka</i>	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
4 Prieglobstis, migracija ir in- tegracija	873	22	895	—	8	903	1 301	(76)	1 225	2	9	1 236
Decentralizuotos agentūros	138	—	138	—	22	160	138	—	138	—	22	160
Bandomieji projektai ir pa- rengiamieji veiksmai	—	—	—	—	0	0	—	0	0	—	0	0
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	398	34	432	—	9	442	488	(86)	402	2	154	558
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	135	—	135	—	—	135	33	(33)	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Decentralizuotos agentūros	734	(32)	703	—	25	728	726	28	754	—	25	779
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	176	2	178	—	3	182	181	(15)	165	0	4	169
Atominių elektrinių eksploataavimo nutraukimas	73	—	73	—	—	73	50	(4)	46	—	—	46
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	69	—	69	—	1	70	78	3	81	—	1	82
Decentralizuotos agentūros	198	(5)	193	—	7	200	198	(5)	193	—	7	200
Bandomieji projektai ir rengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	22	(1)	21	—	0	21	21	—	21	—	0	21
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	283	40	323	—	7	330	13	(12)	1	—	0	2
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	662	(40)	623	—	17	639	109	90	199	0	0	199
Karinis mobilumas	227	—	227	—	—	227	17	(15)	2	—	—	2

(mln. EUR)

Programa	Išipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Bandomieji projektai ir pa-rengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	5	0	5	—	0	5
Iš viso pagal 5 išlaidų katego-riją: Saugumas ir gynyba	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	12 071	340	12 411	—	216	12 627	6 514	167	6 681	24	234	6 939
Bendradarbiavimo branduo-linės saugos srityje priemo-nė (EINS)	38	—	38	—	3	40	33	(16)	17	1	3	20
Humanitarinė pagalba (HUMA)	1 503	665	2 168	—	39	2 207	1 900	507	2 407	5	61	2 473
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	352	0	352	—	57	409	329	18	346	0	41	388
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	67	—	67	—	—	67	33	(26)	8	—	—	8
Kiti veiksmai	72	(53)	19	—	0	19	42	(24)	17	—	0	17
Bandomieji projektai ir pa-rengiamieji veiksmai	0	(0)	—	—	0	0	0	2	2	—	0	2
Komisijos prerogatyvai pri-skiriami veiksmai	93	(1)	92	—	1	94	78	(7)	71	—	1	72
Pasirengimo narystei para-mos priemonė (PNPP III)	1 901	(18)	1 884	—	127	2 011	1 882	22	1 905	7	427	2 338

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Bandomieji projektai ir pa-rengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 6 išlaidų katego-riją: Kaimyninės šalys ir pa-saulis	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7 Darbuotojų pensijos	2 179	—	2 179	—	—	2 179	2 179	—	2 179	—	—	2 179
(Buvusių narių pensijos) EP	11	—	11	—	—	11	11	—	11	—	—	11
(Buvusių narių pensijos) EVC	1	0	1	—	—	1	1	0	1	—	—	1
(Buvusių narių pensijos) Ko-misija	7	—	7	—	—	7	7	—	7	—	—	7
(Buvusių narių pensijos) CJEU	12	(1)	12	—	—	12	12	(1)	12	—	—	12
(Buvusių narių pensijos) ECA	5	0	5	—	—	5	5	0	5	—	—	5
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	0	—	0	—	—	0	0	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) EDPS	0	0	0	—	—	0	0	0	0	—	—	0
Europos mokyklos	197	—	197	—	20	216	197	—	197	1	20	217

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	2 509	(14)	2 495	—	67	2 561	2 509	(14)	2 495	0	67	2 561
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	242	6	248	—	64	312	242	6	248	38	64	350
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	15	—	15	—	0	15	15	—	15	0	0	15
Nariai – Laikinosios išmokos	3	—	3	—	—	3	3	—	3	—	—	3
Įdarbinimo išlaidos	29	(3)	26	—	1	27	29	(3)	26	3	1	31
Tarnybos nutraukimas	8	—	8	—	—	8	8	—	8	—	—	8
Mokymo išlaidos	18	(0)	17	—	5	23	18	(0)	17	11	5	34
Socialinė ir judumo sritys	22	2	24	—	28	52	22	2	24	12	29	64
Informacinės ir ryšių technologijos	242	55	298	—	84	381	242	55	298	142	84	523
Nuoma ir pirkimas	302	16	318	—	39	357	302	16	318	5	39	361
Su pastatais susijusios išlaidos	100	(13)	86	—	28	114	100	(13)	86	51	28	165
Saugumas	63	(0)	63	—	11	75	63	(0)	63	26	11	100
Komandiruotės ir atstovavimas	61	(36)	25	—	3	28	61	(36)	25	7	3	35
Susitikimai, komitetai, konferencijos	31	(25)	6	—	4	9	31	(25)	6	6	4	16
Oficialusis leidinys	3	(0)	2	—	0	2	3	(0)	2	1	0	3
Leidiniai	10	3	13	—	4	17	10	3	13	7	4	24
Informacijos įsigijimas	4	(0)	4	—	0	4	4	(0)	4	1	0	5

(mln. EUR)

Programa	Išpareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Studijos ir tyrimai	4	2	6	—	0	6	4	2	6	11	0	17
Bendra įranga, automobiliai, baldai	11	13	24	—	8	32	11	13	24	16	8	48
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	28	(3)	24	—	17	41	28	(3)	24	3	17	44
Kitos administracinės išlaidos	20	(2)	18	—	7	25	20	(2)	18	8	7	33
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	1	0	1	0	—	1
Kitų institucijų administracinės išlaidos	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas	10 448	(6)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
O Inovacijų fondas (IF)	—	—	—	—	3 816	3 816	—	—	—	—	3 819	3 819
Kiti veiksmai	—	—	—	—	106	106	—	—	—	—	112	112
Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	1 273	(429)	844	—	—	844	1 273	(408)	866	—	—	866
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	197	—	197	—	20	217	20	(10)	10	0	20	30

(mln. EUR)

Programa	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų	Biudžeto asignavimai			Papildomi asignavimai		Iš viso turimų asignavimų
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtintas biudžetas	Perkėli-mai	Asignuo-tosios pajamos		Pradinis patvirtintas biudžetas	Taisomieji biudžetai ir perkėlimai	Galutinis patvirtin-tas biudžetas	Perkėlimai	Asignuo-tosios pajamos	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	—	1 698	1 698	—	—	1 698	—	1 698	1 698	—	—	1 698
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593
Iš viso	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812

(¹) Į šią DFP programą įtrauktas papildomas finansinis paketas iš programos „NextGenerationEU“, skirtas „REACT-EU“ priemonėms. Žr. Biudžeto vykdymo ataskaitų pastabų 1.1 skyrių „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“. 2 antraštinės dalies pastraipoje išsamiai aprašytas šios DFP programos indėlis į „REACT-EU“ priemones.

6.8. DETALIZUOTA DFP. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuo-tųjų paja-mų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuo-tųjų paja-mų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuo-tųjų paja-mų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 „Europos horizontas“	18 278	11 394	20	2 484	13 897	76 %	113	4 263	4 376	1	—	0	1
Euratomas	349	265	12	11	288	82 %	—	61	61	0	—	0	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
Termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	881	864	—	1	865	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Kiti veiksmai	490	—	—	82	82	17 %	—	408	408	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	10	10	—	—	10	100 %	—	—	—	—	—	—	—
„InvestEU“ fondas	7 168	657	—	2 176	2 833	40 %	—	4 338	4 338	0	—	0	0
EITP – Transportas	1 807	1 786	—	20	1 806	100 %	—	1	1	0	—	(0)	0
EITP – Energetika	794	784	—	5	789	99 %	—	4	4	1	—	—	1
EITP – Skaitmeninė ekonomika	279	277	—	0	277	100 %	—	1	1	0	—	—	0
Skaitmeninė Europa	1 161	1 129	—	31	1 160	100 %	—	0	0	1	—	0	1
Decentralizuotos agentūros	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Kiti veiksmai	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	18	17	1	—	18	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	33	25	—	6	31	96 %	—	1	1	—	—	(0)	(0)
Bendroji rinka	627	582	—	17	600	96 %	—	26	26	1	—	0	1
ES kova su sukčiavimu	25	24	—	—	24	98 %	—	1	1	0	—	0	0
Mokesčių sistema	36	35	—	0	35	97 %	—	1	1	0	—	—	0
Muitinė	130	126	—	0	126	97 %	—	4	4	—	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Kiti veiksmai	9	9	—	0	9	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europos kosmoso programa	2 102	1 977	—	102	2 079	99 %	—	23	23	0	—	(0)	0
Decentralizuotos agentūros	57	56	—	1	57	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika</i>	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Regioninė plėtra (ERPF) ⁽¹⁾	64 803	238	—	28 028	28 266	44 %	—	7 449	7 449	29 002	—	86	29 088
Sanglaudos fondas	6 059	16	—	1 307	1 323	22 %	—	44	44	4 679	—	12	4 691
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	1 455	1 442	—	0	1 442	99 %	—	12	12	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0	0
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ⁽¹⁾	34 097	54	8	17 374	17 437	51 %	—	3 735	3 735	12 758	—	168	12 925
Parama Kipro turkų bendruomenei	34	32	—	1	33	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	338 086	116	—	98 034	98 150	29 %	—	239 935	239 935	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
„Pericles IV“	1	1	—	0	1	96 %	—	0	0	—	—	—	—
ES ekonomikos gaivinimas	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
„RescEU“	2 267	183	—	153	336	15 %	0	1 932	1 932	0	—	0	0
„ES – sveikatos labui“	339	329	—	9	338	100 %	—	0	0	0	—	0	0
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	671	232	—	70	301	45 %	—	370	370	0	—	—	0
Decentralizuotos agentūros	343	324	—	10	335	98 %	—	8	8	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	13	11	—	1	12	94 %	—	—	—	1	—	0	1
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	114	89	—	6	95	83 %	—	6	6	14	—	0	14
„Erasmus+“	2 968	2 663	—	169	2 832	95 %	—	135	135	0	—	1	1
Europos solidarumo korpusas (ESC)	147	136	—	0	136	92 %	—	11	11	0	—	0	0
Programa „Kūrybiška Europa“	320	306	—	9	316	99 %	—	5	5	0	—	—	0
Teisingumas	53	47	—	1	47	89 %	—	6	6	0	—	0	0
Teisės ir vertybės	101	99	—	1	100	99 %	—	1	1	0	—	—	0
Decentralizuotos agentūros	225	220	1	3	223	99 %	—	2	2	—	—	0	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
Kiti veiksmai	10	6	—	0	6	65 %	—	1	1	3	—	—	3
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	30	30	—	0	30	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	185	181	—	1	182	98 %	—	1	1	2	—	0	2
<i>Iš viso pagal 2 išlaidų kategoriją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės</i>	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
3 Žemės ūkio garantijos	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
Kitos gamtos išteklių ir aplinkos programos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	23 833	15 339	—	2 366	17 705	74 %	—	5 866	5 866	2	—	260	262
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	998	107	—	110	217	22 %	—	0	0	652	—	129	781
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	152	152	—	—	152	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Decentralizuotos agentūros	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aplinka ir klimato politika (LI-FE)	742	739	—	3	741	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Teisingos pertvarkos fondas	12 005	4	—	5	9	0 %	—	10 863	10 863	1 133	—	—	1 133
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizuotos agentūros	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	4	4	—	—	4	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 3 išlaidų kategoriją: Gamtos išteklių ir aplinka	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
4 Prieglobstis, migracija ir integracija	903	497	—	2	499	55 %	—	6	6	398	—	—	398
Decentralizuotos agentūros	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	442	153	—	3	156	35 %	—	7	7	279	—	—	279
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	135	135	—	—	135	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	728	703	—	10	712	98 %	—	16	16	—	—	—	—
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	182	70	—	1	71	39 %	—	2	2	108	—	—	108
Atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimas	73	73	—	—	73	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	70	69	—	0	69	99 %	—	0	0	0	—	0	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizuotos agentūros	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	21	20	—	0	20	96 %	—	0	0	1	—	—	1
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	330	323	—	7	330	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	639	623	—	17	639	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Karinis mobilumas	227	227	—	—	227	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 5 išlaidų kategoriją: Saugumas ir gynyba	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	12 627	10 833	—	127	10 960	87 %	1 578	89	1 667	—	—	0	0
Bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (EINS)	40	38	—	0	38	94 %	0	2	2	—	—	—	—
Humanitarinė pagalba (HUMA)	2 207	2 168	—	28	2 196	100 %	—	11	11	—	—	0	0
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	409	352	—	56	408	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	67	63	—	—	63	94 %	4	—	4	—	—	—	—
Kiti veiksmai	19	17	—	—	17	94 %	—	0	0	1	—	—	1

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	94	92	—	1	93	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	2 011	1 566	—	30	1 596	79 %	318	97	415	(0)	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 6 išlaidų kategoriją: Kaimyninės šalys ir pasaulis	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Darbuotojų pensijos	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Buvusių narių pensijos) EP	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) EVC	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) Komisija	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) CJEU	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) ECA	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) EDPS	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
Europos mokyklos	216	197	—	15	212	98 %	—	5	5	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	—	35	35	1	—	0	1
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	312	238	—	33	271	87 %	—	31	31	10	—	0	10
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	15	15	—	0	15	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Nariai – Laikinosios išmokos	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Įdarbinimo išlaidos	27	26	—	1	27	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Tarnybos nutraukimas	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Mokymo išlaidos	23	17	—	3	20	87 %	—	3	3	0	—	0	0
Socialinė ir judumo sritys	52	24	—	17	41	79 %	—	11	11	0	—	0	0
Informacinės ir ryšių technologijos	381	298	—	50	347	91 %	—	34	34	0	—	0	0
Nuoma ir pirkimas	357	318	—	27	345	97 %	—	12	12	0	—	0	0
Su pastatais susijusios išlaidos	114	86	—	19	105	92 %	—	9	9	0	—	0	0
Saugumas	75	63	—	6	69	92 %	—	6	6	0	—	0	0
Komandiruotės ir atstovavimas	28	24	—	1	25	88 %	—	2	2	1	—	1	2
Susitikimai, komitetai, konferencijos	9	5	—	1	6	66 %	—	2	2	1	—	0	2
Oficialusis leidinys	2	2	—	0	2	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Leidiniai	17	13	—	3	16	93 %	—	1	1	0	—	—	0
Informacijos įsigijimas	4	4	—	0	4	100 %	—	0	0	0	—	0	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
Studijos ir tyrimai	6	5	—	0	5	88 %	—	0	0	1	—	0	1
Bendra įranga, automobiliai, baldai	32	24	—	3	27	86 %	—	4	4	0	—	0	0
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	41	24	—	10	35	85 %	—	6	6	—	—	—	—
Kitos administracinės išlaidos	25	18	—	4	22	88 %	—	3	3	0	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kitų institucijų administracinės išlaidos	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
O Inovacijų fondas (IF)	3 816	—	—	147	147	4 %	—	3 670	3 670	—	—	—	—
Kiti veiksmai	106	—	—	52	52	49 %	—	53	53	—	—	—	—
Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	844	791	—	—	791	94 %	53	—	53	—	—	—	—
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	217	24	—	—	24	11 %	—	7	7	173	—	13	186

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Iš viso	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

(¹) Į šią DFP programą įtrauktas papildomas finansinis paketas iš programos „NextGenerationEU“, skirtas „REACT-EU“ priemonėms. Žr. Biudžeto vykdymo ataskaitų pastabų 1.1 skyrių „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“. 2 antraštinės dalies pastraipoje išsamiai aprašytas šios DFP programos indėlis į „REACT-EU“ priemones.

6.9. DETALIZUOTA DFP. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 „Europos horizontas“	12 937	8 818	73	997	9 888	76 %	110	2 926	3 036	2	8	4	14
Euratomas	444	256	33	13	301	68 %	16	115	130	0	12	—	13
Termobrandaolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	659	612	0	1	613	93 %	1	45	46	0	0	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
Kiti veiksmai	377	—	—	74	74	20 %	—	303	303	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	12	12	—	—	12	98 %	—	—	—	0	—	—	0
„InvestEU“ fondas	1 662	938	—	574	1 512	91 %	1	149	150	0	—	0	0
EITP – Transportas	1 398	1 377	1	13	1 391	99 %	1	4	5	2	0	—	2
EITP – Energetika	556	540	1	12	552	99 %	1	0	2	1	1	(0)	2
EITP – Skaitmeninė ekonomika	164	157	1	5	162	99 %	1	1	2	0	0	—	0
Skaitmeninė Europa	94	80	0	4	84	89 %	6	0	6	3	0	0	4
Decentralizuotos agentūros	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Kiti veiksmai	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	18	11	0	—	12	66 %	—	—	—	6	—	—	6
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	27	25	—	0	25	90 %	—	0	0	3	—	0	3
Bendroji rinka	488	413	4	16	432	89 %	8	41	49	6	0	0	7
ES kova su sukčiavimu	17	15	—	0	15	91 %	—	1	1	1	—	—	1
Mokesčių sistema	38	35	0	1	37	96 %	0	1	2	0	0	—	0
Muitinė	100	92	0	4	97	96 %	0	4	4	0	—	—	0
Decentralizuotos agentūros	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Kiti veiksmai	7	7	—	0	7	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	9	9	—	—	9	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Europos kosmoso programa	2 722	2 374	4	195	2 573	95 %	5	143	148	0	0	0	0
Decentralizuotos agentūros	44	43	—	1	44	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika</i>	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Regioninė plėtra (ERPF) ⁽¹⁾	47 457	37 374	5	8 034	45 412	96 %	2	2 043	2 044	1	0	(0)	1
Sanglaudos fondas	9 852	8 498	2	1 219	9 719	99 %	0	133	133	0	0	0	0
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	1 035	1 022	—	9	1 031	100 %	—	4	4	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	3	3	—	—	3	99 %	—	0	0	—	—	—	—
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ⁽¹⁾	21 280	16 952	4	2 470	19 426	91 %	2	1 849	1 850	2	2	0	4
Parama Kipro turkų bendruomenei	40	38	0	1	40	98 %	1	0	1	(0)	0	(0)	0
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	46 469	79	1	46 375	46 455	100 %	2	11	13	2	0	(0)	2

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12	
„Pericles IV“	0	0	—	0	0	90 %	—	0	0	0	—	—	0
ES ekonomikos gaivinimas	5	3	—	—	3	66 %	2	—	2	—	—	—	—
„RescEU“	204	165	17	15	196	96 %	—	8	8	0	—	0	0
„ES – sveikatos labui“	66	57	1	4	61	93 %	3	0	4	0	0	0	1
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	1 132	314	195	70	579	51 %	—	370	370	—	183	—	183
Decentralizuotos agentūros	334	316	—	10	326	98 %	—	8	8	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	12	9	—	2	11	93 %	—	—	—	1	—	—	1
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	69	52	1	6	59	85 %	2	6	8	2	1	0	2
„Erasmus+“	2 676	1 981	7	409	2 397	90 %	7	268	276	0	0	2	3
Europos solidarumo korpusas (ESC)	115	93	2	3	97	84 %	4	14	18	0	0	0	0
Programa „Kūrybiška Europa“	151	131	2	8	141	93 %	2	8	10	0	0	0	0
Teisingumas	42	35	0	0	35	83 %	1	6	7	0	0	0	0
Teisės ir vertybės	63	59	0	1	61	96 %	1	1	2	0	0	—	0
Decentralizuotos agentūros	210	203	2	3	208	99 %	—	2	2	—	—	0	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Kiti veiksmai	8	6	—	0	6	84 %	—	1	1	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	28	28	—	0	28	97 %	—	—	—	1	—	0	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	160	157	—	1	158	99 %	—	1	1	1	—	0	1
Iš viso pagal 2 išlaidų kategoriją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
3 Žemės ūkio garantijos	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
Kitos gamtos išteklių ir aplinkos programos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	15 168	14 345	2	306	14 652	97 %	0	512	512	4	0	—	4
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	847	693	1	44	739	87 %	1	107	108	1	0	0	1
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	150	150	—	—	150	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Aplinka ir klimato politika (LI-FE)	449	437	4	2	442	99 %	5	1	6	1	0	0	1
Teisingos pertvarkos fondas	96	1	—	0	1	1 %	—	94	94	0	—	—	0
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Decentralizuotos agentūros	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 3 išlaidų kategoriją: Gamtos išteklių ir aplinka	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
4 Prieglobstis, migracija ir integracija	1 236	1 223	2	3	1 228	99 %	2	5	7	1	0	—	1
Decentralizuotos agentūros	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	0	—	—	0	57 %	—	0	0	—	—	—	—
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	558	400	1	12	414	74 %	1	142	143	1	1	—	1
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	0	—	—	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	779	754	—	10	764	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	169	164	0	2	166	98 %	1	2	3	0	0	—	0
Atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimas	46	46	—	—	46	100 %	—	—	—	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	82	76	—	0	76	92 %	2	1	3	4	—	—	4
Decentralizuotos agentūros	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	21	19	—	0	19	91 %	—	0	0	2	—	—	2
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	2	1	—	0	1	43 %	1	—	1	0	—	0	0
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	199	198	0	0	199	100 %	1	—	1	0	0	0	0
Karinis mobilumas	2	1	—	—	1	58 %	1	—	1	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	5	5	—	0	5	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Iš viso pagal 5 išlaidų kategoriją: Saugumas ir gynyba	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	6 939	5 690	22	78	5 789	83 %	989	156	1 145	3	2	0	5
Bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (EINS)	20	16	1	1	17	87 %	1	2	2	0	0	0	0
Humanitarinė pagalba (HUMA)	2 473	2 400	5	45	2 451	99 %	6	15	22	0	0	0	0
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	388	346	0	41	387	100 %	0	1	1	0	—	0	0
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	8	7	—	—	7	86 %	1	—	1	—	—	—	—

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
Kiti veiksmai	17	17	—	—	17	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	2	2	—	—	2	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	72	71	—	1	72	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	2 338	1 894	6	292	2 192	94 %	11	135	145	0	1	0	1
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 6 išlaidų kategoriją: Kaimyninės šalys ir pasaulis	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Darbuotojų pensijos	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Buvusių narių pensijos) EP	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) EVC	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) Komisija	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) CJEU	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) ECA	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Buvusių narių pensijos) EDPS	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebeįgyvendinti asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europos mokyklos	217	196	1	13	210	97 %	0	6	7	0	—	—	0
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	0	35	35	1	0	0	1
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	350	200	32	32	264	75 %	38	32	70	10	6	0	16
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	15	13	0	0	13	83 %	2	0	2	0	0	—	0
Nariai – Laikinosios išmokos	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Įdarbinimo išlaidos	31	24	2	0	27	88 %	2	1	2	0	1	—	1
Tarnybos nutraukimas	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Mokymo išlaidos	34	6	10	2	17	51 %	11	4	15	0	2	0	2
Socialinė ir judumo sritys	64	15	10	11	36	56 %	8	18	26	0	2	0	2
Informacinės ir ryšių technologijos	523	155	139	30	323	62 %	143	54	197	0	2	0	2
Nuoma ir pirkimas	361	300	5	26	331	92 %	18	12	30	0	0	0	0
Su pastatais susijusios išlaidos	165	47	50	7	104	63 %	39	20	60	0	1	0	2
Saugumas	100	36	25	2	62	61 %	28	10	37	0	1	0	1
Komandiruotės ir atstovavimas	35	12	1	0	14	39 %	11	2	13	1	6	1	8
Susitikimai, komitetai, konferencijos	16	1	1	1	3	17 %	3	2	6	1	6	1	7
Oficialusis leidinys	3	2	1	0	3	79 %	1	—	1	—	0	—	0

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Leidiniai	24	7	6	1	15	62 %	6	2	9	0	0	—	0
Informacijos išsigijimas	5	2	1	0	4	68 %	2	0	2	0	0	0	0
Studijos ir tyrimai	17	1	11	—	12	70 %	4	0	4	1	0	0	1
Bendra įranga, automobiliai, baldai	48	13	15	2	30	63 %	11	6	17	0	1	0	1
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	44	21	3	10	33	75 %	4	7	11	—	0	—	0
Kitos administracinės išlaidos	33	12	7	3	22	65 %	6	4	11	0	1	0	1
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	1	1	0	—	1	98 %	—	—	—	0	0	—	0
Kitų institucijų administracinės išlaidos	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
<i>Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas</i>	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
O Inovacijų fondas (IF)	3 819	—	—	11	11	0 %	—	3 808	3 808	—	—	—	—
Kiti veiksmai	112	—	—	50	50	45 %	—	62	62	—	—	—	—
<i>Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP</i>	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	866	791	—	—	791	91 %	75	—	75	—	—	—	—
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	30	10	0	14	24	81 %	—	5	5	—	—	—	—

(mln. EUR)

Programa	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Iš viso	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

(¹) Į šią DFP programą įtrauktas papildomas finansinis paketas iš programos „NextGenerationEU“, skirtas „REACT-EU“ priemonėms. Žr. Biudžeto vykdymo ataskaitų pastabų 1.1 skyrių „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“. 2 antraštinės dalies pastraipoje išsamiai aprašytas šios DFP programos indėlis į „REACT-EU“ priemones.

6.10. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGIJIMŲ (RAL) POKYČIAI

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	Panaikinti įsipar. / Perkainojimas / Atšaukti įsipar.	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 „Europos horizontas“	24 186	(608)	(8 526)	15 052	13 897	(1 361)	(17)	12 519	27 571
Euratomas	338	(7)	(98)	233	288	(203)	(0)	85	317
Termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	1 062	(0)	(350)	712	865	(263)	(0)	601	1 313

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusių metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Kiti veiksmai	109	(11)	(40)	58	82	(34)	—	48	106
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	26	(2)	(12)	12	10	(0)	—	10	22
„InvestEU“ fondas	2 753	(20)	(923)	1 810	2 833	(590)	—	2 243	4 053
EITP – Transportas	6 807	(39)	(1 380)	5 388	1 806	(11)	—	1 795	7 183
EITP – Energetika	3 692	(25)	(552)	3 115	789	(0)	—	789	3 904
EITP – Skaitmeninė ekonomika	328	(8)	(160)	161	277	(2)	—	275	436
Skaitmeninė Europa	65	(1)	(58)	6	1 160	(26)	—	1 133	1 140
Decentralizuotos agentūros	36	(0)	(36)	—	197	(162)	—	36	36
Kiti veiksmai	—	—	—	—	372	(372)	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	45	(0)	(10)	35	18	(1)	—	17	52
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	36	(1)	(20)	15	31	(5)	—	26	41
Bendroji rinka	827	(45)	(344)	438	600	(88)	—	512	950
ES kova su sukčiavimu	28	(4)	(13)	11	24	(3)	—	21	33
Mokesčių sistema	36	(1)	(26)	8	35	(10)	—	25	33
Muitinė	95	(2)	(75)	18	126	(22)	—	104	122
Decentralizuotos agentūros	0	(0)	—	—	123	(123)	—	—	—
Kiti veiksmai	4	(0)	(4)	0	9	(3)	—	5	6
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	22	(2)	(9)	11	5	(0)	—	4	16

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Europos kosmoso programa	1 865	(2)	(996)	867	2 079	(1 577)	—	502	1 369
Decentralizuotos agentūros	2	—	(2)	—	57	(42)	—	15	15
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Regioninė plėtra (ERPF)*	101 349	(53)	(40 365)	60 931	28 266	(5 047)	(0)	23 219	84 149
Sanglaudos fondas	26 838	(42)	(9 714)	17 083	1 323	(4)	(0)	1 319	18 402
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	6 635	(21)	(1 020)	5 594	1 442	(11)	—	1 431	7 026
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	9	(1)	(3)	5	—	—	—	—	5
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ⁽¹⁾	45 252	(7)	(17 325)	27 921	17 437	(2 101)	—	15 336	43 257
Parama Kipro turkų bendruomenei	129	(5)	(36)	88	33	(4)	(0)	29	117
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	108	(2)	(54)	52	98 150	(46 401)	—	51 749	51 801
„Pericles IV“	1	(0)	—	0	1	(0)	—	0	1
ES ekonomikos gaivinimas	—	—	—	—	5	(3)	—	2	2
„RescEU“	464	(7)	(149)	308	336	(47)	—	288	596
„ES – sveikatos labui“	144	(9)	(49)	86	338	(12)	—	327	412
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	469	—	(375)	94	301	(204)	—	97	191
Decentralizuotos agentūros	11	(0)	—	11	335	(326)	—	9	20

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusių metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	4	(0)	(3)	1	—	—	—	—	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	9	(1)	(7)	1	12	(4)	—	8	9
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	165	(14)	(58)	93	95	(1)	—	94	187
„Erasmus+“	1 346	(16)	(531)	798	2 832	(1 866)	—	966	1 765
Europos solidarumo korpusas (ESC)	113	(4)	(22)	87	136	(75)	—	61	148
Programa „Kūrybiška Europa“	236	(11)	(80)	145	316	(60)	—	255	400
Teisingumas	64	(1)	(14)	49	47	(21)	—	26	75
Teisės ir vertybės	121	(4)	(41)	76	100	(20)	—	80	156
Decentralizuotos agentūros	18	(0)	(4)	13	223	(204)	—	19	33
Kiti veiksmai	11	(0)	(6)	4	6	(0)	—	6	10
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	87	(5)	(26)	56	30	(1)	—	28	85
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	165	(2)	(104)	59	182	(54)	—	128	187
Iš viso pagal 2 išlaidų kategoriją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
3 Žemės ūkio garantijos	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
Kitos gamtos išteklių ir aplinkos programos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	35 164	(2)	(14 023)	21 139	17 705	(630)	(0)	17 075	38 215
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	3 459	(15)	(727)	2 716	217	(11)	(0)	206	2 922

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusių metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	21	—	(12)	9	152	(137)	—	14	23
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	21	(21)	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	12	(0)	(3)	9	—	—	—	—	9
Aplinka ir klimato politika (LIFE)	1 888	(34)	(419)	1 435	741	(23)	—	718	2 154
Teisingos pertvarkos fondas	—	—	—	—	9	(1)	—	8	8
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	3	—	(3)	—	57	(54)	—	3	3
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	26	—	(5)	21	4	(1)	—	3	24
Iš viso pagal 3 išlaidų kategoriją: Gamtos ištekliai ir aplinka	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
4 Prieglobstis, migracija ir integracija	3 122	(30)	(1 182)	1 909	499	(45)	—	453	2 363
Decentralizuotos agentūros	20	—	—	20	142	(142)	—	—	20
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	(0)	0	—	—	—	—	0
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	1 436	(37)	(413)	985	156	(0)	—	155	1 141
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	—	—	—	—	135	—	—	135	135

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusių metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Decentralizuotos agentūros	372	—	(208)	164	712	(555)	—	157	321
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	471	(16)	(166)	290	71	(0)	—	71	360
Atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimas	351	(0)	(46)	305	73	—	—	73	377
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	324	(3)	(70)	251	69	(6)	—	64	315
Decentralizuotos agentūros	0	(0)	—	0	196	(196)	—	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	2	—	(1)	1	—	—	—	—	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	26	(3)	(14)	9	20	(5)	—	15	24
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	—	—	—	—	330	(1)	(0)	329	329
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	322	(0)	(198)	124	639	(1)	—	639	762
Karinis mobilumas	—	—	—	—	227	(1)	—	226	226
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	7	(0)	(5)	2	—	—	—	—	2
Iš viso pagal 5 išlaidų kategoriją: Saugumas ir gynyba	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	18 739	(456)	(4 511)	13 772	10 960	(1 278)	—	9 682	23 453
Bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (EINS)	117	(9)	(16)	91	38	(1)	—	37	128
Humanitarinė pagalba (HUMA)	1 354	(16)	(1 058)	280	2 196	(1 393)	(0)	804	1 084

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti išpareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų išpareigojimai				Iš viso neįvykdytų išpareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusių metų perkelti išpareigojimai	Panaikinti išpar. / Perkainojimas / Atšaukti išpar.	Mokėjimai	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	Metų išpareigojimai	Mokėjimai	Išpareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti išpareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	160	(3)	(86)	70	408	(301)	—	107	178
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	9	—	(6)	3	63	(1)	—	63	65
Kiti veiksmai	1	(0)	(0)	0	17	(17)	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	4	(0)	(2)	2	—	—	—	—	2
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	153	(20)	(47)	86	93	(25)	—	68	154
Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	8 249	(182)	(2 093)	5 974	1 596	(99)	—	1 497	7 471
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	(0)	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 6 išlaidų kategoriją: Kaimyninės šalys ir pasaulis	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Darbuotojų pensijos	—	—	—	—	2 173	(2 173)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EP	—	—	—	—	11	(11)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EVC	—	—	—	—	1	(1)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) Komisija	—	—	—	—	7	(7)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) CJEU	—	—	—	—	12	(12)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) ECA	—	—	—	—	5	(5)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EDPS	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Europos mokyklos	1	—	(1)	—	212	(210)	—	2	2

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	Panaikinti įsipar. / Perkainojimas / Atšaukti įsipar.	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	0	(0)	—	—	2 526	(2 526)	(0)	0	0
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	38	(6)	(32)	—	271	(232)	(0)	39	39
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	0	(0)	(0)	—	15	(13)	—	2	2
Nariai – Laikinosios išmokos	—	—	—	—	3	(3)	—	—	—
Įdarbinimo išlaidos	3	(1)	(2)	—	27	(25)	—	2	2
Tarnybos nutraukimas	—	—	—	—	8	(8)	—	—	—
Mokymo išlaidos	11	(2)	(10)	—	20	(7)	—	12	12
Socialinė ir judumo sritys	14	(4)	(10)	0	41	(26)	—	15	15
Informacinės ir ryšių technologijos	142	(2)	(139)	—	347	(184)	—	163	163
Nuoma ir pirkimas	5	(0)	(5)	—	345	(327)	—	18	18
Su pastatais susijusios išlaidos	51	(1)	(50)	—	105	(54)	—	51	51
Saugumas	26	(1)	(25)	—	69	(37)	—	32	32
Komandiruotės ir atstovavimas	7	(6)	(1)	—	25	(13)	—	12	12
Susitikimai, komitetai, konferencijos	6	(6)	(1)	—	6	(2)	—	4	4
Oficialusis leidinys	1	(0)	(1)	—	2	(2)	—	1	1
Leidiniai	7	(0)	(6)	—	16	(9)	—	7	7
Informacijos įsigijimas	1	(0)	(1)	—	4	(2)	—	2	2
Studijos ir tyrimai	11	(0)	(11)	—	5	(1)	—	4	4
Bendra įranga, automobiliai, baldai	16	(1)	(15)	—	27	(15)	—	13	13
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	3	(0)	(3)	—	35	(30)	—	4	4

(mln. EUR)

Programa	Dar neįvykdyti įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Einamųjų metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	Panaikinti įsipar. / Perkainojimas / Atšaukti įsipar.	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Kitos administracinės išlaidos	8	(1)	(7)	—	22	(14)	—	8	8
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	2	(0)	(1)	0	—	—	—	—	0
Kitų institucijų administracinės išlaidos	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
O Inovacijų fondas (IF)	4	(1)	(3)	0	147	(9)	—	138	138
Kiti veiksmai	7	(1)	(0)	6	52	(50)	—	2	8
Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	—	—	—	—	791	(791)	—	—	—
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	0	—	(0)	—	24	(24)	—	—	—
Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	—	—	—	—	407	(407)	—	—	—
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Iš viso	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

(¹) Į šią DFP programą įtrauktas papildomas finansinis paketas iš programos „NextGenerationEU“, skirtas „REACT-EU“ priemonėms. Žr. Biudžeto vykdymo ataskaitų pastabų 1.1 skyrių „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“. 2 antraštinės dalies pastraipoje išsamiai aprašytas šios DFP programos indėlis į „REACT-EU“ priemones.

6.11. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL PRISIĖMIMO METUS

(mln. EUR)									
Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
1 „Europos horizontas“	355	381	663	1 173	2 129	3 710	6 279	12 881	27 571
Euratomas	8	16	6	5	32	57	109	85	317
Termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	—	—	—	—	6	369	336	601	1 313
Kiti veiksmai	0	2	1	4	11	13	28	48	106
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	0	0	2	6	4	10	22
„InvestEU“ fondas	141	20	144	195	207	444	659	2 243	4 053
EITP – Transportas	6	6	170	166	635	2 162	2 244	1 795	7 183
EITP – Energetika	46	60	23	446	460	938	1 132	800	3 904
EITP – Skaitmeninė ekonomika	0	5	2	9	42	37	67	275	436
Skaitmeninė Europa	—	—	0	0	0	1	5	1 133	1 140
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	—	36	36
Kiti veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	0	1	5	28	17	52
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	—	—	0	0	1	4	9	26	41
Bendroji rinka	21	8	10	24	44	117	213	512	950
ES kova su sukčiavimu	—	0	—	0	1	3	7	21	33
Mokesčių sistema	—	—	—	—	1	1	6	25	33
Muitinė	—	0	0	0	1	5	11	104	122
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kiti veiksmai	—	—	—	—	—	0	0	5	6
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	0	3	3	6	4	16

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
Europos kosmoso programa	0	0	1	2	57	139	668	502	1 369
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	—	15	15
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Regioninė plėtra (ERPF)	1 822	61	76	4 266	9 416	18 213	27 076	23 219	84 149
Sanglaudos fondas	172	11	0	1 422	2 787	5 051	7 639	1 319	18 402
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	120	225	498	759	917	1 376	1 700	1 431	7 026
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	1	1	—	3	—	5
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+)	423	93	299	2 125	3 617	7 981	13 382	15 336	43 257
Parama Kipro turkų bendruomenei	4	4	22	8	9	15	26	29	117
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	—	—	—	0	2	14	35	51 749	51 801
„Pericles IV“	—	—	—	—	—	0	0	0	1
ES ekonomikos gaivinimas	—	—	—	—	—	—	—	2	2
„RescEU“	—	—	0	1	6	30	271	288	596
„ES – sveikatos labui“	0	3	2	9	12	25	36	327	412
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	—	—	—	—	—	—	49	142	191
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	1	4	1	4	9	20
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	0	1	—	0	0	—	—	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	—	—	—	0	—	0	1	8	9
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	1	0	1	2	7	29	52	94	187
„Erasmus+“	1	1	3	22	78	179	516	966	1 765
Europos solidarumo korpusas (ESC)	2	—	—	1	11	33	41	61	148

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
Programa „Kūrybiška Europa“	—	—	—	4	11	38	92	255	400
Teisingumas	—	4	6	8	8	10	13	26	75
Teisės ir vertybės	0	2	5	6	11	20	33	80	156
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	3	30	33
Kiti veiksmai	—	0	—	—	0	0	4	6	10
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	0	0	3	10	43	28	85
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	0	0	0	2	6	13	37	129	187
Iš viso pagal 2 išlaidų kategoriją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Žemės ūkio garantijos	—	—	—	2	25	83	91	133	333
Kitos gamtos išteklių ir aplinkos programos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	198	1 134	1 042	794	1 416	5 874	10 682	17 075	38 215
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	56	1	1	144	648	958	909	206	2 922
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	—	—	—	1	1	—	7	14	23
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	—	2	5	2	—	9
Aplinka ir klimato politika (LIFE)	74	86	85	124	391	310	365	718	2 154
Teisingos pertvarkos fondas	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	0	0	3	2	15	3	24
Iš viso pagal 3 išlaidų kategoriją: Gamtos ištekliai ir aplinka	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
4 Prieglobstis, migracija ir integracija	0	1	52	168	371	488	827	456	2 363
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	20	—	20
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	—	—	—	—	—	0
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	17	1	13	27	146	377	404	155	1 141
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	—	—	—	—	—	—	—	135	135
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	164	157	321
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	2	1	1	37	49	73	126	71	360
Atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimas	1	1	45	63	64	64	66	73	377
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	34	1	1	29	44	50	93	64	315
Decentralizuotos agentūros	—	—	—	—	—	—	0	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	—	0	0	1	1	1	6	15	24
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	—	—	—	—	—	—	—	329	329
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	—	—	—	—	—	51	72	639	762
Karinis mobilumas	—	—	—	—	—	—	—	226	226
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	0	1	—	—	2
Iš viso pagal 5 išlaidų kategoriją: Saugumas ir gynyba	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	875	446	860	1 480	2 374	3 267	4 466	9 684	23 453
Bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (EINS)	1	5	7	11	23	17	27	37	128
Humanitarinė pagalba (HUMA)	—	0	0	1	6	75	198	804	1 084
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	0	—	1	2	4	35	28	107	178
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	—	—	—	—	—	3	—	63	65
Kiti veiksmai	—	—	—	—	0	—	—	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	1	0	0	0	0	0	—	—	2
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	0	0	3	5	5	22	51	68	154
Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	381	191	315	639	1 044	2 073	1 272	1 556	7 471
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal 6 išlaidų kategoriją: Kaimyninės šalys ir pasaulis	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Darbuotojų pensijos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EP	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EVC	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) Komisija	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) CJEU	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) ECA	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EDPS	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europos mokyklos	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	—	—	—	—	—	—	—	39	39
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	—	—	—	—	—	—	—	2	2

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
Nariai – Laikinosios išmokos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Įdarbinimo išlaidos	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Tarnybos nutraukimas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mokymo išlaidos	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Socialinė ir judumo sritys	—	—	—	—	—	0	0	15	15
Informacinės ir ryšių technologijos	—	—	—	—	—	—	—	163	163
Nuoma ir pirkimas	—	—	—	—	—	—	—	18	18
Su pastatais susijusios išlaidos	—	—	—	—	—	—	—	51	51
Saugumas	—	—	—	—	—	—	—	32	32
Komandiruotės ir atstovavimas	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Susitikimai, komitetai, konferencijos	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Oficialusis leidinys	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Leidiniai	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Informacijos įsigijimas	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Studijos ir tyrimai	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Bendra įranga, automobiliai, baldai	—	—	—	—	—	—	—	13	13
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Kitos administracinės išlaidos	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	—	—	—	0	—	0	—	—	0
Kitų institucijų administracinės išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	684	684
<i>Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas</i>	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Inovacijų fondas (IF)	—	—	—	—	—	—	0	138	138
Kiti veiksmai	—	—	—	—	—	1	5	2	8
<i>Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP</i>	—	—	—	—	—	1	6	140	147

(mln. EUR)

Programa	< 2015 m.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iš viso	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Naujos sudėties Komisija atliko tarnybų vidaus reorganizaciją. Dėl susijusių operacijų persikirstymo likutinė suma buvo perkelta iš vienu metų į kitus. Bendra dar neįvykdytų įsipareigojimų suma lieka nepakitusi.

6.12. DETALIZUOTA DFP. DAR NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL ASIGNAVIMŲ RŪŠĮ

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų įsipareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
1 „Europos horizontas“	20 834	(427)	11 414	8 972	22 848	3 353	(198)	2 484	915	4 723	27 571
Euratomas	276	(4)	277	288	261	62	(4)	11	13	57	317
Termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	1 017	(0)	864	612	1 268	45	—	1	1	45	1 313
Kiti veiksmai	0	0	—	—	—	109	(11)	82	74	106	106
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	26	(2)	10	12	22	0	0	0	0	0	22
„InvestEU“ fondas	2 332	(20)	657	962	2 006	421	—	2 176	550	2 048	4 053

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
EITP – Transportas	6 674	(38)	1 786	1 371	7 050	133	(1)	20	20	132	7 183
EITP – Energetika	3 644	(25)	784	551	3 852	48	—	5	1	52	3 904
EITP – Skaitmeninė ekonomika	321	(7)	277	158	433	7	(0)	0	4	3	436
Skaitmeninė Europa	63	(1)	1 129	82	1 109	2	(0)	31	2	30	1 140
Decentralizuotos agentūros	35	—	189	189	36	1	(0)	8	9	—	36
Kiti veiksmai	—	—	372	372	—	0	0	0	0	0	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	45	(0)	18	12	52	0	0	0	0	0	52
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	34	(1)	25	22	36	2	(0)	6	3	5	41
Bendroji rinka	805	(44)	582	420	924	22	(1)	17	12	26	950
ES kova su sukčiavimu	28	(4)	24	15	33	0	(0)	—	0	0	33
Mokesčių sistema	31	(1)	35	33	31	5	(0)	0	3	2	33
Muitinė	86	(2)	126	90	121	8	(0)	0	7	1	122
Decentralizuotos agentūros	0	(0)	118	118	—	—	—	5	5	—	—
Kiti veiksmai	4	(0)	9	7	6	0	(0)	0	0	0	6
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	22	(2)	5	9	16	0	0	0	0	0	16
Europos kosmoso programa	1 610	(1)	1 977	2 363	1 222	255	(0)	102	210	147	1 369

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizuotos agentūros	2	—	56	43	15	—	—	1	1	—	15
Iš viso pagal 1 išlaidų kategoriją: Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2 Regioninė plėtra (ERPF)	88 758	(53)	238	39 843	49 100	12 591	(0)	28 028	5 569	35 049	84 149
Sanglaudos fondas	22 668	(42)	16	9 222	13 421	4 170	(0)	1 307	496	4 981	18 402
Sanglaudos fondo indėlis į EITP – Transportas	6 632	(21)	1 442	1 031	7 023	3	—	0	0	3	7 026
Bandomieji projektai ir parenjamieji veiksmai	9	(1)	—	3	5	0	0	0	0	0	5
„Europos socialinis fondas +“ (ESF+)	38 950	(7)	63	17 076	21 930	6 302	—	17 374	2 350	21 326	43 257
Parama Kipro turkų bendruomenei	126	(5)	32	40	113	3	(0)	1	0	4	117
Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas	108	(2)	116	80	141	0	—	98 034	46 375	51 660	51 801
„Pericles IV“	1	(0)	1	0	1	—	—	0	—	0	1
ES ekonomikos gaivinimas	—	—	5	3	2	0	0	0	0	0	2
„RescEU“	448	(7)	183	191	432	17	(0)	153	5	164	596
„ES – sveikatos labui“	141	(9)	329	59	402	2	(0)	9	2	10	412
Skubios paramos teikimo Sąjungoje priemonė (SPP)	469	0	232	509	191	0	—	70	70	0	191
Decentralizuotos agentūros	11	(0)	324	316	19	—	—	10	10	0	20
Bandomieji projektai ir parenjamieji veiksmai	4	(0)	—	3	1	0	0	0	0	0	1

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	8	(1)	11	10	9	0	—	1	1	0	9
Užimtumo ir socialinių inovacijų programa	160	(12)	89	57	180	4	(2)	6	2	7	187
„Erasmus+“	990	(13)	2 663	2 114	1 526	356	(4)	169	283	239	1 765
Europos solidarumo korpusas (ESC)	107	(4)	136	95	144	5	(0)	0	2	4	148
Programa „Kūrybiška Europa“	227	(10)	306	137	386	9	(1)	9	4	14	400
Teisingumas	63	(1)	47	35	74	0	(0)	1	0	0	75
Teisės ir vertybės	120	(4)	99	60	156	1	(0)	1	1	1	156
Decentralizuotos agentūros	17	(0)	220	206	31	1	(0)	3	2	1	33
Kiti veiksmai	10	(0)	6	6	10	0	(0)	0	0	0	10
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	87	(5)	30	28	85	—	—	0	0	0	85
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	164	(2)	181	157	186	1	(0)	1	1	1	187
Iš viso pagal 2 išlaidų kategoriją: Sanglauda, atsparumas ir vertybės	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
3 Žemės ūkio garantijos	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
Žemės ūkio fondas kaimo plėtrai	35 164	(2)	15 339	14 587	35 914	0	—	2 366	65	2 300	38 215
Jūrų reikalai ir žuvininkystė	3 043	(15)	107	738	2 397	416	(0)	110	1	525	2 922
Žuvininkystė (SFPA ir RFMO)	21	—	152	150	23	0	0	0	0	0	23

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizuotos agentūros	—	—	21	21	—	—	—	0	0	—	—
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	12	(0)	—	3	9	0	0	0	0	0	9
Aplinka ir klimato politika (LI-FE)	1 882	(34)	739	439	2 148	7	(0)	3	3	6	2 154
Teisingos pertvarkos fondas	—	—	4	1	3	—	—	5	0	5	8
Paskolos priemonė pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą	0	0	—	—	—	—	—	0	0	—	—
Decentralizuotos agentūros	3	—	50	51	3	—	—	6	6	0	3
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	26	—	4	5	24	0	0	0	0	0	24
Iš viso pagal 3 išlaidų kategoriją: Gamtos išteklių ir aplinka	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
4 Prieglobstis, migracija ir integracija	3 068	(29)	497	1 200	2 335	54	(1)	2	28	28	2 363
Decentralizuotos agentūros	20	—	138	138	20	—	—	4	4	—	20
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	—	—	0	0	0	0	0	0	0	0
Sienų valdymas (IBMF) – Sienų valdymas ir vizos	1 219	(35)	153	388	949	217	(2)	3	26	192	1 141
Sienų valdymas (IBMF) – Muitinės įranga	—	—	135	—	135	0	0	0	0	0	135

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Decentralizuotos agentūros	372	—	703	754	321	—	—	10	10	0	321
Iš viso pagal 4 išlaidų kategoriją: Migracija ir sienų valdymas	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5 Vidaus saugumo fondas (VSF)	457	(15)	70	161	352	13	(1)	1	5	9	360
Atominių elektrinių eksploataavimo nutraukimas	351	(0)	73	46	377	0	0	0	0	0	377
Branduolinė sauga ir atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas	324	(3)	69	75	315	0	(0)	0	0	0	315
Decentralizuotos agentūros	0	—	193	193	0	0	(0)	3	3	—	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	2	—	—	1	1	0	0	0	0	0	1
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	26	(3)	20	19	24	—	—	0	—	0	24
Europos gynyba (moksliniai tyrimai)	—	(0)	323	1	322	—	—	7	0	7	329
Europos gynyba (ne moksliniai tyrimai)	322	(0)	623	198	746	0	—	17	0	17	762
Karinis mobilumas	—	—	227	1	226	0	0	0	0	0	226
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	7	(0)	—	5	2	0	—	—	0	—	2
Iš viso pagal 5 išlaidų kategoriją: Saugumas ir gynyba	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų įsipareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti įsipareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti įsipareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
6 Kaimynystė, vyst. ir tarptaut. bendradarbiavimas	18 527	(444)	10 833	5 656	23 259	213	(12)	127	134	194	23 453
Bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė (EINS)	116	(9)	38	17	127	1	—	0	—	1	128
Humanitarinė pagalba (HUMA)	1 301	(12)	2 168	2 405	1 052	53	(4)	28	46	31	1 084
Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP)	137	(2)	352	341	146	22	(1)	56	46	32	178
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	9	—	63	7	65	0	0	0	0	0	65
Kiti veiksmai	1	(0)	17	17	0	0	0	0	0	0	0
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	4	(0)	—	2	2	0	0	0	0	0	2
Komisijos prerogatyvai priskiriami veiksmai	153	(20)	92	72	154	0	(0)	1	0	0	154
Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	7 464	(182)	1 566	1 988	6 860	785	(0)	30	204	610	7 471
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	0	(0)	—	—	—	0	0	0	0	0	—
Iš viso pagal 6 išlaidų kategoriją: Kaimyninės šalys ir pasaulis	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7 Darbuotojų pensijos	—	—	2 173	2 173	—	—	—	—	—	—	—
(Buvusių narių pensijos) EP	—	—	11	11	—	0	0	0	0	0	—
(Buvusių narių pensijos) EVC	—	—	1	1	—	0	0	0	0	0	—
(Buvusių narių pensijos) Komisija	—	—	7	7	—	0	0	0	0	0	—

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
(Buvusių narių pensijos) CJEU	—	—	12	12	—	0	0	0	0	0	—
(Buvusių narių pensijos) ECA	—	—	5	5	—	0	0	0	0	0	—
(Buvusių narių pensijos) Ombudsmenas	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
(Buvusių narių pensijos) EDPS	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
Europos mokyklos	0	—	197	197	0	1	—	15	14	2	2
Teisės aktais numatytų darbuotojų darbo užmokestis	0	(0)	2 494	2 494	0	—	—	31	31	—	0
Išorės darbuotojų darbo užmokestis	35	(4)	238	231	38	3	(2)	33	33	2	39
Nariai – Atlyginimai ir išmokos	0	(0)	15	13	2	—	—	0	0	—	2
Nariai – Laikinosios išmokos	—	—	3	3	—	0	0	0	0	0	—
Įdarbinimo išlaidos	3	(1)	26	27	2	0	—	1	0	0	2
Tarnybos nutraukimas	—	—	8	8	—	0	0	0	0	0	—
Mokymo išlaidos	10	(1)	17	15	11	1	(0)	3	3	1	12
Socialinė ir judumo sritys	8	(1)	24	21	8	7	(2)	17	15	7	15
Informacinės ir ryšių technologijos	122	(2)	298	274	143	20	(0)	50	49	20	163
Nuoma ir pirkimas	3	(0)	318	303	18	2	—	27	28	0	18
Su pastatais susijusios išlaidos	49	(1)	86	95	39	2	(0)	19	9	12	51
Saugumas	24	(1)	63	58	28	2	(0)	6	3	4	32
Komandiruotės ir atstovavimas	7	(6)	24	13	11	0	(0)	1	0	0	12

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Susitikimai, komitetai, konferencijos	6	(5)	5	2	3	0	(0)	1	1	1	4
Oficialusis leidinys	1	(0)	2	3	1	0	—	0	0	—	1
Leidiniai	5	(0)	13	12	6	2	(0)	3	3	1	7
Informacijos įsigijimas	1	(0)	4	3	2	—	—	0	0	0	2
Studijos ir tyrimai	11	(0)	5	12	4	0	—	0	0	0	4
Bendra įranga, automobiliai, baldai	13	(1)	24	25	11	3	(0)	3	5	2	13
Kalbos tarnybų išorės paslaugos	3	(0)	24	23	4	0	(0)	10	10	1	4
Kitos administracinės išlaidos	7	(1)	18	18	6	1	(0)	4	4	2	8
Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai	2	(0)	—	1	0	0	(0)	—	—	—	0
Kitų institucijų administracinės išlaidos	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
Iš viso pagal 7 išlaidų kategoriją: Europos viešasis administravimas	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
O Inovacijų fondas (IF)	0	0	—	—	—	4	(1)	147	11	138	138
Kiti veiksmai	0	0	—	—	—	7	(1)	52	50	8	8
Iš viso pagal O išlaidų kategoriją: Neįtraukta į DFP	0	0	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	—	—	791	791	—	0	0	0	0	0	—
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF)	0	—	24	24	—	0	0	0	0	0	—

(mln. EUR)

Išlaidų kategorija	Iš biudžeto asignavimų					Iš asignuotųjų pajamų asignavimų					Iš viso dar neįvykdytų išpareigojimų 2021 m. pabaigoje
	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	Iš 2020 m. perkelti išpareigojimai	Patikslinimai	Prisiimti išpareigojimai	Atlikti mokėjimai	Likusi išmokėtina suma	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas	—	—	407	407	—	0	0	0	0	0	—
Iš viso pagal S išlaidų kategoriją: Solidarumo mechanizmai Sąjungoje ir už jos ribų (specialios priemonės)	0	—	1 223	1 223	—	0	0	0	0	0	—
Iš viso	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

7. BIUDŽETO VYKDYMAS PAGAL INSTITUCIJAS

7.1. BIUDŽETO PAJAMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

Institucija	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Pajamos			Pajamos, kaip biudžeto % dalis	Nesumokėta
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Einamieji metai	Perkelti asignavimai	Iš viso	Iš einamaisiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Europos Parlamentas	176	176	236	7	243	212	3	215	122 %	28
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	59	59	103	1	104	102	1	102	173 %	2
Komisija	165 665	167 616	244 942	19 411	264 354	237 838	1 078	238 916	143 %	25 437
Teisingumo Teismas	60	60	59	0	59	59	0	59	99 %	0
Audito Rūmai	23	23	24	0	24	24	0	24	102 %	0

(mln. EUR)

Institucija	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Pajamos			Pajamos, kaip biudžeto % dalis	Nesu- mokėta
	Pradinis patvirtintas biudžetas	Galutinis patvirtintas biudžetas	Einamieji metai	Perkelti asignavimai	Iš viso	Iš einamaisiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	13	13	22	0	22	22	0	22	171 %	0
Regionų komitetas	10	10	11	0	12	11	0	12	112 %	—
Ombudsmenas	1	1	1	0	1	1	0	1	93 %	—
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	2	2	2	0	2	2	0	2	96 %	—
Europos išorės veiksmų tarnyba	51	51	241	3	244	240	3	243	480 %	0
Iš viso	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

Kaip ir ankstesniais metais, konsoliduotosios ES bendrojo biudžeto vykdymo ataskaitos apima visų institucijų biudžeto vykdymą, nes į ES biudžetą įtrauktas kiekvienos institucijos biudžetas.

Agentūrų biudžetas ir jo vykdymas ES biudžete nekonsoliduojami ir į ES biudžeto ataskaitas neįtraukiami. Tačiau Komisijos agentūroms sumokėta subsidija yra ES biudžeto dalis. Šioje metinių ataskaitų biudžeto dalyje atsižvelgiama tik į agentūroms iš Komisijos biudžeto išmokėtą subsidiją.

Kiek tai susiję su EIVT, reikėtų pažymėti, kad be savo biudžeto, ji taip pat gauna 193,6 mln. EUR įnašą iš Komisijos (2020 m. – 148,1 mln. EUR, tačiau 2020 m. EPF nebuvo skirta KVTBP lėšų, todėl šis įnašas 2021 m. padidėjo). Iš ankstesnių EPF ir patikos fondų buvo gauta 18,7 mln. EUR (2020 m. – 64,4 mln. EUR). Šiais įnašais padengiamos Komisijos darbuotojų delegacijose, finansuojamose iš EPF ir patikos fondų, išlaidos, kurioms padengti taip pat naudojamos per metus iš šių įnašų gautos asignuotosios pajamos.

7.2. ĮSIPAREIGIJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

Institucija	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europos Parlamentas	2 215	2 033	75	46	2 154	97 %	22	30	52	8	—	0	9
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	679	523	0	43	566	83 %	0	41	41	71	0	0	71
Komisija	601 452	109 244	511	153 999	263 755	44 %	4 043	283 739	287 781	49 239	5	671	49 916
Teisingumo Teismas	445	438	0	1	439	98 %	0	1	1	6	0	0	6
Audito Rūmai	154	149	0	0	149	97 %	0	0	0	5	0	0	5
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	155	132	0	4	136	88 %	0	5	5	13	0	0	13
Regionų komitetas	108	106	0	1	106	99 %	0	0	0	1	0	0	1
Ombudsmenas	13	11	0	—	11	89 %	0	—	—	1	0	—	1
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	19	17	0	—	17	86 %	0	—	—	3	0	—	3
Europos išorės veiksmų tarnyba	1 091	763	10	239	1 012	93 %	0	75	75	5	—	0	5
Iš viso	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

7.3. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS

(mln. EUR)

Institucija	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai					Į 2022 m. perkelti asignavimai			Nebegaliojantys asignavimai			
		iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	%	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso	iš galutinio patvirtinto biudžeto	iš perkėlimų	iš asignuotųjų pajamų	Iš viso
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Europos Parlamentas	2 571	1 650	393	35	2 078	81 %	402	40	442	12	38	2	52
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	749	461	60	43	564	75 %	62	42	104	71	10	1	82
Komisija	241 321	160 032	1 203	62 326	223 561	93 %	3 591	13 827	17 417	82	250	11	343
Teisingumo Teismas	479	408	30	0	438	92 %	30	1	31	6	3	0	9
Audito Rūmai	163	140	8	0	148	91 %	8	0	8	5	1	0	6
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	168	113	10	3	126	75 %	19	7	25	13	3	0	16
Regionų komitetas	119	91	10	1	101	85 %	15	1	15	1	1	0	2
Ombudsmenas	13	9	0	—	10	76 %	2	—	2	1	0	—	1
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	21	16	1	—	17	80 %	1	—	1	3	0	—	3
Europos išorės veikslių tarnyba	1 209	648	106	199	954	79 %	114	115	230	5	21	0	26
Iš viso	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

8. AGENTŪRŲ BIUDŽETO VYKDYMAS

Agentūrų pajamos ir išlaidos, nurodytos toliau pateikiamose 8.1 ir 8.2 ataskaitose, ES biudžete nėra konsoliduojamos. Šioje metinių ataskaitų biudžeto dalyje atsižvelgiama tik į agentūroms iš Komisijos biudžeto išmokėtą subsidiją.

Į ES biudžeto vykdymo ataskaitas įtraukiama iš ES biudžeto agentūroms išmokėta subsidija, kai taikoma, kaip įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai.

Toliau pateikiamose agentūrų ataskaitose apžvelgiamos ir decentralizuotos agentūros (dar vadinamos tradicinėmis agentūromis), ir vykdomosios įstaigos, taip pat jų pajamos (8.1) ir išlaidos (8.2).

Kiti pajamų šaltiniai ir susijusios išlaidos į ES biudžeto sąskaitas neįtraukiami. Kiekviena agentūra pateikia savo metinių ataskaitų rinkinį.

8.1. BIUDŽETO PAJAMOS

(mln. EUR)

Įstaiga	DFP kategorija, pagal kurią finansuojama	Galutinis patvirtintas biudžetas	Gautos pajamos
Didelės apimties IT sistemų operacijų valdymo agentūra	4	264	268
Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	1	24	24
Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija	1	7	7
Bendrijos augalų veislių tarnyba	netaikoma	19	19
Vartotojų, sveikatos, žemės ūkio ir maisto programų vykdomoji įstaiga	1, 2b	11	3
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	2b	16	15
Europos prieglobsčio paramos biuras	4	142	153
Europos aviacijos saugos agentūra	1	204	168
Europos bankininkystės institucija	1	49	50
Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra	4	535	545
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	2b	58	173
Europos profesinio mokymo plėtros centras	2b	19	19
Europos cheminių medžiagų agentūra	1	108	115
Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga	1, 2a, 3, 5	45	45
Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga	2b, 6	54	54
Europos aplinkos agentūra	3	52	67
Europos žuvininkystės kontrolės agentūra	3	21	22
Europos maisto saugos tarnyba	2b	119	121
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	2b	22	23

(mln. EUR)			
Įstaiga	DFP kategorija, pagal kurią finansuojama	Galutinis patvirtintas biudžetas	Gautos pajamos
Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga	1, 2b	27	27
Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga	1, 2a	49	43
Europos lyčių lygybės institutas	2b	9	9
Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija	1	33	33
Europos darbo institucija	2b	22	14
Europos jūrų saugumo agentūra	1	85	106
Europos vaistų agentūra	2b	379	408
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	5	17	19
Europos prokuratūra	2b	26	27
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	1	55	56
Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	1, 3,	88	88
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija	1	59	61
Europos mokymo fondas	2b	21	22
Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra	2b	44	46
Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra	1	23	23
Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra	5	178	177
Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra	5	10	8
Europos Sąjungos geležinkelių agentūra	1	31	33
Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra	1	44	1 870
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	2b	24	25
Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba	netaikoma	534	313
Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė	1	614	750
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	7	52	46
Iš viso		4 195	6 092

(mln. EUR)

Agentūros pajamų rūšis	Gautos sumos
Komisijos subsidija	4 155
Pajamos iš mokesčių	842
Kitos pajamos	1 095
Iš viso	6 092

8.2. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMAI PAGAL ĮSTAIGAS

(mln. EUR)

Įstaiga	Įsipareigojimų asignavimai		Mokėjimų asignavimai	
	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai
Didelės apimties IT sistemų operacijų valdymo agentūra	286	269	291	260
Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	24	22	27	19
Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija	7	7	10	8
Bendrijos augalų veislių tarnyba	20	18	20	17
Vartotojų, sveikatos, žemės ūkio ir maisto programų vykdomoji įstaiga	11	2	12	2
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	16	16	22	15
Europos prieglobsčio paramos biuras	169	139	177	136
Europos aviacijos saugos agentūra	278	183	286	149
Europos bankininkystės institucija	50	49	54	46
Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra	557	523	725	421
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	182	169	195	122
Europos profesinio mokymo plėtros centras	19	19	20	19
Europos cheminių medžiagų agentūra	116	110	129	109
Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga	45	44	47	42

(mln. EUR)

Įstaiga	Įsipareigojimų asignavimai		Mokėjimų asignavimai	
	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai
Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga	54	53	58	50
Europos aplinkos agentūra	68	61	92	64
Europos žuvininkystės kontrolės agentūra	22	21	25	18
Europos maisto saugos tarnyba	130	130	133	118
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	23	22	28	23
Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga	27	26	27	20
Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga	45	43	48	42
Europos lyčių lygybės institutas	9	9	11	8
Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija	33	33	38	31
Europos darbo institucija	23	22	26	10
Europos jūrų saugumo agentūra	114	107	125	102
Europos vaistų agentūra	408	386	480	365
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	20	19	21	19
Europos prokuratūra	26	25	27	19
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	55	55	57	54
Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	88	88	96	88
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija	61	60	69	61
Europos mokymo fondas	22	21	23	21
Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra	60	57	57	45
Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra	23	23	29	24
Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra	186	176	210	167

(mln. EUR)

Įstaiga	Įsipareigojimų asignavimai		Mokėjimų asignavimai	
	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai
Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra	26	12	30	12
Europos Sąjungos geležinkelių agentūra	38	37	37	33
Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra	10 102	6 419	2 666	1 614
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	26	25	33	25
Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba	558	286	18	282
Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendroji įmonė	1 070	1 066	765	745
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	53	44	56	43
Iš viso	15 151	10 897	7 301	5 470

(mln. EUR)

Išlaidų rūšis	Įsipareigojimų asignavimai		Mokėjimų asignavimai	
	Iš viso turimų asignavimų	Prisiimti įsipareigojimai	Iš viso turimų asignavimų	Atlikti mokėjimai
Darbuotojams	1 749	1 478	1 417	1 462
Administracinės	472	439	498	412
Veiklos	12 930	8 980	5 385	3 596
Iš viso	15 151	10 897	7 301	5 470

ŽODYNĖLIS

Administraciniai asignavimai

Administraciniai asignavimai apima institucijų ir subjektų einamąsias išlaidas (darbuotojų, pastatų, biuro įrangos).

Aktuarinis pelnas ir nuostolis

Kalbant apie nustatyto dydžio išmokų pensijų sistemą, aktuarinio deficito arba pertekliaus pokyčiai. Jie atsiranda dėl skirtumų tarp ankstesnių aktuarinių prielaidų ir tikrojo įvykio ir dėl aktuarinių prielaidų pokyčių poveikio.

Aktuarinės prielaidos

Prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuojamos būsimų įvykių, turinčių įtakos pensijos išsipareigojimui, išlaidos.

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas ir išsipareigojimai

Visas finansinis turtas ir išsipareigojimai, kurie pagal Tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus vertinami amortizuota savikaina.

Asignavimai

Biudžeto finansavimas. Biudžete prognozuojami tiek išsipareigojimai, tiek mokėjimai (mokėjimai gavėjams tiek pinigais, tiek banko pavedimu). Asignavimai išsipareigojimams ir mokėjimams dažnai skiriasi (diferencijuotieji asignavimai), nes lėšas daugiametėms programoms ir projektams paprastai išsipareigojama skirti tais metais, kai priimamas sprendimas, bet jos išmokamos per tuos metus, per kuriuos programos ir projektai įgyvendinami. Nediferencijuotieji asignavimai taikomi administracinėms išlaidoms, paramai žemės ūkio rinkai, tiesioginėms išmokoms ir išsipareigojimų asignavimams, kurie lygūs mokėjimų asignavimams.

Asignavimų panaikinimas

Nepanaudoti asignavimai, kurių nebegalima naudoti.

Asignavimų perkėlimas į kitus metus

Metinio periodiškumo principo taikymo išimtis, pagal kurią asignavimai, kurie negalėjo būti panaudoti konkrečiais biudžetinėmis metais, griežtomis sąlygomis išimties tvarka gali būti perkelti, kad juos būtų galima panaudoti kitais metais.

Asignuotosios pajamos

Gautos pajamos, skirtos konkrečioms išlaidų punktams finansuoti. Pagrindinis išorės asignuotųjų pajamų šaltinis – trečiųjų šalių finansiniai įnašai Sąjungos finansuojamoms programoms. Pagrindinis vidaus asignuotųjų pajamų šaltinis – iš trečiųjų šalių už jų prašymu pateiktas prekes, suteiktas paslaugas arba atliktą darbą gautos pajamos; pajamos, gautos iš sugrąžintų nepagrįstai išmokėtų sumų, ir pajamos iš leidinių ir filmų pardavimo.

Biudžeto eilutė

Kalbant apie biudžeto struktūrą, pajamos ir išlaidos biudžete parodytos pagal privalomą nomenklatūrą, kuri atspindi kiekvieno punkto pobūdį ir tikslą, nustatytus biudžeto valdymo institucijos. Atskiros antraštės (antraštinė dalis, skyrius, straipsnis arba eilutė) sudaro formalų nomenklatūros aprašą.

Dar neįvykdyti išsipareigojimai

Dar neįvykdyti išsipareigojimai (RAL) (pranc. *Reste à Liquider*) – tai suma, dėl kurios prisiimti biudžetiniai išsipareigojimai, tačiau paskesni mokėjimai dar neatlikti. Jie yra būsimų metų ES mokėjimų išsipareigojimai, kylantys tiesiogiai dėl daugiamečių programų ir išsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų atskyrimo.

Diskonto norma

Tai norma, naudojama siekiant atsižvelgti į pinigų laiko vertę. Diskontavimas – metodas, pagal kurį palyginamos skirtingais laikotarpiais patirtos sąnaudos ir gauta nauda.

Einamoji paslaugų savikaina

Sistemos įsipareigojimų padidėjimas dėl paslaugų einamaisiais finansiniais metais.

Faktinių palūkanų norma

Norma, kuria apskaičiuotos būsimos pinigų pajamos arba mokėjimai per tikėtiną finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį diskontuojami iki grynosios balansinės turto arba įsipareigojimo vertės.

Finansinė pataisa

Finansinių pataisų tikslas – apsaugoti ES biudžetą nuo neteisėtų išlaidų. Kalbant apie išlaidas pagal pasidalijamąjį valdymą, už neteisėtų mokėjimų susigrąžinimą pirmiausia atsakinga valstybė narė.

Patvirtinta finansinė pataisa – atitinkamos valstybės narės pripažinta pataisa. Finansinė pataisa, dėl kurios priimtas sprendimas, buvo priimta Komisijos sprendimu ir visada yra grynoji pataisa; valstybė narė turi grąžinti neteisėtai išmokėtas lėšas į ES biudžetą ir taip atitinkamai valstybei narei sumažinamas galutinis skirtas finansinis paketas. Šiame leidinyje patvirtintos finansinės pataisos ir finansinės pataisos, dėl kurių priimtas sprendimas, pateikiamos kaip viena kategorija.

Igyvendinta finansinė pataisa – pataisa, kuria ištaisytas nustatytas pažeidimas.

Išankstinis finansavimas

Tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamos pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus remiantis pagrindinės sutarties, sprendimo, susitarimo arba pagrindinio teisės akto nuostatomis. Pradinės lėšos arba avansas per susitarime nustatytą laikotarpį yra naudojami tuo tikslu, kuriuo buvo išmokėti, arba grąžinami.

Iš valstybių narių pareikalautinos sumos

Tai yra per ataskaitinį laikotarpį patirtos išlaidos, kurios turės būti finansuojamos iš būsimų biudžetų, t. y. finansuos ES valstybės narės. Taip yra dėl to, kad kartu egzistuoja sukauptomis sumomis pagrįstos finansinės ataskaitos ir grynaisiais pinigais pagrįstas biudžetas.

Išvestinės finansinės priemonės

Finansinės priemonės, kurių vertė susieta su kitos finansinės priemonės, rodiklio arba biržos prekės vertės pokyčiais. Skirtingai nuo pirminės finansinės priemonės (pvz., vyriausybės obligacijos) turėtojo, kuris turi besąlyginę teisę gauti grynųjų pinigų (arba kokios nors kitos ekonominės naudos), išvestinės finansinės priemonės turėtojas turi tik sąlyginę teisę gauti tokią išmoką. Išvestinės finansinės priemonės pavyzdys yra išankstinis sandoris užsienio valiuta.

Įsipareigojimas

Teisinis įsipareigojimas skirti lėšų, jei įvykdomos tam tikros sąlygos. ES įsipareigoja padengti savo dalį ES finansuojamo projekto išlaidų. Prisiimti įsipareigojimai yra būsimi mokėjimai. Atliekami mokėjimai yra prisiimtų įsipareigojimų vykdymas.

Įsipareigojimų asignavimas

Įsipareigojimų asignavimai apima bendras teisinių įsipareigojimų (sutarčių, susitarimų ar sprendimų dėl dotacijų), kurie galėtų būti pasirašyti einamaisiais finansiniais metais, sąnaudas.

Įsipareigojimų panaikinimas

Veiksmas, kuriuo panaikinamas ankstesnis įsipareigojimas (arba jo dalis).

Metinė veiklos ataskaita (MVA)

Metinėse veiklos ataskaitose, be kita ko, nurodomi veiklos rezultatai remiantis nustatytais tikslais, susijusi rizika ir vidaus kontrolės struktūra. Komisijai nuo 2001 biudžetinių metų, o visoms kitoms Europos Sąjungos institucijoms – nuo 2003 biudžetinių metų, galioja tvarka, pagal kurią deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas savo institucijai turi atsiskaityti, kaip atliko pareigas, ir pateikti MVA su finansine bei valdymo informacija.

Mokėjimų asignavimai

Mokėjimų asignavimai apima einamaisiais metais privalomas padengti išlaidas pagal teisinius įsipareigojimus, prisiimtus einamaisiais ir (arba) ankstesniais metais.

Nebegaliojantys asignavimai

Nepanaudoti asignavimai, kurie finansinių metų pabaigoje turi būti panaikinami. Nebegaliojimas reiškia viso leidimo (asignavimo) patirti išlaidas ir (arba) prisiimti įsipareigojimus arba jo dalies panaikinimas. Tik bendrųjų įmonių nepanaudoti asignavimai gali būti įrašyti į kitų ne daugiau kaip trejų finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatą (vadinamoji „N + 3“ taisyklė), kaip nurodyta jų finansinėse taisyklėse. Todėl nebegaliojantys BĮ asignavimai galėtų būti vėl panaudoti iki „N + 3“ finansinių metų.

Netiesioginis valdymas

Biudžeto vykdymo būdas. Pagal netiesioginį valdymą Komisija biudžeto vykdymo užduotis paveda ES arba nacionalinės teisės subjektams.

Nuosavi ištekliai

Pagrindinis ES biudžeto pajamų šaltinis. Galiojančiame Nuosavų išteklių sprendime (Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053) išvardyti kiti nuosavi ištekliai, tai yra: tradiciniai nuosavi ištekliai, PVM pagrįsti nuosavi ištekliai, BNP pagrįsti nuosavi ištekliai ir neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų pagrįsti nuosavi ištekliai.

Nustatyto dydžio išmokų pensijų sistema

Pensijų arba kokių kitų išėjimo į pensiją išmokų sistema, pagal kurią sistemos taisyklėse nustatytos išmokos, nepriklausomai nuo mokėtinų įnašų, ir išmokos nėra tiesiogiai susijusios su sistemos investicijomis. Sistema gali būti finansuojama arba nefinansuojama.

Parduoti laikomas finansinis turtas

Visas finansinis turtas (išskyrus išvestines finansines priemones), kuris pagal Tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus vertinamas tikrąja verte ir kurio tikrosios vertės pasikeitimas rezerve turi būti pripažįstamas kaip tikrasis turtas iki pripažinimo panaikinimo (arba vertės sumažėjimo).

Pasidalijamasis valdymas

Biudžeto vykdymo būdas. Pagal pasidalijamąjį valdymą biudžeto vykdymo užduotys perduodamos valstybėms narėms. Apie trys ketvirtadaliai ES išlaidų valdomos pagal šį vykdymo būdą.

Patvirtintas biudžetas

Biudžeto projektas tampa patvirtintu biudžetu, kai jį patvirtina biudžeto valdymo institucija, galutinį biudžetą patvirtintu skelbia Europos Parlamentas.

Pažeidimas

Pažeidimas – tai veiksmas, kuris neatitinka ES taisyklių ir gali pakenkti finansiniams ES interesams. Pažeidimai, kurių priežastis gali būti lėšų gavėjų arba už mokėjimą atsakingų institucijų veiksmai. Pažeidimo sąvoka yra platesnė už sukčiavimo sąvoką – ši susijusi su veiksmais, kuriuos galima laikyti nusikalstama veika.

Perkėlimai (iš vienos biudžeto eilutės į kitą)

Perkėlimai reiškia asignavimų perkėlimą iš vienos biudžeto eilutės į kitą per finansinius metus, todėl jie yra laikomi biudžeto konkretumo principo išimtimi. Tačiau jie yra aiškiai leidžiami pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo Finansiniame reglamente (FR) nustatytais sąlygomis. Finansiniame reglamente išskiriamos atskiros perkėlimų rūšys, priklausomai nuo to, ar perkeliama iš vienos biudžeto antraštinės dalies, skyriaus, straipsnio arba išlaidų kategorijos į kitą ar perkeliama juose, ir jiems atlikti reikalingi skirtingo lygio leidimai.

Pertraukimas ir sustabdymas

Jeigu Komisija, remdamasi savo atlikto darbo rezultatais arba audito institucijų pateikta informacija, nustato, kad valstybė narė nepašalina svarbių valdymo ir kontrolės sistemos trūkumų ir (arba) neištaisė deklaruotų ir sertifikuotų neteisėtų išlaidų, ji gali nutraukti arba sustabdyti mokėjimus.

Prevencinė priemonė

Prevencinės priemonės, kuriomis Komisija gali naudotis siekdama apsaugoti ES biudžetą, kai žino apie galimus trūkumus, apima mokėjimų iš ES biudžeto veiksmų programai laikiną sustabdymą ir nutraukimą.

Taisomasis biudžetas

Sprendimas, priimtas per biudžetinius metus iš dalies pakeisti (padidinti, sumažinti, perkelti) tų metų patvirtinto biudžeto aspektus.

Tiesioginis valdymas

Biudžeto vykdymo būdas. Pagal tiesioginį valdymą, biudžetą tiesiogiai vykdo Komisijos tarnybos, vykdomosios įstaigos arba patikos fondai.

Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas arba įsipareigojimai kaip perteklius arba deficitas

Visas finansinis turtas arba įsipareigojimai, kurie pagal Tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus vertinami tikrąja verte ir kurių tikrosios vertės pasikeitimai turi būti pripažįstami kaip to laikotarpio perteklius arba deficitas (t. y. išvestinės finansinė priemonės).

Tradiciniai nuosavi ištekliai

Tradiciniai nuosavi ištekliai apibrėžti galiojančiame Nuosavų išteklių sprendime (Tarybos sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053) ir juos sudaro muitai ir cukraus mokesčiai.

SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

AS	Amortizuota savikaina
Audito Rūmai	Europos Audito Rūmai
BAF	Bendras atidėjinių fondas
BĮ	Bendroji įmonė
BNR	Bendrijų nuostatų reglamentas
BNP	Bendrosios nacionalinės pajamos
BP 7	Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintoji bendroji programa
BUFI fondas	Biudžeto baudų fondas
BVP	Bendrasis vidaus produktas
BŽŪP	Bendra žemės ūkio politika
CCS LGF	Kultūros ir kūrybos sektorių garantijų priemonė
COM	Europos Komisija
COSME	Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa
COSO	Treadway komisijos rėmimo organizacijų komitetas
DFP	Daugiametė finansinė programa
DGF	Dalyvių garantijų fondas
DLSP	Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas
EAD	Pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui
EaSI	Užimtumo ir socialinių inovacijų programa
ECB	Europos Centrinis Bankas
ECOFIN	Ekonomikos ir finansų reikalų taryba
EDIF	Garantijų priemonė pagal Vakarų Balkanų įmonių plėtros ir inovacijų priemonę
EDVF	Europos darnaus vystymosi fondas
EEE	Europos ekonominė erdvė
EFSE	Europos fondas Pietryčių Europai
EFSD	Europos finansinio stabilumo fondas

EFSM	Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
EGNOS	Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema
EIB	Europos investicijų bankas
EIB atsparumo iniciatyva	EIB atsparumo iniciatyva
EIF	Europos investicijų fondas
EITP	Europos infrastruktūros tinklų priemonė
EITP skolos priemonė	Europos infrastruktūros tinklų priemonės skolos priemonė
EIVT	Europos išorės veiksų tarnyba
EJRŽF	Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas
EKA	Europos kosmoso agentūra
EKPP	Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė
ElectriFI	Elektrifikavimo finansavimo iniciatyva
ELPA	Europos laisvosios prekybos asociacija
EP	Europos Parlamentas
EPF	Europos plėtros fondas
EPN	Europos Parlamento narys
EPPS	Europos pareigūnų pensijų sistema
EPS	Ekonominė ir pinigų sąjunga
ERPБ	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas
ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ES	Europos Sąjunga
ES apskaitos taisyklė	Europos Sąjungos apskaitos taisyklė
ESF	Europos socialinis fondas
ESIF	Europos strateginių investicijų fondas
ESI fondai	Europos struktūriniai ir investicijų fondai

ESM	Europos stabilumo mechanizmas
ETP	1998 m. Europos technologijų priemonių steigimo programa
EUMETSAT	Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizacija
Euratomas	Europos atominės energijos bendrija
EŽŪFKP	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai
EŽŪGF	Europos žemės ūkio garantijų fondas
FIFO	Principas FIFO (pirmas į, pirmas iš)
FR	ES Finansinis reglamentas
FSDA	Finansinės būklės ataskaitos aptarimas ir analizė
GNSS	Pasaulinė palydovinės navigacijos sistema
H2020	„Horizontas 2020“
IF	Inovacijų fondas
IIL	Infrastruktūros ir inovacijų linija
IT	Informacinės technologijos
ITER	Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius
ĮIF	Įmonių inovacijų fondas
ĮNT	Įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė
ĮPF	Įmonių plėtros fondas
ISĮ	Išorės skolinimo įgaliojimas
JTC	Jungtinis tyrimų centras
KIBP	Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa
KVTBP	Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė
LGD	Nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo
Likviduojama EAPB	Likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija
LKPP	Laikinoji kaimo plėtros priemonė
LMMVĮ	Labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės
LP	Laikomas parduoti
MAP	Daugiametė programa — Vidutinių įmonių finansinės įtraukties programa
MB	Mokėjimų balansas
MFP	Makrofinansinė pagalba
MTTPD	Moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir demonstravimas

---

MVA	Metinė veiklos ataskaita
MVĮ	Mažosios ir vidutinės įmonės
MVĮL	MVĮ linija (mažųjų ir vidutinių įmonių linija)
NGEU	„NextGenerationEU“
NIS	Sprendimas dėl nuosavų išteklių
OEV	Oro eismo valdymas
PF4EE	Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemonė
Pietinės ir rytinės Viduržemio jūros regiono šalys	Pietinių ir rytinių Viduržemio jūros regiono šalių labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių finansinės įtraukties programa
PGTT	Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams
PMIF	Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas
POI	Projektų obligacijų iniciatyva
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
RAL	Dar neįvykdyti įsipareigojimai (pranc. <i>Reste à Liquider</i>)
RKRP	Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas
RPPF	Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė
SANAD	MENA mažųjų ir vidutinių įmonių fondas
SAPARD programa	Specialioji žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos valstybėse kandidatėse programa
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
SF	Sanglaudos fondas
SIUGI	MVĮ iniciatyvos neribotų garantijų priemonė
„S&P“	„Standard & Poor’s Financial Services LLC“

SURE	Paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti
TKN	Tikėtini kredito nuostoliai
TNI	Tradiciniai nuosavi ištekliai
TVF	Tarptautinis valiutos fondas
TVGT	Tikroji vertė kaip grynasis turtas / nuosavas kapitalas
TVPD	Tikroji vertė kaip perteklius arba deficitas
TVSAS	Tarptautiniai viešojo sektoriaus apskaitos standartai
VPSP	Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė

Audito Rūmų patikinimo pareiškimas, teikiamas Europos Parlamentui ir Tarybai – Nepriklausomo auditoriaus ataskaita

(2022/C 399/02)

Nuomonė

I. Mes auditavome:

- a) 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų Europos Sąjungos *konsoliduotąsias finansines ataskaitas*, kurias sudaro konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos⁽¹⁾ ir biudžeto vykdymo ataskaitos⁽²⁾ ir kurias Komisija patvirtino 2022 m. birželio 28 d.;
- b) jose atspindimų *operacijų* teisėtumą ir tvarkingumą, kaip to reikalaujama pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnį.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Nuomonė dėl finansinių ataskaitų patikimumo

II. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų Europos Sąjungos (ES) konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose ES finansinė būklė 2021 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų jos operacijų *rezultatai*, pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, laikantis Finansinio reglamento ir apskaitos taisyklių, pagrįstų tarptautiniu mastu pripažintais viešojo sektoriaus apskaitos standartais.

Finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Pajamos

Nuomonė dėl pajamų teisėtumo ir tvarkingumo

III. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos pajamos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Išlaidos

IV. Dėl 2021 m. teikiame dvi atskiras nuomones dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo. Tai rodo, kad *Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)* yra laikina priemonė, teikiama ir finansuojama taip, kad ji iš esmės skiriasi nuo įprastų biudžeto išlaidų pagal daugiametę finansinę programą (DFP).

Neigiama nuomonė dėl biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo

V. Mūsų nuomone, atsižvelgiant į dalyje „Neigiamos nuomonės dėl biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo pagrindas“ aprašytą dalykų svarbą, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų finansinėse ataskaitose patvirtintos biudžeto išlaidos yra reikšmingai paveiktos klaidų.

⁽¹⁾ Konsoliduotąsias finansinės būklės ataskaitas sudaro balansas, finansinių rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos metodų santrauka ir kiti paaiškinimai (įskaitant segmentų informaciją).

⁽²⁾ Biudžeto vykdymo ataskaitos taip pat apima paaiškinimus.

Nuomonė dėl EGADP išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo

VI. Mūsų nuomone, 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose patvirtintos EGADP išlaidos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos.

Nuomonės pagrindas

VII. Savo auditą atlikome remdamiesi Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) tarptautiniais audito standartais (TAS) ir etikos kodeksais ir INTOSAI tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais (TAAIS). Mūsų pagal šiuos standartus ir kodeksus nustatyta atsakomybė išsamiau aprašyta mūsų ataskaitos skirsnyje „Auditoriaus atsakomybė“. Šiame skirsnyje taip pat pateikiame daugiau informacijos apie mūsų nuomonės dėl pajamų (žr. **XXXV** dalį) ir EGADP išlaidų (žr. **XXXVII** dalį) pagrindą. Taip pat laikėmės nepriklausomumo reikalavimų ir atlikome savo etines pareigas pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą. Esame įsitikinę, kad savo nuomonėms pagrįsti surinkome pakankamą ir tinkamą audito įrodymų.

Neigiamos nuomonės dėl biudžeto išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo pagrindas

VIII. Mūsų bendras įvertintas 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų finansinėse ataskaitose patvirtintų biudžeto išlaidų klaidų lygis yra 3,0 %. Didelė šių išlaidų dalis yra reikšmingai paveikta klaidų. Tai daugiausia susiję su kompensavimu grindžiamomis išlaidomis, kuriose įvertintas klaidų lygis yra 4,7 %. Tokios išlaidos 2021 m. padidėjo iki 90,1 milijardo eurų, o tai sudaro 63,2 % mūsų audito populiacijos⁽³⁾. Todėl mūsų nustatytų klaidų poveikis patvirtintoms metų išlaidoms yra reikšmingas ir paplitęs.

Pagrindiniai audito dalykai

Įvertinome pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimą

IX. Į ES balansą įtrauktas pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimas 2021 m. pabaigoje siekė 122,5 milijardo eurų (2020 m.: 116,0 milijardo eurų), t. y. sudarė beveik ketvirtadalį visų 2021 m. įsipareigojimų, kurie sudarė 496,4 milijardo eurų (2020 m.: 313,5 milijardo eurų).

X. Didžioji pensijoms ir kitoms išmokoms darbuotojams skirto įsipareigojimo dalis yra susijusi su Europos Sąjungos pareigūnų ir kitų tarnautojų pensijų sistema (EPPS), kuri sudaro 109,7 milijardo eurų (2020 m.: 100,7 milijardo eurų). Į finansines ataskaitas įrašytas įsipareigojimas yra apskaičiuota dabartinė numatomų būsimų mokėjimų, kuriuos ES turės atlikti vykdydama savo pensijų įsipareigojimus, vertė.

XI. Išmokos pagal šią pensijų sistemą mokamos iš ES biudžeto. Kadangi ES nėra sukūrusi specialaus pensijų fondo, kurio lėšomis būtų dengiamos būsimų pensijų įsipareigojimų išlaidos, valstybės narės bendrai užtikrina išmokų mokėjimą, o pareigūnai padengia trečdalį sistemos finansavimo išlaidų. Eurostatas Komisijos apskaitos pareigūno vardu kasmet apskaičiuoja šį įsipareigojimą, remdamasis tokiais parametrais kaip ES pareigūnų amžius ir tikėtina gyvenimo trukmė, taip pat prielaidomis dėl būsimų ekonominių sąlygų. Šiuos parametrus ir prielaidas taip pat vertina Komisijos aktuariniai konsultantai.

XII. Pensijų įsipareigojimas 2021 m. daugiausia padidėjo dėl sumažėjusios nominalios diskonto normos, kuriai įtakos turi sumažėjusios visuotinės palūkanų normos⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Daugiau informacijos pateikiame mūsų 2021 m. metinės ataskaitos 1.22–1.27 dalyse.

⁽⁴⁾ 2021 m. ES metinės finansinės ataskaitos, 2.9 pastaba.

XIII. Antra pensijoms ir kitoms išmokoms darbuotojams skirto įsipareigojimo didžiausia dalis yra ES įvertintas įsipareigojimas, susijęs su bendrąja sveikatos draudimo sistema (JSIS). Jis 2021 m. pabaigoje sudarė 10,3 milijardo eurų (2020 m.: 12,9 milijardo eurų). Šis įsipareigojimas susijęs su ES darbuotojų sveikatos priežiūros išlaidomis, kurios turi būti padengtos laikotarpiais po veiklos vykdymo (atskaičius jų įnašus).

XIV. Atlikdami auditą vertiname su šiomis sistemomis susijusias aktuarines prielaidas ir jomis remiantis padarytus įvertinimus. Savo vertinimą grindžiame nepriklausomų išorės aktuarinių ekspertų atliktu darbu. Tikriname skaičiavimuose naudojamus pagrindinius duomenis, aktuarinius parametrus ir įsipareigojimo apskaičiavimą. Be to, tikriname įsipareigojimų pateikimą konsoliduotajame balanse ir konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitų paaiškinimuose.

XV. Darome išvadą, kad konsoliduotajame balanse pateiktas bendro įsipareigojimo, susijusio su pensijomis ir kitomis išmokomis darbuotojams, įvertis pateiktas teisingai ir patikimai.

Vertinome finansinėse ataskaitose pateiktus reikšmingus metų pabaigos įverčius

XVI. 2021 m. pabaigoje apskaičiuota patirtų, bet dar nedeklaruotų paramos gavėjų tinkamų finansuoti išlaidų vertė buvo 129,9 milijardo eurų (2020 m.: 107,8 milijardo eurų). Šios sumos į apskaitą įrašytos kaip sukauptos sąnaudos ⁽⁵⁾.

XVII. Šio įverčio padidėjimas daugiausia susijęs su EGADP, kuri yra pagrindinis priemonės „NextGenerationEU“ (NGEU) – laikinos ekonomikos gaivinimo priemonės, skirtos padėti atitaisyti tiesioginę ekonominę ir socialinę žalą, kurią sukėlė COVID-19 pandemija – elementas. Mokėjimai valstybėms narėms pagal šią priemonę iki 2026 m. atliekami pagal iš anksto nustatytą mokėjimo dalimis modelį. 2021 m. pabaigoje sukauptos EGADP išlaidos sudarė 12,3 milijardo eurų.

XVIII. Siekdami įvertinti šiuos metų pabaigos įverčius, patikrinome Komisijos nustatytą atskyrimo skaičiavimų sistemą, kad būtų užtikrintas jos teisingumas ir išsamumas generaliniuose direktoratuose, kuriuose buvo patirta daugiausia išlaidų. Atlikdami savo audito darbą, susijusį su sąskaitų faktūrų ir išankstinio finansavimo mokėjimų intimi, tikrinome atitinkamus atskyrimo skaičiavimus, kad pašalintume riziką, jog gali būti neteisingai nurodytos sukauptos sumos. Paprašėme, kad Komisijos apskaitos tarnybos paaiškintų bendrąją šių įverčių nustatymo metodiką.

XIX. Darome išvadą, kad bendros sukauptų sąnaudų ir kitų avansų valstybėms narėms sumos įvertis konsoliduotajame balanse pateiktas teisingai.

Peržiūrėjome JK išstojimo proceso metu sukurtą turtą

XX. 2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė (JK) nustojo būti ES valstybė narė. Pagal susitarimą dėl išstojimo, JK įsipareigojo vykdyti visus finansinius įsipareigojimus pagal ankstesnes DFP, susijusius su naryste ES. Pereinamoju laikotarpiu, kuris baigėsi 2020 m. gruodžio 31 d., JK toliau mokėjo įnašus į ES biudžetą ir naudojosi juo taip, tarsi ji būtų valstybė narė.

XXI. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, tolesni ES ir JK tarpusavio įsipareigojimai susiję su tam tikrais įsipareigojimais ir gautinomis sumomis ES. Šie įsipareigojimai turi atsispindėti ES metinėse finansinėse ataskaitose. Komisija apskaičiavo, kad balanso sudarymo dieną iš ES sąskaitų matyti 41,8 milijardo eurų grynosios gautinos sumos iš JK (2020 m.: 47,5 milijardo eurų), iš kurių 10,9 milijardo eurų bus išmokėta per 12 mėnesių nuo finansinių ataskaitų sudarymo datos.

⁽⁵⁾ Jas sudaro 77,8 milijardo eurų vertės sukauptos sąnaudos balanso įsipareigojimų pusėje, o turto pusėje – 52,1 milijardo eurų, sumažinantys išankstinio finansavimo vertę.

XXII. Mokėjimų mechanizmas, taikytinas abiejų šalių tarpusavio įsipareigojimams pagal Susitarimą dėl išstojo, nustatytas Susitarimo 148 straipsnyje („Mokėjimai po 2020 m.“). 2021 m. nurodyta suma, kurią JK turi sumokėti pagal 136 straipsnį ir 140–147 straipsnius, buvo 11,9 milijardo eurų. Bendra 2021 m. iš JK gautų mokėjimų suma sudarė 6,8 milijardo eurų. Pagal Susitarimo dėl išstojo 148 straipsnyje nustatytą mechanizmą metų pabaigoje likusi 5,1 milijardo eurų suma buvo mokama penkiomis lygiomis mėnesinėmis įmokomis nuo 2022 m. sausio iki gegužės mėn. imtinai.

XXIII. Atlikdami įprastas audito procedūras, su Komisija aptarėme pripažinto turto ir atliktų mokėjimų laiką, tikslumą ir išsamumą. Perskaičiavome atitinkamas sumas, jas suderinome su susijusiais įrašais ir tikrinome visų naudotų prielaidų tinkamumą.

XXIV. Darome išvadą, kad viso pripažinto turto, susijusio su JK išstojo procesu, įvertis konsoliduotosiose metinėse finansinėse ataskaitose pateiktas teisingai.

Įvertinome Rusijos įsiveržimo į Ukrainą poveikį finansinėms ataskaitoms

XXV. 2022 m. vasario 24 d. Rusija įsiveržė į Ukrainą. Kadangi ES teikia pagalbą Ukrainai paskolų ir dotacijų forma, įvertinome Komisijos skaičiavimus, susijusius su atitinkama ES finansinės rizikos pozicija, taip pat jų pagrindą, siekdami užtikrinti, kad šio svarbaus įvykio padariniai būtų tinkamai atspindėti ES finansinėse ataskaitose. Įvertinome Komisijos skaičiavimus pagal savo turimus duomenis šiuo klausimu.

XXVI. Darome išvadą, kad Rusijos įsiveržimo į Ukrainą laikymas nekoreguojančiu įvykiu po balanso sudarymo yra tinkamas. Jo poveikis tinkamai pateiktas ir teisingai parodytas konsoliduotosiose metinėse finansinėse ataskaitose.

Įvertinome su COVID-19 susijusių priemonių poveikį finansinėms ataskaitoms

XXVII. COVID-19 pandemija labai paveikė valstybių narių ekonomiką ir viešuosius finansus. Europos Komisija sutelkė dideles priemones, kad sustiprintų valstybių narių visuomenės sveikatos sektorius ir sušvelnintų pandemijos socialinį ir ekonominį poveikį ES. Imtasi veiksmų, be kita ko, susijusių su skubios medicininės pagalbos priemonių finansavimu, didesnio lankstumo naudojant Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansinę paramą užtikrinimu ir paskolų valstybėms narėms palankiomis sąlygomis teikimu. Šios iniciatyvos turėjo didelį poveikį finansinės būklės ataskaitoms.

XXVIII. Atlikdami įprastas audito procedūras, auditavome turta, įsipareigojimus, pajamas ir išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su priemonėmis, kurių ėmėsi Komisija. Darome išvadą, kad konsoliduotosiose metinėse finansinėse ataskaitose jos yra pateiktos teisingai.

Kita

XXIX. Vadovybė yra atsakinga už „kitos informacijos“ teikimą. Ši sąvoka apima „svarbiausius finansinius metų aspektus“, bet ne konsoliduotąsias finansines ataskaitas ar mūsų ataskaitą dėl jų. Mūsų nuomonė dėl konsoliduotų finansinių ataskaitų neapima šios kitos informacijos ir neteikiame dėl jos jokios patikinimo išvados. Mūsų pareiga, susijusi su mūsų konsoliduotų finansinių ataskaitų auditu, yra perskaityti šią kitą informaciją ir įvertinti, ar ji nėra iš esmės nesuderinama su konsoliduotosiomis finansinėmis ataskaitomis ar mūsų audito metu įgytomis žiniomis ir ar neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jei darome išvadą, kad kita informacija yra reikšmingai iškraipyta, privalome apie tai pranešti. Šiuo klausimu neturime jokių pastabų.

Vadovybės atsakomybė

XXX. Pagal SESV 310–325 straipsnius ir Finansinį reglamentą, vadovybė yra atsakinga už ES konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą ir pateikimą, laikantis tarptautiniu mastu pripažintų viešojo sektoriaus apskaitos standartų, ir už jose atspindimų operacijų teisėtumą bei tvarkingumą. Ši atsakomybė apima vidaus kontrolės priemonių parengimą, įgyvendinimą ir palaikymą, siekiant parengti ir pateikti finansinės būklės ataskaitas, kuriose nėra reikšmingų dėl *sukčiavimo* ar klaidų atsiradusių iškraipymų. Vadovybė taip pat privalo užtikrinti, kad finansinės būklės ataskaitose atspindima veikla, finansinės operacijos ir informacija atitiktų jas reglamentuojančius teisės aktus (įstatymus, reglamentus, principus, taisykles ir standartus). Galutinė atsakomybė už ES finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą tenka Komisijai (SESV 317 straipsnis).

XXXI. Rengiant ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas, vadovybei tenka atsakomybė įvertinti, ar ES geba užtikrinti veiklos tęstinumą, atskleisti svarbius su tęstinumu susijusius dalykus ir taikyti veiklos tęstinumo prielaidą apskaitai, nebent ji ketina likviduoti subjektą ar nutraukti operacijas arba yra priversta tą padaryti, neturėdama kitos realios išeities.

XXXII. Komisija atsakinga už ES finansinės atskaitomybės proceso priežiūrą.

XXXIII. Pagal Finansinį reglamentą (XIII antraštinę dalį), Komisijos apskaitos pareigūnas audito tikslams turi pristatyti ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas, pirma kaip negalutines finansines ataskaitas iki kitų metų kovo 31 d. ir kaip galutines finansines ataskaitas – iki liepos 31 d. Jau negalutinėse finansinėse ataskaitose turėtų būti pateiktas tikras ir teisingas ES finansinės padėties vaizdas. Todėl labai svarbu, kad visi negalutinių ataskaitų straipsniai būtų pristatyti kaip galutiniai skaičiavimai, leidžiantys mums atlikti savo užduotį pagal Finansinį reglamentą (XIII antraštinę dalį) per nustatytą laikotarpį. Bet kokie pakeitimai tarp negalutinių ir galutinių finansinių ataskaitų paprastai turėtų būti tik mūsų pastabų rezultatas.

Auditoriaus atsakomybė už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų auditą

XXXIV. Mūsų tikslai yra gauti pakankamą patikinimą dėl to, ar ES konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o jose atspindimos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos, ir, remiantis mūsų auditu, pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai patikinimo pareiškimą dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo bei tvarkingumo. Pakankamas patikinimas užtikrina aukštą patikinimo lygį, tačiau jis nėra garantija, kad audito metu būtinai buvo nustatyti visi reikšmingi iškraipymai ar galimi neatitikties atvejai. Tokius atvejus gali nulemti sukčiavimas ar klaidos ir jie laikomi reikšmingais, jei, imant atskirai ar subendrinus, galima pagrįstai tikėtis, jog jie darys įtaką bet kokiems ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis konsoliduotosiomis finansinėmis ataskaitomis.

XXXV. Pajamų srityje mūsų PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių tikrinimas pradedamas nuo makroekonominių suvestinių duomenų, pagal kuriuos šios pajamos yra skaičiuojamos, taip pat įvertinamos Komisijos sistemos, skirtos šiems duomenims apdoroti iki tol, kol yra gaunami ir į konsoliduotąsias finansines ataskaitas įtraukiami valstybių narių įnašai. Tradicinių nuosavų išteklių srityje tikriname muitinių finansines ataskaitas ir analizuojame maito mokesčių srautą iki tol, kol sumas gauna Komisija ir jos įtraukiamos į finansines ataskaitas. Kyla rizika, kad importuotojai nacionalinėms muitinėms gali nedeklaruoti muitų arba deklaruoti juos neteisingai. Todėl faktiškai surinkti importo muitai bus mažesni už sumą, kuri teoriškai turėtų būti surinkta. Šis skirtumas vadinamas „muitų nepriemoka“. Šios išvengtos sumos nėra įtrauktos į valstybių narių TNI apskaitos sistemas ir į mūsų audito nuomonės dėl pajamų apimtį nepatenka.

XXXVI. Išlaidų srityje tikriname mokėjimų operacijas, kai išlaidos buvo patirtos, užregistruotos ir patvirtintos. Šis tikrinimas apima visų kategorijų mokėjimus tuo metu, kai jie atliekami, išskyrus išankstinius mokėjimus. Išankstinius mokėjimus tikriname lėšų gavėjui pateikus jų tinkamo panaudojimo įrodymą ir institucijai ar įstaigai sutikus su tuo įrodymu ir patvirtinus išankstinį mokėjimą, o tai gali užsitęsti iki kitų metų.

XXXVII. Šiais metais pirmą kartą tikrinome EGADP išlaidas. Skirtingai nuo kitų biudžeto išlaidų, kurios grindžiamos išlaidų kompensavimu ir (arba) sąlygų laikymusi, pagal EGADP mokėjimo sąlyga yra pakankamas iš anksto nustatytų tarpinių reikšmių arba siektinų reikšmių pasiekimas. Todėl tikrinome, ar Komisija surinko pakankamai tinkamų įrodymų, pagrindžiančių jos atliktą šios sąlygos vertinimą. Šiame vertinime neatsižvelgiama į tai, ar laikomasi kitų ES ir nacionalinių taisyklių.

XXXVIII. Viso audito metu remiamės profesine nuovoka ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- a) Nustatome ir įvertiname dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių reikšmingų iškraipymų konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose ar susijusių operacijų reikšmingos neatitikties ES teisės aktams riziką. Atsižvelgdami į šias rizikas, parengiame ir vykdomė audito procedūras ir surenkame savo audito nuomonei pagrįsti pakankamus ir tinkamus audito įrodymus. Aptikti dėl sukčiavimo atsiradusius reikšmingus iškraipymus arba neatitiktį yra sudėtingiau nei tada, kai jų atsiranda dėl klaidų, kadangi sukčiavimas gali apimti sąmokslą, klastojimą, tyčinio pobūdžio neveikimą, klaidingų duomenų pateikimą arba vidaus kontrolės nepaisymą. Todėl yra didesnė rizika, kad tokie atvejai nebus aptikti.
- b) Susipažįstame su auditui svarbia vidaus kontrole tam, kad galėtume parengti tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad pareikštume nuomonę dėl vidaus kontrolės veiksmingumo.
- c) Įvertiname vadovybės taikomos apskaitos politikos tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų ir susijusios atskleistos informacijos pagrįstumą.
- d) Darome išvadą dėl vadovybės apskaitos veiklos tęstinumo principo tinkamumo ir, remdamiesi gautais audito įrodymais, nustatome, ar egzistuoja reikšmingas su įvykiais arba sąlygomis susijęs netikrumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl subjekto gebėjimo toliau užtikrinti veiklos tęstinumą. Jei darome išvadą, kad toks reikšmingas netikrumas egzistuoja, privalome atkreipti dėmesį savo ataskaitoje į susijusią konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose atskleidžiamą informaciją arba, jei ši atskleidžiama informacija yra netinkama, pakeisti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, gautais iki mūsų ataskaitos pateikimo dienos. Tačiau dėl būsimų įvykių arba sąlygų subjektas gali daugiau neužtikrinti veiklos tęstinumo.
- e) Įvertiname bendrą konsoliduotųjų finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant visą atskleidžiamą informaciją, ir tai, ar konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose operacijos ir įvykiai pateikti teisingai.
- f) Gauname pakankamų ir tinkamų audito įrodymų, susijusių su finansine informacija apie subjektus, patenkančius į ES konsolidavimo apimtį, kad galėtume pateikti nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir jose atspindimų operacijų. Atsakome už vadovavimą auditui, audito priežiūrą ir jo atlikimą ir esame tik patys atsakingi už savo audito nuomonę.

XXXIX. Su vadovybe aptariame, be kita ko, planuojamą audito apimtį bei tvarkaraštį ir reikšmingus audito metu nustatytus faktus, įskaitant bet kokius nustatytus reikšmingus vidaus kontrolės trūkumus.

XL. Iš tų dalykų, kurie buvo aptarti su Komisija ir kitais audituojamais subjektais, nustatome tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi einamojo laikotarpio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditui ir todėl yra pagrindiniai audito dalykai. Apibūdiname šiuos dalykus savo ataskaitoje, nebent remiantis įstatymu ar kitu teisės aktu jų negalima viešai atskleisti arba ypač retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateiktas mūsų ataskaitose, kadangi pagrįstai galima tikėtis, jog neigiamos tokio veiksmo pasekmės nusvers viešojo intereso naudą.

2022 m. liepos 14 d.

Klaus-Heiner LEHNE

Pirmininkas

Europos Audito Rūmai

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT